

I.

(Zakonodavni akti)

UREDBE

UREDBA (EU) 2021/2115 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 2. prosinca 2021.

o utvrđivanju pravila o potpori za strateške planove koje izrađuju države članice u okviru zajedničke poljoprivredne politike (strateški planovi u okviru ZPP-a) i koji se financiraju iz Europskog fonda za jamstva u poljoprivredi (EFJP) i Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) te o stavljanju izvan snage uredbi (EU) br. 1305/2013 i (EU) br. 1307/2013

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 42. i članak 43. stavak 2.,

uzimajući u obzir Akt o pristupanju iz 1979., a posebno stavak 6. Protokola br. 4. o pamuku priloženog tom aktu,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija ⁽¹⁾,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽²⁾,

uzimajući u obzir mišljenje Revizorskog suda ⁽³⁾,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽⁴⁾,

budući da:

- (1) U Komunikaciji Komisije od 29. studenoga 2017. pod naslovom „Budućnost hrane i poljoprivrede” utvrđeni su izazovi, ciljevi i smjernice buduće zajedničke poljoprivredne politike (ZPP) nakon 2020. Među tim su ciljevima potreba za većom usmjerenošću ZPP-a na rezultate i na tržište, potreba za poticanjem modernizacije i održivosti, uključujući gospodarsku, društvenu, okolišnu i klimatsku održivost poljoprivrednih, šumskih i ruralnih područja, te potreba da se za korisnike smanji administrativno opterećenje povezano sa zakonodavstvom Unije.
- (2) Kako bi se obuhvatila globalna dimenzija i učinci ZPP-a, Komisija bi trebala osigurati koherentnost s vanjskim politikama i instrumentima Unije, osobito u području razvojne suradnje i trgovine. Zbog predanosti Unije koherentnosti politika u svrhu razvoja potrebno je prilikom osmišljavanja politika uvažiti razvojne ciljeve i načela.

⁽¹⁾ SL C 41, 1.2.2019., str. 1.

⁽²⁾ SL C 62, 15.2.2019., str. 214.

⁽³⁾ SL C 86, 7.3.2019., str. 173.

⁽⁴⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 23. studenoga 2021. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od 2. prosinca 2021.

- (3) Budući da ZPP treba bolje odgovarati na izazove i mogućnosti koji se pojavljuju na međunarodnoj razini, na razini Unije, na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini te na razini poljoprivrednih gospodarstava, potrebno je racionalizirati upravljanje ZPP-om i poboljšati ostvarivanje ciljeva Unije u okviru ZPP-a te znatno smanjiti administrativno opterećenje. ZPP bi se trebao temeljiti na ostvarenju ciljeva („model ostvarivanja politika”). Unija bi stoga trebala utvrditi osnovne parametre politike, kao što su ciljevi ZPP-a i osnovni zahtjevi, a države članice trebale bi snositi veću odgovornost u pogledu načina na koji ispunjavaju te ciljeve i ostvaruju ciljne vrijednosti. Više supsidijarnosti omogućuje da se u većoj mjeri uzmu u obzir lokalni uvjeti i potrebe te posebna narav poljoprivredne djelatnosti koja proizlazi iz socijalne strukture poljoprivrede te strukturnih i prirodnih nejednakosti između različitih poljoprivrednih regija, a potpora prilagodi potrebama kako bi se u najvećoj mogućoj mjeri povećao doprinos postizanju ciljeva Unije.
- (4) Na ovu se Uredbu primjenjuju horizontalna financijska pravila koja su Europski parlament i Vijeće donijeli na temelju članka 322. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU). Ta su pravila utvrđena u Uredbi (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁵⁾ („Financijska uredba”) i njima se osobito određuje postupak donošenja i izvršenja proračuna s pomoću bespovratnih sredstava, nabave, nagrada i neizravnog izvršenja te predviđaju provjere odgovornosti financijskih izvršitelja. Pravila donesena na temelju članka 322. UFEU-a uključuju i opći režim uvjetovanosti za zaštitu proračuna Unije.
- (5) Pravila o mjerama kojima se djelotvornost fondova Unije povezuje s dobrim gospodarskim upravljanjem, o teritorijalnom razvoju i vidljivosti potpore iz fondova Unije utvrđena u Uredbi (EU) 2021/1060 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁶⁾ trebala bi se primjenjivati i na potporu za ruralni razvoj na temelju ove Uredbe kako bi se osigurala koherentnost s dotičnim fondovima Unije u vezi s tim aspektima.
- (6) Sinergijama između EPFRR-a i programa Obzor Europa, uspostavljenog Uredbom (EU) 2021/695 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁷⁾, trebalo bi se potaknuti EPFRR da na najbolji mogući način iskoristi rezultate istraživanja i inovacija, posebno onih koji proizlaze iz projekata koji se financiraju iz programa Obzor Europa i Europskog partnerstva za inovacije za produktivnost i održivost u poljoprivredi (EIP), što će doprinijeti inovacijama u poljoprivrednom sektoru i ruralnim područjima.
- (7) Uzimajući u obzir važnost borbe protiv drastičnoga gubitka bioraznolikosti, potpora na temelju ove Uredbe trebala bi doprinijeti uključivanju djelovanja u području bioraznolikosti u politike Unije i postizanju ukupne ambicije osiguravanja 7,5 % godišnje potrošnje u okviru višegodišnjeg financijskog okvira (VFO) za ciljeve u području bioraznolikosti u 2024. i 10 % godišnje potrošnje u okviru VFO-a za ciljeve u području bioraznolikosti u 2026. i 2027.
- (8) Državama članicama trebalo bi dati fleksibilnost da utvrde određene definicije i uvjete u svojim strateškim planovima u okviru ZPP-a. Međutim, radi osiguranja jednakih uvjeta tržišnog natjecanja potrebno je utvrditi određeni okvir na razini Unije s potrebnim zajedničkim elementima koji se trebaju uključiti u te definicije i uvjete („okvirne definicije”).
- (9) Kako bi se povećala uloga poljoprivrede u osiguravanju javnih dobara, potrebno je utvrditi odgovarajuću okvirnu definiciju „poljoprivredne djelatnosti”. Nadalje, kako bi se osiguralo da Unija može poštovati svoje međunarodne obveze u pogledu domaće potpore koje su utvrđene Sporazumom WTO-a o poljoprivredi i posebno kako bi se osiguralo da se osnovna potpora dohotku za održivost i povezane vrste intervencija i dalje prijavljuju kao potpora iz „zelene kutije” koja nema nikakav ili ima tek minimalan učinak narušavanja trgovine ili učinak na proizvodnju,

⁽⁵⁾ Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredbi (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1.).

⁽⁶⁾ Uredba (EU) 2021/1060 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o utvrđivanju zajedničkih odredaba o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu plus, Kohezijskom fondu, Fondu za pravednu tranziciju i Europskom fondu za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu te financijskih pravila za njih i za Fond za azil, migracije i integraciju, Fond za unutarnju sigurnost i Instrument za financijsku potporu u području upravljanja granicama i vizne politike (SL L 231, 30.6.2021., str. 159.).

⁽⁷⁾ Uredba (EU) 2021/695 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. travnja 2021. o uspostavi Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa, o utvrđivanju pravila za sudjelovanje i širenje rezultata te o stavljanju izvan snage uredbi (EU) br. 1290/2013 i (EU) br. 1291/2013 (SL L 170, 12.5.2021., str. 1.).

okvirna definicija „poljoprivredne djelatnosti” trebala bi obuhvaćati kako proizvodnju poljoprivrednih proizvoda tako i održavanje poljoprivredne površine, dok bi poljoprivrednici trebali imati mogućnost odabira između tih dviju vrsta djelatnosti. Radi prilagodbe lokalnim uvjetima države članice trebale bi u svojim strateškim planovima u okviru ZPP-a utvrditi stvarnu definiciju „poljoprivredne djelatnosti” i relevantne uvjete.

- (10) Kako bi se zadržali ključni elementi na razini cijele Unije i osigurala usporedivost odluka država članica, a da se istodobno države članice ne ograničavaju pri ostvarivanju ciljeva Unije, trebalo bi utvrditi okvirnu definiciju „poljoprivredne površine”. Povezane okvirne definicije „obrađivog zemljišta”, „trajnih nasada” i „trajnih travnjaka” trebale bi biti dovoljno široke kako bi države članice imale prostora da te definicije dodatno utvrde u skladu sa svojim lokalnim uvjetima.
- (11) Okvirna definicija „obrađivog zemljišta” trebala bi se utvrditi tako da se državama članicama omogući da obuhvate različite oblike proizvodnje te da se njome zahtijeva uključivanje površina ostavljenih na ugaru kako bi se osigurala proizvodna nevezanost intervencija.
- (12) Okvirna definicija „trajnih nasada” trebala bi uključivati površine koje se stvarno upotrebljavaju za proizvodnju i one koje se ne upotrebljavaju stvarno u tu svrhu te rasadnike i kulture kratkih ophodnji koje će definirati države članice.
- (13) Okvirna definicija „trajnih travnjaka” trebala bi se utvrditi tako da, u slučajevima u kojima trava i drugo travoliko krmno bilje i dalje prevladava, ne isključuje druge vrste koje se mogu upotrebljavati za ispašu. Također bi trebala omogućiti državama članicama da utvrde daljnje kriterije i dopustiti im da uključe vrste koje nisu trave ili drugo travoliko krmno bilje koje mogu služiti za proizvodnju hrane za životinje, neovisno o tome upotrebljavaju li se stvarno za proizvodnju ili ne. To bi moglo obuhvaćati vrste čiji se dijelovi biljke, kao što su lišće, cvijeće, stabljike ili plodovi, mogu upotrebljavati za ispašu izravno ili kada padnu na tlo. Države članice također bi trebale moći odlučiti hoće li ograničiti zemljište na kojem trave i drugo travoliko krmno bilje ne prevladavaju ili nisu prisutni na površinama za ispašu, uključujući njegovo ograničavanje na zemljište koje čini dio uspostavljene lokalne prakse.
- (14) Okvirnim definicijama „poljoprivredne površine” trebalo bi osigurati da države članice obuhvate poljoprivredno-šumarske sustave, u kojima se stabla uzgajaju na poljoprivrednim parcelama na kojima se provode poljoprivredne djelatnosti radi poboljšanja održive upotrebe zemljišta.
- (15) Kako bi se osigurala pravna sigurnost da se potpora isplaćuje za poljoprivrednu površinu koja je poljoprivredniku na raspolaganju i na kojoj se obavlja poljoprivredna djelatnost, trebalo bi utvrditi okvirnu definiciju „prihvatljivog hektara” s ključnim elementima. Države članice osobito bi trebale utvrditi uvjete na temelju kojih će se određivati je li zemljište poljoprivredniku na raspolaganju. S obzirom na vjerojatnost povremene i privremene upotrebe poljoprivrednog zemljišta za djelatnosti koje nisu, strogo uzevši, poljoprivredne, te s obzirom na potencijal doprinosa određenih nepoljoprivrednih djelatnosti diversifikaciji dohotka poljoprivrednih gospodarstava, države članice trebale bi utvrditi odgovarajuće uvjete u skladu s kojima će se površine koje se upotrebljavaju i za nepoljoprivredne djelatnosti uvrstiti među prihvatljive hektare.
- (16) S obzirom na visoke okolišne ambicije ZPP-a, prihvatljiva površina ne bi se trebala smanjivati zbog provedbe određenih pravila uvjetovanosti i shema za klimu, okoliš i dobrobit životinja („ekosheme”) u okviru izravnih plaćanja. Poljoprivredne površine ne bi trebale postati neprihvatljive za izravna plaćanja kada se na njima uzgajaju nepoljoprivredni proizvodi s pomoću paludikulture u okviru shema Unije ili nacionalnih shema koje doprinose postizanju jednog ili više okolišnih ili klimatskih ciljeva Unije. Nadalje, poljoprivredne površine trebale bi i dalje biti prihvatljive za izravna plaćanja ako podliježu određenim zahtjevima Unije koji se odnose na zaštitu okoliša, ili su pošumljene u okviru mjera ruralnog razvoja, uključujući one koje su pošumljene u skladu s usklađenim nacionalnim shemama, ili su na temelju određenih obveza površine ostavljene na ugaru.
- (17) Uzimajući u obzir potrebu za pojednostavnjenjem, državama članicama trebalo bi dopustiti da odluče da obilježja krajobrazu koja ne ometaju u znatnoj mjeri obavljanje poljoprivredne djelatnosti na parceli ostaju dio prihvatljive površine. Državama članicama trebalo bi dopustiti primjenu pojednostavnjene metodologije kako bi tijekom izračuna prihvatljive površine trajnih travnjaka mogle oduzeti one površine čije obilježja nisu prihvatljiva.

- (18) U pogledu površina koje se upotrebljavaju za proizvodnju konoplje, u cilju zaštite javnog zdravlja i osiguranja koherentnosti u odnosu na drugo zakonodavstvo, upotreba sjemena sorti konoplje u kojima je sadržaj tetrahidrokannabinola ispod 0,3 % trebala bi biti uključena u definiciju „prihvatljivog hektara”.
- (19) Kako bi se dodatno poboljšala uspješnost ZPP-a, potpora dohotku trebala bi biti usmjerena na aktivne poljoprivrednike. Kako bi se osigurao zajednički pristup na razini Unije, trebalo bi utvrditi okvirnu definiciju „aktivnog poljoprivrednika” s odgovarajućim ključnim elementima. Države članice trebale bi u svojim strateškim planovima u okviru ZPP-a, na temelju objektivnih uvjeta, odrediti koji se poljoprivrednici smatraju aktivnim poljoprivrednicima. Kako bi se smanjilo administrativno opterećenje, državama članicama trebalo bi dopustiti da dodijele izravna plaćanja manjim poljoprivrednicima koji također doprinose vitalnosti ruralnih područja te da uspostave negativan popis nepoljoprivrednih djelatnosti u usporedbi s kojima su poljoprivredne djelatnosti u pravilu marginalne. Negativan popis ne bi trebao biti jedini način na koji se utvrđuje definicija, već bi se trebao upotrebljavati kao dopunski alat za pomoć pri utvrđivanju takvih nepoljoprivrednih djelatnosti, ne dovodeći u pitanje mogućnost da dotične osobe dokažu da ispunjavaju kriterije definicije „aktivnog poljoprivrednika”. Kako bi se osigurao bolji dohodak, ojačala socioekonomska struktura ruralnih područja ili slijedili povezani ciljevi, definicijom aktivnog poljoprivrednika ne bi trebalo isključiti dodjelu potpore poljoprivrednicima koji se bave i drugim djelatnostima ili poljoprivrednika na nepuno radno vrijeme koji se osim poljoprivredom bave i nepoljoprivrednim djelatnostima.
- (20) Kako bi se osigurala usklađenost vrsta intervencija za izravna plaćanja i vrsta intervencija u području ruralnog razvoja s obzirom na cilj generacijske obnove, trebalo bi na razini Unije utvrditi definiciju „mladog poljoprivrednika” s odgovarajućim ključnim elementima.
- (21) Kako bi se osigurala usklađenost vrsta intervencija za izravna plaćanja i vrsta intervencija u području ruralnog razvoja s obzirom na cilj olakšavanja poslovnog razvoja u ruralnim područjima, trebalo bi na razini Unije utvrditi definiciju „novog poljoprivrednika” sa zajedničkim elementima.
- (22) Kako bi se učvrstili ciljevi ZPP-a utvrđeni člankom 39. UFEU-a i osiguralo da se Unija na odgovarajući način suoči s najnovijim izazovima, primjereno je predvidjeti skup općih ciljeva koji će odražavati smjernice iz Komunikacije „Budućnost hrane i poljoprivrede”. Na razini Unije trebalo bi dodatno odrediti skup specifičnih ciljeva koje bi države članice trebale primijeniti u svojim strateškim planovima u okviru ZPP-a, uzimajući u obzir činjenicu da u državama članicama poljoprivreda čini sektor koji je usko povezan s gospodarstvom u cjelini. Tim bi se specifičnim ciljevima opći ciljevi ZPP-a trebali prenijeti u konkretnije prioritete, pri čemu bi se trebalo uzeti u obzir relevantno zakonodavstvo Unije, posebno u području klime, energije i okoliša, te postići ravnoteža među dimenzijama održivog razvoja u skladu s procjenom učinka.
- (23) Pametniji, moderniziran i održiviji ZPP treba uključivati istraživanja i razvoj kako bi služio multifunkcionalnosti sustava poljoprivrede, šumarstva i prehrane u Uniji, uz ulaganje u tehnološki razvoj i digitalizaciju te poboljšanje prihvaćanja i učinkovitog korištenja tehnologija, posebno digitalnih tehnologija te pristupa nepristranom, pouzdanom, relevantnom i novom znanju i već razmjene tog znanja.
- (24) Unija treba poticati moderan, konkurentan, otporan i diversificiran sektor poljoprivrede u kojem se uživaju prednosti visokokvalitetne proizvodnje i učinkovitosti resursa te kojim se osigurava dugoročna sigurnost opskrbe hranom kao dio konkurentnog i produktivnog poljoprivredno-prehrambenog sektora uz istodobnu zaštitu modela obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava.
- (25) Kako bi se pružila potpora održivom dohotku poljoprivrednih gospodarstava i otpornosti poljoprivrednog sektora u cijeloj Uniji radi poboljšanja dugoročne sigurnosti opskrbe hranom, potrebno je poboljšati položaj poljoprivrednika u vrijednosnom lancu, posebno poticanjem oblika suradnje u koje su poljoprivrednici uključeni i od kojih ostvaruju koristi, kao i promicanjem kratkih lanaca opskrbe i poboljšanjem transparentnosti tržišta.

- (26) Unija treba poboljšati odgovor na društvene zahtjeve u pogledu hrane i zdravlja, uključujući visokokvalitetnu, sigurnu i hranjivu hranu proizvedenu na održiv način. Kako bi se ostvario napredak u tom smjeru, bit će potrebno promicati posebne održive poljoprivredne prakse, kao što su ekološki uzgoj, integrirana zaštita bilja, agroekologija, agrošumarstvo ili precizna poljoprivreda. Slično tome, trebalo bi poticati i djelovanja za promicanje više razine dobrobiti životinja i inicijative za borbu protiv antimikrobne rezistencije.
- (27) Model ostvarivanja politika ne bi smio dovesti do situacije u kojoj postoji 27 različitih nacionalnih poljoprivrednih politika te time ugroziti zajedničku narav ZPP-a i unutarnje tržište. Međutim, trebao bi državama članicama omogućiti određeni stupanj fleksibilnosti unutar snažnog zajedničkog regulatornog okvira. Stoga bi u ovoj Uredbi trebalo odrediti ciljeve Unije i utvrditi vrste intervencija te zajedničke zahtjeve Unije koji se primjenjuju na države članice, čime se osigurava zajednička narav ZPP-a. Države članice trebale bi biti zadužene za prenošenje tog regulatornog okvira Unije u mehanizme potpore koji se primjenjuju na korisnike koristeći se povećanom razinom fleksibilnosti. U tom bi kontekstu države članice trebale djelovati u skladu s Poveljom Europske unije o temeljnim pravima i općim načelima prava Unije te osigurati da se pravni okvir za dodjelu potpore Unije korisnicima temelji na njihovim strateškim planovima u okviru ZPP-a i da je u skladu s načelima i zahtjevima utvrđenima u ovoj Uredbi i Uredbi (EU) 2021/2116 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁸⁾. Također bi trebale provoditi svoje strateške planove u okviru ZPP-a kako ih je odobrila Komisija.
- (28) Radi poticanja pametnog i otpornog poljoprivrednog sektora izravna plaćanja ostaju jedan od ključnih elemenata za jamčenje pravedne potpore dohotku za poljoprivrednike. Jednako tako, potrebna su ulaganja u restrukturiranje poljoprivrednih gospodarstava, modernizaciju, inovacije, diversifikaciju te prihvaćanje novih praksi i tehnologija radi poboljšanja tržišnog nagrađivanja poljoprivrednika.
- (29) U kontekstu veće usmjerenosti ZPP-a na tržište, kako je navedeno u Komunikaciji „Budućnost hrane i poljoprivrede”, izloženost tržištu, klimatske promjene i s njima povezana povećana učestalost i ozbiljnost ekstremnih vremenskih uvjeta te sanitarne i fitosanitarne krize mogu uzrokovati rizik od nestabilnosti cijena i sve veći pritisak na dohotke, posebno na one primarnih proizvođača. Stoga, iako su poljoprivrednici u konačnici odgovorni za izradu vlastitih strategija za poljoprivredna gospodarstva i za unaprjeđenje otpornosti svojih poljoprivrednih gospodarstava, trebao bi se uspostaviti čvrst okvir kako bi se osiguralo primjereno upravljanje rizicima.
- (30) Podupiranje i poboljšanje zaštite okoliša i djelovanja u području klime te doprinos postizanju ciljeva Unije u području okoliša i klime vrlo je visoko postavljen prioritet za budućnost poljoprivrede i šumarstva Unije. ZPP bi trebao imati ulogu kako u smanjenju negativnih učinaka na okoliš i klimu, uključujući bioraznolikost, tako i u povećanju pružanja javnih dobara u području okoliša na svim vrstama poljoprivrednih i šumskih površina (uključujući područja visoke prirodne vrijednosti) i u ruralnim područjima u cjelini. Stoga bi struktura ZPP-a trebala odražavati veće ambicije u pogledu tih ciljeva. Trebala bi uključivati elemente kojima se podupire ili na drugi način potiče širok raspon djelovanja u ostvarivanju ciljeva u poljoprivredi, proizvodnji hrane, šumarstvu i ruralnim područjima u cjelini.
- (31) Najbolja kombinacija vrsta djelovanja za pristupanje tim ciljevima razlikovat će se od jedne države članice do druge. Uz potrebu za povećanjem napora koji se ulažu u prilagodbu klimatskim promjenama, istodobno je potrebno smanjiti emisije stakleničkih plinova i povećati sekvencijalnu ugljika jer oboje je važno za ublažavanje klimatskih promjena. Proizvodnja i upotreba energije koja se podupire u okviru ZPP-a trebala bi se odnositi na energiju koja jasno pokazuje obilježja održivosti, među ostalim u pogledu stakleničkih plinova. U pogledu upravljanja prirodnim resursima posebno bi korisna mogla biti manja ovisnost o kemikalijama kao što su mineralna gnojiva i pesticidi, među ostalim radi zaštite bioraznolikosti, jer su u mnogim dijelovima Unije pravodobno potrebni manja ovisnost o pesticidima i djelovanja za zaustavljanje i preokretanje trenda opadanja populacija opravišača.

⁽⁸⁾ Uredba (EU) 2021/2116 Europskog parlamenta i Vijeća od 2. prosinca 2021. o financiranju i nadzoru zajedničke poljoprivredne politike te upravljanju njome i o stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1306/2013 (vidjeti stranicu 187. ovoga Službenog lista).

- (32) Budući da su mnoga ruralna područja u Uniji pogođena strukturnim problemima, kao što su nedostatak atraktivnih prilika za zapošljavanje, manjak vještina, nedovoljna ulaganja u širokopojasne veze i povezivost, digitalnu i drugu infrastrukturu i osnovne usluge, te odljev mladih, ključno je ojačati socioekonomsku strukturu tih područja, u skladu s Deklaracijom iz Corca 2.0 „Bolji život u ruralnim područjima”, posebno otvaranjem radnih mjesta i generacijskom obnovom, dovođenjem Komisijinog plana za zapošljavanje i rast u ruralna područja, promicanjem socijalne uključenosti, potpore za mlade, generacijske obnove i razvoja „pametnih sela” u cijeloj Europi, te doprinosenjem ublažavanju depopulacije.
- (33) Jednakost žena i muškaraca temeljno je načelo Unije, a rodno osviještena politika važan je alat za integraciju tog načela u ZPP. Stoga bi poseban naglasak trebalo staviti na promicanje sudjelovanja žena u socioekonomskom razvoju ruralnih područja, posebno u poljoprivredi, pri čemu se potiče ključna uloga žena. Od država članica trebalo bi zahtijevati da procijene položaj žena u poljoprivredi i pristupe rješavanju izazova u svojim strateškim planovima u okviru ZPP-a. Rodna ravnopravnost trebala bi biti sastavni dio pripreme, provedbe i evaluacije intervencija u okviru ZPP-a. Države članice također bi trebale jačati svoje kapacitete u pogledu rodno osviještene politike i prikupljanja podataka razvrstanih po spolu.
- (34) Za stabilizaciju i diversifikaciju ruralnoga gospodarstva trebalo bi podupirati razvoj, osnivanje i zadržavanje nepoljoprivrednih poduzeća. Kako je navedeno u Komunikaciji „Budućnost hrane i poljoprivrede”, novi ruralni vrijednosni lanci, kao što su obnovljiva energija, novo biogospodarstvo, kružno gospodarstvo i ekoturizam, pogodno su okruženje za dobar rast i stvaranje radnih mjesta u ruralnim područjima, uz istodobno očuvanje prirodnih resursa. U tom kontekstu financijski instrumenti i korištenje jamstva EU-a u okviru programa InvestEU, uspostavljenog Uredbom (EU) 2021/523 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁹⁾, mogu imati ključnu ulogu u osiguranju pristupa financiranju i jačanju kapaciteta za rast poljoprivrednih gospodarstava i poduzeća. U ruralnim područjima postoji potencijal za zapošljavanje državljana trećih zemalja sa zakonitim boravkom, čime se promiče njihova socijalna i ekonomska integracija, posebno u pogledu strategija lokalnog razvoja pod vodstvom zajednice.
- (35) ZPP-om bi se trebala nastaviti osiguravati sigurnost opskrbe hranom, a to bi trebalo značiti stalan pristup dovoljnoj količini sigurne i hranjive hrane. Nadalje, njime bi se trebao poboljšati odgovor poljoprivrede Unije na nove društvene zahtjeve u pogledu hrane i zdravlja, uključujući održivu poljoprivrednu proizvodnju, zdraviju prehranu, dobrobit životinja i smanjenje rasipanja hrane. ZPP-om bi se trebala nastaviti promicati proizvodnja s posebnim i vrijednim karakteristikama te istodobno pomoći poljoprivrednicima da proaktivno prilagode svoju proizvodnju tržišnim signalima i zahtjevima potrošača.
- (36) S obzirom na opseg reforme koja je potrebna za ostvarenje ciljeva i rješavanje navedenih problema, primjereno je predvidjeti novi pravni okvir u jedinstvenoj uredbi kojim će se obuhvatiti potpora Unije koja se financira iz Europskog fonda za jamstva u poljoprivredi (EFJP) i Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) i zamijeniti postojeći mehanizmi utvrđeni Uredbom (EU) br. 1305/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁰⁾ i Uredbom (EU) br. 1307/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹¹⁾.
- (37) Ovom Uredbom trebala bi se utvrditi pravila koja se primjenjuju na potporu Unije koja se financira iz EFJP-a i EPFRR-a i dodjeljuje u obliku vrsta intervencija navedenih u strateškim planovima u okviru ZPP-a koje izrađuju države članice i odobrava Komisija.
- (38) Kako bi se osiguralo da Unija poštuje svoje međunarodne obveze u pogledu domaće potpore koje su utvrđene Sporazumom WTO-a o poljoprivredi, određene vrste intervencija predviđene ovom Uredbom trebale bi se i dalje prijavljivati kao potpora iz „zelene kutije”, koja nema nikakav ili ima tek minimalan učinak narušavanja trgovine ili učinak na proizvodnju, ili kao potpora iz „plave kutije” u okviru programa ograničavanja proizvodnje i stoga biti

⁽⁹⁾ Uredba (EU) 2021/523 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. ožujka 2021. o uspostavi programa InvestEU i o izmjeni Uredbe (EU) 2015/1017 (SL L 107, 26.3.2021., str. 30.).

⁽¹⁰⁾ Uredba (EU) br. 1305/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o potpori ruralnom razvoju iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1698/2005 (SL L 347, 20.12.2013., str. 487.).

⁽¹¹⁾ Uredba (EU) br. 1307/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o utvrđivanju pravila za izravna plaćanja poljoprivrednicima u programima potpore u okviru zajedničke poljoprivredne politike i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 637/2008 i Uredbe Vijeća (EZ) br. 73/2009 (SL L 347, 20.12.2013., str. 608.).

izuzete iz obveza smanjenja. Iako su odredbe ove Uredbe za te vrste intervencija već u skladu sa zahtjevima „zelene kutije” utvrđenima u Prilogu 2. Sporazumu WTO-a o poljoprivredi odnosno zahtjevima „plave kutije” utvrđenima u njegovu članku 6.5., trebalo bi osigurati da intervencije koje planiraju države članice u svojim strateškim planovima u okviru ZPP-a za te vrste intervencija i dalje poštuju te zahtjeve. Posebno plaćanje za pamuk u okviru ove Uredbe osobito bi trebalo i dalje biti osmišljeno tako da bude u skladu s odredbama „plave kutije”.

- (39) Trebala bi se osigurati usklađenost intervencija, uključujući proizvodno vezanu potporu dohotku, s međunarodnim obvezama Unije. To uključuje zahtjeve iz Memoranduma o razumijevanju između Europske ekonomske zajednice i Sjedinjenih Američkih Država u pogledu uljarica u okviru GATT-a ⁽¹²⁾, kako se primjenjuju nakon izmjena zasebne osnovne površine Unije za uljarice na temelju izmjena sastava Unije.
- (40) Informacije o uspješnosti ZPP-a i procjena te uspješnosti na temelju provedbe strateških planova u okviru ZPP-a uzimat će se u obzir u redovitim Komisijinim procjenama koherentnosti politika radi održivog razvoja, uspostavljenima na temelju Programa održivog razvoja do 2030.
- (41) Na temelju prethodnog sustava višestruke sukladnosti koji se provodi do 2022., sustav nove uvjetovanosti primanje cjelokupne potpore ZPP-a povezuje sa zahtjevom da poljoprivrednici i drugi korisnici zadovoljavaju osnovne standarde u području okoliša, klimatskih promjena, javnog zdravlja, zdravlja bilja te dobrobiti životinja. Osnovni standardi obuhvaćaju, u pojednostavnjenom obliku, propisane zahtjeve upravljanja (SMR) i standarde za dobre poljoprivredne i okolišne uvjete zemljišta (GAEC standardi). Ti osnovni standardi trebali bi omogućiti da se bolje uzmu u obzir okolišni i klimatski izazovi i nova struktura ZPP-a za okoliš i tako ostvare povećanu ambiciju u području okoliša i klime kako su navedene u Komunikaciji Komisije pod naslovom „Budućnost hrane i poljoprivrede” i u VFO-u za razdoblje 2021. – 2027., utvrđenom Uredbom Vijeća (EU, Euratom) 2020/2093 ⁽¹³⁾.
- (42) Cilj je uvjetovanosti doprinijeti razvoju održive poljoprivrede podizanjem razine osviještenosti korisnika o potrebi poštovanja tih osnovnih standarda. Njome se nastoji doprinijeti i većoj usklađenosti ZPP-a s očekivanjima društva poboljšanjem usklađenosti ZPP-a s ciljevima u području okoliša, javnog zdravlja, zdravlja bilja i dobrobiti životinja. Uvjetovanost bi trebala biti jedan od sastavnih elemenata strukture ZPP-a za okoliš, kao dio osnovnih uvjeta za ambicioznije obveze u području okoliša i klime, te bi se trebala sveobuhvatno primjenjivati u cijeloj Uniji. Države članice trebale bi osigurati da se na poljoprivrednike i druge korisnike koji ne ispunjavaju te zahtjeve primjenjuju proporcionalne, učinkovite i odvraćajuće sankcije u skladu s Uredbom (EU) 2021/2116.
- (43) Cilj je okvira GAEC standardâ doprinijeti ublažavanju klimatskih promjena i prilagodbi tim promjenama, prevladavanju izazova u području vode, zaštiti i kvaliteti tla te zaštiti i kvaliteti bioraznolikosti. Potrebno je poboljšati okvir kako bi se posebno uzele u obzir prakse utvrđene do 2022. u okviru ozelenjavanja izravnih plaćanja, ublažavanje klimatskih promjena i potreba za poboljšanjem održivosti poljoprivrednih gospodarstava i njihova doprinosa bioraznolikosti. Potvrđeno je da svaki GAEC standard doprinosi postizanju više ciljeva. Kako bi provele okvir, države članice trebale bi za svaki od standarda uspostavljenih na razini Unije uspostaviti nacionalni standard uzimajući u obzir posebne značajke dotičnog područja, uključujući uvjete tla i klimatske uvjete, te uzimajući u obzir postojeće uvjete na poljoprivrednim gospodarstvima, poljoprivredne prakse, veličinu poljoprivrednih gospodarstava i strukture poljoprivrednih gospodarstava, upotrebu zemljišta i posebnosti najudaljenijih regija. Države članice trebale bi moći utvrditi druge nacionalne standarde povezane s glavnim ciljevima GAEC standardâ radi poboljšanja ostvarenja okolišnih i klimatskih ciljeva u okviru GAEC standardâ. S obzirom na postojeće prakse u sustavu ekološkog uzgoja, za ekološke poljoprivrednike ne bi trebalo uvoditi dodatne zahtjeve u pogledu plodoreda. Osim toga, kad je riječ o standardima za plodored i minimalni udio obradivog zemljišta za bioraznolikost, države članice trebale bi moći razmotriti određene iznimke kako bi se izbjeglo prekomjerno opterećivanje manjih poljoprivrednih gospodarstava ili isključivanje nekih poljoprivrednih gospodarstava koja već ispunjavaju cilj GAEC standardâ jer su u značajnoj mjeri pokrivena travnjacima, zemljištem ostavljenim na ugaru ili usjevima mahunarki. Iznimku bi trebalo predvidjeti i za pretežno pošumljene države članice u pogledu zahtjeva bioraznolikosti za minimalnim udjelom obradivog zemljišta.

⁽¹²⁾ SL L 147, 18.6.1993., str. 26.

⁽¹³⁾ Uredba Vijeća (EU, Euratom) 2020/2093 od 17. prosinca 2020. kojom se utvrđuje višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021. – 2027. (SL L 433I, 22.12.2020., str. 11.).

- (44) Države članice trebaju u potpunosti provesti propisane zahtjeve upravljanja kako bi oni postali operativni na razini poljoprivrednoga gospodarstva i kako bi se njima osigurao jednak tretman poljoprivrednika. Radi osiguranja dosljednosti pravila o uvjetovanosti u pogledu poboljšanja održivosti politike, propisani zahtjevi upravljanja trebali bi obuhvaćati glavno zakonodavstvo Unije u području okoliša, javnog zdravlja, zdravlja bilja te dobrobiti životinja, kako se provodi na nacionalnoj razini, a kojim se nameću točno određene obveze za pojedinačne poljoprivrednike i druge korisnike, uključujući obveze na temelju Direktive Vijeća 92/43/EEZ ⁽¹⁴⁾ i Direktive 2009/147/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁵⁾ ili Direktive Vijeća 91/676/EEZ ⁽¹⁶⁾. Radi daljnjeg postupanja slijedom zajedničke izjave Europskog parlamenta i Vijeća priložene Uredbi (EU) br. 1306/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁷⁾ relevantne odredbe Direktive 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁸⁾ i Direktive 2009/128/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁹⁾ trebalo bi uključiti kao propisane zahtjeve upravljanja u područje primjene uvjetovanosti te bi na odgovarajući način trebalo prilagoditi popis GAEC standardâ.
- (45) Kako bi se boljom osviještenosti, od strane korisnika potpore ZPP-a, o zapošljavanju i socijalnim standardima doprinijelo razvoju socijalno održive poljoprivrede, trebalo bi uvesti novi mehanizam kojim bi se obuhvatila socijalna pitanja.
- (46) Takvim bi se mehanizmom potpuni primitak izravnih plaćanja ZPP-a te plaćanja za obveze u području okoliša i klime te druge obveze upravljanja, plaćanja za prirodna ili druga ograničenja specifična za određeno područje i plaćanja za nepovoljni položaj specifičan za određeno područje koji proizlazi iz određenih obveznih zahtjeva trebao vezati uz to da poljoprivrednici i drugi korisnici poštuju osnovne standarde koji se odnose na uvjete rada i zapošljavanja radnika u poljoprivredi te sigurnost i zdravlje na radu, a posebno određene standarde na temelju Direktive Vijeća 89/391/EEZ ⁽²⁰⁾ te direktiva 2009/104/EZ ⁽²¹⁾ i (EU) 2019/1152 ⁽²²⁾ Europskog parlamenta i Vijeća. Komisija bi do 2025. trebala procijeniti izvedivost uključivanja članka 7. stavka 1. Uredbe (EU) br. 492/2011 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²³⁾ te bi, prema potrebi, trebala predložiti zakonodavstvo u tu svrhu.
- (47) Države članice trebale bi osigurati da se na poljoprivrednike i druge korisnike koji ne poštuju te standarde primjenjuju proporcionalne, učinkovite i odvraćajuće sankcije u skladu s Uredbom (EU) 2021/2116. Zbog načela neovisnosti pravosuđa nije moguće pravosudnim sustavima nametnuti posebne zahtjeve u pogledu načina donošenja odluka i presuda osim onih koji su predviđeni zakonodavstvom na kojem se te odluke i presude temelje.
- (48) Pri uspostavi mehanizma socijalne uvjetovanosti trebalo bi uzeti u obzir različite nacionalne okvire kako bi se poštovalo pravo država članica da definiraju temeljna načela svojih socijalnih i radnih sustava. Stoga bi trebalo uzeti u obzir odluke država članica koje se odnose na metode izvršenja, kolektivno pregovaranje i ulogu socijalnih partnera, uključujući, prema potrebi, pri provedbi direktiva u području socijalnih pitanja i zapošljavanja. Trebalo bi

⁽¹⁴⁾ Direktiva Vijeća 92/43/EEZ od 21. svibnja 1992. o očuvanju prirodnih staništa i divlje faune i flore (SL L 206, 22.7.1992., str. 7.).

⁽¹⁵⁾ Direktiva 2009/147/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 30. studenoga 2009. o očuvanju divljih ptica (SL L 20, 26.1.2010., str. 7.).

⁽¹⁶⁾ Direktiva Vijeća 91/676/EEZ od 12. prosinca 1991. o zaštiti voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima iz poljoprivrednih izvora (SL L 375, 31.12.1991., str. 1.).

⁽¹⁷⁾ Uredba (EU) br. 1306/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o financiranju, upravljanju i nadzoru zajedničke poljoprivredne politike i o stavljanju izvan snage uredaba Vijeća (EEZ) br. 352/78, (EZ) br. 165/94, (EZ) br. 2799/98, (EZ) br. 814/2000, (EZ) br. 1290/2005 i (EZ) br. 485/2008 (SL L 347, 20.12.2013., str. 549.).

⁽¹⁸⁾ Direktiva 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2000. o uspostavi okvira za djelovanje Zajednice u području vodne politike (SL L 327, 22.12.2000., str. 1.).

⁽¹⁹⁾ Direktiva 2009/128/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o uspostavi okvira za djelovanje Zajednice u postizanju održive upotrebe pesticida (SL L 309, 24.11.2009., str. 71.).

⁽²⁰⁾ Direktiva Vijeća 89/391/EEZ od 12. lipnja 1989. o uvođenju mjera za poticanje poboljšanja sigurnosti i zdravlja radnika na radu (SL L 183, 29.6.1989., str. 1.).

⁽²¹⁾ Direktiva 2009/104/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. o minimalnim sigurnosnim i zdravstvenim zahtjevima za sigurnost i zdravlje radnika pri uporabi radne opreme na radu (druga pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ) (SL L 260, 3.10.2009., str. 5.).

⁽²²⁾ Direktiva (EU) 2019/1152 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o transparentnim i predvidivim radnim uvjetima u Europskoj uniji (SL L 186, 11.7.2019., str. 105.).

⁽²³⁾ Uredba (EU) br. 492/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. travnja 2011. o slobodi kretanja radnika u Uniji (SL L 141, 27.5.2011., str. 1.).

poštovati nacionalne modele tržišta rada i autonomiju socijalnih partnera. Ovom se Uredbom socijalnim partnerima ili državama članicama ne bi smjele nametati nikakve obveze u vezi s izvršenjem ili kontrolama u područjima koja su, prema nacionalnim modelima tržišta rada, u nadležnosti socijalnih partnera.

- (49) Zbog složenosti uspostave sustava na nacionalnoj razini kojima se poštuje autonomija i specifičnost nacionalnih sustava, državama članicama trebalo bi dopustiti da provedu socijalnu uvjetovanost na kasniji datum, ali u svakom slučaju najkasnije od 1. siječnja 2025.
- (50) Države članice trebale bi osigurati postojanje usluga savjetovanja poljoprivrednih gospodarstava prilagođenih različitim vrstama proizvodnje koje imaju gospodarsku, okolišnu i socijalnu dimenziju u svrhu poboljšanja održivog upravljanja i opće uspješnosti poljoprivrednih gospodarstava i ruralnih poduzeća te u svrhu identificiranja potrebnih poboljšanja u pogledu svih mjera na razini poljoprivrednoga gospodarstva predviđenih u strateškim planovima u okviru ZPP-a, uključujući digitalizaciju. Usluge savjetovanja poljoprivrednih gospodarstava trebale bi poljoprivrednicima i drugim korisnicima potpore u okviru ZPP-a pomoći da postanu svjesniji odnosa između upravljanja poljoprivrednim gospodarstvom, s jedne strane, i određenih standarda, zahtjeva i informacija, uključujući one u području okoliša i klime, s druge strane. Popis potonjih uključuje standarde koji se primjenjuju na poljoprivrednike i druge korisnike ZPP-a, uključujući zadruge, ili su nužni za njih te su utvrđeni u strateškom planu u okviru ZPP-a, kao i standarde koji proizlaze iz zakonodavstva o vodi, održivoj upotrebi pesticida i upravljanju hranjivim tvarima te inicijativa za borbu protiv antimikrobne rezistencije. Na raspolaganju bi trebali biti i savjeti o upravljanju rizicima i potpori inovacijama za pripremu i provedbu novih projekata operativnih skupina EIP-a, uz korištenje inovativnih ideja na najširim razinama. Radi povećanja kvalitete i djelotvornosti savjeta države članice trebale bi uključiti sve javne i privatne savjetnike i savjetodavne mreže u sustave znanja i inovacija u poljoprivredi (AKIS) kako bi mogli pružati najnovije tehnološke i znanstvene informacije koje su nastale kao rezultat istraživanja i inovacija.
- (51) Kako bi se poduprla uspješnost poljoprivrednih gospodarstava kako u poljoprivredi tako i u pogledu okoliša, informacije o upravljanju hranjivim tvarima s naglaskom na dušik i fosfate, koji su hranjive tvari koje s okolišnog stajališta mogu predstavljati posebne izazove te stoga zaslužuju posebnu pozornost, trebalo bi osigurati s pomoću posebnog elektroničkog alata za održivost poljoprivrednih gospodarstava koji države članice stavljaju na raspolaganje pojedinačnim poljoprivrednicima. Alatom za održivost poljoprivrednih gospodarstava trebala bi se omogućiti potpora donošenju odluka na poljoprivrednim gospodarstvima. Kako bi se osigurali jednaki uvjeti tržišnog natjecanja među poljoprivrednicima i u cijeloj Uniji, Komisija bi trebala moći pružiti potporu državama članicama u izradi alata za održivost poljoprivrednih gospodarstava.
- (52) Kako bi se poljoprivrednike bolje informiralo i savjetovalo o njihovim obvezama prema svojim radnicima u pogledu socijalne dimenzije ZPP-a, usluge savjetovanja poljoprivrednih gospodarstava trebale bi osigurati informacije o zahtjevima u pogledu pružanja informacija u pisanom obliku iz članka 4. Direktive (EU) 2019/1152 i o zdravstvenim i sigurnosnim standardima koji se primjenjuju na poljoprivredna gospodarstva.
- (53) Kako bi se osigurala pravednija raspodjela potpora dohotku, državama članicama trebalo bi dopustiti određivanje gornje granice ili smanjenje iznosa izravnih plaćanja koji premašuju određenu gornju granicu i dobivena razlika trebala bi se upotrijebiti za proizvodno nevezana izravna plaćanja, pri čemu se prioritet daje dodatnoj preraspodijeljenoj potpori dohotku za održivost, ili prenijeti u EPFRR. Kako bi se izbjegli negativni učinci na zapošljavanje, državama članicama trebalo bi dopustiti da pri primjeni tog mehanizma uzmu u obzir radnu snagu.
- (54) Kako bi se izbjeglo prekomjerno administrativno opterećenje uzrokovano upravljanjem brojnim plaćanjima malih iznosa i osigurao stvaran doprinos potpore postizanju ciljeva ZPP-a kojima izravna plaćanja doprinose, države članice trebale bi u svojim strateškim planovima u okviru ZPP-a utvrditi zahtjeve u smislu minimalne površine ili minimalnog iznosa vezanog uz potporu za primanje izravnih plaćanja. Kada države članice odluče dodijeliti potporu dohotku vezanu uz životinje koja se plaća po životinji, uvijek bi trebale odrediti prag u smislu minimalnog iznosa kako bi se izbjeglo sankcioniranje poljoprivrednika koji ispunjavaju uvjete za tu potporu, ali čija je površina ispod tog praga. Zbog vrlo specifične poljoprivredne strukture na manjim egejskim otocima, Grčka bi trebala moći odlučiti treba li se na to područje primijeniti ikakav minimalni prag.
- (55) S obzirom na važnost sudjelovanja poljoprivrednika u instrumentima za upravljanje rizicima, državama članicama trebalo bi dopustiti da određeni postotak izravnih plaćanja dodijele za potporu doprinosima poljoprivrednika takvim alatima.

- (56) Kako bi se zajamčila minimalna razina potpore dohotku od poljoprivrede za sve aktivne poljoprivrednike te kako bi se poštovao cilj osiguranja primjerenog životnog standarda poljoprivrednog stanovništva utvrđen u članku 39. stavku 1. točki (b) UFEU-a, trebalo bi utvrditi godišnje proizvodno nevezano plaćanje po površini kao vrstu intervencije „osnovna potpora dohotku za održivost”. Kako bi se poboljšala usmjerenost te potpore, trebalo bi biti moguće razlikovati iznose plaćanja prema skupinama područja na temelju socioekonomskih ili agronomskih uvjeta, ili ih smanjiti uzimajući u obzir druge intervencije. Radi izbjegavanja negativnih učinaka na dohodak poljoprivrednika državama članicama trebalo bi dopustiti da provedu osnovnu potporu dohotku za održivost na temelju prava na plaćanje. U tom slučaju vrijednost prava na plaćanje prije bilo kakve daljnje konvergencije trebala bi biti razmjerna njihovoj vrijednosti kako je utvrđena u okviru programâ osnovnih plaćanja na temelju Uredbe (EU) br. 1307/2013, uzimajući pritom u obzir plaćanja za poljoprivredne prakse korisne za klimu i okoliš. Države članice trebale bi daljnju konvergenciju provesti i radi nastavka postupnog udaljavanja od povijesnih vrijednosti.
- (57) Ako pružaju proizvodno nevezana izravna plaćanja na temelju sustava prava na plaćanje, države članice trebale bi nastaviti upravljati jednom ili više nacionalnih rezervi po skupini područja. Pri upotrebi tih rezervi prioritet bi trebalo dati mladim poljoprivrednicima i novim poljoprivrednicima. Pravila o primjeni i prijenosu prava na plaćanje potrebna su i radi jamčenja neometanog funkcioniranja sustava.
- (58) S obzirom na ključnu ulogu u podupiranju zapošljavanja u ruralnim područjima i doprinos teritorijalnom razvoju, mala poljoprivredna gospodarstva i dalje su temelj poljoprivrede Unije. Kako bi se promicala uravnoteženija raspodjela potpore i smanjilo administrativno opterećenje za korisnike malih iznosa, države članice trebale bi imati mogućnost izraditi posebnu intervenciju za male poljoprivrednike kojom bi se zamijenile druge intervencije izravnih plaćanja. Kako bi se osigurala bolja usmjerenost te potpore, trebalo bi omogućiti diferencijaciju plaćanja. Kako bi se malim poljoprivrednicima omogućilo da odaberu sustav koji najbolje odgovara njihovim potrebama, sudjelovanje poljoprivrednika u intervenciji trebalo bi biti neobvezno.
- (59) S obzirom na prepoznatu potrebu za vidljivim i mjerljivim promicanjem uravnoteženije raspodjele potpore u korist malih i srednjih poljoprivrednih gospodarstava, države članice trebale bi provoditi dodatnu preraspodijeljenu potporu dohotku za održivost te bi najmanje 10 % omotnice za izravna plaćanja trebale namijeniti toj potpori. Radi omogućavanja bolje usmjerenosti te dodatne potpore te s obzirom na razlike u strukturi poljoprivrednih gospodarstava u Uniji, države članice trebale bi imati mogućnost pružanja različitih iznosa dodatne potpore za različite raspone hektara te diferenciranja potpore po regionalnim razinama ili po istim skupinama područja kako su utvrđena u njihovim strateškim planovima u okviru ZPP-a za osnovnu potporu dohotku za održivost.
- (60) Države članice odgovorne su za osiguravanje ciljane raspodjele izravnih plaćanja i povećanje potpore dohotku onima kojima je to najpotrebnije. Različiti instrumenti dostupni državama članicama mogu učinkovito doprinijeti postizanju tog cilja, uključujući određivanje gornjih granica i postupno smanjivanje te intervencije kao što su dodatna preraspodijeljena potpora dohotku za održivost i plaćanje za male poljoprivrednike. Pregled napora koje države članice ulažu u tom pogledu trebalo bi utvrditi u njihovim strateškim planovima u okviru ZPP-a. Na temelju potreba u smislu pravednije raspodjele izravnih plaćanja, uključujući potrebe na temelju posebne strukture poljoprivrednih gospodarstava, države članice trebale bi imati mogućnost odabrati primjenu obveznog preraspodijeljenog plaćanja i odgovarajućeg minimalnog postotka ili druge odgovarajuće mjere, uključujući preraspodijeljeno plaćanje u manjem postotku.
- (61) Stvaranje i razvoj nove gospodarske djelatnosti u poljoprivrednom sektoru od strane mladih poljoprivrednika financijski je izazov i predstavlja element koji bi se trebao uzeti u obzir pri izradi intervencijske strategije u pogledu dodjele i usmjerenja izravnih plaćanja. Taj je razvoj ključan za konkurentnost poljoprivrednog sektora Unije te bi stoga državama članicama trebalo dopustiti uspostavu dodatne potpore dohotku za mlade poljoprivrednike. Takva vrsta intervencija trebala bi mladim poljoprivrednicima pružiti dodatnu potporu dohotku nakon pokretanja poslovanja. Na temelju svoje procjene potreba države članice trebale bi moći odlučiti o metodi izračuna plaćanja, ili po hektaru ili kao jednokratni iznos, te bi on mogao biti ograničen na maksimalni broj hektara. Budući da bi se njime trebalo obuhvatiti samo početno razdoblje poslovanja, takvo plaćanje trebalo bi se dodijeliti samo na određeno maksimalno razdoblje nakon podnošenja zahtjeva za potporu i ubrzo nakon pokretanja poslovanja. Ako plaćanje traje i nakon 2027., države članice trebale bi osigurati da se ne stvaraju pravna očekivanja korisnika za razdoblje nakon 2027.

- (62) Zajedničkom poljoprivrednom politikom trebalo bi se osigurati da države članice bolje ostvaruju svoje ciljeve u području okoliša poštujući lokalne potrebe i stvarne okolnosti u kojima se nalaze poljoprivrednici. Države članice trebale bi, u okviru izravnih plaćanja u strateškom planu u okviru ZPP-a, uspostaviti ekosheme koje su dobrovoljne za poljoprivrednike te koje bi trebale biti potpuno koordinirane s drugim relevantnim intervencijama. Države članice trebale bi ih utvrditi kao plaćanje koje se dodjeljuje kao poticaj i naknada za pružanje javnih dobara putem poljoprivrednih praksi korisnih za klimu i okoliš ili kao naknada za provođenje tih praksi. U oba slučaja njihova bi svrha trebala biti poboljšanje uspješnosti ZPP-a u području okoliša i klime te bi stoga trebale biti koncipirane tako da nadilaze obvezne zahtjeve koji su već propisani sustavom uvjetovanosti.
- (63) Kako bi se osigurala učinkovitost, ekosheme trebale bi u pravilu obuhvaćati najmanje dva područja djelovanja za klimu, okoliš, dobrobit životinja i borbu protiv antimikrobne rezistencije. U istu svrhu, iako bi se naknada trebala temeljiti na nastalim troškovima, gubitku prihoda i transakcijskim troškovima koji proizlaze iz poljoprivrednih praksi na koje se obvezalo, uzimajući u obzir ciljne vrijednosti utvrđene u okviru ekoshema, dodatna plaćanja uz osnovnu potporu dohotku trebaju odražavati razinu ambicije praksi na koje se obvezalo. Države članice trebale bi imati mogućnost uspostave ekoshema za poljoprivredne prakse koje poljoprivrednici provode na poljoprivrednim površinama, posebno poljoprivredne djelatnosti, ali i određene prakse koje nadilaze poljoprivredne djelatnosti. Te prakse mogu uključivati poboljšano upravljanje trajnim pašnjacima i obilježjima krajobraza, ponovno natapanje tresetišta, paludifikulturu i ekološki uzgoj.
- (64) Ekološki uzgoj, reguliran Uredbom (EU) 2018/848 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁴⁾, poljoprivredni je sustav koji može znatno doprinijeti postizanju više specifičnih ciljeva ZPP-a te osobito njegovim specifičnim ciljevima u području klime i okoliša. S obzirom na pozitivne učinke ekološkog uzgoja na okoliš i klimu, države članice posebno bi trebale moći razmotriti ekološki uzgoj pri uspostavljanju ekoshema za poljoprivredne prakse i u tom kontekstu procijeniti razinu potpore koja je potrebna za poljoprivredna zemljišta kojima se upravlja u okviru sustava ekološkog uzgoja.
- (65) Države članice trebale bi moći uspostaviti ekosheme kao „početničke sheme” kao uvjet poljoprivrednicima za preuzimanje ambicioznijih obveza u području okoliša, klime i dobrobiti životinja u okviru ruralnog razvoja. Kako bi se osiguralo pojednostavnjenje, države članice trebale bi moći uspostaviti poboljšane ekosheme. Države članice također bi trebale moći uspostaviti ekosheme za potporu praksama za dobrobit životinja i borbu protiv antimikrobne rezistencije.
- (66) Kako bi se osigurali jednaki uvjeti tržišnog natjecanja među poljoprivrednicima, trebalo bi utvrditi maksimalni iznos dodijeljenih sredstava za proizvodno vezanu potporu dohotku u okviru izravnih plaćanja koji države članice smiju dodijeliti u svrhu poboljšanja konkurentnosti, održivosti ili kvalitete u određenim sektorima i vrstama proizvodnje koji imaju posebnu socijalnu, gospodarsku ili okolišnu važnost i suočavaju se s određenim poteškoćama. Pri izradi tih intervencija države članice trebale bi uzeti u obzir njihov potencijalni učinak na unutarnje tržište.
- (67) Budući da je opće poznato da se proizvodnja proteinskih usjeva u Uniji suočava s ozbiljnim poteškoćama, nije potrebno dokazivati takve poteškoće u slučaju intervencija za proizvodno vezanu potporu dohotku koje su usmjerene na te usjeve. Državama članicama trebalo bi dopustiti da dodatni dio financijske gornje granice koja im je na raspolaganju za izravna plaćanja iskoriste za dodjelu proizvodno vezane potpore dohotku posebno za potporu proizvodnji proteinskih usjeva kako bi se smanjio manjak u Uniji u tom području. Nadalje, države članice trebale bi moći podupirati mješavine mahunarki i trava u okviru proizvodno vezane potpore dohotku sve dok mahunarke prevladavaju u toj mješavini.
- (68) U skladu s ciljevima iz Protokola br. 4. o pamuku priloženog Aktu o pristupanju iz 1979. potrebno je zadržati „posebno plaćanje za usjev” po prihvatljivom hektaru povezano s uzgojem pamuka te potporu za međustrukovne organizacije u regijama u kojima se uzgaja pamuk. Međutim, budući da su proračunska sredstva dodijeljena za pamuk fiksna i ne mogu se koristiti u druge svrhe te da je pravna osnova provedbe tog posebnog plaćanja za usjev u Ugovorima, plaćanje za pamuk ne bi trebalo biti dio intervencija odobrenih u strateškom planu u okviru ZPP-a i ne bi trebalo podlijegati poravnanju s obzirom na uspješnost niti pregledu uspješnosti. Stoga bi u skladu s tim trebalo utvrditi posebna pravila i odstupanja od ove Uredbe i Uredbe (EU) 2021/2116. Radi dosljednosti primjereno je to učiniti u ovoj Uredbi.

⁽²⁴⁾ Uredba (EU) 2018/848 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o ekološkoj proizvodnji i označavanju ekoloških proizvoda te stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 834/2007 (SL L 150, 14.6.2018., str. 1.).

- (69) Vrste intervencija u određenim sektorima potrebne su za doprinos postizanju ciljeva ZPP-a i jačanje sinergija s drugim instrumentima ZPP-a. U skladu s modelom ostvarivanja politika minimalni zahtjevi u pogledu sadržaja i ciljeva za takve vrste intervencija u određenim sektorima trebali bi se uspostaviti na razini Unije kako bi se osigurali jednaki uvjeti tržišnog natjecanja na unutarnjem tržištu i izbjegli uvjeti neravnopravnog i nepoštenog tržišnog natjecanja. Države članice trebale bi opravdati uključivanje takvih intervencija u svoje strateške planove u okviru ZPP-a i osigurati usklađenost s drugim intervencijama na sektorskoj razini. Opće vrste intervencija koje se trebaju uspostaviti na razini Unije trebale bi biti utvrđene za sektore voća i povrća, vina, pčelarskih proizvoda, maslinova ulja i stolnih maslina te hmelja, kao i za druge sektore koji pripadaju sektorima iz članka 1. stavka 2. Uredbe (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁵⁾ i sektorima koji obuhvaćaju proizvode koje treba navesti u prilogu ovoj Uredbi, kod kojih se smatra da bi uspostava posebnih intervencija mogla pozitivno djelovati na ostvarenje svih ili nekih od općih i specifičnih ciljeva ZPP-a koji se nastoje ostvariti ovom Uredbom. Osobito bi, s obzirom na manjak biljnih bjelančevina u Uniji i na koristi za okoliš koje donosi njihova proizvodnja, mahunarke trebalo uvrstiti među proizvode navedene u tom prilogu, uz istodobno poštovanje rasporeda WTO-a za EU za uljarice, te bi se te koristi trebale promicati među poljoprivrednicima putem, među ostalim, usluga savjetovanja poljoprivrednih gospodarstava.
- (70) Potrebne su nacionalne financijske omotnice ili druga ograničenja u obliku gornjih granica kako bi se zadržala posebnost intervencije i olakšala izrada programa intervencija za pčelarske proizvode, vino, maslinovo ulje i stolne masline, hmelj i druge sektore koji se definiraju u ovoj Uredbi. Međutim, kako se ne bi ugrozilo postizanje ciljeva vrsta intervencija u sektoru voća i povrća, nikakva financijska ograničenja ne bi se trebala primjenjivati u skladu s trenutačnim pristupom. Ako bi države članice uvele potporu za vrste intervencija u drugim sektorima u svojim strateškim planovima u okviru ZPP-a, odgovarajuća dodijeljena financijska sredstva trebala bi se oduzeti od sredstava koja se dodjeljuju za izravna plaćanja dotične države članice kako bi se zadržala financijska neutralnost. Ako bi država članica odlučila ne provoditi posebne intervencije za sektor hmelja ili za sektor maslinova ulja i stolnih maslina, povezana dodijeljena sredstva za tu državu članicu trebala bi se staviti na raspolaganje kao dodatna sredstva koja se dodjeljuju za vrste intervencija u obliku izravnih plaćanja.
- (71) Načela intervencija u području ruralnog razvoja utvrđuju se na razini Unije, posebno u pogledu osnovnih zahtjeva za države članice za primjenu kriterija odabira. Međutim, države članice trebale bi imati široku slobodu pri određivanju posebnih uvjeta u skladu sa svojim potrebama. Vrste intervencija u području ruralnog razvoja uključuju plaćanja za obveze u području okoliša i klime te druge obveze upravljanja koje bi države članice trebale podupirati širom svojih državnih područja, u skladu sa svojim specifičnim nacionalnim, regionalnim ili lokalnim potrebama. Države članice trebale bi dodjeljivati plaćanja poljoprivrednicima i drugim upraviteljima zemljišta koji dobrovoljno pristanu na obveze upravljanja kojima se doprinosi ublažavanju klimatskih promjena i prilagodbi tim promjenama te zaštiti i unapređenju okoliša, uključujući kvalitetu i količinu vode, kvalitetu zraka, tla, bioraznolikost i usluge ekosustava, uključujući dobrovoljne obveze u okviru mreže Natura 2000 i potporu za genetsku raznolikost. Potpora u okviru plaćanja za obveze upravljanja može se dodjeljivati i u obliku lokalnih, integriranih ili suradničkih pristupa te intervencija na temelju rezultata.
- (72) Potpora za obveze upravljanja može posebno uključivati premije za ekološki uzgoj za održavanje ekološkog zemljišta i prelazak na ekološki uzgoj. Države članice trebale bi, na temelju svoje detaljne analize ekološkog sektora i uzimajući u obzir ciljeve koje namjeravaju postići u pogledu ekološke proizvodnje, razmotriti ekološki uzgoj za obveze upravljanja u skladu sa svojim specifičnim teritorijalnim potrebama, dodijeliti potporu za povećanje udjela poljoprivrednog zemljišta kojim se upravlja u okviru sustava ekološkog uzgoja i osigurati da dodijeljeni proračuni odgovaraju očekivanom rastu ekološke proizvodnje. Potpora za obveze upravljanja također bi mogla uključivati plaćanja za druge vrste intervencija kojima se podupiru proizvodni sustavi prihvatljivi za okoliš, kao što su agroekologija, konzervacijska poljoprivreda i integrirana proizvodnja; usluge u području šumarstva, okoliša i klime te očuvanje šuma; premije za šume i uspostavljanje poljoprivredno-šumarskih sustava; dobiti životinja; očuvanje, održiva upotreba i razvoj genetskih resursa, posebno putem tradicionalnih metoda uzgoja. Državama članicama trebalo bi dopustiti da na temelju svojih potreba uspostave druge programe u okviru te vrste intervencija. Ta vrsta plaćanja trebala bi obuhvaćati samo dodatne troškove i gubitak prihoda nastale zbog preuzimanja obveza koje nadilaze osnovne obvezne standarde i zahtjeve utvrđene u pravu Unije i nacionalnom pravu te sustav uvjetovanosti, kako je utvrđen u strateškom planu u okviru ZPP-a. Obveze povezane s tom vrstom intervencija trebalo bi biti moguće preuzeti na unaprijed utvrđeno godišnje ili višegodišnje razdoblje i primjenjivati dulje od sedam godina ako je to opravdano.

⁽²⁵⁾ Uredba (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda i stavljanju izvan snage uredbi Vijeća (EEZ) br. 922/72, (EEZ) br. 234/79, (EZ) br. 1037/2001 i (EZ) br. 1234/2007 (SL L 347, 20.12.2013., str. 671.).

- (73) Intervencije za šumarstvo trebale bi doprinijeti provedbi Komunikacije Komisije od 16. srpnja 2021. pod naslovom „Nova strategija EU-a za šume do 2030.” i, ako je to primjereno, široj upotrebi poljoprivredno-šumarskih sustava. Trebale bi se temeljiti na nacionalnim ili podnacionalnim programima država članica za šumarstvo ili jednakovrijednim instrumentima, koji bi se trebali temeljiti na obvezama koje proizlaze iz Uredbe (EU) 2018/841 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁶⁾ i onima koje su preuzete na ministarskim konferencijama o zaštiti šuma u Europi. Intervencije bi se trebale temeljiti na planovima održivoga gospodarenja šumama ili jednakovrijednim instrumentima kojima se propisno uzima u obzir učinkovito skladištenje ugljika i sekvencijacija ugljika iz atmosfere uz povećanje zaštite bioraznolikosti i koji mogu obuhvaćati razvoj šumskih područja i održivo gospodarenje šumama, uključujući pošumljavanje zemljišta, sprečavanje požara te stvaranje i regeneraciju poljoprivredno-šumarskih sustava; zaštitu, obnovu i poboljšanje šumskih resursa, uzimajući u obzir potrebe u pogledu prilagodbe; ulaganja kojima će se jamčiti i poboljšati očuvanje i otpornost šuma te pružanje usluga šumskih ekosustava i usluga u području klime; te mjere i ulaganja kojima se podupiru obnovljiva energija i biogospodarstvo.
- (74) Kako bi se osigurao pravedan dohodak i otporan poljoprivredni sektor na cijelom području Unije, državama članicama trebalo bi dopustiti dodjeljivanje potpore poljoprivrednicima u područjima s prirodnim i drugim ograničenjima specifičnima za određeno područje, uključujući planinska i otočna područja. U pogledu plaćanja za područja s prirodnim i drugim specifičnim ograničenjima, i dalje bi se trebalo nastaviti primjenjivati određivanje na temelju članka 32. Uredbe (EU) br. 1305/2013.
- (75) Kako bi se ZPP-om ostvarila veća dodana vrijednost Unije u području okoliša te ojačale njegove sinergije s financiranjem ulaganja u prirodu i bioraznolikost, potrebno je zadržati zasebnu mjeru usmjerenu na nadoknade korisnicima za nepovoljni položaj povezan s provedbom mreže Natura 2000, uspostavljene Direktivom 92/43/EEZ, i Direktive 2000/60/EZ. Potpora bi se stoga i dalje trebala dodjeljivati poljoprivrednicima i posjednicima šuma u cilju suočavanja sa specifičnim nepovoljnim položajem koji je posljedica provedbe direktiva 92/43/EEZ i 2009/147/EZ te kako bi se doprinijelo učinkovitom upravljanju područjima mreže Natura 2000. Potpora bi trebala biti dostupna i poljoprivrednicima kako bi im pomogla u suočavanju s nepovoljnim položajem na područjima riječnih slivova koji je posljedica provedbe Direktive 2000/60/EZ. Potpora bi se trebala povezati s posebnim zahtjevima koji se opisuju u strateškim planovima u okviru ZPP-a, koji nadilaze relevantne obvezne standarde i zahtjeve. Države članice trebale bi osigurati i da plaćanja poljoprivrednicima ne dovedu do dvostrukog financiranja iz ekoshema, a istodobno omogućiti dovoljnu fleksibilnost u strateškim planovima u okviru ZPP-a kako bi se olakšala komplementarnost različitih intervencija. Nadalje, države članice trebale bi uzeti u obzir specifične potrebe područja mreže Natura 2000 u cjelokupnom projektu izrade svojih strateških planova u okviru ZPP-a.
- (76) Ciljevi ZPP-a trebali bi se nastojati postići i potporom za ulaganja, produktivna i neproduktivna, na poljoprivrednim gospodarstvima i izvan njih. Ta se ulaganja mogu, među ostalim, odnositi na infrastrukture povezane s razvojem, modernizacijom ili prilagodbom klimatskim promjenama u području poljoprivrede i šumarstva, uključujući pristup poljoprivrednom i šumskom zemljištu, okrupnjavanje i poboljšanje zemljišta, poljoprivredno-šumarske prakse i opskrbu energijom i vodom te njihovu uštedu. Također se mogu obuhvatiti ulaganja u obnovu poljoprivrednog ili šumskog potencijala nakon prirodnih katastrofa, nepovoljnih klimatskih prilika ili katastrofalnih događaja, uključujući požare, oluje, poplave, štetne organizme i bolesti. Kako bi se bolje osigurala usklađenost strateških planova u okviru ZPP-a s ciljevima Unije, kao i jednaki uvjeti tržišnog natjecanja među državama članicama, u ovu bi Uredbu trebalo uvrstiti negativan popis područja ulaganja. Države članice trebale bi na najbolji mogući način iskoristiti dostupna financijska sredstva za ulaganja tako da potpore za ulaganja usklade s relevantnim pravilima Unije u području okoliša i dobiti životinja.
- (77) Mladi poljoprivrednici posebno trebaju modernizirati svoja poljoprivredna gospodarstva kako bi bila dugoročno održiva. Međutim, oni se često suočavaju s niskim prometom tijekom prvih godina poslovanja. Stoga je važno da države članice olakšaju i daju prednost intervencijama ulaganja koja provode mladi poljoprivrednici. U tu svrhu državama članicama trebalo bi dopustiti da u svojim strateškim planovima u okviru ZPP-a odrede više stope potpore i druge povlaštene uvjete za ulaganja u poljoprivredna gospodarstva mladih poljoprivrednika. Državama članicama također bi trebalo dopustiti da pruže veću potporu za ulaganja u mala poljoprivredna gospodarstva.

⁽²⁶⁾ Uredba (EU) 2018/841 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o uključivanju emisija i uklanjanja stakleničkih plinova iz korištenja zemljišta, prenamjene zemljišta i šumarstva u okvir za klimatsku i energetska politiku do 2030. te o izmjeni Uredbe (EU) br. 525/2013 i Odluke br. 529/2013/EU (SL L 156, 19.6.2018., str. 1.).

- (78) Kada se osigurava potpora za ulaganja, države članice trebale bi posebno uzeti u obzir međusektorski cilj modernizacije poljoprivrede i ruralnih područja poticanjem i razmjenom znanja, inovacija i digitalizacije u poljoprivredi i ruralnim područjima te promicanjem njihove upotrebe. Potporu za ulaganja u uvođenje digitalnih tehnologija u poljoprivredu, šumarstvo i ruralna područja, kao što su ulaganja u preciznu poljoprivredu, pametna sela, ruralna poduzeća i infrastrukture informacijske i komunikacijske tehnologije, trebalo bi u strateškim planovima u okviru ZPP-a uključiti u opis toga kako ti planovi doprinose međusektorskom cilju.
- (79) Uzimajući u obzir Unijin cilj dobrog stanja vodnih tijela i potrebu da ulaganja budu u skladu s tim ciljem, važno je utvrditi pravila u pogledu potpore za modernizaciju i razvoj infrastrukture za navodnjavanje kako se upotrebom vode u poljoprivredi ne bi ugrozio taj cilj.
- (80) S obzirom na potrebu da se prevlada manjak ulaganja u poljoprivrednom sektoru Unije i poboljša pristup financiranju za prioritetne skupine, posebno mlade poljoprivrednike i nove poljoprivrednike viših profila rizičnosti, trebalo bi poticati korištenje jamstva EU-a u okviru programa InvestEU i kombinacije bespovratnih sredstava i financijskih instrumenata. S obzirom na znatne razlike među državama članicama u upotrebi financijskih instrumenata zbog razlika u pogledu pristupa financiranju, razvoja bankarskog sektora, prisutnosti rizičnog kapitala, poznavanja javnih uprava i opsega potencijalnih korisnika, države članice trebale bi u svojim strateškim planovima u okviru ZPP-a utvrditi odgovarajuće ciljne vrijednosti, korisnike i povlaštene uvjete te druga moguća pravila prihvatljivosti.
- (81) Mladi poljoprivrednici, novi poljoprivrednici i ostali novi sudionici i dalje se suočavaju s velikim preprekama u pogledu pristupa zemljištu, visokih cijena ili pristupa kreditima. Njihova su poduzeća ugroženija zbog nestabilnosti cijena i za sirovine i proizvode te su njihove potrebe u smislu osposobljavanja u poduzetničkim vještinama, vještinama sprečavanja rizika i upravljanja rizicima velike. Stoga je ključno nastaviti pružati potporu za osnivanje novih poduzeća i novih poljoprivrednih gospodarstava. Državama članicama također bi trebalo dopustiti da u svojim strateškim planovima u okviru ZPP-a utvrde povlaštene uvjete za financijske instrumente za mlade poljoprivrednike, nove poljoprivrednike i ostale nove sudionike. Maksimalan iznos potpore za pokretanje poslovanja mladih poljoprivrednika i osnivanje ruralnih poduzeća trebalo bi povećati na iznos od najviše 100 000 EUR, koji je dostupan i kao potpora u obliku financijskog instrumenta ili u kombinaciji s takvom potporom.
- (82) S obzirom na potrebu da se osiguraju odgovarajući instrumenti za upravljanje rizicima trebalo bi zadržati potporu kojom se poljoprivrednicima pomaže da upravljaju svojom proizvodnjom i dohodovnim rizicima te je proširiti u okviru EPFRR-a. Točnije, premije osiguranja i uzajamni fondovi, uključujući instrument za stabilizaciju prihoda, trebali bi i dalje biti mogući, ali potpora bi se trebala staviti na raspolaganje i za druge instrumente za upravljanje rizicima. Nadalje, sve vrste instrumenata za upravljanje rizicima trebale bi imati mogućnost pokrivanja proizvodnih ili dohodovnih rizika, te biti usmjerljive na poljoprivredne sektore ili teritorijalna područja gdje su potrebne. Državama članicama trebalo bi dopustiti primjenu postupovnih pojednostavnjenja, kao što su oslanjanje na indekse za izračun proizvodnje i dohotka poljoprivrednika, uz osiguravanje primjerene sposobnosti pružanja odgovora instrumenata na pojedinačnu uspješnost poljoprivrednika i izbjegavanje prekomjerne naknade gubitaka.
- (83) Potporom bi trebalo omogućiti uspostavu i provedbu suradnje između najmanje dva subjekta u svrhu ostvarenja ciljeva ZPP-a. Takva potpora trebala bi moći uključivati sve aspekte takve suradnje, kao što je uspostava sustava kvalitete te informacijske i promidžbene aktivnosti za sustave kvalitete; zajednička djelovanja u području okoliša i klime; promicanje kratkog lanca opskrbe i lokalnih tržišta; pilot-projekti; projekti operativne skupine u okviru projekata lokalnog razvoja EIP-a, pametna sela, udruženja kupaca i strojni prstenovi; partnerstva poljoprivrednih gospodarstava; planovi gospodarenja šumama; mreže i klasteri; socijalna poljoprivreda; poljoprivreda koju podržava zajednica; djelovanja u okviru LEADER-a; i osnivanje skupina proizvođača i organizacija proizvođača, kao i drugi oblici suradnje koji se smatraju potrebnima za postizanje specifičnih ciljeva ZPP-a.
- (84) Važno je podržati pripremu određene vrste suradnje, posebno za operativne skupine EIP-a, skupine LEADER i strategije pametnih sela.

- (85) U Komunikaciji „Budućnost hrane i poljoprivrede” razmjena znanja i fokus na inovacijama navode se kao međusektorski cilj novog ZPP-a. ZPP trebao bi i dalje pružati potporu interaktivnom inovacijskom modelu kojim se jača suradnja među akterima kako bi se na najbolji mogući način iskoristilo komplementarno znanje s ciljem širenja rješenja koja su spremna za primjenu u praksi. Usluge savjetovanja poljoprivrednih gospodarstava trebalo bi ojačati u okviru AKIS-a. Strateški plan u okviru ZPP-a trebao bi sadržavati informacije o načinu na koji će savjetnici, znanstvenici i nacionalna mreža ZPP-a surađivati. Svaka država članica ili regija, ovisno o slučaju, kako bi ojačala svoj AKIS i u skladu sa svojim strateškim pristupom za AKIS trebala bi moći financirati niz djelovanja usmjerenih na razmjenu znanja i inovacije te poljoprivrednicima olakšati razvoj strategija na razini poljoprivrednih gospodarstava za povećanje otpornosti njihovih gospodarstava koristeći se vrstama intervencija iz ove Uredbe. Osim toga, svaka država članica trebala bi uspostaviti strategiju za razvoj digitalnih tehnologija i za korištenje tim tehnologijama kako bi pokazala na koji će se način poticati digitalizacija u poljoprivredi i ruralnim područjima.
- (86) EFJP bi trebao nastaviti financirati vrste intervencija u obliku izravnih plaćanja i vrste intervencija u određenim sektorima, dok bi EPFRR trebao nastaviti financirati vrste intervencija u području ruralnog razvoja. Pravila za financijsko upravljanje ZPP-om trebala bi se utvrditi zasebno za navedena dva fonda i za aktivnosti koje se podupiru svakim od njih, uzimajući u obzir da se novim modelom ostvarivanja politika državama članicama daje više fleksibilnosti i supsidijarnosti za ostvarenje njihovih ciljeva. Vrste intervencija na temelju ove Uredbe trebale bi obuhvatiti razdoblje od 1. siječnja 2023. do 31. prosinca 2027.
- (87) Potpora za izravna plaćanja na temelju strateških planova u okviru ZPP-a trebala bi se dodjeljivati u okviru nacionalnih dodijeljenih sredstava koje treba utvrditi ovom Uredbom. Ta nacionalna dodijeljena sredstva trebala bi odražavati nastavak promjena, pri čemu se sredstva dodijeljena državama članicama s najnižom razinom potpore po hektaru postupno povećavaju kako bi se zatvorila razlika od 50 % u odnosu na prosjek Unije od 90 %. Kako bi se uzelo u obzir smanjenje mehanizma plaćanja i upotreba njegova proizvoda u državi članici, ukupne indikativne dodjele financijskih sredstava po godini u strateškom planu u okviru ZPP-a države članice trebale bi moći premašiti nacionalna dodijeljena sredstva.
- (88) Radi lakšeg upravljanja sredstvima EPFRR-a trebalo bi utvrditi jedinstvenu stopu doprinosa za potporu iz EPFRR-a u odnosu na javne rashode u državama članicama. Kako bi se u obzir uzela njihova iznimna važnost ili narav, trebale bi se utvrditi posebne stope doprinosa u odnosu na određene vrste operacija. Kako bi se ublažila specifična ograničenja koja proizlaze iz njihove razine razvijenosti, njihove udaljenosti ili njihove izoliranosti, trebalo bi utvrditi primjerenu stopu doprinosa iz EPFRR-a za slabije razvijene regije, za najudaljenije regije i manje egejske otoke te za tranzicijske regije.
- (89) Trebalo bi utvrditi objektivne kriterije za kategorizaciju regija i područja na razini Unije za potporu iz EPFRR-a. U tu svrhu utvrđivanje regija i područja na razini Unije trebalo bi se temeljiti na zajedničkom sustavu klasifikacije regija koji je uspostavljen Uredbom (EZ) br. 1059/2003 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁷⁾. Najnovije klasifikacije i podaci trebali bi se upotrebljavati kako bi se osigurala odgovarajuća potpora, posebno za pomoć regijama koje zaostaju i uklanjanje međuregionalnih nejednakosti unutar države članice.
- (90) Sredstvima iz EPFRR-a ne bi se smjela pružati potpora za ulaganja koja bi mogla naštetiti okolišu. Stoga je potrebno u ovoj Uredbi predvidjeti određeni broj pravila o isključenju. Sredstvima iz EPFRR-a osobito se ne bi smjela financirati ulaganja u navodnjavanje koja ne doprinose postizanju, ili očuvanju, dobrog stanja povezanog vodnog tijela ili više takvih tijela niti bi se smjela financirati ulaganja u pošumljavanje koja nisu usklađena s okolišnim i klimatskim ciljevima u skladu s načelima održivoga gospodarenja šumama.

⁽²⁷⁾ Uredba (EZ) br. 1059/2003 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. svibnja 2003. o uspostavi zajedničkog razvrstavanja prostornih jedinica za statistiku (NUTS) (SL L 154, 21.6.2003., str. 1.).

- (91) Za potrebe osiguravanja odgovarajućeg financiranja za određene prioritete, trebala bi se utvrditi pravila o minimalnim i maksimalnim dodijeljenim financijskim sredstvima za te prioritete. Države članice trebale bi rezervirati najmanje iznos koji odgovara 3 % njihove godišnje omotnice za izravna plaćanja prije bilo kakvog prijenosa za intervencije usmjerene na generacijsku obnovu. Takve intervencije mogu obuhvatiti veću potporu dohotku i potporu za pokretanje poslovanja. S obzirom na važnost potpore za ulaganja za mlade poljoprivrednike kako bi se njihova poljoprivredna gospodarstva učinila dugoročno održivima i sektor privlačnijim, dio rashoda za intervencije ulaganja s višom stopom potpore za mlade poljoprivrednike trebalo bi također uračunati u minimalni iznos koji treba rezervirati za doprinos postizanju specifičnog cilja privlačenja i podupiranja mladih poljoprivrednika i novih poljoprivrednika te olakšavanja održivog poslovnog razvoja u ruralnim područjima.
- (92) Kako bi se osiguralo dovoljno financijskih sredstava u okviru ZPP-a za postizanje ciljeva u području okoliša, klime i dobrobiti životinja u skladu s prioritetima Unije, određeni udio potpore iz EPFRR-a, uključujući ulaganja, i izravnih plaćanja trebao bi biti rezerviran u tu svrhu. S obzirom na to da se sheme za okoliš, klimu i dobrobit životinja uvode prvi put u okviru izravnih plaćanja, trebalo bi odobriti određenu fleksibilnost u smislu planiranja i provedbe, posebno u prve dvije godine, kako bi se državama članicama i poljoprivrednicima omogućilo da stječu iskustva te osigurala neometana i uspješna provedba, uzimajući u obzir i razinu ambicija u području klime i okoliša u okviru EPFRR-a. Kako bi se poštovala ukupne ambicije u području okoliša i klime, za tu bi fleksibilnost trebalo uspostaviti okvir te bi u određenim granicama trebala prolijetati naknadi.
- (93) Pristup lokalnom razvoju LEADER pokazao se učinkovitim u promicanju razvoja ruralnih područja potpuno uzimajući u obzir višesektorske potrebe za endogenim ruralnim razvojem putem pristupa odozdo prema gore. Stoga bi se LEADER trebao održati u budućnosti te bi njegova primjena trebala ostati obvezna s minimalnim iznosom dodijeljenih sredstava u okviru EPFRR-a.
- (94) Uzimajući u obzir važnost borbe protiv klimatskih promjena u skladu s obvezama Unije u pogledu provedbe Pariškog sporazuma i ciljeva održivog razvoja Ujedinjenih naroda, ZPP-om bi se trebalo doprinijeti uključivanju djelovanja u području klime u politike Unije i ostvarivanju općeg cilja od 30 % proračunskih rashoda Unije za podupiranje klimatskih ciljeva. Očekuje se da će djelovanja u okviru ZPP-a doprinijeti ostvarivanju ciljeva u području klime s 40 % ukupne financijske omotnice ZPP-a. Relevantna djelovanja trebalo bi utvrditi tijekom izrade i provedbe strateških planova u okviru ZPP-a te bi ih trebalo ponovno ocijeniti u okviru relevantnih evaluacija i postupaka preispitivanja.
- (95) Ako se jedinični iznosi ne temelje na stvarnim troškovima ili gubitku prihoda, države članice trebale bi odrediti odgovarajuću razinu potpore na temelju njihove procjene potreba. Odgovarajući jedinični iznos mogao bi biti raspon odgovarajućih jediničnih iznosa, a ne jedan jedinstven ili prosječan jedinični iznos. Stoga bi državama članicama također trebalo dopustiti da u svojim strateškim planovima u okviru ZPP-a utvrde opravdani maksimalni ili minimalni jedinični iznos za određene intervencije ne dovodeći u pitanje odredbe koje se odnose na razinu plaćanja za relevantne intervencije.
- (96) Prijenos odgovornosti za procjenu potreba i ostvarivanje ciljnih vrijednosti na države članice usko je povezan s povećanom fleksibilnošću u pogledu utvrđivanja kombinacije vrsta intervencija u obliku izravnih plaćanja, vrsta intervencija u određenim sektorima i vrsta intervencija u području ruralnog razvoja. To bi trebalo poduprijeti određenom fleksibilnošću u pogledu prilagodbe relevantnih nacionalnih dodijeljenih sredstava iz fondova. Ako države članice procijene da su unaprijed dodijeljena sredstva u omotnici nedovoljna za financiranje svih predviđenih mjera, opravdan je određeni stupanj fleksibilnosti, ali istodobno je potrebno izbjeći znatne promjene razine godišnjih izravnih potpora dohotku u odnosu na raspoložive iznose za višegodišnje intervencije u okviru EPFRR-a.
- (97) Kako bi se povećala dodana vrijednost Unije i očuvalo funkcionalno unutarnje tržište u području poljoprivrede te ostvarili opći i specifični ciljevi ZPP-a, države članice ne bi trebale odluke u skladu s ovom Uredbom donositi zasebno, već u okviru strukturiranog postupka koji bi se trebao utvrditi u strateškom planu u okviru ZPP-a. Pravidima Unije „odozgo prema dolje” trebali bi se utvrditi specifični ciljevi ZPP-a na razini Unije, glavne vrste intervencija, okvir uspješnosti i struktura upravljanja. Cilj je takve raspodjele zadaća osigurati da postignuti rezultati potpuno odgovaraju uložnim financijskim sredstvima.

- (98) Kako bi se osigurala jasna strateška priroda tih strateških planova u okviru ZPP-a i olakšala povezanost s drugim politikama Unije, a osobito s utvrđenim dugoročnim nacionalnim ciljnim vrijednostima koje proizlaze iz zakonodavstva Unije ili međunarodnih sporazuma, kao što su one povezane s klimatskim promjenama, šumama, bioraznolikosti i vodama, primjereno je da treba postojati jedan jedinstveni strateški plan u okviru ZPP-a po državi članici, uzimajući u obzir njezine ustavne i institucionalne odredbe. Strateški plan u okviru ZPP-a može prema potrebi obuhvatiti regionalizirane intervencije.
- (99) U postupku izrade svojih strateških planova u okviru ZPP-a države članice trebale bi analizirati svoju specifičnu situaciju i potrebe, utvrditi ciljne vrijednosti povezane s ostvarenjem ciljeva ZPP-a i izraditi intervencije koje će omogućiti postizanje tih ciljeva te ih u isto vrijeme prilagoditi nacionalnim i posebnim regionalnim kontekstima, uključujući kontekste najudaljenih regija. Takav postupak trebao bi doprinijeti većoj supsidijarnosti unutar zajedničkog okvira Unije, a istovremeno bi se njime trebalo osigurati poštovanje općih načela prava Unije i ciljeva ZPP-a. Stoga je primjereno utvrditi pravila o strukturi i sadržaju strateških planova u okviru ZPP-a.
- (100) Kako bi se osiguralo da su ciljne vrijednosti koje su odredile države članice i izrada intervencija primjereni te da se njima ostvaruje najveći mogući doprinos postizanju ciljeva ZPP-a, potrebno je strategiju strateških planova u okviru ZPP-a temeljiti na prethodnoj analizi lokalnog konteksta i procjeni potreba u vezi s ciljevima ZPP-a. Također je važno osigurati da strateški planovi u okviru ZPP-a mogu na odgovarajući način odražavati promjene u uvjetima, strukturama (unutarnjim i vanjskim) i tržišnoj situaciji država članica te da se stoga s vremenom mogu prilagođavati kako bi odražavali te promjene.
- (101) Cilj strateških planova u okviru ZPP-a trebao bi biti osiguravanje veće koherentnosti raznih instrumenata ZPP-a s obzirom na to da bi oni trebali obuhvatiti vrste intervencija u obliku izravnih plaćanja, vrste intervencija u određenim sektorima i vrste intervencija u području ruralnog razvoja. U njima bi trebalo također osigurati i dokazati usklađenost i prikladnost odabira država članica u odnosu na prioritete i ciljeve Unije. S obzirom na to, strateški planovi u okviru ZPP-a trebali bi sadržavati pregled i objašnjenje instrumenata kojima se osigurava pravednija raspodjela te djelotvornije i učinkovitije usmjeravanje potpore dohotku. Stoga je primjereno da oni sadržavaju intervencijsku strategiju usmjerenu na rezultate koja je strukturirana oko specifičnih ciljeva ZPP-a, uključujući kvantificirane ciljne vrijednosti povezane s tim ciljevima. Radi omogućivanja njihova praćenja na godišnjoj osnovi primjereno je da se te ciljne vrijednosti temelje na pokazateljima rezultata.
- (102) U intervencijskoj strategiji trebalo bi naglasiti i komplementarnost među instrumentima ZPP-a i s ostalim politikama Unije. U svakom strateškom planu u okviru ZPP-a osobito bi trebalo uzeti u obzir relevantno zakonodavstvo u području okoliša i klime te bi nacionalne planove koji proizlaze iz tog zakonodavstva trebalo opisati u okviru analize trenutačnog stanja („SWOT analiza“). Primjereno je navesti popis zakonodavnih akata na koje bi se posebno trebalo upućivati u strateškom planu u okviru ZPP-a.
- (103) S obzirom na to da bi državama članicama trebalo dati fleksibilnost u pogledu odluke o delegiranju dijela izrade i provedbe njihovih strateških planova u okviru ZPP-a na regionalnoj razini na temelju nacionalnog okvira, primjereno je da se u strateškim planovima u okviru ZPP-a opišu međudjelovanja nacionalnih i regionalnih intervencija kako bi se olakšala koordinacija među regijama u suočavanju s izazovima na državnoj razini.
- (104) S obzirom na to da bi strateški planovi u okviru ZPP-a Komisiji trebali omogućiti preuzimanje odgovornosti za upravljanje proračunom Unije, a državama članicama pružiti pravnu sigurnost u pogledu određenih elemenata strateškog plana u okviru ZPP-a, primjereno je da strateški planovi u okviru ZPP-a sadržavaju poseban opis pojedinačnih intervencija, uključujući uvjete prihvatljivosti, dodijeljena proračunska sredstva, planirano ostvarenje i jedinične troškove. Zajedno s planom s ciljnim vrijednostima potreban je financijski plan s pregledom svih proračunskih aspekata i za svaku intervenciju.
- (105) Kako bi se osiguralo da se odmah započne sa strateškim planovima u okviru ZPP-a te njihova učinkovita provedba, potpora iz EFJP-a i EPFRR-a trebala bi se temeljiti na postojanju čvrstih administrativnih okvirnih uvjeta. Svaki strateški plan u okviru ZPP-a trebao bi stoga obuhvatiti utvrđivanje svih struktura upravljanja i koordinacije strateškog plana u okviru ZPP-a, uključujući sustave kontrola i sankcije, te strukture za praćenje i izvješćivanje.

- (106) S obzirom na važnost specifičnog cilja modernizacije poljoprivrede i ruralnih područja te s obzirom na njegovu međusektorsku prirodu, primjereno je da države članice u svojim strateškim planovima u okviru ZPP-a posebno opišu kako će ti strateški planovi u okviru ZPP-a doprinijeti postizanju tog cilja, uključujući njihov doprinos digitalnoj tranziciji.
- (107) S obzirom na zabrinutost u pogledu administrativnog opterećenja u okviru podijeljenog upravljanja, u strateškom planu u okviru ZPP-a posebnu bi pozornost trebalo posvetiti i pojednostavnjenju.
- (108) Budući da nije primjereno da Komisija odobrava informacije koje se mogu smatrati kontekstualnim ili povijesnim informacijama ili onima za koje su nadležne države članice, određene informacije trebale bi se navoditi u prilogima strateškom planu u okviru ZPP-a.
- (109) Na temelju stavaka 22. i 23. Međuinstitucijskog sporazuma o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016. ⁽²⁸⁾ potrebno je provesti evaluaciju fondova Unije na temelju informacija prikupljenih u skladu sa specifičnim zahtjevima u pogledu praćenja, izbjegavajući pritom prekomjerne propise i administrativno opterećenje, osobito za države članice. Prema potrebi ti zahtjevi mogu uključivati mjerljive pokazatelje kao temelj za evaluaciju učinaka fondova u praksi.
- (110) Komisijino odobrenje strateškog plana u okviru ZPP-a ključan je korak kako bi se osiguralo da se politika provodi u skladu sa zajedničkim ciljevima. U skladu s načelom supsidijarnosti Komisija bi državama članicama trebala dostaviti odgovarajuće smjernice za predstavljanje koherentnih i ambicioznih logika intervencije.
- (111) Potrebno je predvidjeti mogućnost izrade programa i revizije strateških planova u okviru ZPP-a, u skladu s uvjetima utvrđenima u ovoj Uredbi.
- (112) Nacionalno upravljačko tijelo trebalo bi biti odgovorno za upravljanje strateškim planom u okviru ZPP-a i njegovu provedbu te bi trebalo biti glavna kontaktna točka za Komisiju. Međutim, ako se elementi koji se odnose na politiku ruralnog razvoja obrađuju na regionalnoj razini, države članice trebale bi moći odrediti regionalna upravljačka tijela. Upravljačka tijela trebala bi moći delegirati dio svojih dužnosti te pritom zadržati odgovornost za djelotvornost i ispravnost upravljanja te osiguravati koherentnost i dosljednost strateškog plana u okviru ZPP-a i koordinaciju između nacionalnog upravljačkog tijela i regionalnih upravljačkih tijela. Države članice trebale bi osigurati da se pri upravljanju strateškim planovima u okviru ZPP-a i njihovoj provedbi štite financijski interesi Unije, u skladu s Financijskom uredbom i Uredbom (EU) 2021/2116.
- (113) Odgovornost za praćenje strateškog plana u okviru ZPP-a trebala bi biti podijeljena između nacionalnog upravljačkog tijela i nacionalnog odbora za praćenje uspostavljenog u tu svrhu. Nacionalni odbor za praćenje trebao bi biti odgovoran za praćenje djelotvornosti provedbe strateškog plana u okviru ZPP-a. U tu bi svrhu trebalo utvrditi njegove odgovornosti. Ako strateški plan u okviru ZPP-a sadržava elemente koje su utvrdile regije, države članice i dotične regije trebale bi moći osnivati i sastavljati regionalne odbore za praćenje. U tom bi slučaju trebalo pojasniti pravila o koordinaciji s nacionalnim odborom za praćenje.
- (114) U okviru EPFRR-a putem tehničke pomoći, na inicijativu Komisije, trebala bi se podupirati djelovanja povezana s ispunjavanjem zadaća iz članka 7. Uredbe(EU) 2021/2116. Tehnička pomoć također se može pružiti, na inicijativu država članica, u svrhu ispunjavanja zadaća potrebnih za djelotvorno upravljanje potporama povezanim sa strateškim planom u okviru ZPP-a i njihovu provedbu. Povećanje tehničke pomoći na inicijativu države članice dostupno je samo državama članicama čija dodijeljena sredstva iz EPFRR-a nisu veća od 1,1 milijarde EUR. Potporom iz EPFRR-a za tehničku pomoć trebalo bi se uzeti u obzir povećanje jačanja administrativnih kapaciteta u pogledu novih sustava upravljanja i kontrole u državama članicama.

⁽²⁸⁾ SL L 123, 12.5.2016., str. 1.

- (115) U kontekstu u kojem će države članice imati znatno veću fleksibilnost i supsidijarnost u izradi intervencija s ciljem postizanja zajedničkih ciljeva, mreže su ključan alat za pokretanje i usmjeravanje politike i za promicanje angažmana dionika, razmjene znanja i jačanja kapaciteta za države članice i druge aktere. Opseg aktivnosti umrežavanja proširit će se s ruralnog razvoja na oba stupa ZPP-a. Jedinstvenom mrežom ZPP-a na razini Unije trebala bi se osigurati bolja koordinacija aktivnosti umrežavanja na razini Unije te na nacionalnoj i regionalnoj razini. Europske i nacionalne mreže ZPP-a trebale bi zamijeniti postojeću Europsku mrežu za ruralni razvoj i mrežu EIP-AGRI na razini Unije odnosno nacionalne ruralne mreže. Europska mreža u okviru ZPP-a trebala bi doprinijeti aktivnostima nacionalnih mreža ZPP-a u mjeri u kojoj je to moguće. Mreže bi trebale pružiti platformu za promicanje veće razmjene znanja kako bi se poboljšala provedba strateških planova u okviru ZPP-a i kako bi se postigli što bolji rezultati i dodana vrijednost politike na razini Unije, uključujući politiku programa Obzor Europa i njezine projekte s više aktera. S istim ciljem poboljšanja razmjene znanja i inovacija, EIP-om bi se uz pomoć europskih i nacionalnih mreža ZPP-a trebala poduprijeti provedba interaktivnog inovacijskog modela u skladu s metodologijom opisanom u ovoj Uredbi.
- (116) Svaki strateški plan u okviru ZPP-a trebao bi podlijegati redovitom praćenju provedbe i napretka prema ostvarenju utvrđenih ciljnih vrijednosti. Trebalo bi uspostaviti takav okvir za uspješnost, praćenje i evaluaciju ZPP-a u svrhu prikaza napretka i procjene učinka i učinkovitosti provedbe politike.
- (117) Usmjerenost na rezultate potaknuta modelom ostvarivanja politika zahtijeva snažan okvir uspješnosti, posebno s obzirom na to da bi se strateškim planovima u okviru ZPP-a doprinijelo postizanju širokih općih ciljeva drugih politika u okviru podijeljenog upravljanja. Politika na temelju uspješnosti podrazumijeva godišnje i višegodišnje procjene na temelju odabranih pokazatelja ostvarenja, rezultata i učinka, kako je definirano u okviru za uspješnost, praćenje i evaluaciju. U tu svrhu trebalo bi odabrati ograničeni ciljani skup pokazatelja s pomoću kojeg će se na najpouzdaniji mogući način moći utvrditi doprinosi li se intervencijom koja se podupire ostvarenju predviđenih ciljeva. Pokazatelji koji se odnose na specifične ciljeve u području okoliša i klime trebali bi moći obuhvatiti intervencije koje doprinose ispunjenju obveza koje proizlaze iz relevantnih zakonodavnih akata Unije.
- (118) Unutar okvira za uspješnost, praćenje i evaluaciju države članice trebale bi pratiti postignuti napredak i o tome jednom godišnje izvješćivati Komisiju. Informacije koje su dostavile države članice temelj su na osnovi kojeg bi Komisija trebala izvijestiti o napretku prema ostvarenju specifičnih ciljeva tijekom cijelog razdoblja strateških planova u okviru ZPP-a, koristeći se u tu svrhu temeljnim skupom pokazatelja.
- (119) Trebalo bi uspostaviti mehanizme za djelovanje za zaštitu financijskih interesa Unije u slučaju znatnog odstupanja provedbe strateškog plana u okviru ZPP-a od utvrđenih ciljnih vrijednosti. Komisija bi stoga trebala moći od država članica zatražiti da dostave akcijske planove u slučaju značajne i neopravdane slabe uspješnosti. To bi moglo dovesti do suspenzija i, u konačnici, smanjenja sredstava Unije ako planirani rezultati nisu postignuti.
- (120) U skladu s načelom podijeljenog upravljanja države članice uz, ako je to relevantno, osiguravanje uključenosti regija u izradu plana evaluacije te u praćenje i evaluaciju regionalnih intervencija iz strateškog plana u okviru ZPP-a, trebale bi biti odgovorne za evaluaciju svojih strateških planova u okviru ZPP-a, dok bi Komisija trebala biti odgovorna za sintezu *ex ante* evaluacija država članica na razini Unije te za provedbu međuevaluacije i *ex post* evaluacije na razini Unije.
- (121) Kako bi se osigurala sveobuhvatna i smislena evaluacija ZPP-a na razini Unije, Komisija bi se trebala osloniti na pokazatelje konteksta i učinka. Ti bi se pokazatelji trebali temeljiti prije svega na etabriranim izvorima podataka. Komisija i države članice trebale bi surađivati kako bi osigurale i dodatno poboljšale pouzdanost podataka potrebnih za pokazatelje konteksta i učinka.
- (122) Pri ocjenjivanju predloženih strateških planova u okviru ZPP-a Komisija bi trebala procijeniti dosljednost i doprinos predloženih strateških planova u okviru ZPP-a zakonodavstvu i obvezama Unije u području okoliša i klime, a posebno ciljevima Unije za 2030. utvrđenima u Komunikaciji Komisije od 20. svibnja 2020. pod naslovom „Strategija ‚od polja do stola‘ za pravedan, zdrav i ekološki prihvatljiv prehrambeni sustav” („Strategija ‚od polja do stola“”) i Komunikaciji Komisije od 20. svibnja 2020. pod naslovom „Strategija EU-a za bioraznolikost do 2030.: Vraćanje prirode u naše živote” („Strategija EU-a za bioraznolikost”).

- (123) Od država članica trebalo bi zahtijevati da u svojim strateškim planovima u okviru ZPP-a pokažu veće ukupne ambicije u odnosu na prošlost u pogledu specifičnih ciljeva ZPP-a u području okoliša i klime. Te ambicije trebalo bi razmatrati kao niz elemenata povezanih, među ostalim, s pokazateljima učinka, ciljnim vrijednostima utvrđenima u odnosu na pokazatelje rezultata, izradom intervencija, planiranom provedbom sustava uvjetovanosti i financijskim planiranjem. Od država članica trebalo bi zahtijevati da u svojim strateškim planovima u okviru ZPP-a objasne na koji način prikazuju tražene veće ukupne ambicije u odnosu na različite relevantne elemente. U to bi objašnjenje trebalo uključiti nacionalne doprinose za postizanje ciljeva Unije za 2030. utvrđenih u Strategiji „od polja do stola” i Strategiji EU-a za bioraznolikost.
- (124) Komisija bi trebala sastaviti sažeto izvješće o strateškim planovima država članica u okviru ZPP-a kako bi procijenila zajedničke napore i kolektivne ambicije država članica za ostvarivanje specifičnih ciljeva ZPP-a na početku razdoblja provedbe, uzimajući u obzir ciljeve Unije za 2030. utvrđene u Strategiji „od polja do stola” i Strategiji EU-a za bioraznolikost.
- (125) Komisija bi trebala podnijeti izvješće Europskom parlamentu i Vijeću kako bi se ocijenilo kako države članice provode novi model ostvarivanja politika i kombinirani doprinosi intervencija iz strateških planova država članica u okviru ZPP-a ispunjavanju obveza Unije u području okoliša i klime, posebno onih koje proizlaze iz europskog zelenog plana.
- (126) Članci 107., 108. i 109. UFEU-a trebali bi se primjenjivati na potporu za vrste intervencija na temelju ove Uredbe. Neovisno o tome, s obzirom na posebne značajke poljoprivrednog sektora, te odredbe UFEU-a ne bi se trebale primjenjivati na vrste intervencija u obliku izravnih plaćanja i vrste intervencija u području ruralnog razvoja koje se odnose na operacije obuhvaćene područjem primjene članka 42. UFEU-a koje se provode u okviru ove Uredbe i u skladu s njom niti na plaćanja koja izvršavaju države članice namijenjena za dodatno financiranje vrsta intervencija u području ruralnog razvoja na nacionalnoj razini za koje se dodjeljuje potpora Unije te koje su obuhvaćene područjem primjene članka 42. UFEU-a.
- (127) Kako bi se izbjeglo iznenadno i znatno smanjenje potpore u određenim sektorima u državama članicama koje su dodijelile prijelaznu nacionalnu potporu u razdoblju 2015. – 2022., tim državama članicama trebalo bi dopustiti da te potpore nastave dodjeljivati pod određenim uvjetima i ograničenjima. Uzimajući u obzir prijelaznu prirodu te potpore, primjereno je nastaviti s njezinim postupnim ukidanjem tako da se svake godine postupno smanjuju sektorske financijske omotnice za tu potporu.
- (128) Osobni podaci prikupljeni u svrhu primjene bilo koje odredbe sadržane u ovoj Uredbi trebali bi se obrađivati na način koji je u skladu s tim svrhama. Trebali bi se i anonimizirati pri obradi u svrhu praćenja ili evaluacije, te zaštititi u skladu s pravom Unije koje se odnosi na zaštitu pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka, posebno Uredbom (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁹⁾ i Uredbom (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁰⁾. Ispitanike bi trebalo obavijestiti o takvoj obradi i o njihovim pravima na zaštitu podataka.
- (129) Države članice trebaju dostavljati obavijesti za potrebe primjene ove Uredbe i za potrebe praćenja, analize te upravljanja financijskim pravima.
- (130) Kako bi se dopunili ili izmijenili određeni elementi ove Uredbe koji nisu ključni, Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. UFEU-a. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva. Osobito, s ciljem

⁽²⁹⁾ Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.).

⁽³⁰⁾ Uredba (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 45/2001 i Odluke br. 1247/2002/EZ (SL L 295, 21.11.2018., str. 39.).

osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće primaju sve dokumente istodobno kada i stručnjaci iz država članica te njihovi stručnjaci sustavno imaju pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.

- (131) Kako bi se osigurala pravna sigurnost, zaštitila prava poljoprivrednika i zajamčili jednaki uvjeti tržišnog natjecanja među državama članicama u pogledu zajedničkih zahtjeva i pokazatelja, Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje određenih akata u pogledu prilagodbe zajedničkih pokazatelja koji se odnose na ostvarenje, rezultate, učinak i kontekst radi rješavanja tehničkih problema u vezi s njihovom provedbom te u pogledu pravila u vezi s omjerom za GAEC standard 1.
- (132) Kako bi se osigurala pravna sigurnost, zaštitila prava poljoprivrednika i zajamčilo neometano, koherentno i učinkovito funkcioniranje vrsta intervencija u obliku izravnih plaćanja, Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje određenih akata u pogledu pravila kojima se dodjela plaćanja uvjetuje upotrebom certificiranog sjemena određenih sorti konoplje i primjenom postupka za određivanje sorti konoplje te provjerom njihova sadržaja tetrahidrokanabinola; pravila za utvrđivanje usklađene osnove za izračun smanjenja plaćanja u okviru određivanja gornje granice i postupnog smanjivanja; mjera za izbjegavanje izloženosti korisnika proizvodno vezane potpore dohotku strukturnim tržišnim neravnotežama u određenom sektoru, uključujući odluku da se takva potpora može nastaviti isplaćivati do 2027. na temelju proizvodnih jedinica za koje je ta potpora dodijeljena u nekom proteklom referentnom razdoblju; pravila i uvjeta za odobravanje zemljišta i sorti za potrebe posebnog plaćanja za pamuk i pravila o uvjetima za dodjelu tog plaćanja te o uvjetima prihvatljivosti i agronomskim praksama u vezi s tim; te pravila o kriterijima za odobrenje međusektorskih organizacija i pravila o tome koje su posljedice ako odobrena međusektorska organizacija ne ispunjava te kriterije i pravila o obvezama za proizvođače.
- (133) Kako bi se osiguralo da vrste intervencija u određenim sektorima doprinose postizanju ciljeva ZPP-a i jačaju sinergije s drugim instrumentima ZPP-a te kako bi se osigurali jednaki uvjeti tržišnog natjecanja na unutarnjem tržištu i izbjeglo neravnomerno ili nepošteno tržišno natjecanje, Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje određenih akata u pogledu pravila za pravilno funkcioniranje vrsta intervencija u određenim sektorima, vrste rashoda koje trebaju biti obuhvaćene i posebno administrativnih troškova i troškova osoblja, osnovu za izračun financijske pomoći Unije, uključujući referentna razdoblja i izračun vrijednosti proizvodnje stavljene na tržište i stupnja organizacije proizvođača u određenim regijama, te maksimalnu razinu financijske pomoći Unije za određene intervencije kojima je cilj sprečavanje tržišnih kriza i upravljanje rizicima u određenim sektorima; pravila o određivanju gornje granice za rashode za ponovnu sadnju voćnjaka, maslinika ili vinograda; pravila prema kojima proizvođači moraju povući nusproizvode vinarstva te o izuzećima od te obveze kako bi se izbjeglo dodatno administrativno opterećenje i pravila za dobrovoljno certificiranje destilerija, te pravila za različite oblike potpore i minimalnu trajnost ulaganja za koja se dodjeljuje potpora u određenim sektorima kao i o kombiniranom financiranju za neke intervencije u sektoru vina. Posebno, kako bi se osiguralo djelotvorno i učinkovito korištenje sredstava Unije za intervencije u sektoru pčelarstva, Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje određenih akata u pogledu dodatnih zahtjeva u vezi s obvezom obavješćivanja i uspostavom minimalnog doprinosa Unije za rashode za provedbu tih vrsta intervencija.
- (134) Kako bi se osigurala pravna sigurnost i kako bi se zajamčilo da intervencije u području ruralnog razvoja postignu svoje ciljeve, Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje određenih akata u pogledu potpore za obveze upravljanja u vezi s genetskim resursima i dobrobiti životinja i za sustave kvalitete.
- (135) Kako bi se uzelo u obzir buduće promjene u financijskim sredstvima dodijeljenima državama članicama ili kako bi se odgovorilo na probleme s kojima se suočavaju države članice u provedbi svojih strateških planova u okviru ZPP-a, Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje određenih akata u pogledu sredstava dodijeljenih državama članicama za vrste intervencija u obliku izravnih plaćanja, izmjene pondera koji se primjenjuju na potporu na temelju doprinosa postizanju ciljeva u pogledu klimatskih promjena i pravila o sadržaju strateškog plana u okviru ZPP-a.

- (136) Kako bi se olakšao prijelaz s mehanizama predviđenih u uredbama (EU) br. 1305/2013 i (EU) br. 1307/2013 na one utvrđene u ovoj Uredbi, Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje određenih akata u pogledu mjera za zaštitu svih stečenih prava i legitimnih očekivanja korisnika.
- (137) Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu ove Uredbe i izbjegavanja nepoštenog tržišnog natjecanja ili diskriminacije među poljoprivrednicima, Komisiji bi trebalo dodijeliti provedbene ovlasti u pogledu utvrđivanja referentnih površina za potporu za sjeme uljarica, pravila za odobrenje zemljišta i sorti za potrebe posebnog plaćanja za pamuk i povezanih obavijesti, izračuna smanjenja ako prihvatljiva površina na kojoj se uzgaja pamuk premaši osnovnu površinu, financijske pomoći Unije za destilaciju nusproizvoda proizvodnje vina, pravila o predstavljanju elemenata koji se trebaju uključiti u strateški plan u okviru ZPP-a, jedinstvenih uvjeta za primjenu zahtjeva u vezi s informiranjem i promotivnim aktivnostima koje se odnose na mogućnosti koje nude strateški planovi u okviru ZPP-a, utvrđivanja organizacijske strukture i djelovanja europske mreže ZPP-a, pravila koja se odnose na okvir za uspješnost, praćenje i evaluaciju, pravila za predstavljanje sadržaja godišnjeg izvješća o uspješnosti, pravila o informacijama koje države članice trebaju dostaviti za ocjenu uspješnosti koju provodi Komisija i pravila u vezi s potrebama za podacima i sinergijama među potencijalnim izvorima podataka te pravila za funkcioniranje sustava za zaštićenu razmjenu podataka od zajedničkog interesa između Komisije i država članica. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³¹⁾.
- (138) S obzirom na činjenicu da su pokazatelji već utvrđeni u Prilogu I. za potrebe praćenja, evaluacije i godišnjeg izvješćivanja o uspješnosti, donošenje drugih pokazatelja za praćenje i evaluaciju ZPP-a trebalo bi podnijeti na dodatnu kontrolu država članica. Jednako tako, Odbor za zajedničku poljoprivrednu politiku trebao bi dati pozitivno mišljenje o dodatnim informacijama koje su države članice dužne dostaviti Komisiji za potrebe praćenja i evaluacije ZPP-a. Stoga, ako Odbor za zajedničku poljoprivrednu politiku nema kvalificiranu većinu za prijedlog Komisije ili protiv njega te stoga ne može izraziti mišljenje, Komisiji ne bi smjelo biti dopušteno da utvrđuje obvezu država članica da dostave dodatne pokazatelje i informacije o provedbi ZPP-a za potrebe praćenja i evaluacije ZPP-a.
- (139) Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu ove Uredbe Komisiji bi trebalo dodijeliti provedbene ovlasti za donošenje provedbenih akata bez primjene Uredbe (EU) br. 182/2011, kojima se odobravaju strateški planovi u okviru ZPP-a i njihove izmjene.
- (140) Komisija bi trebala donijeti provedbene akte koji se odmah primjenjuju kada, u opravdanim slučajevima povezanim s rješavanjem posebnih problema, pritom osiguravajući kontinuitet sustava izravnih plaćanja u slučaju izvanrednih okolnosti, to zahtijevaju krajnje hitni razlozi. Nadalje, kako bi se riješili hitni problemi nastali u jednoj ili više država članica, pritom osiguravajući kontinuitet sustava izravnih plaćanja, Komisija bi trebala donijeti provedbene akte koji se odmah primjenjuju kada, u opravdanim slučajevima, izvanredne okolnosti utječu na dodjelu potpore i ugrožavaju učinkovitu provedbu plaćanja u okviru shema potpore navedenih u ovoj Uredbi.
- (141) Uredba (EU) br. 228/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³²⁾ i Uredba (EU) br. 229/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³³⁾ trebale bi ostati izvan područja primjene ove Uredbe, osim ako se na neke od njihovih odredbi izričito upućuje.

⁽³¹⁾ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

⁽³²⁾ Uredba (EU) br. 228/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. ožujka 2013. o utvrđivanju posebnih mjera za poljoprivredu u najudaljenijim regijama Unije i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 247/2006 (SL L 78, 20.3.2013., str. 23.).

⁽³³⁾ Uredba (EU) br. 229/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. ožujka 2013. o utvrđivanju posebnih mjera za poljoprivredu u korist manjih egejskih otoka i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1405/2006 (SL L 78, 20.3.2013., str. 41.).

- (142) S obzirom na to da ciljeve ove Uredbe ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog razlika među različitim ruralnim područjima i ograničenih financijskih sredstava država članica oni na bolji način mogu ostvariti na razini Unije putem višegodišnjeg jamstva financiranja Unije i koncentrirajući se jasno utvrđene prioritete, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.
- (143) Uredbe (EU) br. 1305/2013 i (EU) br. 1307/2013 trebalo bi stoga staviti izvan snage.
- (144) Kako bi se osigurala neometana provedba predviđenih mjera i s obzirom na hitnost, ova Uredba trebala bi stupiti na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

GLAVA I.

PREDMET I PODRUČJE PRIMJENE, PRIMJENJIVE ODREDBE I DEFINICIJE

Članak 1.

Predmet i područje primjene

1. Ovom Uredbom utvrđuju se pravila o:
 - (a) općim i specifičnim ciljevima koje treba ostvarivati s pomoću potpore Unije koja se financira iz Europskog fonda za jamstva u poljoprivredi (EFJP) i Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) u okviru zajedničke poljoprivredne politike (ZPP) te o povezanim pokazateljima;
 - (b) vrstama intervencija i zajedničkim zahtjevima za države članice kako bi mogle ostvarivati te ciljeve, kao i o povezanim financijskim aranžmanima;
 - (c) strateškim planovima u okviru ZPP-a, koje trebaju izraditi države članice, a u kojima se određuju ciljne vrijednosti, utvrđuju uvjeti za intervencije i dodjeljuju financijska sredstva, u skladu sa specifičnim ciljevima i utvrđenim potrebama;
 - (d) koordinaciji i upravljanju, kao i o praćenju, izvješćivanju i evaluaciji.
2. Ova Uredba primjenjuje se na potporu Unije koja se financira iz EFJP-a i EPFRR-a za intervencije navedene u strateškom planu u okviru ZPP-a koji je izradila država članica i koji je odobrila Komisija, a obuhvaća razdoblje od 1. siječnja 2023. do 31. prosinca 2027. („razdoblje strateških planova u okviru ZPP-a”).

Članak 2.

Primjenjive odredbe

1. Na potporu koja se dodjeljuje na temelju ove Uredbe primjenjuju se Uredba (EU) 2021/2116 i odredbe donesene na temelju te uredbe.
2. Na potporu koja se financira iz EPFRR-a na temelju ove Uredbe primjenjuju se članak 19., glava III. poglavlje II. uz iznimku članka 28. prvog stavka točke (c) te članci 46. i 48. Uredbe (EU) 2021/1060.

Članak 3.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „poljoprivrednik” znači fizička ili pravna osoba, ili skupina fizičkih ili pravnih osoba neovisno o pravnom statusu koji ta skupina i njezini članovi imaju u skladu s nacionalnim pravom, čije se poljoprivredno gospodarstvo nalazi na teritorijalnom području primjene Ugovorâ kako je definirano u članku 52. Ugovora o Europskoj uniji u vezi s člancima 349. i 355. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) te koja se bavi poljoprivrednom djelatnošću kako su je utvrdile države članice u skladu s člankom 4. stavkom 2. ove Uredbe;
2. „poljoprivredno gospodarstvo” znači sve jedinice koje se upotrebljavaju za poljoprivredne djelatnosti i kojima upravlja poljoprivrednik, a koje se nalaze na državnom području iste države članice;
3. „intervencija” znači instrument potpore sa skupom uvjeta prihvatljivosti koje utvrđuje država članica u svojem strateškom planu u okviru ZPP-a prema vrstama intervencija predviđenima u ovoj Uredbi;
4. „operacija” znači:
 - (a) projekt, ugovor, djelovanje ili skupina projekata ili djelovanja odabranih u okviru dotičnog strateškog plana u okviru ZPP-a;
 - (b) u kontekstu financijskih instrumenata, ukupni prihvatljivi javni rashod dodijeljen financijskom instrumentu i naknadna financijska potpora koja se tim financijskim instrumentom omogućuje krajnjim primateljima;
5. „javni rashod” znači svaki doprinos financiranju operacija koji potječe iz proračuna nacionalnih, regionalnih ili lokalnih tijela javne vlasti, proračuna Unije stavljenog na raspolaganje EFJP-u i EPFRR-u, proračuna javnopravnih tijela ili proračuna udruženja tijela javne vlasti ili javnopravnih tijela;
6. „ključne etape” znači prijelazne prethodno utvrđene vrijednosti, koje države članice utvrđuju u okviru svojih intervencijskih strategija iz članka 107. stavka 1. točke (b) za određenu financijsku godinu, koje se trebaju postići u određenom trenutku tijekom razdoblja strateških planova u okviru ZPP-a kako bi se osigurao pravodoban napredak u odnosu na pokazatelje rezultata;
7. „ciljne vrijednosti” znači prethodno utvrđene vrijednosti, koje države članice utvrđuju u okviru svojih intervencijskih strategija iz članka 107. stavka 1. točke (b), koje se trebaju postići na kraju razdoblja strateških planova u okviru ZPP-a u odnosu na pokazatelje rezultata;
8. „najudaljenije regije” znači najudaljenije regije iz članka 349. UFEU-a;
9. „AKIS” znači kombinirani prijenos organizacijskih elemenata i znanja između osoba, organizacija i institucija koje upotrebljavaju i proizvode znanje za poljoprivredu i međusobno povezana područja (sustav znanja i inovacija u poljoprivredi);
10. „manji egejski otoci” znači manji egejski otoci kako su definirani u članku 1. stavku 2. Uredbe (EU) br. 229/2013;
11. „uzajamni fond” znači shema koju je akreditirala država članica u skladu sa svojim nacionalnim pravom kojim se udruženim poljoprivrednicima omogućuje da se osiguraju i da prime naknadu štete ako pretrpe ekonomske gubitke;
12. „slabije razvijene regije” znači slabije razvijene regije u smislu članka 108. stavka 2. prvog podstavka točke (a) Uredbe (EU) 2021/1060;
13. „korisnik”, u odnosu na vrste intervencija u području ruralnog razvoja iz članka 69., znači:
 - (a) tijelo javnog ili privatnog prava, subjekt s pravnom osobnošću ili bez nje, fizička osoba ili skupina fizičkih ili pravnih osoba, odgovorni za pokretanje operacija ili i za njihovo pokretanje i za provedbu;
 - (b) u kontekstu shema za državne potpore, poduzetnik koji prima potporu;

- (c) u kontekstu financijskih instrumenata, tijelo koje provodi holding fond ili, ako ne postoji struktura holding fonda, tijelo koje provodi posebni fond ili, ako financijskim instrumentom upravlja upravljačko tijelo iz članka 123. („upravljačko tijelo”), upravljačko tijelo;
14. „stopa potpore” znači stopa javnih rashoda nekoj operaciji; u kontekstu financijskih instrumenata odnosi se na bruto ekvivalent bespovratnog sredstva za potporu kako je definiran u članku 2. točki 20. Uredbe Komisije (EU) br. 702/2014 ⁽³⁴⁾;
15. „LEADER” znači lokalni razvoj pod vodstvom zajednice iz članka 31. Uredbe (EU) 2021/1060;
16. „posredničko tijelo” znači svako tijelo javnog ili privatnog prava, uključujući regionalna ili lokalna tijela, tijela nadležna za regionalni razvoj ili nevladine organizacije, koje djeluje u okviru odgovornosti nacionalnog ili regionalnog upravljačkog tijela ili koje izvršava dužnosti u ime tog tijela;
17. „financijska godina” znači poljoprivredna financijska godina u skladu s člankom 35. Uredbe (EU) 2021/2116.

Članak 4.

Definicije i uvjeti koje treba utvrditi u strateškim planovima u okviru ZPP-a

1. Države članice u svojim strateškim planovima u okviru ZPP-a utvrđuju definicije „poljoprivredne djelatnosti”, „poljoprivredne površine”, „prihvatljivog hektara”, „aktivnog poljoprivrednika”, „mladog poljoprivrednika” i „novog poljoprivrednika” te relevantne uvjete u skladu s ovim člankom.
2. „Poljoprivredna djelatnost” utvrđuje se tako da omogući doprinos osiguravanju privatnih i javnih dobara putem jednog od sljedećeg ili obojeg:
- (a) proizvodnje poljoprivrednih proizvoda, koja uključuje djelovanja kao što su uzgoj životinja ili biljaka, uključujući putem paludikulture, pri čemu poljoprivredni proizvodi znače proizvode navedene u Prilogu I. UFEU-u uz iznimku proizvoda ribarstva, kao i proizvodnje pamuka i kulture kratkih ophodnji;
- (b) održavanja poljoprivredne površine u stanju pogodnom za ispašu ili uzgoj bez ikakvih posebnih pripremnih djelovanja osim upotrebe uobičajenih poljoprivrednih metoda i strojeva.
3. „Poljoprivredna površina” utvrđuje se tako da obuhvaća obradivo zemljište, trajne nasade i trajne travnjake, uključujući kada se formiraju poljoprivredno-šumarski sustavi na toj površini. Države članice dodatno utvrđuju pojmove „obradivo zemljište”, „trajni nasadi” i „trajni travnjaci” u skladu sa sljedećim okvirom:
- (a) „obradivo zemljište” je zemljište obrađeno za proizvodnju usjeva ili površine pogodne za proizvodnju usjeva, ali ostavljene na ugaru; ono je uz to, za vrijeme trajanja obveze, zemljište obrađeno za proizvodnju usjeva ili površine pogodne za proizvodnju usjeva, ali ostavljene na ugaru koji su ostavljeni na ugaru u skladu s člankom 31. ili člankom 70. ili GAEC standardom 8 navedenim u Prilogu III. ovoj Uredbi, ili s člankom 22., 23. ili 24. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1257/1999 ⁽³⁵⁾, ili s člankom 39. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1698/2005 ⁽³⁶⁾, ili s člankom 28. Uredbe (EU) br. 1305/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁷⁾;
- (b) „trajni nasadi” su nasadi koji se ne izmjenjuju, osim trajnih travnjaka i trajnih pašnjaka koji su na zemljištu pet ili više godina i prinose višestruke žetve, uključujući rasadnike i kulture kratkih ophodnji;

⁽³⁴⁾ Uredba Komisije (EU) br. 702/2014 od 25. lipnja 2014. o proglašenju određenih kategorija potpora u sektoru poljoprivrede i šumarstva te u ruralnim područjima spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (SL L 193, 1.7.2014., str. 1.).

⁽³⁵⁾ Uredba Vijeća (EZ) br. 1257/1999 od 17. svibnja 1999. o potpori Europskog fonda za smjernice i jamstva u poljoprivredi (EFSJP) ruralnom razvoju kojom se izmjenjuju i stavljaju izvan snage određene uredbe (SL L 160, 26.6.1999., str. 80.).

⁽³⁶⁾ Uredba Vijeća (EZ) br. 1698/2005 od 20. rujna 2005. o potporama ruralnom razvoju Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) (SL L 277, 21.10.2005., str. 1.).

⁽³⁷⁾ Uredba (EU) br. 1305/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o potpori ruralnom razvoju iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1698/2005 (SL L 347, 20.12.2013., str. 487.).

- (c) „trajni travnjaci i trajni pašnjaci” (zajedno „trajni travnjaci”) su zemljište koje se upotrebljava za uzgoj trava ili drugog travolikog krmnog bilja na prirodan način (samoniklo) ili putem uzgoja (zasijano) i koje nije bilo uključeno u plodored na poljoprivrednom gospodarstvu tijekom pet ili više godina i, ako države članice tako odluče, koje nije preorano, obrađeno niti ponovno zasijano različitim vrstama trave ili drugog travolikog krmnog bilja tijekom pet ili više godina. Može obuhvaćati i druge vrste, kao što su gmlje ili drveće, koji se mogu upotrebljavati za ispašu i, ako države članice tako odluče, druge vrste kao što su gmlje ili drveće od kojih se može proizvesti hrana za životinje, pod uvjetom da trave i drugo travoliko krmno bilje i dalje prevladavaju.

Države članice također mogu odlučiti da se trajnim travnjacima smatraju sljedeće vrste zemljišta:

- i. zemljište s pokrovom bilo koje od vrsta iz ove točke i koje čini dio uspostavljene lokalne prakse, a na kojem trave i drugo travoliko krmno bilje tradicionalno ne prevladavaju ili nisu prisutni na površinama za ispašu;
- ii. zemljište s pokrovom bilo koje od vrsta iz ove točke na kojem trave i drugo travoliko krmno bilje ne prevladavaju ili nisu prisutni na površinama za ispašu.

4. Za potrebe vrsta intervencija u obliku izravnih plaćanja „prihvatljivi hektar” utvrđuje se tako da obuhvaća površine koje su poljoprivredniku na raspolaganju i koje se sastoje od:

- (a) bilo koje poljoprivredne površine poljoprivrednoga gospodarstva koja se u godini za koju je zatražena potpora upotrebljava za poljoprivrednu djelatnost ili se, ako se površina upotrebljava i za nepoljoprivredne djelatnosti, pretežno upotrebljava za poljoprivredne djelatnosti; ako je to opravdano radi zaštite okoliša, bioraznolikosti i klime, države članice mogu odlučiti da prihvatljivi hektari također obuhvaćaju određene površine koje se upotrebljavaju za poljoprivredne djelatnosti samo svake druge godine;

(b) bilo koje površine poljoprivrednoga gospodarstva:

- i. na kojoj se nalaze obilježja krajobraza koja podliježu obvezi zadržavanja u skladu s GAEC standardom 8 navedenim u Prilogu III.;
- ii. koja se upotrebljava za postizanje minimalnog udjela obradivog zemljišta namijenjenog neproizvodnim površinama i obilježjima, uključujući zemljište ostavljeno na ugaru, u skladu s GAEC standardom 8 navedenim u Prilogu III.; ili
- iii. koja je tijekom trajanja relevantne obveze poljoprivrednika utvrđena ili održavana kao rezultat ekosheme iz članka 31.

Ako države članice tako odluče, „prihvatljivi hektar” može sadržavati druga obilježja krajobraza, pod uvjetom da ne prevladavaju i ne ometaju u znatnoj mjeri obavljanje poljoprivredne djelatnosti zbog površine koju zauzimaju na poljoprivrednoj parceli. Pri provedbi tog načela države članice mogu odrediti maksimalni udio poljoprivredne parcele koji je pokriven tim drugim obilježjima krajobraza.

U pogledu trajnih travnjaka prožetih neprihvatljivim obilježjima, države članice mogu odlučiti primijeniti fiksne koeficijente smanjenja za određivanje površine koja se smatra prihvatljivom;

- (c) bilo koje površine poljoprivrednoga gospodarstva za koju su odobrena plaćanja na temelju glave III. poglavlja II. odjeljka 2. pododjeljka 2. ove Uredbe odnosno na temelju programa osnovnih plaćanja ili programa jedinstvenih plaćanja po površini kako su utvrđeni u glavi III. Uredbe (EU) br. 1307/2013, te koja nije „prihvatljivi hektar” kako su ga utvrdile države članice na temelju točaka (a) i (b) ovog stavka:

- i. zbog primjene direktive 92/43/EEZ, 2009/147/EZ ili 2000/60/EZ na tu površinu;
- ii. zbog intervencija po površini utvrđenih na temelju ove Uredbe koje su obuhvaćene integriranim sustavom iz članka 65. stavka 1. Uredbe (EU) 2021/2116 koje omogućuju proizvodnju proizvoda koji nisu navedeni u Prilogu I. UFEU-u putem paludikulture, ili nacionalnih shema za bioraznolikost ili smanjenje stakleničkih plinova, čiji su uvjeti u skladu s tim intervencijama po površini, pod uvjetom da te intervencije i nacionalne sheme doprinose postizanju jednog ili više specifičnih ciljeva utvrđenih u članku 6. stavku 1. točkama (d), (e) i (f) ove Uredbe;

- iii. tijekom trajanja obveze poljoprivrednika u pogledu pošumljavanja na temelju članka 31. Uredbe (EZ) br. 1257/1999 ili članka 43. Uredbe (EZ) br. 1698/2005 ili članka 22. Uredbe (EU) br. 1305/2013 ili članka 70. ili 73. ove Uredbe, ili na temelju nacionalne sheme čiji su uvjeti u skladu s člankom 43. stavcima 1., 2. i 3. Uredbe (EZ) br. 1698/2005 ili člankom 22. Uredbe (EU) br. 1305/2013 ili člankom 70. ili 73. ove Uredbe;
- iv. tijekom trajanja obveze poljoprivrednika koja rezultira stavljanjem površine na ugar na temelju članaka 22., 23. i 24. Uredbe (EZ) br. 1257/1999, članka 39. Uredbe (EZ) br. 1698/2005, članka 28. Uredbe (EU) br. 1305/2013 ili članka 70. ove Uredbe.

Površine koje se upotrebljavaju za proizvodnju konoplje smatraju se prihvatljivim hektarima samo ako sadržaj tetrahidrokanabinola u sortama koje se upotrebljavaju ne premašuje 0,3 %.

5. „Aktivni poljoprivrednik” utvrđuje se tako da se osigura da se potpora dodjeljuje samo fizičkim ili pravnim osobama, ili skupinama fizičkih ili pravnih osoba, koje se bave barem minimalnom razinom poljoprivredne djelatnosti, a da se pritom ne isključuje nužno dodjela potpore poljoprivrednicima koji se bave i drugim djelatnostima ili poljoprivrednicima na nepuno radno vrijeme.

Pri utvrđivanju tko je „aktivni poljoprivrednik” države članice primjenjuju objektivne i nediskriminirajuće kriterije kao što su ispitivanja dohotka, količina rada na poljoprivrednom gospodarstvu, predmet poslovanja i upisivanje njihovih poljoprivrednih djelatnosti u nacionalne ili regionalne registre. Takvi kriteriji mogu se uvesti u jednom ili više oblika koje odaberu države članice, među ostalim putem negativnog popisa kojim se poljoprivrednik diskvalificira od toga da ga se smatra aktivnim poljoprivrednikom. Ako država članica „aktivnim poljoprivrednicima” smatra one poljoprivrednike koji nisu primili izravna plaćanja koja premašuju određeni iznos za prethodnu godinu, taj iznos ne smije biti veći od 5 000 EUR.

6. „Mladi poljoprivrednik” utvrđuje se tako da obuhvaća sljedeće:

- (a) gornju dobnu granicu koja iznosi između 35 i 40 godina;
- (b) uvjete koje poljoprivrednik treba ispuniti da bi bio „nositelj poljoprivrednoga gospodarstva”;
- (c) odgovarajuće osposobljavanje ili potrebne vještine kako su ih utvrdile države članice.

7. „Novi poljoprivrednik” utvrđuje se tako da se odnosi na poljoprivrednika koji nije mladi poljoprivrednik i koji je „nositelj poljoprivrednoga gospodarstva” prvi put. Države članice uključuju daljnje objektivne i nediskriminirajuće zahtjeve u pogledu odgovarajućeg osposobljavanja i vještina.

8. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 152. kojima se ova Uredba dopunjuje pravilima kojima se, u cilju zaštite javnog zdravlja, dodjela plaćanja uvjetuje upotrebom certificiranog sjemena određenih sorti konoplje i primjenom postupka za određivanje sorti konoplje, te provjerom njihova sadržaja tetrahidrokanabinola iz stavka 4. drugog podstavka ovog članka.

GLAVA II.

CILJEVI I POKAZATELJI

Članak 5.

Opći ciljevi

U skladu s ciljevima ZPP-a utvrđenima u članku 39. UFEU-a, ciljem održavanja funkcioniranja unutarnjeg tržišta i jednakih uvjeta tržišnog natjecanja među poljoprivrednicima u Uniji i načelom supsidijarnosti, potporom iz EFJP-a i EPFRR-a nastoji se dodatno poboljšati održivi razvoj sektora poljoprivrede, sektora hrane te ruralnih područja i njome se doprinosi ostvarenju sljedećih općih ciljeva u gospodarskim, okolišnim odnosno socijalnim sferama koji će doprinijeti provedbi Programa održivog razvoja do 2030.:

- (a) poticanje pametnog, konkurentnog, otpornog i diversificiranog sektora poljoprivrede kojim se osigurava dugoročna sigurnost opskrbe hranom;

- (b) podupiranje i jačanje zaštite okoliša, uključujući bioraznolikost, i djelovanja u području klime te doprinos postizanju ciljeva Unije u području okoliša i klime, uključujući njezine obveze u okviru Pariškog sporazuma;
- (c) jačanje socioekonomske strukture ruralnih područja.

Članak 6.

Specifični ciljevi

1. Opći ciljevi ostvaruju se putem sljedećih specifičnih ciljeva:
 - (a) potpora održivom dohotku poljoprivrednih gospodarstava i otpornosti poljoprivrednog sektora u cijeloj Uniji kako bi se poboljšala dugoročna sigurnost opskrbe hranom i poljoprivredna raznolikost te osigurala gospodarska održivost poljoprivredne proizvodnje u Uniji;
 - (b) jačanje usmjerenosti na tržište i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava kratkoročno i dugoročno, uključujući veću usmjerenost na istraživanja, tehnologiju i digitalizaciju;
 - (c) poboljšanje položaja poljoprivrednika u vrijednosnom lancu;
 - (d) doprinos ublažavanju klimatskih promjena i prilagodbi tim promjenama, uključujući smanjenjem emisija stakleničkih plinova i poboljšanjem sekvenciranja ugljika, te promicanje održive energije;
 - (e) poticanje održivog razvoja i djelotvornog upravljanja prirodnim resursima, kao što su voda, tlo i zrak, uključujući smanjenjem ovisnosti o kemikalijama;
 - (f) doprinos zaustavljanju procesa gubitka bioraznolikosti i pokretanju procesa oporavka bioraznolikosti, poboljšanje usluga ekosustava te očuvanje staništa i krajobraza;
 - (g) privlačenje i podupiranje mladih poljoprivrednika i novih poljoprivrednika te olakšavanje održivog poslovnog razvoja u ruralnim područjima;
 - (h) promicanje zapošljavanja, rasta, rodne ravnopravnosti, uključujući sudjelovanje žena u poljoprivredi, socijalne uključenosti i lokalnog razvoja u ruralnim područjima, uključujući kružno biogospodarstvo i održivo šumarstvo;
 - (i) poboljšanje odgovora poljoprivrede Unije na društvene zahtjeve u pogledu hrane i zdravlja, uključujući visokokvalitetnu, sigurnu i hranjivu hranu proizvedenu na održiv način, smanjenje rasipanja hrane kao i poboljšanje dobrobiti životinja te borba protiv antimikrobne rezistencije.
2. Ciljevi utvrđeni u stavku 1. dopunjuju se i međusobno su povezani s međusektorskim ciljem modernizacije poljoprivrede i ruralnih područja poticanjem i razmjenom znanja, inovacija i digitalizacije u poljoprivredi i ruralnim područjima te promicanjem njihove upotrebe među poljoprivrednicima putem poboljšanog pristupa istraživanjima, inovacijama, razmjeni znanja i osposobljavanju.
3. U radu na ostvarivanju specifičnih ciljeva utvrđenih u stavcima 1. i 2. države članice, uz potporu Komisije, poduzimaju odgovarajuće mjere za smanjenje administrativnog opterećenja i osiguravaju pojednostavnjenje provedbe ZPP-a.

Članak 7.

Pokazatelji

1. Ostvarivanje ciljeva iz članka 5. i članka 6. stavaka 1. i 2. ocjenjuje se na temelju zajedničkih pokazatelja koji se odnose na ostvarenje, rezultate, učinak i kontekst kako su utvrđeni u Prilogu I. Ti zajednički pokazatelji uključuju:
 - (a) pokazatelje ostvarenja, koji se odnose na realizirano ostvarenje intervencija za koje je dodijeljena potpora;

- (b) pokazatelje rezultata koji se odnose na dotične specifične ciljeve iz članka 6. stavaka 1. i 2., a koji se upotrebljavaju za određivanje kvantificiranih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti povezanih s tim specifičnim ciljevima strateških planova u okviru ZPP-a te za ocjenjivanje napretka u ostvarivanju tih ciljnih vrijednosti; pokazatelji rezultata koji se odnose na ciljeve u području okoliša i klime mogu obuhvatiti intervencije koje doprinose ispunjenju obveza koje proizlaze iz zakonodavnih akata Unije navedenih u Prilogu XIII.;
- (c) pokazatelje učinka koji se odnose na ciljeve utvrđene u članku 5. i članku 6. stavcima 1. i 2., a upotrebljavaju se u kontekstu strateških planova u okviru ZPP-a i samog ZPP-a;
- (d) pokazatelje konteksta iz članka 115. stavka 2. koji su navedeni u Prilogu I.

2. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 152. radi izmjene Priloga I. kako bi se prilagodili zajednički pokazatelji ostvarenja, rezultata, učinka i konteksta. Ti su delegirani akti strogo ograničeni na rješavanje tehničkih problema s kojima se suočavaju države članice u pogledu primjene tih pokazatelja.

GLAVA III.

ZAJEDNIČKI ZAHTJEVI I VRSTE INTERVENCIJA

POGLAVLJE I.

ZAJEDNIČKI ZAHTJEVI

Odjeljak 1.

Opća načela

Članak 8.

Strateški pristup

Države članice teže postizanju ciljeva utvrđenih u glavi II. određivanjem intervencija na temelju vrsta intervencija iz poglavlja II., III. i IV. ove glave u skladu sa svojim procjenama potreba i zajedničkim zahtjevima utvrđenima u ovom poglavlju.

Članak 9.

Opća načela

Države članice izrađuju intervencije u svojim strateškim planovima u okviru ZPP-a i GAEC standarde iz članka 13. u skladu s Poveljom Europske unije o temeljnim pravima te s općim načelima prava Unije.

Države članice osiguravaju da se intervencije i GAEC standardi iz članka 13. određuju na temelju objektivnih i nediskriminirajućih kriterija, da su usklađeni s pravilnim funkcioniranjem unutarnjeg tržišta te da ne narušavaju tržišno natjecanje.

Države članice uspostavljaju pravni okvir kojim se uređuje dodjela potpore Unije poljoprivrednicima i drugim korisnicima u skladu sa strateškim planovima u okviru ZPP-a kako ih je odobrila Komisija u skladu s člancima 118. i 119. ove Uredbe te načelima i zahtjevima utvrđenima u ovoj Uredbi i Uredbi (EU) 2021/2116. One provode te strateške planove u okviru ZPP-a kako ih je odobrila Komisija.

*Članak 10.***Domaća potpora u okviru WTO-a**

Države članice izrađuju intervencije na temelju vrsta intervencija iz Priloga II. ovoj Uredbi, uključujući definicije i uvjete utvrđene u članku 4., tako da ispunjavaju kriterije iz Priloga 2. Sporazumu WTO-a o poljoprivredi.

Osobito osnovna potpora dohotku za održivost, dodatna preraspodijeljena potpora dohotku za održivost, dodatna potpora dohotku za mlade poljoprivrednike te sheme za klimu, okoliš i dobrobit životinja ispunjavaju kriterije iz stavaka Priloga 2. Sporazumu WTO-a o poljoprivredi navedene u Prilogu II. ovoj Uredbi za te intervencije. Za ostale intervencije stavci Priloga 2. Sporazumu WTO-a o poljoprivredi navedeni u Prilogu II. ovoj Uredbi su okvirni i te intervencije mogu ispunjavati zahtjeve nekog drugog stavka Priloga 2. Sporazumu WTO-a o poljoprivredi ako je to navedeno i objašnjeno u strateškom planu u okviru ZPP-a.

*Članak 11.***Provedba Memoranduma o razumijevanju u pogledu uljarica**

1. Ako države članice predviđaju intervencije po površini, osim onih koje su u skladu s odredbama Priloga 2. Sporazumu WTO-a o poljoprivredi, uključujući proizvodno vezanu potporu dohotku iz glave III. poglavlja II. odjeljka 3. pododjeljka 1. ove Uredbe, i ako se te intervencije odnose na dio uljarica ili na sve uljarice iz Priloga Memorandumu o razumijevanju između Europske ekonomske zajednice i Sjedinjenih Američkih Država u pogledu uljarica u okviru GATT-a, ukupna površina za koju se dodjeljuje potpora utvrđena na temelju planiranog ostvarenja navedenog u strateškim planovima u okviru ZPP-a koje su izradile dotične države članice ne smije biti veća od maksimalne površine u cijeloj Uniji za koju se dodjeljuje potpora kako bi se osiguralo poštovanje međunarodnih obveza Unije.

2. Komisija do 8. lipnja 2022. donosi provedbene akte u kojima se za svaku državu članicu utvrđuje indikativna referentna površina za koju se dodjeljuje potpora, a izračunava se na temelju udjela svake države članice u prosječnoj površini uzgoja u Uniji u razdoblju od 2016. do 2020. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 153. stavka 2.

3. Svaka država članica koja namjerava dodijeliti potporu iz stavka 1. ovog članka u svojem prijedlogu strateškog plana u okviru ZPP-a iz članka 118. stavka 1. navodi odgovarajuće planirano ostvarenje izraženo u hektarima.

Ako je ukupno planirano ostvarenje koje su prijavile države članice veće od maksimalne površine u cijeloj Uniji za koju se dodjeljuje potpora, Komisija za svaku državu članicu koja je prijavila višak u odnosu na svoju referentnu površinu izračunava koeficijent smanjenja razmjernan višku planiranog ostvarenja te države članice kako bi se zadržala maksimalna površina u cijeloj Uniji za koju se dodjeljuje potpora. Svakoj dotičnoj državi članici taj koeficijent smanjenja priopćuje se u okviru opažanja Komisije o strateškom planu u okviru ZPP-a u skladu s člankom 118. stavkom 3. Koeficijent smanjenja za svaku državu članicu utvrđuje se u provedbenoj odluci iz članka 118. stavka 6. kojom Komisija odobrava strateški plan u okviru ZPP-a.

Nakon datuma iz članka 118. stavka 1. države članice ne smiju same mijenjati svoju površinu za koju se dodjeljuje potpora.

4. Ako država članica namjerava povećati svoje planirano ostvarenje iz stavka 1. ovog članka utvrđeno u njezinu strateškom planu u okviru ZPP-a koji je odobrila Komisija, ona obavješćuje Komisiju o revidiranom planiranom ostvarenju putem zahtjeva za izmjenu svojeg strateškog plana u okviru ZPP-a u skladu s člankom 119. prije 1. siječnja u godini koja prethodi dotičnoj godini zahtjeva.

5. Ako je to primjereno, kako bi se izbjeglo prekoračenje maksimalne površine u cijeloj Uniji za koju se dodjeljuje potpora navedene u stavku 1., Komisija utvrđuje koeficijente smanjenja ili revidira postojeće koeficijente smanjenja ako su ti koeficijenti bili utvrđeni u skladu sa stavkom 3. drugim podstavkom, za sve države članice koje su u svojem strateškom planu u okviru ZPP-a prekoračile svoju referentnu površinu za koju se dodjeljuje potpora.

Komisija dotične države članice obavješćuje o koeficijentima umanjenja do 31. siječnja u godini koja prethodi dotičnoj godini zahtjeva.

Svaka dotična država članica do 31. ožujka u godini koja prethodi dotičnoj godini zahtjeva podnosi odgovarajući zahtjev za izmjenu svojeg strateškog plana u okviru ZPP-a koji sadržava koeficijent smanjenja iz drugog podstavka. Koeficijent smanjenja za tu državu članicu utvrđuje se u provedbenoj odluci iz članka 119. stavka 10. kojom Komisija odobrava izmjenu strateškog plana u okviru ZPP-a.

6. Kada je riječ o uljaricama obuhvaćenima Memorandumom o razumijevanju iz stavka 1. ovog članka, države članice u okviru godišnjih izvješća o uspješnosti iz članka 134. Komisiju obavješćuju o ukupnom broju hektara za koje je potpora stvarno isplaćena.

7. Države članice isključuju uzgoj sjemenki suncokreta konzumnog tipa iz bilo koje intervencije po površini iz stavka 1.

Odjeljak 2.

Uvjetovanost

Članak 12.

Načelo i područje primjene

1. Države članice u svoje strateške planove u okviru ZPP-a uključuju sustav uvjetovanosti na temelju kojeg poljoprivrednici i drugi korisnici koji primaju izravna plaćanja na temelju poglavlja II. ili godišnja plaćanja na temelju članaka 70., 71. i 72. podliježu administrativnoj sankciji ako ne poštuju propisane zahtjeve upravljanja na temelju prava Unije i GAEC standarde utvrđene u strateškim planovima u okviru ZPP-a, kako su navedeni u Prilogu III., u vezi sa sljedećim specifičnim područjima:

- (a) klima i okoliš, uključujući vodu, tlo i bioraznolikost ekosustava;
- (b) javno zdravlje i zdravlje bilja;
- (c) dobrobit životinja.

2. Strateški planovi u okviru ZPP-a sadržavaju pravila o učinkovitom i proporcionalnom sustavu administrativnih sankcija. Ta pravila posebno moraju biti u skladu sa zahtjevima utvrđenima u glavi IV. poglavlju IV. Uredbe (EU) 2021/2116.

3. Pravni akti iz Priloga III. koji se odnose na propisane zahtjeve upravljanja primjenjuju se u verziji koja je na snazi, a u slučaju direktiva primjenjuju se kako su ih provele države članice.

4. Za potrebe ovog odjeljka „propisani zahtjev upravljanja” znači svaki pojedinačni propisani zahtjev upravljanja na temelju prava Unije naveden u Prilogu III. koji se pojavljuje unutar određenog pravnog akta i po sadržaju se razlikuje od svih drugih zahtjeva iz istog akta.

Članak 13.

Obveze država članica u vezi s dobrim poljoprivrednim i okolišnim uvjetima

1. Države članice osiguravaju da se sve poljoprivredne površine, uključujući zemljišta koja se više ne koriste u proizvodne svrhe, održavaju u skladu s dobrim poljoprivrednim i okolišnim uvjetima. Države članice na nacionalnoj ili regionalnoj razini utvrđuju minimalne standarde za poljoprivrednike i druge korisnike za svaki GAEC standard naveden u Prilogu III. u skladu s glavnim ciljem tih standarda kako je navedeno u tom prilogu. Pri utvrđivanju standardâ države članice uzimaju u obzir, ako je to relevantno, posebna svojstva dotičnih površina, uključujući uvjete tla i klimatske uvjete, te uzimaju u obzir postojeće sustave poljoprivredne proizvodnje, poljoprivredne prakse, veličinu poljoprivrednih gospodarstava i strukture poljoprivrednih gospodarstava, upotrebu zemljišta i posebnosti najudaljenijih regija..

2. Kada je riječ o glavnim ciljevima utvrđenima u Prilogu III., države članice mogu utvrditi dodatne standarde u vezi s tim glavnim ciljevima uz standarde utvrđene u tom prilogu. Ti dodatni standardi moraju biti nediskriminirajući i razmjerni te odgovarati utvrđenim potrebama.

Države članice ne utvrđuju minimalne standarde za glavne ciljeve osim za glavne ciljeve utvrđene u Prilogu III.

3. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 152. kojima se ova Uredba dopunjuje pravilima kojima se osiguravaju jednaki uvjeti u pogledu omjera za GAEC standard 1.

Odjeljak 3.

Socijalna uvjetovanost

Članak 14.

Načelo i područje primjene

1. Države članice u svojim strateškim planovima u okviru ZPP-a navode da, najkasnije od 1. siječnja 2025., poljoprivrednici i drugi korisnici koji primaju izravna plaćanja na temelju poglavlja II. ili godišnja plaćanja na temelju članaka 70., 71. i 72. podliježu administrativnoj sankciji ako ne ispunjavaju zahtjeve koji se odnose na primjenjive uvjete rada i zapošljavanja ili obveze poslodavaca koje proizlaze iz pravnih akata iz Priloga IV.

2. Pri uključivanju sustava administrativnih sankcija u svoje strateške planove u okviru ZPP-a, kako je navedeno u stavku 1., države članice se u skladu sa svojim institucionalnim odredbama savjetuju s relevantnim nacionalnim socijalnim partnerima koji predstavljaju poslodavce i radnike u poljoprivrednom sektoru te u potpunosti poštuju njihovu autonomiju, kao i njihovo pravo na pregovaranje i sklapanje kolektivnih ugovora. Taj sustav administrativnih sankcija ne utječe na prava i obveze socijalnih partnera ako su oni, u skladu s nacionalnim pravnim okvirom i okvirom kolektivnog pregovaranja, odgovorni za provedbu ili izvršenje pravnih akata iz Priloga IV.

3. Strateški plan u okviru ZPP-a sadržava pravila o učinkovitom i proporcionalnom sustavu administrativnih sankcija. Ta pravila moraju biti u skladu s relevantnim zahtjevima utvrđenima u glavi IV. poglavlju IV. Uredbe (EU) 2021/2116.

4. Pravni akti iz Priloga IV. koji sadržavaju odredbe obuhvaćene sustavom administrativnih sankcija iz stavka 1. primjenjuju se u verziji koja je na snazi i kako su ih provele države članice.

Odjeljak 4.

Usluge savjetovanja poljoprivrednih gospodarstava

Članak 15.

Usluge savjetovanja poljoprivrednih gospodarstava

1. Države članice u svoje strateške planove u okviru ZPP-a uključuju sustav pružanja usluga kojima se poljoprivrednike i druge korisnike potpora u okviru ZPP-a savjetuje o upravljanju zemljištem i upravljanju poljoprivrednim gospodarstvom („usluge savjetovanja poljoprivrednih gospodarstava”). Države članice taj sustav mogu temeljiti na postojećim sustavima.

2. Usluge savjetovanja poljoprivrednih gospodarstava obuhvaćaju gospodarsku, okolišnu i socijalnu dimenziju, uzimajući u obzir postojeće poljoprivredne prakse, te pružaju najnovije tehnološke i znanstvene informacije koje su rezultat istraživačkih i inovacijskih projekata, uključujući u pogledu pružanja javnih dobara.

Uslugama savjetovanja poljoprivrednih gospodarstava nudi se odgovarajuća pomoć za cijeli ciklus razvoja poljoprivrednih gospodarstava, uključujući za pokretanje poljoprivrednoga gospodarstva prvi put, konverziju proizvodnih obrazaca prema potražnji potrošača, inovativne prakse, poljoprivredne tehnike za otpornost na klimatske promjene, uključujući agrošumarstvo i agroekologiju, poboljšanje dobrobiti životinja te, prema potrebi, sigurnosne standarde i socijalnu potporu.

Usluge savjetovanja poljoprivrednih gospodarstava ugrađuju se u međusobno povezane usluge savjetnika za poljoprivredna gospodarstva, znanstvenika, organizacija poljoprivrednika i drugih relevantnih dionika, koje čine AKIS.

3. Države članice osiguravaju da su savjeti nepristrani i da su savjetnici prikladno kvalificirani, odgovarajuće osposobljeni i da nisu u sukobu interesa.

4. Usluge savjetovanja poljoprivrednih gospodarstava prilagođene su različitim vrstama proizvodnje i poljoprivrednih gospodarstava te obuhvaćaju barem sljedeće:

- (a) sve zahtjeve, uvjete i obveze upravljanja koji se primjenjuju na poljoprivrednike i druge korisnike kako su utvrđeni u strateškom planu u okviru ZPP-a, uključujući zahtjeve i standarde u okviru sustava uvjetovanosti i uvjete za intervencije te informacije o financijskim instrumentima i poslovnim planovima utvrđenima u strateškom planu u okviru ZPP-a;
- (b) zahtjeve koje su utvrdile države članice za provedbu Direktive 92/43/EEZ, Direktive 2000/60/EZ, članka 55. Uredbe (EZ) br. 1107/2009 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁸⁾, Direktive 2008/50/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁹⁾, Direktive 2009/128/EZ, Direktive 2009/147/EZ, Uredbe (EU) 2016/429 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁰⁾, Uredbe (EU) 2016/2031 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴¹⁾ i Direktive (EU) 2016/2284 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴²⁾;
- (c) poljoprivredne prakse kojima se sprečava razvoj antimikrobne rezistencije kako su utvrđene u Komunikaciji Komisije od 29. lipnja 2017. pod naslovom „Europski akcijski plan ‚Jedno zdravlje‘ za borbu protiv antimikrobne otpornosti“;
- (d) sprečavanje rizika i upravljanje rizicima;
- (e) potporu inovacijama, posebno za pripremu i provedbu projekata operativnih skupina EIP-a iz članka 127. stavka 3.;
- (f) digitalne tehnologije u poljoprivredi i ruralnim područjima kako je navedeno u članku 114. točki (b);
- (g) održivo upravljanje hranjivim tvarima, uključujući, najkasnije od 2024., upotrebu alata za održivost poljoprivrednih gospodarstava za hranjive tvari, što je bilo koja digitalna aplikacija kojom se osigurava barem sljedeće:
 - i. ravnoteža glavnih hranjivih tvari na razini polja;
 - ii. pravni zahtjevi o hranjivim tvarima;
 - iii. podaci o tlu na temelju raspoloživih informacija i analiza;
 - iv. podaci iz integriranog administrativnog i kontrolnog sustava (IAKS) relevantni za upravljanje hranjivim tvarima;
- (h) uvjete zapošljavanja, obveze poslodavaca, zdravlje i sigurnost na radu te socijalnu potporu u poljoprivrednim zajednicama.

⁽³⁸⁾ Uredba (EZ) br. 1107/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o stavljanju na tržište sredstava za zaštitu bilja i stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 79/117/EEZ i 91/414/EEZ (SL L 309, 24.11.2009., str. 1.).

⁽³⁹⁾ Direktiva 2008/50/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2008. o kvaliteti zraka i čistom zraku za Europu (SL L 152, 11.6.2008., str. 1.).

⁽⁴⁰⁾ Uredba (EU) 2016/429 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2016. o prenosivim bolestima životinja te o izmjeni i stavljanju izvan snage određenih akata u području zdravlja životinja („Zakon o zdravlju životinja“) (SL L 84, 31.3.2016., str. 1.).

⁽⁴¹⁾ Uredba (EU) 2016/2031 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2016. o zaštitnim mjerama protiv organizama štetnih za bilje i o izmjeni uredaba (EU) br. 228/2013, (EU) br. 652/2014 i (EU) br. 1143/2014 Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 69/464/EEZ, 74/647/EEZ, 93/85/EEZ, 98/57/EZ, 2000/29/EZ, 2006/91/EZ i 2007/33/EZ (SL L 317, 23.11.2016., str. 4.).

⁽⁴²⁾ Direktiva (EU) 2016/2284 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. prosinca 2016. o smanjenju nacionalnih emisija određenih atmosferskih onečišćujućih tvari, o izmjeni Direktive 2003/35/EZ i stavljanju izvan snage Direktive 2001/81/EZ (SL L 344, 17.12.2016., str. 1.).

POGLAVLJE II.

VRSTE INTERVENCIJA U OBLIKU IZRAVNIH PLAĆANJA

Odjeljak 1.

Vrste intervencija, smanjenje i minimalni zahtjevi

Članak 16.

Vrste intervencija u obliku izravnih plaćanja

1. Vrste intervencija iz ovog poglavlja mogu imati oblik proizvodno nevezanih izravnih plaćanja i proizvodno vezanih izravnih plaćanja.
2. Proizvodno nevezana izravna plaćanja obuhvaćaju sljedeće:
 - (a) osnovnu potporu dohotku za održivost;
 - (b) dodatnu preraspodijeljenu potporu dohotku za održivost;
 - (c) dodatnu potporu dohotku za mlade poljoprivrednike;
 - (d) sheme za klimu, okoliš i dobrobit životinja.
3. Proizvodno vezana izravna plaćanja obuhvaćaju sljedeće:
 - (a) proizvodno vezanu potporu dohotku;
 - (b) posebno plaćanje za pamuk.

Članak 17.

Određivanje gornje granice i postupno smanjivanje plaćanja

1. Države članice mogu odrediti gornju granicu iznosa osnovne potpore dohotku za održivost koji treba dodijeliti određenom poljoprivredniku za određenu kalendarsku godinu. Države članice koje odluče uvesti gornju granicu smanjuju za 100 % iznos koji premašuje 100 000 EUR.
 2. Države članice mogu smanjiti iznos osnovne potpore dohotku za održivost koji treba dodijeliti poljoprivredniku za određenu kalendarsku godinu i koji premašuje 60 000 EUR, i to za najviše 85 %.
- Države članice mogu odrediti dodatne tranše iznad 60 000 EUR i odrediti postotke smanjenja za te dodatne tranše. One osiguravaju da je smanjenje za svaku tranšu jednako ili veće od onog za prethodnu tranšu.
3. Prije nego što primijene stavak 1. ili 2. države članice mogu od iznosa osnovne potpore dohotku za održivost koji treba dodijeliti poljoprivredniku za određenu kalendarsku godinu oduzeti sljedeće:
 - (a) sve plaće povezane s poljoprivrednom djelatnošću koje je prijavio poljoprivrednik, uključujući poreze i socijalne doprinose povezane sa zaposlenjem;
 - (b) ekvivalentan trošak redovitog i neplaćenog rada u okviru poljoprivredne djelatnosti koji obavljaju osobe koje rade na dotičnom poljoprivrednom gospodarstvu i ne primaju plaću ili primaju plaću manju od uobičajene plaće za te usluge, ali ostvaruju koristi od ekonomskih rezultata poslovanja poljoprivrednoga gospodarstva;
 - (c) dio troškova rada u ugovornim troškovima povezanim s poljoprivrednom djelatnošću koje je poljoprivrednik prijavio.

Za izračun iznosâ iz prvog podstavka točke (a) države članice upotrebljavaju troškove plaća koji su stvarno nastali za poljoprivrednika. U opravdanim slučajevima poljoprivrednici mogu zatražiti upotrebu standardnih troškova koje određuje dotična država članica prema metodi koju treba dodatno utvrditi u svojem strateškom planu u okviru ZPP-a na temelju prosječnih standardnih plaća povezanih s poljoprivrednom djelatnošću na nacionalnoj ili regionalnoj razini pomnoženih s brojem godišnjih jedinica rada koji je prijavio dotični poljoprivrednik.

Za izračun iznosâ iz prvog podstavka točke (b) države članice upotrebljavaju standardne troškove koje određuje dotična država članica prema metodi koju treba dodatno utvrditi u svojem strateškom planu u okviru ZPP-a na temelju prosječnih standardnih plaća povezanih s poljoprivrednom djelatnošću na nacionalnoj ili regionalnoj razini pomnoženih s brojem godišnjih jedinica rada koji je prijavio dotični poljoprivrednik.

4. U slučaju pravne osobe ili skupine fizičkih ili pravnih osoba države članice mogu primijeniti smanjenje iz stavaka 1. i 2. na razini članova tih pravnih osoba ili skupina ako nacionalno pravo predviđa prava i obveze pojedinačnih članova koji su usporedivi s onima pojedinačnih poljoprivrednika koji imaju status upravitelja poljoprivrednoga gospodarstva, osobito što se tiče njihova gospodarskog, socijalnog i poreznog statusa, pod uvjetom da su doprinijeli jačanju poljoprivrednih struktura dotičnih pravnih osoba ili skupina.

5. Procijenjeni rezultat smanjenja plaćanja ponajprije se upotrebljava za doprinos financiranju dodatne preraspodijeljene potpore dohotku za održivost, ako je utvrđena u relevantnom strateškom planu u okviru ZPP-a, a zatim financiranju drugih intervencija koje pripadaju proizvodno nevezanim izravnim plaćanjima.

Države članice sav taj iznos ili dio tog iznosa isto tako mogu iskoristiti provedbom prijenosa za financiranje vrsta intervencija u okviru EPFRR-a kako je navedeno u poglavlju IV. Takav prijenos u EPFRR navodi se u financijskim tablicama u strateškom planu u okviru ZPP-a i može se preispitati 2025. u skladu s člankom 103. Na njega se ne primjenjuju maksimalna ograničenja za prijenos sredstava iz EFJP-a u EPFRR koja su utvrđena na temelju tog članka.

6. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 152. kojima se ova Uredba dopunjuje pravilima za utvrđivanje usklađene osnove za izračun smanjenja plaćanja iz stavaka 1. i 2. ovog članka kako bi se osigurala detaljna pravila za raspodjelu sredstava poljoprivrednicima.

Članak 18.

Minimalni zahtjevi

1. Države članice utvrđuju minimalnu površinu i ne dodjeljuju izravna plaćanja aktivnim poljoprivrednicima na čijim je poljoprivrednim gospodarstvima prihvatljiva površina za koju su zatražena izravna plaćanja manja od te minimalne površine.

Alternativno, države članice mogu utvrditi minimalni iznos izravnih plaćanja koja se mogu isplatiti poljoprivredniku.

2. Ako je država članica odlučila utvrditi minimalnu površinu u skladu sa stavkom 1. prvim podstavkom, ona svejedno određuje minimalni iznos u skladu sa stavkom 1. drugim podstavkom za one poljoprivrednike koji primaju potporu vezanu uz životinje koja se plaća po životinji u obliku izravnih plaćanja, a koji posjeduju manje hektara od te minimalne površine.

Pri utvrđivanju minimalne površine ili minimalnog iznosa države članice nastoje osigurati da se izravna plaćanja dodjeljuju samo aktivnim poljoprivrednicima ako:

- (a) upravljanje odgovarajućim plaćanjima ne uzrokuje prekomjerno administrativno opterećenje; i
- (b) odgovarajući iznosi plaćanja stvarno doprinose ostvarenju specifičnih ciljeva utvrđenih u članku 6. stavku 1. kojima doprinose izravna plaćanja.

3. Grčka može odlučiti da ovaj članak neće primjenjivati na manje egejske otoke.

Članak 19.

Doprinos instrumentima za upravljanje rizicima

Odstupajući od članka 44. stavka 1. Uredbe (EU) 2021/2116, država članica može odlučiti dodijeliti najviše 3 % izravnih plaćanja koja treba isplatiti poljoprivredniku za doprinos poljoprivrednika instrumentu za upravljanje rizicima.

Države članice koje odluče primijeniti ovu odredbu primjenjuju je na sve poljoprivrednike koji primaju izravna plaćanja u određenoj godini.

Odjeljak 2.

Proizvodno nevezana izravna plaćanja

Pododjeljak 1.

Opće odredbe

Članak 20.

Opći zahtjevi za primanje proizvodno nevezanih izravnih plaćanja

Države članice dodjeljuju proizvodno nevezana izravna plaćanja aktivnim poljoprivrednicima u skladu s uvjetima utvrđenima u ovom odjeljku i kako je dodatno utvrđeno u njihovim strateškim planovima u okviru ZPP-a.

Pododjeljak 2.

Osnovna potpora dohotku za održivost

Članak 21.

Opća pravila

1. Države članice predviđaju osnovnu potporu dohotku za održivost („osnovna potpora dohotku”) u skladu s uvjetima utvrđenima u ovom pododjeljku i kako je dodatno utvrđeno u njihovim strateškim planovima u okviru ZPP-a.
2. Države članice predviđaju osnovnu potporu dohotku u obliku godišnjeg proizvodno nevezanog plaćanja po prihvatljivom hektaru.
3. Ne dovodeći u pitanje članke od 23. do 27., osnovna potpora dohotku dodjeljuje se za svaki prihvatljivi hektar koji je prijavio aktivni poljoprivrednik.

Članak 22.

Iznos potpore po hektaru

1. Osim ako države članice odluče osnovnu potporu dohotku dodjeljivati na temelju pravâ na plaćanje kako je navedeno u članku 23., potpora se isplaćuje kao jedinstven iznos po hektaru.
2. Države članice mogu odlučiti primjenjivati različite iznose osnovne potpore dohotku po hektaru za različite skupine područja sa sličnim socioekonomskim ili agronomskim uvjetima, uključujući tradicionalne oblike poljoprivrede kako su ih utvrdile države članice, kao što su tradicionalni ekstenzivni alpski pašnjaci. U skladu s člankom 109. stavkom 2. točkom (d) iznos osnovne potpore dohotku po hektaru može se smanjiti uzimajući u obzir potporu u okviru drugih intervencija iz dotičnog strateškog plana u okviru ZPP-a.

Članak 23.

Prava na plaćanje

1. Države članice koje su primijenile program osnovnih plaćanja kako je utvrđen u glavi III. poglavlju I. odjeljku 1. Uredbe (EU) br. 1307/2013 mogu odlučiti da će osnovnu potporu dohotku dodjeljivati na temelju pravâ na plaćanje u skladu s člancima od 24. do 27. ove Uredbe.

2. Ako države članice koje su primijenile program osnovnih plaćanja kako je utvrđen u glavi III. poglavlju I. odjeljku 1. Uredbe (EU) br. 1307/2013 odluče da osnovnu potporu dohotku više neće dodjeljivati na temelju pravâ na plaćanje, prava na plaćanje dodijeljena na temelju te uredbe prestaju važiti 31. prosinca godine koja prethodi godini od koje se ta odluka treba primjenjivati.

Članak 24.

Vrijednost pravâ na plaćanje i konvergencija

1. Države članice utvrđuju jediničnu vrijednost pravâ na plaćanje prije konvergencije u skladu s ovim člankom prilagodbom vrijednosti prava na plaćanje razmjerno njihovoj vrijednosti kako je utvrđena u skladu s Uredbom (EU) br. 1307/2013 za godinu zahtjeva 2022. te povezanom plaćanju za poljoprivredne prakse korisne za klimu i okoliš iz glave III. poglavlja III. te uredbe za godinu zahtjeva 2022.

2. Države članice mogu odlučiti primjenjivati različite vrijednosti pravâ na plaćanje u skladu s člankom 22. stavkom 2.

3. Svaka država članica najkasnije do godine zahtjeva 2026. utvrđuje maksimalnu razinu vrijednosti individualnih prava na plaćanje za državu članicu ili za svaku skupinu područja iz članka 22. stavka 2.

4. Ako vrijednost pravâ na plaćanje kako je utvrđena u skladu sa stavkom 1. nije ujednačena na razini države članice ili skupine područja iz članka 22. stavka 2., dotična država članica osigurava konvergenciju vrijednosti pravâ na plaćanje prema ujednačenoj jediničnoj vrijednosti najkasnije do godine zahtjeva 2026.

5. Za potrebe stavka 4. svaka država članica osigurava da, najkasnije za godinu zahtjeva 2026., sva prava na plaćanje imaju vrijednost od najmanje 85 % planiranog prosječnog jediničnog iznosa iz članka 102. stavka 1. za osnovnu potporu dohotku za godinu zahtjeva 2026., kako je utvrđeno u njezinu strateškom planu u okviru ZPP-a za državu članicu ili za skupinu područja iz članka 22. stavka 2.

6. Države članice povećanja vrijednosti pravâ na plaćanje potrebna radi poštovanja stavaka 4. i 5. ovog članka financiraju upotrebom svih mogućih iznosa koji postanu dostupni primjenom stavka 3. ovog članka i, ako je potrebno, smanjivanjem razlike između jedinične vrijednosti pravâ na plaćanje utvrđene u skladu sa stavkom 1. ovog članka i planiranog jediničnog iznosa iz članka 102. stavka 1., za osnovnu potporu dohotku za godinu zahtjeva 2026., kako je utvrđeno u strateškom planu u okviru ZPP-a za državu članicu ili za skupinu područja iz članka 22. stavka 2.

Države članice mogu odlučiti da će to smanjenje primijeniti na sva ili na dio prava na plaćanje, čija je vrijednost utvrđena u skladu sa stavkom 1. ovog članka veća od planiranog jediničnog iznosa iz članka 102. stavka 1. za osnovnu potporu dohotku za godinu zahtjeva 2026., kako je utvrđeno u strateškom planu u okviru ZPP-a za državu članicu ili za skupinu područja iz članka 22. stavka 2.

7. Smanjenja iz stavka 6. temelje se na objektivnim i nediskriminirajućim kriterijima. Ne dovodeći u pitanje minimalnu vrijednost utvrđenu u skladu sa stavkom 5., ti kriteriji mogu obuhvaćati određivanje maksimalnog smanjenja koje ne smije biti manje od 30 %.

8. Države članice osiguravaju da prilagodba vrijednosti prava na plaćanje u skladu sa stavcima od 3. do 7. počne od 2023.

Članak 25.

Aktiviranje prava na plaćanje

1. Države članice koje su odlučile dodijeliti potporu na temelju pravâ na plaćanje dodjeljuju osnovnu potporu dohotku aktivnim poljoprivrednicima koji u svojem vlasništvu ili zakupu imaju prava na plaćanje kada oni aktiviraju ta prava na plaćanje. Države članice osiguravaju da, za potrebe aktiviranja pravâ na plaćanje, aktivni poljoprivrednici prijave prihvatljive hektare na koje se odnosi pravo na plaćanje.

2. Države članice osiguravaju da se prava na plaćanje, uključujući slučajeve stvarnog ili očekivanog nasljeđivanja, aktiviraju isključivo u državi članici ili skupini područja iz članka 22. stavka 2. u kojoj su dodijeljena.
3. Države članice osiguravaju da aktivirana prava na plaćanje daju pravo na plaćanje na temelju iznosa koji je u njima određen.

Članak 26.

Rezerve za prava na plaćanje

1. Svaka država članica koja odluči osnovnu potporu dohotku dodjeljivati na temelju pravâ na plaćanje vodi nacionalnu rezervu.
2. Odstupajući od stavka 1. ovog članka, ako država članica odluči primjenjivati različite iznose osnovne potpore dohotku u skladu s člankom 22. stavkom 2., ona može odlučiti imati rezervu za svaku skupinu područja iz tog članka.
3. Države članice osiguravaju da se prava na plaćanje iz rezerve dodjeljuju samo aktivnim poljoprivrednicima.
4. Države članice u upotrebi svojih rezervi prioritet daju dodjeli prava na plaćanje sljedećim poljoprivrednicima:
 - (a) mladim poljoprivrednicima koji su nedavno prvi put osnovali poljoprivredno gospodarstvo;
 - (b) novim poljoprivrednicima.
5. Država članica dodjeljuje prava na plaćanje aktivnim poljoprivrednicima, ili povećava vrijednost postojećih prava na plaćanje aktivnih poljoprivrednika, koji na njih imaju pravo u skladu s konačnom sudskom presudom ili u skladu s konačnim upravnim aktom nadležnog tijela te države članice. Ona osigurava da se tim aktivnim poljoprivrednicima dodijele broj i vrijednost pravâ na plaćanje utvrđeni u toj presudi ili u tom aktu na dan koji određuje ta država članica.
6. Ako iznos rezerve nije dovoljan za pokrivanje dodijeljenih prava na plaćanje u skladu sa stavcima 4. i 5., države članice osiguravaju da se rezerva popuni linearnim smanjenjem vrijednosti svih prava na plaćanje.
7. Države članice mogu utvrditi dodatna pravila za upotrebu rezerve, uključujući dodatne kategorije poljoprivrednika koji trebaju primiti sredstva iz rezerve, pod uvjetom da su sredstva primile prioritetne skupine iz stavaka 4. i 5., te za slučajeve u kojima bi se pokrenulo popunjavanje rezerve. Ako se rezerva popunjava linearnim smanjenjem vrijednosti prava na plaćanje, takvo linearno smanjenje primjenjuje se na sva prava na plaćanje na nacionalnoj razini ili, ako države članice primjenjuju odstupanje predviđeno u stavku 2., na razini relevantne skupine područja iz članka 22. stavka 2.
8. Države članice vrijednost novih prava na plaćanje dodijeljenih iz rezerve utvrđuju na razini nacionalne prosječne vrijednosti pravâ na plaćanje u godini dodjele ili na razini prosječne vrijednosti pravâ na plaćanje za svaku skupinu područja iz članka 22. stavka 2. u godini dodjele.
9. Države članice mogu odlučiti povećati vrijednost postojećih prava na plaćanje na razinu nacionalne prosječne vrijednosti u godini dodjele ili na razinu prosječne vrijednosti za svaku skupinu područja iz članka 22. stavka 2.

Članak 27.

Prijenos pravâ na plaćanje

1. Osim u slučaju prijena na temelju stvarnog ili očekivanog nasljeđivanja, prava na plaćanje prenose se isključivo na aktivne poljoprivrednike s poslovnim nastanom u istoj državi članici.
2. Ako države članice odluče primjenjivati različite iznose osnovne potpore dohotku u skladu s člankom 22. stavkom 2., prava na plaćanje prenose se isključivo unutar skupine područja u kojoj su dodijeljena.

Članak 28.

Plaćanja za male poljoprivrednike

Države članice mogu dodijeliti plaćanje malim poljoprivrednicima, kako su ih utvrdile države članice, na temelju jednokratnog iznosa ili iznosâ po hektaru kojima bi se zamijenila izravna plaćanja na temelju ovog odjeljka i odjeljka 3. ovog poglavlja. Države članice u svoj strateški plan u okviru ZPP-a unose odgovarajuću intervenciju, koja je za poljoprivrednike neobvezna.

Godišnje plaćanje za svakog poljoprivrednika ne smije premašiti 1 250 EUR.

Države članice mogu odlučiti odrediti različite jednokratne iznose ili iznose po hektaru povezane s različitim pragovima za površine.

Pododjeljak 3.

Dodatna potpora dohotku

Članak 29.

Dodatna preraspodijeljena potpora dohotku za održivost

1. Države članice predviđaju dodatnu preraspodijeljenu potporu dohotku za održivost („preraspodijeljena potpora dohotku“) u skladu s uvjetima utvrđenima u ovom članku i kako je dodatno utvrđeno u njihovim strateškim planovima u okviru ZPP-a.

Odstupajući od prvog podstavka ovog stavka ili članka 98., države članice mogu odgovoriti na potrebu za preraspodjelom potpore dohotku drugim instrumentima i intervencijama koji se financiraju iz EFJP-a s ciljem pravednije raspodjele te djelotvornijeg i učinkovitijeg usmjeravanja potpore dohotku, pod uvjetom da u svojim strateškim planovima u okviru ZPP-a mogu dokazati da se na tu potrebu odgovorilo u dovoljnoj mjeri.

2. Države članice osiguravaju preraspodjelu izravnih plaćanja s većih na manja ili srednja poljoprivredna gospodarstva predviđajući preraspodijeljenu potporu dohotku u obliku godišnjeg proizvodno nevezanog plaćanja po prihvatljivom hektaru za poljoprivrednike koji imaju pravo na plaćanje na temelju osnovne potpore dohotku iz članka 21.

3. Države članice utvrđuju, na nacionalnoj ili regionalnoj razini, što može biti razina skupina područja iz članka 22. stavka 2., iznos po hektaru ili različite iznose za različite raspone hektara te maksimalan broj hektara po poljoprivredniku za koji se isplaćuje preraspodijeljena potpora dohotku.

4. Iznos po hektaru planiran za određenu godinu zahtjeva ne smije premašiti prosječni nacionalni iznos izravnih plaćanja po hektaru za tu godinu zahtjeva.

5. Prosječni nacionalni iznos izravnih plaćanja po hektaru definira se kao omjer između nacionalne gornje granice za izravna plaćanja za određenu godinu zahtjeva utvrđene u Prilogu V. i ukupnog planiranog ostvarenja za osnovnu potporu dohotku za tu godinu zahtjeva, izraženo u broju hektara.

6. U slučaju pravne osobe ili skupine fizičkih ili pravnih osoba države članice mogu primijeniti maksimalan broj hektara iz stavka 3. na razini članova tih pravnih osoba ili skupina ako nacionalno pravo predviđa prava i obveze pojedinačnih članova koji su usporedivi s onima pojedinačnih poljoprivrednika koji imaju status nositelja poljoprivrednoga gospodarstva, osobito što se tiče njihova gospodarskog, socijalnog i poreznog statusa, pod uvjetom da su doprinijeli jačanju poljoprivrednih struktura dotičnih pravnih osoba ili skupina.

U slučaju poljoprivrednika koji su dio skupine povezanih pravnih subjekata, kako su utvrdile države članice, države članice mogu primijeniti maksimalan broj hektara iz stavka 3. na razini te skupine pod uvjetima koje one trebaju utvrditi.

*Članak 30.***Dodatna potpora dohotku za mlade poljoprivrednike**

1. Države članice mogu osigurati dodatnu potporu dohotku za mlade poljoprivrednike utvrđene u skladu s kriterijima iz članka 4. stavka 6. na temelju uvjeta utvrđenih u ovom članku i kako je dodatno utvrđeno u njihovim strateškim planovima u okviru ZPP-a.

2. U okviru svojih obveza da se privlače mladi poljoprivrednici u skladu s ciljem utvrđenim u članku 6. stavku 1. točki (g) i da se tom cilju, u skladu s člankom 95., dodijeli barem iznos kako je utvrđen u Prilogu XII., države članice mogu osigurati dodatnu potporu dohotku za mlade poljoprivrednike koji su nedavno prvi put osnovali poljoprivredno gospodarstvo i koji imaju pravo na plaćanje u okviru osnovne potpore dohotku iz članka 21.

Države članice mogu odlučiti dodijeliti potporu na temelju ovog članka poljoprivrednicima koji su primili potporu na temelju članka 50. Uredbe (EU) br. 1307/2013 za ostatak razdoblja iz stavka 5. tog članka.

3. Dodatna potpora dohotku za mlade poljoprivrednike dodjeljuje se na najviše pet godina, počevši od prve godine podnošenja zahtjeva za plaćanje za mlade poljoprivrednike i podložno uvjetima koji se trebaju utvrditi u pravnom okviru ZPP-a koji se primjenjuje za razdoblje nakon 2027. ako razdoblje od pet godina traje dulje od 2027. Države članice osiguravaju da se ne stvaraju pravna očekivanja korisnika za razdoblje nakon 2027.

Ta je potpora u obliku ili godišnjeg proizvodno nevezanog plaćanja po prihvatljivom hektaru ili jednokratnog iznosa plaćanja po mladom poljoprivredniku.

Države članice mogu odlučiti dodijeliti potporu na temelju ovog članka samo za maksimalni broj hektara po mladom poljoprivredniku.

4. U slučaju pravne osobe ili skupine fizičkih ili pravnih osoba kao što su skupina poljoprivrednika, organizacije proizvođača ili zadruge, države članice mogu primijeniti maksimalni broj hektara iz stavka 3. na razini članova tih pravnih osoba ili skupina:

- (a) koji ispunjavaju definiciju i uvjete za „mladog poljoprivrednika” utvrđene u skladu s člankom 4. stavkom 6.; i
- (b) ako nacionalno pravo predviđa prava i obveze pojedinačnih članova koji su usporedivi s onima pojedinačnih poljoprivrednika koji imaju status nositelja poljoprivrednoga gospodarstva, osobito što se tiče njihovog gospodarskog, socijalnog i poreznog statusa, pod uvjetom da su doprinijeli jačanju poljoprivrednih struktura dotičnih pravnih osoba ili skupina.

*Pododjeljak 4.***Scheme za klimu, okoliš i dobrobit životinja***Članak 31.***Scheme za klimu, okoliš i dobrobit životinja**

1. Države članice uspostavljaju i osiguravaju potporu za dobrovoljne sheme za klimu, okoliš i dobrobit životinja („ekosheme”) na temelju uvjeta utvrđenih u ovom članku i kako je dodatno utvrđeno u njihovim strateškim planovima u okviru ZPP-a.

2. Države članice podupiru na temelju ovog članka aktivne poljoprivrednike ili skupine aktivnih poljoprivrednika koji se obvežu da će provoditi poljoprivredne prakse korisne za klimu, okoliš i dobrobit životinja te borbu protiv antimikrobne rezistencije.

3. Države članice utvrđuju popis poljoprivrednih praksi korisnih za klimu, okoliš i dobrobit životinja te borbu protiv antimikrobne rezistencije iz stavka 2. Te se prakse osmišljavaju tako da ispunjavaju jedan ili više specifičnih ciljeva utvrđenih u članku 6. stavku 1. točkama (d), (e) i (f) te, u pogledu poboljšanja dobrobiti životinja i borbe protiv antimikrobne rezistencije, u članku 6. stavku 1. točki (i).

4. Svaka ekoshema u načelu obuhvaća najmanje dva od sljedećih područja djelovanja za klimu, okoliš, dobrobit životinja i borbu protiv antimikrobne rezistencije:

- (a) ublažavanje klimatskih promjena, uključujući smanjenje emisija stakleničkih plinova iz poljoprivrednih praksi, te održavanje postojećih spremnika za skladištenje ugljika i povećanje sekvenciranja ugljika;
- (b) prilagodba klimatskim promjenama, uključujući djelovanja za poboljšanje otpornosti sustava proizvodnje hrane, te biljna i životinjska raznolikost za snažniju otpornost na bolesti i klimatske promjene;
- (c) zaštita ili poboljšanje kvalitete vode i smanjenje pritiska na vodne resurse;
- (d) sprečavanje propadanja tla, obnova tla, poboljšanje plodnosti tla i upravljanja hranjivim tvarima i biote u tlu;
- (e) zaštita bioraznolikosti, očuvanje ili obnova staništa ili vrsta, uključujući održavanje i stvaranje obilježja krajobrazu ili neproizvodnih područja;
- (f) djelovanja za održivu i smanjenu upotrebu pesticida, posebno pesticida koji predstavljaju rizik za zdravlje ljudi ili okoliš;
- (g) djelovanja za poboljšanje dobrobiti životinja ili borbu protiv antimikrobne rezistencije.

5. Na temelju ovog članka države članice osiguravaju samo plaćanja za pokrivanje obveza koje:

- (a) nadilaze relevantne propisane zahtjeve upravljanja i GAEC standarde utvrđene na temelju poglavlja I. odjeljka 2.;
- (b) nadilaze relevantne minimalne zahtjeve za upotrebu gnojiva i sredstva za zaštitu bilja ili za dobrobit životinja te druge relevantne obvezne zahtjeve utvrđene nacionalnim pravom i pravom Unije;
- (c) nadilaze uvjete utvrđene za održavanje poljoprivredne površine u skladu s člankom 4. stavkom 2. točkom (b);
- (d) se razlikuju od obveza za koje su plaćanja dodijeljena na temelju članka 70.

Za obveze iz prvog podstavka točke (b), ako se nacionalnim pravom nameću novi zahtjevi koji nadilaze odgovarajuće minimalne zahtjeve utvrđene u pravu Unije, potpora se može dodijeliti za obveze kojima se doprinosi ispunjavanju tih zahtjeva na najviše 24 mjeseca od datuma kada su postale obvezne za poljoprivredno gospodarstvo.

6. U skladu sa stavkom 5. države članice mogu opis obveza, koje korisnik ekoshema iz ovog članka mora ispuniti, temeljiti na jednom ili više zahtjeva i standarda utvrđenih na temelju poglavlja I. odjeljka 2., pod uvjetom da obveze ekoshema nadilaze relevantne propisane zahtjeve upravljanja i minimalne standarde za dobre poljoprivredne i okolišne uvjete zemljišta koje su države članice utvrdile na temelju poglavlja I. odjeljka 2.

Ne dovodeći u pitanje članak 87. stavak 1. Uredbe (EU) 2021/2116, smatra se da aktivni poljoprivrednici ili skupine aktivnih poljoprivrednika, koji sudjeluju u ekoshemama uspostavljenima u skladu s prvim podstavkom, ispunjavaju relevantne zahtjeve i standarde iz Priloga III., pod uvjetom da ispunjavaju obveze iz dotične ekosheme.

Države članice koje uspostavljaju ekosheme u skladu s prvim podstavkom ovog stavka mogu osigurati da se kontrole u njihovim sustavima upravljanja i kontrola ne udvostručuju ako se isti zahtjevi i standardi primjenjuju u okviru tih ekoshema i u okviru obveza utvrđenih u Prilogu III.

7. Potpora za određenu ekoshemu dodjeljuje se u obliku godišnjeg plaćanja za sve prihvatljive hektare obuhvaćene obvezama. Plaćanja se dodjeljuju kao:

- (a) dodatna plaćanja uz osnovnu potporu dohotku utvrđenu u pododjeljku 2. ili
- (b) plaćanja kojima se aktivnim poljoprivrednicima ili skupinama aktivnih poljoprivrednika u cijelosti ili djelomično nadoknađuju dodatni troškovi i gubitak prihoda koji su rezultat preuzetih obveza, a koja se izračunavaju u skladu s člankom 82. i uzimajući u obzir ciljne vrijednosti ekoshema; ta plaćanja mogu pokrивati i transakcijske troškove.

Odstupajući od prvog podstavka, plaćanja odobrena u skladu s točkom (b) navedenog podstavka za obveze u pogledu dobrobiti životinja, obveze u pogledu borbe protiv antimikrobne rezistencije i, ako je to opravdano, obveze za poljoprivredne prakse korisne za klimu, mogu biti i u obliku godišnjeg plaćanja za uvjetna grla.

8. Države članice dokazuju kako poljoprivredne prakse na koje se obvezalo u okviru ekoshema odgovaraju potrebama iz članka 108. te kako doprinose strukturi za okoliš i klimu iz članka 109. stavka 2. točke (a) te dobrobiti životinja i borbi protiv antimikrobne rezistencije. One upotrebljavaju sustav ocjenjivanja ili bodovanja ili bilo koju drugu odgovarajuću metodologiju kako bi se osigurala djelotvornost i učinkovitost ekoshema za ostvarivanje postavljenih ciljnih vrijednosti. Pri utvrđivanju razine plaćanja za različite obveze u okviru ekoshema u skladu sa stavkom 7. prvim podstavkom točkom (a) ovog članka države članice uzimaju u obzir razinu održivosti i ambicije svake ekosheme na temelju objektivnih i transparentnih kriterija.

9. Države članice osiguravaju da su intervencije iz ovog članka u skladu s onima koje se temelje na članku 70.

Odjeljak 3.

Proizvodno vezana izravna plaćanja

Pododjeljak 1.

Proizvodno vezana potpora dohotku

Članak 32.

Opća pravila

1. Države članice mogu dodijeliti proizvodno vezanu potporu dohotku aktivnim poljoprivrednicima u skladu s uvjetima utvrđenima u ovom pododjeljku i kako je dodatno utvrđeno u njihovim strateškim planovima u okviru ZPP-a.

2. S pomoću intervencija država članica pomaže se sektorima i vrstama proizvodnje kojima je dodijeljena potpora ili posebnim vrstama poljoprivredne djelatnosti u okviru njih, kako su navedeni u članku 33., tako što se povećanjem konkurentnosti, održivosti ili kvalitete otklanjaju poteškoće s kojima se suočavaju. Države članice ne moraju dokazivati poteškoće s kojima se suočavaju u odnosu na proteinske usjeve.

3. Proizvodno vezana potpora dohotku ima oblik godišnjeg plaćanja po hektaru ili životinji.

Članak 33.

Područje primjene

Proizvodno vezana potpora dohotku može se dodijeliti samo za sljedeće sektore i vrste proizvodnje ili posebne vrste poljoprivredne djelatnosti u okviru njih ako imaju socioekonomsku ili okolišnu važnost:

- (a) žitarice;
- (b) uljarice, isključujući sjemenke suncokreta konzumnog tipa kako je utvrđeno u članku 11. stavku 7.;

- (c) proteinski usjevi, uključujući mahunarke i mješavine mahunarki i trava pod uvjetom da mahunarke prevladavaju u toj mješavini;
- (d) lan;
- (e) konoplja;
- (f) riža;
- (g) orašasti plodovi;
- (h) krumpir za proizvodnju škroba;
- (i) mlijeko i mliječni proizvodi;
- (j) sjemenke;
- (k) ovčje i kozje meso;
- (l) govedina i teletina;
- (m) maslinovo ulje i stolne masline;
- (n) dudov svilac;
- (o) suha krma;
- (p) hmelj;
- (q) šećerna repa, šećerna trska i korijenje cikoriје;
- (r) voće i povrće;
- (s) kultura kratkih ophodnji.

Članak 34.

Prihvatljivost

1. Države članice proizvodno vezanu potporu dohotku mogu dodijeliti u obliku plaćanja po hektaru samo za površine koje su utvrđene kao prihvatljivi hektari.
2. Ako se proizvodno vezana potpora dohotku odnosi na goveda ili ovce i koze, države članice kao uvjete prihvatljivosti za potporu utvrđuju zahtjeve da se životinje označe i registriraju u skladu s dijelom IV. glavom I. poglavljem 2. odjeljkom 1. Uredbe (EU) 2016/429. Međutim, ne dovodeći u pitanje druge primjenjive uvjete prihvatljivosti, goveda ili ovce i koze smatraju se prihvatljivima za potporu samo ako se zahtjevi u pogledu označivanja i registracije ispune do određenog datuma u dotičnoj godini zahtjeva, koji određuju države članice.

Članak 35.

Delegirane ovlasti u slučaju strukturnih tržišnih neravnoteža u određenom sektoru

Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 152. kojima se ova Uredba dopunjuje mjerama za izbjegavanje izloženosti korisnika proizvodno vezane potpore dohotku strukturnim tržišnim neravnotežama u određenom sektoru. Tim delegiranim aktima može se državama članicama dopustiti da odluče da se proizvodno vezana potpora dohotku može nastaviti isplaćivati do 2027. na temelju proizvodnih jedinica za koje je ta potpora dodijeljena u nekom proteklom referentnom razdoblju.

Pododjeljak 2.

Posebno plaćanje za pamuk

Članak 36.

Područje primjene

Bugarska, Grčka, Španjolska i Portugal dodjeljuju posebno plaćanje za pamuk aktivnim poljoprivrednicima koji proizvode pamuk obuhvaćen oznakom KN 5201 00 u skladu s uvjetima utvrđenima u ovom pododjeljku.

Članak 37.

Opća pravila

1. Posebno plaćanje za pamuk dodjeljuje se po hektaru prihvatljive površine na kojoj se uzgaja pamuk. Površina je prihvatljiva samo ako se nalazi na poljoprivrednom zemljištu koje je država članica odobrila za proizvodnju pamuka, ako su na njoj zasijane sorte koje je država članica odobrila te ako je stvarno požeta u normalnim uvjetima rasta.
2. Posebno plaćanje za pamuk isplaćuje se za pamuk dobre, prikladne i tržišne kvalitete.
3. Bugarska, Grčka, Španjolska i Portugal zemljišta i sorte iz stavka 1. odobravaju u skladu s eventualnim pravilima i uvjetima donesenima na temelju stavka 5.
4. Za intervencije obuhvaćene ovim pododjeljkom:
 - (a) prihvatljivost nastalih rashoda utvrđuje se na temelju članka 37. točke (a) Uredbe (EU) 2021/2116;
 - (b) za potrebe članka 12. stavka 2. Uredbe (EU) 2021/2116, mišljenje koje daju tijela za ovjeravanje obuhvaća njegove točke (a), (b) i (d), kao i izjavu o upravljanju.
5. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 152. kojima se ova Uredba dopunjuje pravilima i uvjetima za odobravanje zemljišta i sorti za potrebe posebnog plaćanja za pamuk.
6. Komisija donosi provedbene akte kojima se utvrđuju pravila o postupku za odobravanje zemljišta i sorti za posebno plaćanje za pamuk te o obavijestima za proizvođače povezanim s tim odobrenjem. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 153. stavka 2.

Članak 38.

Osnovne površine, fiksni prinosi i referentni iznosi

1. Utvrđuju se sljedeće nacionalne osnovne površine:
 - Bugarska: 3 342 ha,
 - Grčka: 250 000 ha,
 - Španjolska: 48 000 ha,
 - Portugal: 360 ha.
2. Utvrđuju se sljedeći fiksni prinosi u referentnom razdoblju:
 - Bugarska: 1,2 tone/ha,
 - Grčka: 3,2 tone/ha,
 - Španjolska: 3,5 tone/ha,
 - Portugal: 2,2 tone/ha.

3. Iznos posebnog plaćanja za usjeve po hektaru prihvatljive površine izračunava se tako da se prinosi iz stavka 2. pomnože sa sljedećim referentnim iznosima:

- Bugarska: 636,13 EUR,
- Grčka: 229,37 EUR,
- Španjolska: 354,73 EUR,
- Portugal: 223,32 EUR.

4. Ako je prihvatljiva površina na kojoj se uzgaja pamuk u određenoj državi članici i određenoj godini veća od osnovne površine iz stavka 1., iznos iz stavka 3. za tu državu članicu smanjuje se razmjerno prekoračenju veličine osnovne površine.

5. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 152. kojima se ova Uredba dopunjuje pravilima o uvjetima za dodjelu posebnog plaćanja za pamuk, o uvjetima prihvatljivosti te o agronomskim praksama.

6. Komisija može donijeti provedbene akte kojima se utvrđuju pravila za izračun smanjenja iz stavka 4. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 153. stavka 2.

Članak 39.

Odobrene međusektorske organizacije

1. Za potrebe ovog pododjeljka „odobrena međusektorska organizacija” znači pravni subjekt koji čine poljoprivrednici koji proizvode pamuk i barem jedno poduzeće za čišćenje pamuka, a koji obavlja aktivnosti kao što su sljedeće:

- (a) pomoć radi bolje koordinacije načina stavljanja pamuka na tržište, posebno putem istraživačkih studija i ispitivanja tržišta;
- (b) izrada standardnih obrazaca ugovora usklađenih s pravilima Unije;
- (c) usmjeravanje proizvodnje prema proizvodima koji su bolje prilagođeni potrebama tržišta i potražnji potrošača, osobito u pogledu kvalitete i zaštite potrošača;
- (d) ažuriranje metoda i načina za unapređenje kvalitete proizvoda;
- (e) razvijanje marketinških strategija za promicanje pamuka putem programa za certifikaciju kvalitete.

2. Država članica u kojoj poduzeća za čišćenje pamuka imaju poslovni nastan odobrava međusektorske organizacije koje ispunjavaju eventualne kriterije utvrđene na temelju stavka 3.

3. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 152. kojima se ova Uredba dopunjuje pravilima:

- (a) o kriterijima za odobrenje međusektorskih organizacija;
- (b) o obvezama za proizvođače;
- (c) o tome koje su posljedice ako odobrena međusektorska organizacija ne ispunjava kriterije iz točke (a).

Članak 40.

Dodjela plaćanja

1. Posebno plaćanje za pamuk poljoprivrednicima se dodjeljuje za hektare koji su prihvatljivi kako je utvrđeno u članku 38.

2. U slučaju poljoprivrednika koji su članovi odobrene međusektorske organizacije posebno plaćanje za pamuk za hektare koji su prihvatljivi u okviru osnovne površine utvrđene u članku 38. stavku 1. uvećava se za iznos od 2 EUR.

*Članak 41.***Odstupanja**

1. Članci 101. i 102. te glava VII., uz iznimku njezina poglavlja III., ne primjenjuju se na posebno plaćanje za pamuk utvrđeno u ovom pododjeljku.
2. Posebno plaćanje za pamuk ne uključuje se ni u jedan odjeljak strateškog plana u okviru ZPP-a iz članaka od 108. do 114., osim u pogledu članka 112. stavka 2. točke (a) koja se odnosi na financijski plan.
3. Članak 55. stavak 1. drugi i treći podstavak Uredbe (EU) 2021/2116 ne primjenjuju se na intervencije iz ovog pododjeljka.

*POGLAVLJE III.***VRSTE INTERVENCIJA U ODREĐENIM SEKTORIMA**

Odjeljak 1.

Opće odredbe*Članak 42.***Područje primjene**

U ovom poglavlju utvrđuju se pravila o vrstama intervencija:

- (a) u sektoru voća i povrća, kako je navedeno u članku 1. stavku 2. točki (i) Uredbe (EU) br. 1308/2013;
- (b) u sektoru pčelarskih proizvoda, kako je navedeno u članku 1. stavku 2. točki (v) Uredbe (EU) br. 1308/2013;
- (c) u sektoru vina, kako je navedeno u članku 1. stavku 2. točki (l) Uredbe (EU) br. 1308/2013;
- (d) u sektoru hmelja, kako je navedeno u članku 1. stavku 2. točki (f) Uredbe (EU) br. 1308/2013;
- (e) u sektoru maslinova ulja i stolnih maslina, kako je navedeno u članku 1. stavku 2. točki (g) Uredbe (EU) br. 1308/2013;
- (f) u drugim sektorima navedenima u članku 1. stavku 2. točkama od (a) do (h), točkama (k) i (m) te točkama od (o) do (t) i točki (w) Uredbe (EU) br. 1308/2013 i sektorima koji obuhvaćaju proizvode navedene u Prilogu VI. ovoj Uredbi.

*Članak 43.***Obvezne i neobvezne vrste intervencija**

1. Vrste intervencija u sektoru voća i povrća iz članka 42. točke (a) obvezne su za države članice s organizacijama proizvođača u tom sektoru priznatima na temelju Uredbe (EU) br. 1308/2013.

Ako država članica bez priznatih organizacija proizvođača u sektoru voća i povrća u trenutku podnošenja svojeg strateškog plana u okviru ZPP-a priznaje organizaciju proizvođača u tom sektoru u skladu s Uredbom (EU) br. 1308/2013 tijekom razdoblja strateških planova u okviru ZPP-a, ta država članica podnosi zahtjev za izmjenu svojeg strateškog plana u okviru ZPP-a u skladu s člankom 119. kako bi se uključile intervencije u sektoru voća i povrća.

2. Vrste intervencija u sektoru pčelarstva iz članka 39. točke (b) obvezne su za svaku državu članicu.
3. Vrste intervencija u sektoru vina iz članka 42. točke (c) obvezne su za države članice navedene u Prilogu VII.

4. Države članice u svojim strateškim planovima u okviru ZPP-a mogu odlučiti hoće li provoditi vrste intervencija iz članka 42. točaka (d), (e) i (f).
5. Njemačka može u sektoru hmelja provoditi vrstu intervencija iz članka 42. točke (f) samo ako u svojem strateškom planu u okviru ZPP-a odluči da neće provoditi vrste intervencija iz članka 42. točke (d).
6. Grčka, Francuska i Italija mogu u sektoru maslinova ulja i stolnih maslina provoditi vrste intervencija iz članka 42. točke (f) samo ako u svojim strateškim planovima u okviru ZPP-a odluče da neće provoditi vrste intervencija iz članka 42. točke (e).

Članak 44.

Oblici potpore

1. U sektorima iz članka 42. potpora može biti u bilo kojem od sljedećih oblika:
 - (a) nadoknada prihvatljivih troškova koji su stvarno nastali korisniku;
 - (b) jedinični troškovi;
 - (c) jednokratni iznosi;
 - (d) financiranje uz primjenu paušalne stope.
2. Iznosi za oblike potpore iz stavka 1. točaka (b), (c) i (d) određuju se na jedan od sljedećih načina:
 - (a) pravednom, nepristranom i provjerljivom metodom izračuna koja se temelji na sljedećem:
 - i. statističkim podacima, drugim objektivnim informacijama ili stručnoj prosudbi;
 - ii. provjerenim povijesnim podacima korisnika; ili
 - iii. primjeni uobičajenih praksi troškovnog računovodstva korisnika;
 - (b) nacrtima proračuna koje je za svaki pojedinačni slučaj utvrdilo i *ex ante* dogovorilo tijelo koje odabire operaciju u slučaju intervencija u sektorima vina i pčelarstva odnosno tijelo koje odobrava operativne programe iz članka 50. u slučaju intervencija u drugim prihvatljivim sektorima;
 - (c) u skladu s pravilima za primjenu odgovarajućih jediničnih troškova, jednokratnih iznosa i paušalnih stopa koji se primjenjuju u politikama Unije za sličnu vrstu intervencije;
 - (d) u skladu s pravilima za primjenu odgovarajućih jediničnih troškova, jednokratnih iznosa i paušalnih stopa koji se primjenjuju u okviru shema potpore koje u cijelosti financira država članica za sličnu vrstu intervencije.

Članak 45.

Delegirane ovlasti za dodatne zahtjeve za vrste intervencija

Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 152. kojima se ova Uredba dopunjuje dodatnim zahtjevima uz zahtjeve iz ovog poglavlja u vezi sa sljedećim:

- (a) osiguravanjem pravilnog funkcioniranja vrsta intervencija utvrđenih u ovom poglavlju, osobito izbjegavanjem narušavanja tržišnog natjecanja na unutarnjem tržištu;
- (b) vrstom rashoda obuhvaćenih intervencijama iz ovog poglavlja, uključujući, odstupajući od članka 22. Uredbe (EU) br. 2021/2116, prihvatljivost administrativnih troškova i troškova osoblja organizacija proizvođača ili drugih korisnika pri provedbi tih intervencija;
- (c) osnovom za izračun financijske pomoći Unije iz ovog poglavlja, uključujući referentna razdoblja i izračun vrijednosti proizvodnje stavljene na tržište, te za izračun stupnja organizacije proizvođača za potrebe nacionalne financijske pomoći iz članka 53.;

- (d) maksimalnom razinom financijske pomoći Unije za vrste intervencija iz članka 47. stavka 2. točaka (a), (c), (f), (g), (h) i (i) te za vrste intervencija iz članka 58. stavka 1. prvog podstavka točaka (c), (d) i (l), uključujući iznose za pakiranje i prijevoz povučениh proizvoda za besplatnu distribuciju i troškove prerade proizvoda prije nego što bude isporučen u tu svrhu;
- (e) pravilima za određivanje gornje granice za rashode i za mjerenje prihvatljive površine za potrebe vrsta intervencija iz članka 47. stavka 2. točke (d) i članka 58. stavka 1. prvog podstavka točke (a);
- (f) pravilima prema kojima proizvođači moraju povući nusproizvode vinarstva te pravilima o izuzećima od te obveze kako bi se izbjeglo dodatno administrativno opterećenje i pravilima za dobrovoljno certificiranje destilerija;
- (g) uvjetima koji se trebaju primjenjivati za oblike potpore navedene u članku 44. stavku 1.;
- (h) pravilima o minimalnom zahtjevu trajnosti za produktivna i neproduktivna ulaganja koja se podupiru intervencijama iz ovog poglavlja;
- (i) pravilima o kombiniranom financiranju za ulaganja u skladu s člankom 58. stavkom 1. prvim podstavkom točkom (b) i za promidžbu u skladu s člankom 58. stavkom 1. prvim podstavkom točkom (k).

Članak 46.

Ciljevi u sektoru voća i povrća, sektoru hmelja, sektoru maslinova ulja i stolnih maslina te drugim sektorima iz članka 42. točke (f)

Ciljevi u sektorima iz članka 42. točaka (a), (d), (e) i (f) su sljedeći:

- (a) planiranje i organiziranje proizvodnje, prilagodba proizvodnje potražnji, osobito u pogledu kvalitete i kvantitete, optimiziranje troškova proizvodnje i povrata ulaganja te stabiliziranje proizvođačkih cijena; ti se ciljevi odnose na specifične ciljeve utvrđene u članku 6. stavku 1. točkama (a), (b), (c) i (i);
- (b) koncentriranje ponude i stavljanje proizvoda na tržište, među ostalim izravnim stavljanjem na tržište; ti se ciljevi odnose na specifične ciljeve utvrđene u članku 6. stavku 1. točkama (a), (b) i (c);
- (c) poboljšanje srednjoročne i dugoročne konkurentnosti, osobito modernizacijom; ti se ciljevi odnose na specifične ciljeve utvrđene u članku 6. stavku 1. točki (c);
- (d) istraživanje i razvoj održivih metoda proizvodnje, uključujući rezistenciju na štetne organizme, rezistenciju na bolesti životinja te ublažavanje klimatskih promjena i prilagodbu tim promjenama, inovativne prakse i proizvodne tehnike za poticanje gospodarske konkurentnosti i jačanje tržišnih kretanja; ti se ciljevi odnose na specifične ciljeve utvrđene u članku 6. stavku 1. točkama (a), (b), (c) i (i);
- (e) promicanje, razvijanje i provedba:
 - i. metoda i tehnika proizvodnje kojima se poštuje okoliš;
 - ii. proizvodnih praksi rezistentnih na štetne organizme i bolesti;
 - iii. standarda zdravlja i dobrobiti životinja koji nadilaze minimalne zahtjeve utvrđene na temelju prava Unije i nacionalnog prava;
 - iv. smanjenja otpada te upotrebe i upravljanja nusproizvodima na način siguran za okoliš, uključujući njihovu ponovnu upotrebu i vrednovanje;
 - v. zaštite i poboljšanja bioraznolikosti i održive upotrebe prirodnih resursa, posebno zaštite vode, tla i zraka.Ti se ciljevi odnose na specifične ciljeve utvrđene u članku 6. stavku 1. točkama (e), (f) i (i);
- (f) doprinos ublažavanju klimatskih promjena i prilagodbi tim promjenama, kako je navedeno u članku 6. stavku 1. točki (d);
- (g) podizanje komercijalne vrijednosti i kvalitete proizvoda, uključujući poboljšanje kvalitete proizvoda i razvoj proizvoda sa zaštićenom oznakom izvornosti ili zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla odnosno proizvoda obuhvaćenih Unijinim ili nacionalnim sustavima kvalitete koje priznaju države članice; ti se ciljevi odnose na specifični cilj utvrđen u članku 6. stavku 1. točki (b);

- (h) promidžba i stavljanje proizvoda na tržište; ti se ciljevi odnose na specifične ciljeve utvrđene u članku 6. stavku 1. točkama (b), (c) i (i);
- (i) povećanje konzumacije proizvoda iz sektora voća i povrća, u svježem ili prerađenom obliku; taj se cilj odnosi na specifični cilj utvrđen u članku 6. stavku 1. točki (i);
- (j) sprečavanje kriza i upravljanje rizicima kako bi se izbjeglo i rješavalo poremećaje na tržištima relevantnog sektora; ti se ciljevi odnose na specifične ciljeve utvrđene u članku 6. stavku 1. točkama (a), (b) i (c);
- (k) poboljšanje uvjeta zaposlenja i izvršavanje obveza poslodavaca te zahtjeva povezanih sa zdravljem i sigurnošću na radu u skladu s direktivama 89/391/EEZ, 2009/104/EZ i (EU) 2019/1152.

Članak 47.

Vrste intervencija u sektoru voća i povrća, sektoru hmelja, sektoru maslinova ulja i stolnih maslina te drugim sektorima iz članka 42. točke (f)

1. Za svaki cilj odabran među onima iz članka 46. točaka od (a) do (i) i točke (k), države članice u svojim strateškim planovima u okviru ZPP-a u sektorima iz članka 42. točaka (a), (d), (e) i (f) odabiru jednu od sljedećih vrsta intervencija ili više njih:

- (a) ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu, istraživanja, eksperimentalne i inovativne metode proizvodnje te druga djelovanja, u područjima kao što su:
 - i. očuvanje tla, uključujući poboljšanje razine ugljika u tlu i strukture tla te smanjenje kontaminanata;
 - ii. racionalnija upotreba vode i dobro gospodarenje vodom, uključujući štednju vode, očuvanje vode i odvodnju;
 - iii. sprečavanje štete prouzročene nepovoljnim klimatskim prilikama i promicanje razvoja i upotrebe sorti, pasmina i upravljačkih praksi prilagođenih promjenjivim klimatskim uvjetima;
 - iv. povećanje uštede energije, energetske učinkovitosti i upotrebe obnovljivih izvora energije;
 - v. ekološka ambalaža, samo u području istraživanja i eksperimentalne proizvodnje;
 - vi. biosigurnost, zdravlje i dobrobit životinja;
 - vii. smanjenje emisija i otpada, poboljšanje upotrebe nusproizvoda, uključujući njihovu ponovnu upotrebu i vrednovanje, te gospodarenje otpadom;
 - viii. poboljšanje rezistencije na štetne organizme te smanjenje rizika i učinaka upotrebe pesticida, uključujući provedbu tehnika integrirane zaštite bilja;
 - ix. poboljšanje rezistencije na bolesti životinja i smanjenje upotrebe veterinarskih lijekova, uključujući antibiotike;
 - x. stvaranje i održavanje staništa pogodnih za bioraznolikost;
 - xi. poboljšanje kvalitete proizvoda;
 - xii. poboljšanje genetskih resursa;
 - xiii. poboljšanje uvjeta zaposlenja i izvršavanje obveza poslodavaca te zahtjeva povezanih sa zdravljem i sigurnošću na radu u skladu s direktivama 89/391/EEZ, 2009/104/EZ i (EU) 2019/1152;
- (b) usluge savjetovanja i tehnička pomoć, posebno u pogledu održivih tehnika suzbijanja štetnih organizama i bolesti, održive upotrebe sredstava za zaštitu bilja i zdravlja životinja, prilagodbe klimatskim promjenama i ublažavanja tih promjena, uvjeta zaposlenja, obveza poslodavaca te zdravlja i sigurnosti na radu;

- (c) osposobljavanje, uključujući prenošenje znanja i razmjenu najboljih praksi, posebno u pogledu održivih tehnika suzbijanja štetnih organizama i bolesti, održive upotrebe sredstava za zaštitu bilja i zdravlja životinja, prilagodbe klimatskim promjenama i ublažavanja tih promjena, kao i upotrebe organiziranih trgovinskih platformi i razmjene robe na licu mjesta te ročnih tržišta;
- (d) ekološka ili integrirana proizvodnja;
- (e) djelovanja za povećanje održivosti i učinkovitosti prijevoza i skladištenja proizvoda;
- (f) promidžba, komunikacija i marketing, uključujući djelovanja i aktivnosti usmjereni posebno na podizanje svijesti potrošača o sustavima kvalitete Unije i važnosti zdrave prehrane te na diversifikaciju i konsolidaciju tržišta;
- (g) provedba Unijinih i nacionalnih sustava kvalitete;
- (h) provedba sustava sljedivosti i certificiranja, posebno praćenje kvalitete proizvoda koji se prodaju krajnjim potrošačima;
- (i) djelovanja za ublažavanje klimatskih promjena i prilagodbu tim promjenama.

2. U pogledu cilja iz članka 46. točke (j) države članice u svojim strateškim planovima u okviru ZPP-a u sektorima iz članka 42. točaka (a), (d), (e) i (f) odabiru jednu od sljedećih vrsta intervencija ili više njih:

- (a) utvrđivanje, punjenje i popunjavanje uzajamnih fondova od strane organizacija proizvođača i udruženja organizacija proizvođača priznatih na temelju Uredbe (EU) br. 1308/2013 ili članka 67. stavka 7. ove Uredbe;
- (b) ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu radi učinkovitijeg upravljanja količinama koje se stavljaju na tržište, uključujući zajedničko skladištenje;
- (c) zajedničko skladištenje proizvoda koje proizvodi organizacija proizvođača ili njezini članovi, uključujući prema potrebi zajedničku obradu da bi se olakšalo takvo skladištenje;
- (d) ponovna sadnja voćnjaka ili maslinika ako je to potrebno nakon obveznog krčenja iz zdravstvenih ili fitosanitarnih razloga prema uputi nadležnog tijela države članice ili radi prilagodbe klimatskim promjenama;
- (e) obnavljanje stočnog fonda nakon prisilnog klanja zbog zdravstvenih razloga ili gubitaka uzrokovanih prirodnim katastrofama;
- (f) povlačenje s tržišta za besplatnu distribuciju ili druge svrhe, uključujući prema potrebi obradu kojom se olakšava to povlačenje;
- (g) zelena berba, koja uključuje potpunu berbu nezrelih netrživih proizvoda na određenoj površini koji nisu bili oštećeni prije zelene berbe, zbog klimatskih razloga, bolesti ili drugih razloga;
- (h) neubiranje, koje znači završetak tekućeg proizvodnog ciklusa na dotičnoj površini na kojoj je proizvod dobro razvijen te je dobre, prikladne i tržišne kvalitete, isključujući uništavanje proizvoda zbog klimatskih prilika ili bolesti;
- (i) osiguranje berbe i proizvodnje kojim se doprinosi zaštiti dohodaka proizvođača u slučaju gubitaka prouzročenih prirodnim katastrofama, nepovoljnim klimatskim prilikama te bolestima ili najezdama štetnih organizama, uz istodobno osiguravanje da korisnici poduzmu potrebne mjere za sprečavanje rizika;
- (j) prenošenje znanja drugim organizacijama proizvođača i udruženjima organizacija proizvođača priznatima na temelju Uredbe (EU) br. 1308/2013 ili članka 67. stavka 7. ove Uredbe, ili prenošenje znanja pojedinačnim proizvođačima;
- (k) provedba sanitarnih i fitosanitarnih zahtjeva trećih zemalja i upravljanje njima na području Unije kako bi se olakšao pristup tržištima trećih zemalja;
- (l) komunikacijska djelovanja s ciljem podizanja svijesti i informiranja potrošača.

*Članak 48.***Planiranje, izvješćivanje i poravnanje s obzirom na uspješnost na razini operativnih programa**

Članak 7. stavak 1. točka (a), članak 102., članak 111. točke (g) i (h), članak 112. stavak 3. točka (b) i članak 134. primjenjuju se na vrste intervencija u sektorima iz članka 42. točaka (a), (d), (e) i (f) na razini operativnih programa umjesto na razini intervencije. Planiranje, izvješćivanje i poravnanje s obzirom na uspješnost za te vrste intervencija također se provode na razini operativnih programa.

Odjeljak 2.

Sektor voća i povrća*Članak 49.***Ciljevi u sektoru voća i povrća**

Države članice teže postizanju jednog ili više ciljeva utvrđenih u članku 46. u sektoru voća i povrća iz članka 42. točke (a). Ciljevi utvrđeni u članku 46. točkama (g), (h), (i) i (k) obuhvaćaju proizvode u svježem ili prerađenom obliku, dok ciljevi utvrđeni u drugim točkama tog članka obuhvaćaju samo proizvode u svježem obliku.

Države članice osiguravaju da intervencije odgovaraju vrstama intervencija odabranima u skladu s člankom 47.

*Članak 50.***Operativni programi**

1. Ciljevi iz članka 46. i intervencije u sektoru voća i povrća koje su države članice odredile u svojim strateškim planovima u okviru ZPP-a provode se putem odobrenih operativnih programa organizacija proizvođača ili udruženja organizacija proizvođača priznatih na temelju Uredbe (EU) br. 1308/2013, ili i jednih i drugih, u skladu s uvjetima utvrđenima u ovom članku.
2. Operativni programi traju najmanje tri godine, a najviše sedam godina.
3. U operativnim programima nastoji se postići barem ciljeve iz članka 46. točaka (b), (e) i (f).
4. Za svaki odabrani cilj u operativnim programima opisuju se intervencije odabrane među onima koje su države članice odredile u svojim strateškim planovima u okviru ZPP-a.
5. Organizacije proizvođača ili udruženja organizacija proizvođača priznati na temelju Uredbe (EU) br. 1308/2013 operativne programe podnose državama članicama na odobrenje i, ako ih one odobre, provode ih.
6. Operativni programi udruženja organizacija proizvođača ne smiju obuhvaćati iste intervencije kao i operativni programi organizacija članica. Države članice razmatraju operativne programe udruženja organizacija proizvođača zajedno s operativnim programima organizacija članica.

U tu svrhu države članice osiguravaju:

- (a) da se intervencije u okviru operativnih programa udruženja organizacija proizvođača u cijelosti financiraju, ne dovodeći u pitanje članak 51. stavak 1. točku (b), iz doprinosa organizacija koje su članice tog udruženja te da se ta sredstva prikupljaju iz operativnih fondova navedenih organizacija članica;
- (b) da su intervencije i njihov pripadajući financijski udio utvrđeni u operativnom programu svake organizacije članice;

(c) da ne postoji dvostruko financiranje.

7. Države članice osiguravaju da, za svaki operativni program:

- (a) najmanje 15 % rashoda obuhvaća intervencije povezane s ciljevima iz članka 46. točaka (e) i (f);
- (b) operativni program obuhvaća tri ili više djelovanja povezanih s ciljevima iz članka 46. točaka (e) i (f);
- (c) najmanje 2 % rashoda obuhvaća intervencije povezane s ciljem iz članka 46. točke (d); i
- (d) rashodi za intervencije u okviru vrsta intervencija iz članka 47. stavka 2. točaka (f), (g) i (h) ne premašuju jednu trećinu ukupnih rashoda.

Ako najmanje 80 % članova organizacije proizvođača podliježe jednoj ili više istih obveza u području poljoprivrede, okoliša i klime ili ekološkog uzgoja iz poglavlja IV., svaka od tih obveza smatra se djelovanjem za najmanje tri djelovanja iz prvog podstavka točke (b).

8. U operativnim programima mogu se utvrditi predložena djelovanja kako bi se osiguralo da radnici u sektoru imaju pravedne i sigurne radne uvjete.

Članak 51.

Operativni fondovi

1. Svaka organizacija proizvođača u sektoru voća i povrća ili udruženje takvih organizacija proizvođača može osnovati operativni fond. Fond se financira s pomoću:

- (a) financijskih doprinosa od:
 - i. članova organizacije proizvođača ili same organizacije proizvođača, ili i od članova i od organizacije; ili
 - ii. udruženja organizacija proizvođača preko članova tog udruženja;
- (b) financijske pomoći Unije, koja se može dodijeliti organizacijama proizvođača ili njihovim udruženjima ako te organizacije ili udruženja podnesu operativni program.

2. Operativni fondovi koriste se samo za financiranje operativnih programa koje su odobrile države članice.

Članak 52.

Financijska pomoć Unije sektoru voća i povrća

1. Financijska pomoć Unije jednaka je iznosu financijskih doprinosa iz članka 51. stavka 1. točke (a) koji su stvarno isplaćeni i ograničena je na 50 % stvarnih rashoda.

2. Financijska pomoć Unije ograničena je na:

- (a) 4,1 % vrijednosti proizvodnje svake organizacije proizvođača stavljene na tržište;
- (b) 4,5 % vrijednosti proizvodnje svakog udruženja organizacija proizvođača stavljene na tržište;
- (c) 5 % vrijednosti proizvodnje svake transnacionalne organizacije proizvođača ili transnacionalnog udruženja organizacija proizvođača stavljene na tržište.

Ta se ograničenja mogu povećati za 0,5 postotnih bodova pod uvjetom da se iznos koji premašuje relevantni postotak utvrđen u prvom podstavku upotrebljava isključivo za jednu ili više intervencija povezanih s ciljevima iz članka 46. točaka (d), (e), (f), (h), (i) i (j). U slučaju udruženja organizacija proizvođača, uključujući transnacionalna udruženja organizacija proizvođača, te intervencije može provesti udruženje u ime svojih članova.

3. Na zahtjev organizacije proizvođača ili udruženja organizacija proizvođača, ograničenje od 50 % predviđeno u stavku 1. povećava se na 60 % za operativni program ili dio operativnog programa ako se primjenjuje barem jedno od sljedećeg:

- (a) transnacionalne organizacije proizvođača provode u dvjema ili više država članica intervencije povezane s ciljevima iz članka 46. točaka (b), (e) i (f);
- (b) jedna ili više organizacija proizvođača ili udruženja organizacija proizvođača uključeni su u intervencije kojima se upravlja na međusektorskoj osnovi;
- (c) operativni program obuhvaća isključivo posebnu potporu za proizvodnju ekoloških proizvoda obuhvaćenih Uredbom (EU) 2018/848;
- (d) organizacija proizvođača ili udruženje organizacija proizvođača priznati na temelju Uredbe (EU) br. 1308/2013 provode operativni program prvi put;
- (e) organizacije proizvođača na tržište stavljaju manje od 20 % proizvodnje voća i povrća u državi članici;
- (f) organizacija proizvođača djeluje u jednoj od najudaljenijih regija;
- (g) operativni program obuhvaća intervencije povezane s ciljevima iz članka 46. točaka (d), (e), (f), (i) i (j);
- (h) operativni program prvi put provodi priznata organizacija proizvođača nastala spajanjem dviju ili više priznatih organizacija proizvođača.

4. Ograničenje od 50 % predviđeno u stavku 1. povećava se na 80 % za rashode povezane s ciljem iz članka 46. točke (d) ako ti rashodi pokrivaju najmanje 5 % rashoda u okviru operativnog programa.

5. Ograničenje od 50 % predviđeno u stavku 1. povećava se na 80 % za rashode povezane s ciljem iz članka 46. točaka (e) i (f) ako ti rashodi pokrivaju najmanje 20 % rashoda u okviru operativnog programa.

6. Ograničenje od 50 % predviđeno u stavku 1. povećava se na 100 % u sljedećim slučajevima:

- (a) povlačenje s tržišta voća i povrća koje ne premašuje 5 % vrijednosti proizvodnje svake organizacije proizvođača stavljene na tržište i koje se ustupa za:
 - i. besplatnu distribuciju dobrotvornim organizacijama i zakladama koju su u tu svrhu odobrile države članice, za upotrebu u sklopu njihovih aktivnosti pomoći osobama čije je pravo na javnu pomoć priznato nacionalnim pravom, posebice jer im nedostaju potrebna sredstva za uzdržavanje;
 - ii. besplatnu distribuciju kaznenim ustanovama, školama i javnim obrazovnim ustanovama, ustanovama iz članka 22. Uredbe (EU) br. 1308/2013, dječjim kampovima, bolnicama te domovima za starije osobe koje odrede države članice, koji poduzimaju sve potrebne korake kako bi osigurali da se tako raspodijeljene količine dodaju količinama koje te ustanove obično kupuju;
- (b) djelovanja povezana s prenošenjem znanja drugim organizacijama proizvođača priznatima na temelju Uredbe (EU) br. 1308/2013, uz uvjet da te organizacije proizvođača potječu iz regija država članica iz članka 53. stavka 2. ove Uredbe, ili s prenošenjem znanja pojedinačnim proizvođačima.

Članak 53.

Nacionalna financijska pomoć

1. U regijama država članica u kojima je stupanj organizacije proizvođača u sektoru voća i povrća znatno ispod prosjeka Unije države članice mogu dodijeliti organizacijama proizvođača priznatima na temelju Uredbe (EU) br. 1308/2013 nacionalnu financijsku pomoć u visini od najviše 80 % financijskih doprinosa iz članka 51. stavka 1. točke (a) ove Uredbe te do 10 % vrijednosti proizvodnje bilo koje od tih organizacija proizvođača stavljene na tržište. Nacionalna financijska pomoć dodatak je operativnom fondu.

2. Za stupanj organizacije proizvođača u regiji države članice smatra se da je znatno ispod prosjeka Unije ako je prosječan stupanj organizacije bio niži od 20 % tijekom tri uzastopne godine koje prethode provedbi operativnog programa. Stupanj organizacije izračunava se kao vrijednost proizvodnje voća i povrća koja je ostvarena u dotičnoj regiji i koju su na tržište stavile organizacije proizvođača i udruženja organizacija proizvođača priznati na temelju Uredbe (EU) br. 1308/2013, podijeljena s ukupnom vrijednošću proizvodnje voća i povrća koja je ostvarena u toj regiji.

3. Države članice koje dodijele nacionalnu financijsku pomoć u skladu sa stavkom 1. obavješćuju Komisiju o regijama koje ispunjavaju kriterije iz stavka 2. te o nacionalnoj financijskoj pomoći dodijeljenoj organizacijama proizvođača u tim regijama.

Odjeljak 3.

Sektor pčelarstva

Članak 54.

Ciljevi u sektoru pčelarstva

Države članice teže postizanju barem jednog od relevantnih specifičnih ciljeva iz članka 6. stavka 1. u sektoru pčelarstva.

Članak 55.

Vrste intervencija u sektoru pčelarstva i financijska pomoć Unije

1. Države članice u svojim strateškim planovima u okviru ZPP-a za svaki odabrani specifični cilj utvrđen u članku 6. stavku 1. odabiru jednu od sljedećih vrsta intervencija ili više njih u sektoru pčelarstva:

- (a) usluge savjetovanja, tehnička pomoć, osposobljavanje, informacije i razmjena najboljih praksi, među ostalim umrežavanjem, za pčelare i organizacije pčelara;
- (b) ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu kao i druga djelovanja, uključujući:
 - i. borbu protiv štetnika u košnicama i bolesti pčela, posebno varooze;
 - ii. sprečavanje štete koju uzrokuju nepovoljne klimatske prilike i promicanje razvoja i primjene upravljačkih praksi prilagođenih promjenjivim klimatskim uvjetima;
 - iii. obnovu košnica u Uniji, što uključuje i uzgoj pčela;
 - iv. racionaliziranje sezonskih preseljenja radi ispaše;
- (c) djelovanja za potporu laboratorija za analizu pčelarskih proizvoda, gubitka pčela ili pada produktivnosti te analizu tvari koje su potencijalno toksične za pčele;
- (d) djelovanja za očuvanje ili povećanje postojećeg broja košnica u Uniji, uključujući uzgoj pčela;
- (e) suradnja sa specijaliziranim tijelima za provedbu programâ istraživanja u području pčelarstva i pčelarskih proizvoda;
- (f) promidžba, komunikacija i marketing, uključujući djelovanja za praćenje tržišta i aktivnosti osobito usmjerene na podizanje svijesti potrošača o kvaliteti pčelarskih proizvoda;
- (g) djelovanja za poboljšanje kvalitete proizvoda.

2. Države članice u svojim strateškim planovima u okviru ZPP-a obrazlažu svoj izbor specifičnih ciljeva i vrsta intervencija. One određuju intervencije u okviru odabranih vrsta intervencija.

3. Države članice u svojim strateškim planovima u okviru ZPP-a utvrđuju sredstva koja pružaju prema vrstama intervencija odabranima u navedenim strateškim planovima u okviru ZPP-a.
4. Države članice pružaju barem isti iznos financiranja kao iznos financijske pomoći Unije koji upotrebljavaju na temelju članka 88. stavka 2. za podupiranje vrsta intervencija iz stavka 2. ovog članka.
5. Ukupna financijska pomoć koju pružaju Unija i države članice ne smije premašiti rashode korisnika.
6. Pri izradi svojih nacionalnih strateških planova u okviru ZPP-a države članice surađuju s predstavnicima organizacija u području pčelarstva.
7. Države članice jedanput godišnje obavješćuju Komisiju o broju košnica na svojem državnom području.

Članak 56.

Dodatne delegirane ovlasti za vrste intervencija u sektoru pčelarstva

Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 152. kojima se ova Uredba dopunjuje dodatnim zahtjevima uz zahtjeve iz ovog odjeljka u vezi sa sljedećim:

- (a) obvezom država članica da jedanput godišnje obavješćuju Komisiju o broju košnica na svojem državnom području kako je utvrđeno u članku 55. stavku 7.;
- (b) definicijom „košnice” i metodama za izračun broja košnica;
- (c) minimalnim doprinosom Unije za rashode povezane s provedbom vrsta intervencija i intervencija iz članka 55.

Odjeljak 4.

Sektor vina

Članak 57

Ciljevi u sektoru vina

Države članice iz članka 88. stavka 1. teže postizanju jednog od sljedećih ciljeva ili više njih u sektoru vina:

- (a) poboljšanje gospodarske održivosti i konkurentnosti Unijinih proizvođača vina; taj se cilj odnosi na specifične ciljeve utvrđene u članku 6. stavku 1. točkama (a), (b), (c) i (h);
- (b) doprinos ublažavanju klimatskih promjena i prilagodbi tim promjenama te doprinos poboljšanju održivosti sustavâ proizvodnje i smanjenju utjecaja sektora vina u Uniji na okoliš, među ostalim podržavanjem vinogradara u smanjenju upotrebe sirovina i uvođenju okolišno održivih metoda i uzgojnih praksi; ti se ciljevi odnose na specifične ciljeve utvrđene u članku 6. stavku 1. točkama od (d) do (f) i točki (i);
- (c) poboljšanje uvjeta zaposlenja i izvršavanje obveza poslodavaca te zahtjeva povezanih sa zdravljem i sigurnošću na radu u skladu s direktivama 89/391/EEZ, 2009/104/EZ i (EU) 2019/1152;
- (d) poboljšanje uspješnosti poduzeća u sektoru vina Unije i njihove prilagodbe zahtjevima tržišta, kao i povećanje njihove dugoročne konkurentnosti u pogledu proizvodnje i stavljanja na tržište proizvoda od vinove loze, uključujući uštedu energije, globalnu energetska učinkovitost i održivost procesâ; ti se ciljevi odnose na specifične ciljeve utvrđene u članku 6. stavku 1. točkama (a), (e), (g) i (h);

- (e) doprinos ponovnom uspostavljanju ravnoteže između ponude i potražnje na tržištu vina u Uniji kako bi se spriječile krize na tržištu; taj se cilj odnosi na specifični cilj utvrđen u članku 6. stavku 1. točki (a);
- (f) doprinos zaštiti dohotka proizvođača u Uniji u slučaju gubitaka prouzročenih prirodnim katastrofama, nepovoljnim klimatskim prilikama, bolestima životinja ili najezdama štetnih organizama; taj se cilj odnosi na specifični cilj utvrđen u članku 6. stavku 1. točki (a);
- (g) povećanje utrživosti i konkurentnosti proizvoda od vinove loze u Uniji, posebno razvojem inovativnih proizvoda, procesa i tehnologija, kao i dodavanjem vrijednosti u bilo kojem dijelu lanca opskrbe; taj cilj može uključivati prijenos znanja i odnosi se na specifične ciljeve utvrđene u članku 6. stavku 1. točkama (a), (b), (c), (e) i (i);
- (h) potpora upotrebi nusproizvoda proizvodnje vina za industrijske, agronomске i energetske svrhe kako bi se osigurala kvaliteta vina Unije i pritom zaštitio okoliš; taj se cilj odnosi na specifične ciljeve utvrđene u članku 6. stavku 1. točkama (d) i (e);
- (i) doprinos povećanju svijesti potrošača o odgovornoj konzumaciji vina te o sustavima kvalitete Unije za vino; taj se cilj odnosi na specifične ciljeve utvrđene u članku 6. stavku 1. točkama (b) i (i);
- (j) poboljšanje konkurentnosti proizvoda od vinove loze iz Unije u trećim zemljama, uključujući otvaranje i diversifikaciju tržišta vina; taj se cilj odnosi na specifične ciljeve utvrđene u članku 6. stavku 1. točkama (b) i (h);
- (k) doprinos povećanju otpornosti proizvođača na fluktuacije tržišta; taj se cilj odnosi na specifični cilj utvrđen u članku 6. stavku 1. točki (a).

Članak 58.

Vrste intervencija u sektoru vina

1. Za svaki cilj odabran među onima utvrđenima u članku 57. države članice iz članka 88. stavka 1. u svojim strateškim planovima u okviru ZPP-a odabiru jednu od sljedećih vrsta intervencija ili više njih:

- (a) restrukturiranje i konverzija vinograda, što je proces koji se sastoji od jednog ili više od sljedećeg:
 - i. konverzija sorti, uključujući i putem precjepljivanja, među ostalim radi poboljšanja kvalitete ili okolišne održivosti, radi prilagodbe klimatskim promjenama ili poboljšanja genetske raznolikosti;
 - ii. premještanje vinograda;
 - iii. ponovna sadnja vinograda ako je potrebno nakon obveznog krčenja iz zdravstvenih ili fitosanitarnih razloga prema uputi nadležnog tijela države članice;
 - iv. poboljšanje tehnika upravljanja vinogradima, osobito uvođenje naprednih sustava održive proizvodnje, uključujući manju upotrebu pesticida, ali isključujući uobičajenu obnovu vinograda koja se sastoji od ponovne sadnje iste sorte vinove loze u skladu s istim sustavom uzgoja vinove loze kada je loza došla do kraja svog životnog vijeka;
- (b) ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu u vinogradarskim poljoprivrednim sustavima, isključujući operacije relevantne za vrstu intervencije predviđenu u točki (a), u postrojenja za preradu i infrastrukturu vinarije te u strukture i alate za stavljanje na tržište;
- (c) zelena berba, što znači potpuno uništavanje ili uklanjanje grozdova dok još nisu sazreli, čime se prinos odgovarajućeg područja smanjuje na nulu, te isključujući neubiranje, odnosno ostavljanje komercijalnoga grožđa na trsovima na kraju normalnog ciklusa proizvodnje;
- (d) osiguranje berbe od gubitaka prihoda uzrokovanih nepovoljnim klimatskim prilikama koje se mogu izjednačiti s prirodnim katastrofama, nepovoljnim klimatskim prilikama, štetom koju uzrokuju životinje, bolestima biljaka ili najezdama štetnih organizama;

- (e) materijalna i nematerijalna ulaganja u inovacije, koja uključuju razvoj inovativnih proizvoda, među ostalim proizvoda od i nusproizvoda proizvodnje vina, inovativnih procesa i tehnologija za proizvodnju vinskih proizvoda i digitalizacije tih procesa i tehnologija, te ostala ulaganja kojima se ostvaruje dodana vrijednost u bilo kojem dijelu lanca opskrbe, među ostalim za razmjenu znanja i doprinos prilagodbi klimatskim promjenama;
- (f) usluge savjetovanja, posebno u pogledu uvjeta zaposlenja, obveza poslodavaca te zdravlja i sigurnosti na radu;
- (g) destilacija nusproizvoda proizvodnje vina koja je provedena u skladu s ograničenjima utvrđenima u dijelu II. odjeljku D Priloga VIII. Uredbi (EU) br. 1308/2013;
- (h) informacijska djelovanja koje se odnose na vina Unije i provode u državama članicama i kojima se potiče odgovorna konzumacija vina ili promiču sustavi kvalitete Unije koji obuhvaćaju oznake izvornosti i oznake zemljopisnog podrijetla;
- (i) djelovanja koja poduzimaju međusektorske organizacije koje su države članice priznale u sektoru vina u skladu s Uredbom (EU) br. 1308/2013 s ciljem povećanja ugleda Unijinih vinograda promidžbom vinskog turizma u proizvodnim regijama;
- (j) djelovanja koja poduzimaju međusektorske organizacije koje su države članice priznale u sektoru vina u skladu s Uredbom (EU) br. 1308/2013 s ciljem poboljšanja znanja o tržištu;
- (k) promidžba i komunikacija u trećim zemljama, koja obuhvaća jednu ili više od sljedećih djelovanja i aktivnosti kojima je cilj poboljšati konkurentnost sektora vina te stvoriti, diversificirati ili konsolidirati tržišta:
 - i. djelovanja povezana s odnosima s javnošću, promidžbom ili oglašavanjem, osobito za naglašavanje visokih standarda proizvoda iz Unije, posebno u smislu kvalitete, sigurnosti hrane ili utjecaja na okoliš;
 - ii. sudjelovanje na događanjima, sajmovima ili izložbama od međunarodne važnosti;
 - iii. informativne kampanje, posebno o Unijinim sustavima kvalitete u pogledu oznaka izvornosti, oznaka zemljopisnog podrijetla i ekološke proizvodnje;
 - iv. studije novih ili postojećih tržišta potrebne za širenje i konsolidaciju tržišnog plasmana;
 - v. studije za evaluaciju rezultata informacijskih i promidžbenih operacija;
 - vi. priprema tehničke dokumentacije, uključujući laboratorijska testiranja i ocjenjivanja, koja se odnosi na enološke postupke, fitosanitarna i higijenska pravila, kao i zahtjeve trećih zemalja za uvoz proizvoda iz sektora vina, kako bi se spriječilo ograničenje pristupa ili omogućio pristup tržištima trećih zemalja;
- (l) privremena i regresivna pomoć za pokrivanje administrativnih troškova osnivanja uzajamnih fondova;
- (m) ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu čiji je cilj jačanje održivosti proizvodnje vina:
 - i. poboljšanjem upotrebe vode i upravljanja njome;
 - ii. prijelazom na ekološku proizvodnju;
 - iii. uvođenjem tehnika integrirane proizvodnje;
 - iv. kupnjom opreme za precizne ili digitalizirane metode proizvodnje;
 - v. doprinosom očuvanju tla i povećanjem sekvestracije ugljika u tlu;
 - vi. stvaranjem ili očuvanjem staništa pogodnih za bioraznolikost ili očuvanjem krajobraza, uključujući očuvanjem njegovih povijesnih obilježja; ili
 - vii. smanjenjem stvaranja otpada i poboljšanim gospodarenjem njime.

Prvi podstavak točka (k) primjenjuje se samo na vina sa zaštićenom oznakom izvornosti ili zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla ili vina s oznakom sorte vinove loze. Promidžbene i komunikacijske operacije usmjerene na konsolidaciju tržišta ograničene su na maksimalno razdoblje od tri godine koje se ne može produljiti i odnose se samo na sustave kvalitete Unije koji obuhvaćaju oznake izvornosti i oznake zemljopisnog podrijetla.

2. Države članice iz članka 88. stavka 1. obrazlažu u svojim strateškim planovima u okviru ZPP-a svoj izbor ciljeva i vrsta intervencija u sektoru vina. One određuju intervencije u okviru odabranih vrsta intervencija.

Države članice koje su odabrale vrste intervencija predviđene u stavku 1. prvom podstavku točki (k) ovog članka utvrđuju posebne odredbe za informacijska i promidžbena djelovanja i aktivnosti, posebno u pogledu njihova maksimalnog trajanja.

3. Uz zahtjeve utvrđene u glavi V., države članice iz članka 88. stavka 1. u svojim strateškim planovima u okviru ZPP-a utvrđuju raspored za provedbu odabranih vrsta intervencija, intervencije i opću financijsku tablicu u kojoj su prikazana sredstva koja treba upotrijebiti i predviđena raspodjela resursa među odabranim vrstama intervencija i među intervencijama u skladu s dodijeljenim financijskim sredstvima utvrđenima u Prilogu VII.

Članak 59.

Financijska pomoć Unije sektoru vina

1. Financijska pomoć Unije za restrukturiranje i konverziju vinograda iz članka 58. stavka 1. prvog podstavka točke (a) ne smije premašiti 50 % stvarnih troškova restrukturiranja i konverzije vinograda ili 75 % stvarnih troškova restrukturiranja i konverzije vinograda u slabije razvijenim regijama.

Međutim, ta financijska pomoć može, za strme padine i terase u zonama u kojima je nagib veći od 40 %, rasti do 60 % stvarnih troškova restrukturiranja i konverzije vinograda ili do 80 % stvarnih troškova restrukturiranja i konverzije vinograda u slabije razvijenim regijama.

Pomoć se može pružiti samo u obliku naknada proizvođačima za gubitak prihoda koji je posljedica provedbe intervencije te doprinosa za troškove restrukturiranja i konverzije. Naknada proizvođačima za gubitak prihoda koji je posljedica provedbe intervencije može pokriti do najviše 100 % odgovarajućega gubitka, a može imati jedan od sljedećih oblika:

- (a) dozvola za supostojanje starih i novih loza tijekom najviše tri godine;
- (b) financijska naknada tijekom najviše tri godine.

2. Financijska pomoć Unije za ulaganja iz članka 58. stavka 1. prvog podstavka točke (b) ne smije premašiti:

- (a) 50 % prihvatljivih troškova ulaganja u slabije razvijenim regijama;
- (b) 40 % prihvatljivih troškova ulaganja u regijama koje nisu slabije razvijene regije;
- (c) 75 % prihvatljivih troškova ulaganja u najudaljenijim regijama;
- (d) 65 % prihvatljivih troškova ulaganja na manjim egejskim otocima.

Financijska pomoć Unije po maksimalnoj stopi utvrđenoj u prvom podstavku dodjeljuje se samo za mikropoduzeća te mala i srednja poduzeća u smislu Preporuke Komisije 2003/361/EZ⁽⁴³⁾. Međutim, može se dodijeliti svim poduzećima u najudaljenijim regijama te na manjim egejskim otocima.

Za poduzeća koja nisu obuhvaćena člankom 2. stavkom 1. Priloga Preporuci 2003/361/EZ, a koja imaju manje od 750 zaposlenika ili godišnji promet manji od 200 milijuna EUR, maksimalne razine financijske pomoći Unije utvrđene u prvom podstavku ovog stavka prepolovljuju se.

⁽⁴³⁾ Preporuka Komisije 2003/361/EZ od 6. svibnja 2003. o definiciji mikropoduzeća te malih i srednjih poduzeća (SL L 124, 20.5.2003., str. 36.).

Financijska pomoć Unije ne dodjeljuje se poduzećima u teškoćama u smislu Komunikacije Komisije pod naslovom „Smjernice o državnim potporama za sanaciju i restrukturiranje nefinancijskih poduzetnika u teškoćama”⁽⁴⁴⁾.

3. Financijska pomoć Unije za zelenu berbu iz članka 58. stavka 1. prvog podstavka točke (c) ne smije premašiti 50 % zbroja izravnih troškova uništavanja ili uklanjanja grozdova i gubitka prihoda povezanog s tim uništavanjem ili uklanjanjem.

4. Financijska pomoć Unije za intervencije iz članka 58. stavka 1. prvog podstavka točaka (i), (j) i (m) ne smije premašiti 50 % izravnih ili prihvatljivih troškova.

5. Financijska pomoć Unije za osiguranje berbe iz članka 58. stavka 1. prvog podstavka točke (d) ne smije premašiti:

(a) 80 % cijene premija osiguranja koje su proizvođači uplatili kao osiguranje od gubitaka uzrokovanih nepovoljnim klimatskim prilikama koje se mogu izjednačiti s prirodnim katastrofama;

(b) 50 % cijene premija osiguranja koje su proizvođači uplatili kao osiguranje od:

i. gubitaka iz točke (a) i gubitaka prouzročenih drugim nepovoljnim klimatskim prilikama;

ii. gubitaka prouzročenih životinjama, bolestima biljaka ili najezdama štetnih organizama.

Financijska pomoć Unije za osiguranje berbe može se dodijeliti ako dotična plaćanja osiguranja proizvođačima ne nadoknađuju više od 100 % pretrpljenoga gubitka prihoda, uzimajući u obzir svaku naknadu koju su proizvođači mogli dobiti iz drugih programa potpore povezanih s osiguranim rizikom. U ugovorima o osiguranju od korisnika se zahtijeva da poduzmu potrebne mjere za sprečavanje rizika.

6. Financijska pomoć Unije za inovacije iz članka 58. stavka 1. prvog podstavka točke (e) ne smije premašiti:

(a) 50 % prihvatljivih troškova ulaganja u slabije razvijenim regijama;

(b) 40 % prihvatljivih troškova ulaganja u regijama koje nisu slabije razvijene regije;

(c) 80 % prihvatljivih troškova ulaganja u najudaljenijim regijama;

(d) 65 % prihvatljivih troškova ulaganja na manjim egejskim otocima.

Financijska pomoć Unije po maksimalnoj stopi utvrđenoj u prvom podstavku dodjeljuje se samo za mikropoduzeća te mala i srednja poduzeća u smislu Preporuke 2003/361/EZ; međutim, može se dodijeliti svim poduzećima u najudaljenijim regijama te na manjim egejskim otocima.

Za poduzeća koja nisu obuhvaćena člankom 2. stavkom 1. Priloga Preporuci 2003/361/EZ, a koja imaju manje od 750 zaposlenika ili godišnji promet manji od 200 milijuna EUR, maksimalne razine financijske pomoći Unije utvrđene u prvom podstavku ovog stavka prepolovljuju se.

7. Financijska pomoć Unije za informacijska djelovanja i promidžbu iz članka 58. stavka 1. prvog podstavka točaka (h) i (k) ne smije premašiti 50 % prihvatljivih rashoda.

Osim toga, države članice iz članka 88. stavka 1. mogu dodijeliti nacionalna plaćanja do 30 % prihvatljivih rashoda, ali financijska pomoć Unije i plaćanja država članica zajedno ne smiju premašiti 80 % prihvatljivih rashoda.

8. Komisija donosi provedbene akte kojima se utvrđuje financijska pomoć Unije za destilaciju nusproizvoda proizvodnje vina iz članka 58. stavka 1. prvog podstavka točke (g) u skladu s posebnim pravilima iz članka 60. stavka 3. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 153. stavka 2.

⁽⁴⁴⁾ SL C 249, 31.7.2014., str. 1.

*Članak 60.***Posebna pravila o financijskoj pomoći Unije sektoru vina**

1. Države članice iz članka 88. stavka 1. osiguravaju da financijska pomoć Unije za osiguranje berbe ne narušava tržišno natjecanje na tržištu osiguranja.
2. Države članice iz članka 88. stavka 1. utvrđuju sustav utemeljen na objektivnim kriterijima kako bi osigurale da mjera zelene berbe ne dovede do naknade pojedinačnim proizvođačima koja premašuje gornju granicu određenu u članku 59. stavku 3.
3. Iznos pomoći Unije za destilaciju nusproizvoda proizvodnje vina iz članka 58. stavka 1. prvog podstavka točke (g) određen je po % vol. i po hektolitr proizvedenog alkohola. Financijska pomoć Unije ne isplaćuje se za volumni udio alkohola u nusproizvodima za destilaciju koji premašuje 10 % volumnog udjela alkohola u proizvedenom vinu.

Države članice iz članka 88. stavka 1. osiguravaju da se financijska pomoć Unije za destilaciju nusproizvoda proizvodnje vina plaća destilacijama koje prerađuju nusproizvode proizvodnje vina predane za destilaciju u sirovi alkohol s alkoholnom jakošću od najmanje 92 % vol.

Financijska pomoć Unije uključuje jednokratni iznos za nadoknadu troškova prikupljanja nusproizvoda proizvodnje vina. Taj se iznos prenosi s destilerije na proizvođača ako on snosi odgovarajuće troškove.

Države članice iz članka 88. stavka 1. osiguravaju da se alkohol dobiven destilacijom nusproizvoda proizvodnje vina za koji je dodijeljena financijska pomoć Unije upotrebljava isključivo u industrijske ili energetske svrhe kojima se ne narušava tržišno natjecanje.

4. Države članice iz članka 88. stavka 1. u svojim strateškim planovima u okviru ZPP-a osiguravaju da barem 5 % rashoda bude namjensko i da se donese barem jedno djelovanje radi ispunjavanja ciljeva usmjerenih na zaštitu okoliša, prilagodbu klimatskim promjenama, poboljšanje održivosti proizvodnih sustava i procesa, smanjenje utjecaja sektora vina iz Unije na okoliš, uštedu energije i poboljšanje globalne energetske učinkovitosti u sektoru vina, u skladu s ciljevima utvrđenima u članku 57. točkama (b), (d) i (h).

Odjeljak 5.

Sektor hmelja*Članak 61.***Ciljevi i vrste intervencija u sektoru hmelja**

1. Njemačka u sektoru hmelja teži postizanju jednog ili više ciljeva utvrđenih u članku 46. točkama od (a) do (h) te točkama (j) i (k).
2. Njemačka u svojem strateškom planu u okviru ZPP-a odabire jednu vrstu intervencija ili više njih iz članka 47. kako bi se ostvarili odabrani ciljevi utvrđeni u stavku 1. ovog članka. Njemačka određuje intervencije u okviru odabranih vrsta intervencija. Ona u svojem strateškom planu u okviru ZPP-a obrazlaže svoj izbor ciljeva, vrsta intervencija i intervencija za potrebe ostvarivanja tih ciljeva.
3. Intervencije koje određuje Njemačka provode se putem odobrenih operativnih programa organizacija proizvođača ili njihovih udruženja priznatih u skladu s Uredbom (EU) br. 1308/2013.
4. Operativni programi iz stavka 3. ispunjavaju uvjete iz članka 50. stavaka 2., 4., 5., 6. i 8.

5. Njemačka osigurava da financijska pomoć Unije koja se pruža svakoj organizaciji proizvođača ili udruženjima organizacija proizvođača na temelju ovog članka za vrste intervencija iz članka 47. stavka 2. točaka (f), (g) i (h) tijekom tri uzastopne godine u prosjeku ne premašuje jednu trećinu ukupne financijske pomoći Unije primljene za njezin operativni program tijekom istog razdoblja.

Članak 62.

Financijska pomoć Unije

1. U okviru dodijeljenih financijskih sredstava utvrđenih u članku 88. stavku 3. Njemačka dodjeljuje maksimalnu financijsku pomoć Unije organizacijama proizvođača ili njihovim udruženjima koji provode operativne programe iz članka 61. stavka 3. razmjerno broju hektara na kojima se uzgaja hmelj koji predstavlja svaka organizacija proizvođača.

2. U okviru maksimalnih iznosa dodijeljenih svakoj organizaciji proizvođača ili udruženju organizacija proizvođača u skladu sa stavkom 1., financijska pomoć Unije za operativne programe iz članka 61. ograničava se na 50 % stvarnih rashoda za vrste intervencija iz tog članka. Preostali dio rashoda snosi organizacija proizvođača ili udruženje koje prima financijsku pomoć Unije.

Financijska pomoć Unije isplaćuje se operativnim fondovima koje su osnovale organizacije proizvođača ili njihova udruženja priznati na temelju Uredbe (EU) br. 1308/2013 koji provode operativne programe. U tu se svrhu članak 51. ove Uredbe primjenjuje *mutatis mutandis*.

3. Ograničenje od 50 % predviđeno u stavku 2. povećava se na 100 % u sljedećim slučajevima:

- (a) za vrste intervencija povezane s jednim ili više ciljeva iz članka 46. točaka (d), (e), (f) i (h);
- (b) za intervencije u području zajedničkog skladištenja, usluga savjetovanja, tehničke pomoći, osposobljavanja i razmjene najboljih praksi povezanih s jednim od ciljeva ili objema ciljevima iz članka 46. točke (a) i (j).

Odjeljak 6.

Sektor maslinova ulja i stolnih maslina

Članak 63.

Ciljevi u sektoru maslinova ulja i stolnih maslina

Grčka, Francuska i Italija u sektoru maslinova ulja i stolnih maslina teže postizanju jednog ili više ciljeva utvrđenih u članku 46. točkama od (a) do (h) te točkama (j) i (k).

Članak 64.

Vrste intervencija u sektoru maslinova ulja i stolnih maslina

1. Kako bi se ostvarili ciljevi iz članka 63., Grčka, Francuska i Italija u svojim strateškim planovima u okviru ZPP-a odabiru jednu ili više vrsta intervencija iz članka 47. One određuju intervencije u okviru odabranih vrsta intervencija.

2. Intervencije koje su odredile Grčka, Francuska i Italija provode se putem odobrenih operativnih programa organizacija proizvođača ili udruženja organizacija proizvođača priznatih na temelju Uredbe (EU) br. 1308/2013. U tu se svrhu članak 50. stavci 2., 4., 5., 6. i 8. te članak 51. ove Uredbe primjenjuju *mutatis mutandis*, ne dovodeći u pitanje članak 65. stavak 3.

Članak 65.

Financijska pomoć Unije

1. Financijska pomoć Unije za prihvatljive troškove ne smije premašiti:
 - (a) 75 % stvarnih rashoda za intervencije povezane s ciljevima iz članka 46. točaka (a) do (f) i točaka (h) i (k);
 - (b) 75 % stvarnih rashoda za ulaganja u dugotrajnu imovinu i 50 % za druge intervencije povezane s ciljem iz članka 46. točke (g);
 - (c) 50 % stvarnih rashoda za intervencije povezane s ciljem iz članka 46. točke (j);
 - (d) 75 % stvarnih rashoda za vrste intervencija iz članka 47. stavka 1. točaka (f) i (h) ako se operativni program provodi u najmanje trima trećim zemljama ili državama članicama koje nisu proizvođači i provode ga organizacije proizvođača ili udruženja organizacija proizvođača iz najmanje dviju država članica proizvođača, odnosno 50 % ako taj uvjet nije ispunjen.
2. Financijska pomoć Unije ograničena je na 30 % vrijednosti proizvodnje svake organizacije proizvođača ili svakog udruženja organizacija proizvođača stavljene na tržište u 2023. i 2024., 15 % u 2025. i 2026. te 10 % od 2027.
3. Grčka, Francuska i Italija mogu osigurati dodatna financijska sredstva iz operativnih fondova iz članka 51. u iznosu do 50 % troškova koji nisu pokriveni financijskom pomoći Unije.
4. Grčka, Francuska i Italija osiguravaju da rashodi za vrste intervencija iz članka 47. stavka 2. točaka (f), (g) i (h) ne premašuju jednu trećinu ukupnih rashoda u okviru svakog operativnog programa kako je utvrđeno u njihovu strateškom planu u okviru ZPP-a.

Odjeljak 7.

Ostali sektori

Članak 66.

Ciljevi u ostalim sektorima

Države članice mogu u svojim strateškim planovima u okviru ZPP-a odabrati one sektore iz članka 42. točke (f) u kojima provode vrste intervencija utvrđene u članku 47. Za svaki sektor koji odaberu države članice nastoje ostvariti jedan ili više ciljeva utvrđenih u članku 46. točkama od (a) do (h) te točkama (j) i (k). Države članice obrazlažu svoj odabir sektorâ i ciljeva.

Članak 67.

Vrste intervencija u ostalim sektorima

1. Za svaki sektor odabran u skladu s člankom 66. države članice odabiru jednu ili više vrsta intervencija iz članka 47. koje se trebaju provesti putem odobrenih operativnih programa koje sastavljaju:
 - (a) organizacije proizvođača i njihova udruženja priznati na temelju Uredbe (EU) br. 1308/2013 ili na temelju stavka 7. ovog članka; ili
 - (b) zadruge i drugi oblici suradnje između proizvođača koji su osnovani na inicijativu proizvođača i koje oni kontroliraju te koje je nadležno tijelo države članice odredilo kao skupine proizvođača, u prijelaznom razdoblju od najviše četiri godine od početka odobrenog operativnog programa koji završava najkasnije 31. prosinca 2027.

2. Države članice određuju kriterije s pomoću kojih se određuju skupine proizvođača te utvrđuju aktivnosti i ciljeve skupina proizvođača iz stavka 1. točke (b) kako bi te skupine proizvođača mogle ispuniti zahtjeve za priznavanje kao organizacije proizvođača na temelju članaka od 152. do 154. ili članka 161. Uredbe (EU) br. 1308/2013 ili stavka 7. ovog članka.

3. Skupine proizvođača iz stavka 1. točke (b) uz operativni program sastavljaju i podnose plan priznavanja s ciljem ispunjavanja, u prijelaznom razdoblju navedenom u toj točki, zahtjeva za priznavanje kao organizacije proizvođača utvrđenih u člancima od 152. do 154. ili članku 161. Uredbe (EU) br. 1308/2013 ili stavku 7. ovog članka.

U planu priznavanja utvrđuju se aktivnosti i ciljne vrijednosti kako bi se osigurao napredak prema dobivanju takvog priznanja.

Potpota dodijeljena skupini proizvođača koja nije priznata kao organizacija proizvođača do kraja prijelaznog razdoblja podliježe povratu.

4. Države članice obrazlažu svoj odabir vrsta intervencija iz stavka 1.

Države članice koje odluče provoditi vrste intervencija predviđene u ovom odjeljku za proizvode navedene u Prilogu VI. za svaki sektor koji odaberu navode popis proizvoda obuhvaćenih tim sektorom.

5. Vrste intervencija iz članka 47. stavka 2. točke (c) i točaka od (f) do (i) ne primjenjuju se na pamuk, sjemenke uljane repice, sjemenke suncokreta i soju iz Priloga VI.

6. Operativni programi iz stavka 1. ispunjavaju uvjete iz članka 50. stavaka 2., 4., 5., 6. i 8.

7. Države članice koje odluče provoditi vrste intervencija iz članka 42. točke (f) u sektoru pamuka, priznaju organizacije proizvođača u tom sektoru i udruženja takvih organizacija proizvođača u skladu sa zahtjevima i primjenom postupaka utvrđenih u članku 152. stavku 1. i u člancima od 153. do 156. Uredbe (EU) br. 1308/2013. Skupine proizvođača pamuka i udruženja takvih skupina proizvođača koje su države članice priznale u skladu s Protokolom br. 4 uz Akt o pristupanju Helenske Republike iz 1979. prije početka primjene ove Uredbe smatraju se, za potrebe ovog odjeljka, organizacijama proizvođača odnosno udruženjima organizacija proizvođača.

8. Države članice osiguravaju da rashodi za vrste intervencija iz članka 47. stavka 2. točaka (f), (g) i (h) ne premašuju jednu trećinu ukupnih rashoda u okviru svakog operativnog programa kako je utvrđeno u njihovu strateškom planu u okviru ZPP-a.

Članak 68.

Financijska pomoć Unije

1. Financijska pomoć Unije ograničena je na 50 % stvarnih rashoda za vrste intervencija iz članka 67. Preostali dio rashoda snose korisnici.

Financijska pomoć Unije isplaćuje se operativnim fondovima koje su osnovale organizacije proizvođača ili njihova udruženja priznati na temelju Uredbe (EU) br. 1308/2013 ili na temelju članka 67. stavka 7. ove Uredbe, ili skupine proizvođača iz članka 67. stavka 1. točke (b) ove Uredbe. U tu se svrhu članak 51. i članak 52. stavak 1. ove Uredbe primjenjuju *mutatis mutandis*.

2. Ograničenje od 50 % predviđeno u stavku 1. povećava se na 60 % za organizacije proizvođača ili udruženja organizacija proizvođača priznate na temelju Uredbe (EU) br. 1308/2013 ili na temelju članka 67. stavka 7. ove Uredbe tijekom prvih pet godina nakon godine priznavanja.

3. Financijska pomoć Unije ograničena je na 6 % vrijednosti proizvodnje stavljene na tržište:
 - (a) svake organizacije proizvođača ili udruženja organizacija proizvođača iz članka 67. stavka 1. točke (a); ili
 - (b) svake skupine proizvođača iz članka 67. stavka 1. točke (b).

POGLAVLJE IV.

VRSTE INTERVENCIJA U PODRUČJU RURALNOG RAZVOJA

Odjeljak 1.

Vrste intervencija

Članak 69.

Vrste intervencija u području ruralnog razvoja

Vrste intervencija iz ovog poglavlja sastoje se od plaćanja ili potpore u odnosu na:

- (a) obveze u području okoliša i klime te druge obveze upravljanja;
- (b) prirodna ili druga ograničenja specifična za određeno područje;
- (c) nepovoljni položaj specifičan za određeno područje koji proizlazi iz određenih obveznih zahtjeva;
- (d) ulaganja, uključujući ulaganja u navodnjavanje;
- (e) pokretanje poslovanja mladih poljoprivrednika i novih poljoprivrednika te osnivanje ruralnih poduzeća;
- (f) instrumente za upravljanje rizicima;
- (g) suradnju;
- (h) razmjenu znanja i širenje informacija.

Članak 70.

Obveze u području okoliša i klime te druge obveze upravljanja

1. Države članice uključuju obveze u području poljoprivrede, okoliša i klime među intervencije u svojim strateškim planovima u okviru ZPP-a, a u njih mogu uključiti i druge obveze upravljanja. Plaćanja za te obveze dodjeljuju se u skladu s uvjetima utvrđenima u ovom članku i kako je dodatno utvrđeno u strateškim planovima u okviru ZPP-a.
2. Države članice plaćanja dodjeljuju samo poljoprivrednicima ili drugim korisnicima koji dobrovoljno pristanu na obveze upravljanja za koje se smatra da su korisne za postizanje jednog ili više specifičnih ciljeva utvrđenih u članku 6. stavcima 1. i 2.
3. Na temelju ovog članka države članice pružaju plaćanja samo za obveze koje:
 - (a) nadilaze relevantne propisane zahtjeve upravljanja i GAEC standarde utvrđene na temelju poglavlja I. odjeljka 2.;
 - (b) nadilaze relevantne minimalne zahtjeve za upotrebu gnojiva i sredstava za zaštitu bilja ili za dobrobit životinja te druge relevantne obvezne zahtjeve utvrđene nacionalnim pravom i pravom Unije; taj se zahtjev ne primjenjuje na obveze povezane s poljoprivredno-šumarskim sustavima i održavanjem pošumljenih područja;
 - (c) nadilaze uvjete utvrđene za održavanje poljoprivrednih površina u skladu s člankom 4. stavkom 2.;
 - (d) se razlikuju od obveza za koje su plaćanja dodijeljena na temelju članka 31.

Za obveze iz prvog podstavka točke (b), ako se nacionalnim pravom nameću novi zahtjevi koji nadilaze odgovarajuće minimalne zahtjeve utvrđene u pravu Unije, potpora se može dodijeliti za obveze kojima se doprinosi ispunjavanju tih zahtjeva na najviše 24 mjeseca od datuma kada su postale obvezne za poljoprivredno gospodarstvo.

4. Države članice utvrđuju plaćanja koja treba izvršiti na temelju dodatnih nastalih troškova i gubitka prihoda koji su rezultat preuzimanja obveza, uzimajući u obzir utvrđene ciljne vrijednosti. Ta se plaćanja dodjeljuju godišnje, a mogu pokrivati i transakcijske troškove. U opravdanim slučajevima države članice potporu mogu dodijeliti kao jednokratnu uplatu po jedinici.

5. Države članice mogu promicati i podupirati zajedničke programe i programe plaćanja na temelju rezultata kako bi potaknule poljoprivrednike ili druge korisnike da ostvare znatno poboljšanje kvalitete okoliša u većem opsegu ili na mjerljiv način.

6. Obveze se preuzimaju na razdoblje od pet do sedam godina.

Međutim, države članice mogu u svojim strateškim planovima u okviru ZPP-a odrediti:

- (a) dulje razdoblje za određene vrste obveza, uključujući mogućnost godišnjeg produljenja nakon isteka početnog razdoblja, ako je to dulje razdoblje potrebno kako bi se postigli ili održali određeni povoljni učinci na okoliš ili dobrobit životinja;
- (b) kraće razdoblje od najmanje godinu dana za obveze u pogledu dobrobiti životinja, obveze u pogledu očuvanja, održive upotrebe i razvoja genetskih resursa, za prijelaz na ekološki uzgoj, za nove obveze koje izravno proizlaze iz obveza izvršenih u početnom razdoblju ili u drugim opravdanim slučajevima.

7. Države članice osiguravaju da se predvidi revizijska klauzula za operacije koje se provode u okviru vrste intervencija iz ovog članka kako bi se osigurala njihova prilagodba zbog izmjena relevantnih obveznih standarda, zahtjeva ili obveza iz stavka 3. koje te obveze moraju nadilaziti ili kako bi se osigurala sukladnost s prvim podstavkom točkom (d) tog stavka. Ako korisnik ne prihvati takvu prilagodbu, obveza prestaje i ne zahtijeva se povrat plaćanja na temelju ovog članka za razdoblje u kojemu je obveza bila na snazi.

Države članice također osiguravaju da se predvidi revizijska klauzula za operacije koje se provode u okviru vrste intervencija iz ovog članka koje premašuju razdoblje strateških planova u okviru ZPP-a kako bi se omogućila njihova prilagodba pravnom okviru koji se primjenjuje u sljedećem razdoblju.

8. Ako se potpora na temelju ovog članka dodjeljuje za obveze u području poljoprivrede, okoliša i klime ili obveze za prijelaz na prakse i metode ekološkog uzgoja kako su utvrđene u Uredbi (EU) 2018/848 ili njihovo zadržavanje, države članice uspostavljaju plaćanja po hektaru. Za druge obveze države članice mogu primjenjivati i druge jedinice osim hektara. U opravdanim slučajevima države članice mogu dodijeliti potporu na temelju ovog članka kao jednokratni iznos.

9. Države članice osiguravaju da osobe koje provode operacije za ovu vrstu intervencija raspolažu relevantnim znanjem i informacijama potrebnima za provedbu tih operacija te da, kako bi se pomoglo poljoprivrednicima koji se obvežu promijeniti svoj sustav proizvodnje, primjereno osposobljavanje bude dostupno onima kojima je potrebno, kao i pristup stručnom znanju.

10. Države članice osiguravaju da su intervencije iz ovog članka u skladu s onima koje se temelje na članku 31.

Članak 71.

Prirodna ili druga ograničenja specifična za određeno područje

1. Države članice mogu dodijeliti plaćanja za prirodna ili druga ograničenja specifična za određeno područje u skladu s uvjetima utvrđenima u ovom članku i kako je dodatno utvrđeno u njihovim strateškim planovima u okviru ZPP-a u cilju doprinosa ostvarenju jednog ili više specifičnih ciljeva iz članka 6. stavaka 1. i 2.

2. Plaćanja na temelju ovog članka dodjeljuju se aktivnim poljoprivrednicima za područja određena na temelju članka 32. Uredbe (EU) br. 1305/2013.
3. Države članice mogu provesti detaljnu analizu u skladu s uvjetima predviđenima u članku 32. stavku 3. trećem podstavku Uredbe (EU) br. 1305/2013.
4. Države članice plaćanja na temelju ovog članka mogu dodijeliti samo kako bi se korisnicima u potpunosti ili djelomično nadoknadili dodatni troškovi i gubitak prihoda povezani s prirodnim ili drugim ograničenjima specifičnima za određeno područje na dotičnom području.
5. Dodatni troškovi i gubitak prihoda, kako su navedeni u stavka 4., izračunavaju se s obzirom na prirodna ili druga ograničenja specifična za određeno područje, u usporedbi s područjima bez prirodnih ili drugih ograničenja specifičnih za određeno područje.
6. Plaćanja na temelju ovog članka dodjeljuju se godišnje po hektaru poljoprivredne površine.

Članak 72.

Nepovoljni položaj specifičan za određeno područje koji proizlazi iz određenih obveznih zahtjeva

1. Države članice mogu dodijeliti plaćanja za nepovoljni položaj specifičan za određeno područje koji proizlazi iz zahtjeva povezanih s provedbom direktiva 92/43/EEZ, 2009/147/EZ ili 2000/60/EZ u skladu s uvjetima utvrđenima u ovom članku i kako je dodatno utvrđeno u njihovim strateškim planovima u okviru ZPP-a u cilju doprinosa ostvarenju jednog ili više specifičnih ciljeva iz članka 6. stavaka 1. i 2.
2. Plaćanja na temelju ovog članka dodjeljuju se poljoprivrednicima, posjednicima šuma i njihovim udruženjima te drugim upraviteljima zemljišta.
3. Pri utvrđivanju područja s nepovoljnim položajem države članice mogu obuhvatiti jedno ili više od sljedećih područja:
 - (a) poljoprivredna i šumska područja u okviru mreže Natura 2000 utvrđena na temelju direktiva 92/43/EEZ i 2009/147/EZ;
 - (b) ostala razgraničena zaštićena prirodna područja s ograničenjima u pogledu okoliša koja se primjenjuju na poljoprivrednu proizvodnju ili šumarstvo, a koja doprinose provedbi članka 10. Direktive 92/43/EEZ, pod uvjetom da ta područja ne premašuju 5 % područja u okviru mreže Natura 2000 obuhvaćenih teritorijalnim područjem svakog strateškog plana u okviru ZPP-a;
 - (c) poljoprivredna područja uključena u planove upravljanja riječnim slivom na temelju Direktive 2000/60/EZ.
4. Države članice mogu dodijeliti plaćanja na temelju ovog članka samo kako bi se korisnicima u cijelosti ili djelomično nadoknadili dodatni troškovi i gubitak prihoda povezani s nepovoljnim položajem specifičnim za određeno područje na dotičnom području, uključujući transakcijske troškove.
5. Dodatni troškovi i gubitak prihoda, kako su navedeni u stavku 4., izračunavaju se kako slijedi:
 - (a) u pogledu ograničenja koja proizlaze iz direktiva 92/43/EEZ i 2009/147/EZ, u vezi s nepovoljnim položajem koji proizlazi iz zahtjeva koji nadilaze relevantne GAEC standarde utvrđene u poglavlju I. odjeljku 2. ove glave te uvjete utvrđene za održavanje poljoprivredne površine u skladu s člankom 4. stavkom 2. ove Uredbe;
 - (b) u pogledu ograničenja koja proizlaze iz Direktive 2000/60/EZ, u vezi s nepovoljnim položajem koji proizlazi iz zahtjeva koji nadilaze relevantne propisane zahtjeve upravljanja, uz iznimku SMR-a 1. navedenog u Prilogu III. ovoj Uredbi, i GAEC standarde utvrđene u poglavlju I. odjeljku 2. ove glave te uvjete utvrđene za održavanje poljoprivredne površine u skladu s člankom 4. stavkom 2. ove Uredbe;

6. Plaćanja na temelju ovog članka dodjeljuju se godišnje po hektaru površine.

Članak 73.

Ulaganja

1. Države članice mogu dodijeliti potporu za ulaganja u skladu s uvjetima utvrđenima u ovom članku i kako je dodatno utvrđeno u njihovim strateškim planovima u okviru ZPP-a.
2. Države članice potporu na temelju ovog članka mogu dodijeliti samo za ona ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu kojima se doprinosi postizanju jednog ili više specifičnih ciljeva utvrđenih u članku 6. stavcima 1. i 2.

Za poljoprivredna gospodarstva iznad određene veličine, koju države članice trebaju utvrditi u svojim strateškim planovima u okviru ZPP-a, potpora sektoru šumarstva uvjetuje se dostavljanjem relevantnih informacija iz plana gospodarenja šumama ili jednakovrijednog instrumenta u skladu s održivim gospodarenjem šumama kako je definirano u Općim smjernicama za održivo gospodarenje šumama u Europi, donesenima na Drugoj ministarskoj konferenciji o zaštiti šuma u Europi održanoj u Helsinkiju 16. i 17. lipnja 1993.

3. Države članice utvrđuju popis neprihvatljivih ulaganja i kategorija rashoda, koji uključuje barem sljedeće:
 - (a) kupnju pravâ na poljoprivrednu proizvodnju;
 - (b) kupnju pravâ na plaćanje;
 - (c) kupnju zemljišta za iznos koji premašuje 10 % ukupnih prihvatljivih rashoda za dotičnu operaciju, uz iznimku kupnje zemljišta za očuvanje okoliša i očuvanje tla bogatih ugljikom ili zemljišta koje mladi poljoprivrednici kupuju koristeći se financijskim instrumentima; u slučaju financijskih instrumenata ta se gornja granica primjenjuje na prihvatljive javne rashode isplaćene krajnjem primatelju ili, u slučaju jamstava, na iznos dotičnog zajma;
 - (d) kupnju životinja te kupnju jednogodišnjih biljaka i njihovu sadnju za potrebe koje nisu:
 - i. obnova poljoprivrednog ili šumskog potencijala nakon prirodnih katastrofa, nepovoljnih klimatskih prilika ili katastrofalnih događaja;
 - ii. zaštita stoke od velikih grabežljivaca ili njezino korištenje u šumarstvu umjesto strojeva,
 - iii. uzgoj ugroženih pasmina kako su definirane u članku 2. točki 24. Uredbe (EU) 2016/1012 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁵⁾ u okviru obveza iz članka 70.; ili
 - iv. očuvanje biljnih sorti kojima prijete genetska erozija u okviru obveza iz članka 70.;
 - (e) kamate na dug, s izuzetkom onih na bespovratna sredstva dana u obliku subvencija kamatne stope ili subvencija naknada za jamstvo;
 - (f) ulaganja u veliku infrastrukturu, kako su utvrdile države članice u svojim strateškim planovima u okviru ZPP-a, koja nisu dio strategija lokalnog razvoja pod vodstvom zajednice utvrđenih u članku 32. Uredbe (EU) 2021/1060, osim za širokopojasni pristup i preventivna djelovanja za zaštitu od poplava ili zaštitu obalnih područja kojima je cilj smanjenje posljedica vjerojatnih prirodnih katastrofa, nepovoljnih klimatskih prilika ili katastrofalnih događaja;
 - (g) ulaganja u pošumljavanje koja nisu usklađena s okolišnim i klimatskim ciljevima u skladu s načelima održivoga gospodarenja šumama, kako su razvijena u paneuropskim smjernicama za pošumljavanje i ponovno pošumljavanje.

Prvi podstavak točke (a), (b), (d) i (f) ne primjenjuju se ako se potpora daje putem financijskih instrumenata.

⁽⁴⁵⁾ Uredba (EU) 2016/1012 Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2016. o zootehničkim i genealoškim uvjetima za uzgoj uzgojno valjanih životinja čistih pasmina, uzgojno valjanih hibridnih svinja i njihovih zametnih proizvoda i trgovinu njima kao i za njihov ulazak u Uniju te o izmjeni Uredbe (EU) br. 652/2014, direktiva Vijeća 89/608/EEZ i 90/425/EEZ i stavljanju izvan snage određenih akata u području uzgoja životinja („Uredba o uzgoju životinja”) (SL L 171, 29.6.2016., str. 66.).

4. Države članice ograničavaju potporu na jednu ili više stopa koje ne premašuju 65 % prihvatljivih troškova.

Maksimalne stope potpore mogu se povećati na:

(a) najviše 80 % za sljedeća ulaganja:

- i. ulaganja povezana s jednim ili više specifičnih ciljeva utvrđenih u članku 6. stavku 1. točkama (d), (e) i (f) te, u pogledu dobrobiti životinja, u članku 6. stavku 1. točki (i);
- ii. ulaganja mladih poljoprivrednika koji ispunjavaju uvjete koje su države članice predvidjele u svojim strateškim planovima u okviru ZPP-a u skladu s člankom 4. stavkom 6;
- iii. ulaganja u najudaljenije regije ili manje egejske otoke;

(b) najviše 85 % za ulaganja u mala poljoprivredna gospodarstva, kako su ih utvrdile države članice;

(c) najviše 100 % za sljedeća ulaganja:

- i. pošumljavanje, uspostava i regeneracija poljoprivredno-šumarskih sustava, okrupnjavanje zemljišta u šumarstvu i neproduktivna ulaganja povezana s jednim ili više specifičnih ciljeva utvrđenih u članku 6. stavku 1. točkama (d), (e) i (f), uključujući neproduktivna ulaganja usmjerena na zaštitu stoke i usjeva od štete koju prouzroče divlje životinje;
- ii. ulaganja u temeljne usluge u ruralnim područjima i infrastrukturu u poljoprivredi i šumarstvu, kako su utvrdile države članice;
- iii. ulaganja u obnovu poljoprivrednog ili šumskog potencijala nakon prirodnih katastrofa, nepovoljnih klimatskih prilika ili katastrofalnih događaja i ulaganja u odgovarajuće preventivne mjere, kao i ulaganja u održavanje zdravlja šuma;
- iv. neproduktivna ulaganja koja se podupiru strategijama lokalnog razvoja pod vodstvom zajednice utvrđenima u članku 32. Uredbe (EU) 2021/1060 i projektima operativnih skupina EIP-a kako je navedeno u članku 127. stavku 3. ove Uredbe.

5. Ako pravo Unije dovede do nametanja novih zahtjeva za poljoprivrednike, potpora se može dodijeliti kako bi ulaganja ispunjavala te zahtjeve na najviše 24 mjeseca od datuma kada su postali obvezni za poljoprivredno gospodarstvo.

Članak 74.

Ulaganja u navodnjavanje

1. Države članice mogu dodijeliti potporu za ulaganja u navodnjavanje u novim i postojećim navodnjavanjima područjima, pod uvjetom da su ispunjeni uvjeti utvrđeni u članku 73. i ovom članku.

2. Za ulaganja u navodnjavanje dodjeljuje se potpora samo ako je dotična država članica Komisiji poslala plan upravljanja riječnim slivom, kako je predviđeno Direktivom 2000/60/EZ, za cijelo područje na kojem će se ulagati, kao i za sva druga područja čiji okoliš može biti zahvaćen tim ulaganjem. Mjere koje stupaju na snagu na temelju plana upravljanja riječnim slivom u skladu s člankom 11. te direktive, a koje su relevantne za poljoprivredni sektor, navode se u relevantnom programu mjera.

3. U okviru ulaganja mora postojati uspostavljeno ili se uspostavlja mjerenje vode kojim se omogućuje mjerenje potrošnje vode na razini ulaganja za koje se dodjeljuje potpora.

4. Države članice mogu dodijeliti potporu za ulaganje u poboljšanje postojeće instalacije za navodnjavanje ili elementa infrastrukture za navodnjavanje samo ako:

- (a) je *ex ante* ocijenjeno da ono pruža potencijalne uštede vode u skladu s tehničkim parametrima postojeće instalacije ili infrastrukture;
- (b) u slučaju da ulaganje utječe na tijela podzemne vode ili površinske vode čije je stanje u relevantnom planu upravljanja riječnim slivom definirano kao manje od dobrog iz razloga povezanih s količinom vode, postiže se učinkovito smanjenje potrošnje vode koje doprinosi postizanju dobrog stanja tih vodnih tijela, kako je utvrđeno u članku 4. stavku 1. Direktive 2000/60/EZ.

Države članice u svojim strateškim planovima u okviru ZPP-a utvrđuju postotke za potencijalne uštede vode i učinkovito smanjenje potrošnje vode kao uvjet prihvatljivosti, u skladu s člankom 111. točkom (d). Takve uštede vode odražavaju potrebe utvrđene u planovima upravljanja riječnim slivovima koji proizlaze iz Direktive 2000/60/EZ navedene u Prilogu XIII. ovoj Uredbi.

Nijedan uvjet iz ovog stavka ne primjenjuje se na ulaganje u postojeću instalaciju koje je usmjereno samo na energetske učinkovitost, na ulaganje za stvaranje rezervoara ni na ulaganje u upotrebu obrađene vode koje ne utječe na tijelo podzemne vode ili površinske vode.

5. Države članice mogu dodijeliti potporu za ulaganja u upotrebu obrađene vode kao alternativnog načina opskrbe vodom samo ako su opskrba i upotreba te vode u skladu s Uredbom (EU) 2020/741 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁶⁾.

6. Države članice mogu dodijeliti potporu za ulaganje čiji je rezultat neto povećanje navodnjavanog područja koje utječe na tijelo podzemne vode ili površinske vode samo ako:

- (a) utvrđeno stanje vodnog tijela nije manje od dobrog u relevantnom planu upravljanja riječnim slivom zbog razloga koji su povezani s količinom vode; i
- (b) studija utjecaja na okoliš pokazuje da zbog ulaganja neće biti znatnog negativnog utjecaja na okoliš; tu studiju utjecaja na okoliš, koja se može odnositi i na skupine poljoprivrednih gospodarstava, provodi ili odobrava nadležno tijelo.

7. Države članice mogu dodijeliti potporu za ulaganje u stvaranje ili proširenje rezervoara u svrhu navodnjavanja samo ako to ne dovodi do znatnog negativnog utjecaja na okoliš.

8. Države članice ograničavaju potporu na jednu ili više stopa koje ne premašuju:

- (a) 80 % prihvatljivih troškova za ulaganja u navodnjavanje na poljoprivrednom gospodarstvu na temelju stavka 4.;
- (b) 100 % prihvatljivih troškova za ulaganja u poljoprivrednu infrastrukturu izvan poljoprivrednoga gospodarstva koja će se koristiti za navodnjavanje;
- (c) 65 % prihvatljivih troškova za ostala ulaganja u navodnjavanje na poljoprivrednom gospodarstvu.

Članak 75.

Pokretanje poslovanja mladih poljoprivrednika i novih poljoprivrednika te osnivanje ruralnih poduzeća

1. Države članice mogu dodijeliti potporu za pokretanje poslovanja mladih poljoprivrednika i osnivanje ruralnih poduzeća, uključujući pokretanje poslovanja novih poljoprivrednika, u skladu s uvjetima utvrđenima u ovom članku i kako je dodatno utvrđeno u njihovim strateškim planovima u okviru ZPP-a u cilju doprinosa ostvarenju jednog ili više specifičnih ciljeva utvrđenih u članku 6. stavcima 1. i 2.

2. Države članice potporu na temelju ovog članka mogu dodijeliti samo za pomoć:

- (a) pokretanju poslovanja mladih poljoprivrednika koji ispunjavaju uvjete koje su države članice predvidjele u svojim strateškim planovima u okviru ZPP-a u skladu s člankom 4. stavkom 6.;
- (b) osnivanju ruralnih poduzeća povezanih s poljoprivredom ili šumarstvom, uključujući pokretanje poslovanja novih poljoprivrednika, ili diversifikaciji dohotka poljoprivrednih kućanstava na nepoljoprivredne aktivnosti;
- (c) osnivanju poduzeća za nepoljoprivredne aktivnosti u ruralnim područjima povezanim sa strategijama lokalnog razvoja pod vodstvom zajednice utvrđenima u članku 32. Uredbe (EU) 2021/1060.

3. Države članice utvrđuju uvjete za podnošenje i sadržaj poslovnog plana koji korisnici moraju dostaviti da bi primili potporu na temelju ovog članka.

4. Države članice potporu dodjeljuju u obliku jednokratnih iznosa ili financijskih instrumenata ili kombinacije obaju oblika. Potpora je ograničena na maksimalni iznos pomoći od 100 000 EUR i može se diferencirati u skladu s objektivnim kriterijima.

⁽⁴⁶⁾ Uredba (EU) 2020/741 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. svibnja 2020. o minimalnim zahtjevima za ponovnu upotrebu vode (SL L 177, 5.6.2020., str. 32.).

*Članak 76.***Instrumenti za upravljanje rizicima**

1. Države članice mogu dodijeliti potporu za instrumente za upravljanje rizicima u skladu s uvjetima utvrđenima u ovom članku i kako je dodatno utvrđeno u njihovim strateškim planovima u okviru ZPP-a.
 2. Potpora na temelju ovog članka može se dodijeliti kako bi se promicali instrumenti za upravljanje rizicima koji pomažu aktivnim poljoprivrednicima da upravljaju proizvodnjom i dohodovnim rizicima povezanim s njihovom poljoprivrednom djelatnošću koji su izvan njihove kontrole te koji doprinose postizanju jednog ili više specifičnih ciljeva utvrđenih u članku 6. stavcima 1. i 2.
 3. Države članice mogu, u skladu sa svojom procjenom potreba, dodijeliti potporu za različite vrste instrumenata za upravljanje rizicima, uključujući instrumente za stabilizaciju prihoda, a posebno za:
 - (a) financijske doprinose za premije za programe osiguranja;
 - (b) financijske doprinose za uzajamne fondove, uključujući za administrativne troškove osnivanja.
 4. Pri dodjeli potpore iz stavka 3. države članice utvrđuju sljedeće uvjete prihvatljivosti:
 - (a) vrstu i pokriće prihvatljivih instrumenata za upravljanje rizicima;
 - (b) metodologiju za izračun gubitaka i aktivacijske čimbenike za nadoknadu;
 - (c) pravila za uspostavu uzajamnih fondova i upravljanje njima te, ako je to relevantno, drugih prihvatljivih instrumenata za upravljanje rizicima.
 5. Države članice osiguravaju da se potpora dodjeljuje samo za pokriće gubitaka koji premašuju prag od najmanje 20 % prosječne godišnje proizvodnje ili dohotka poljoprivrednika u prethodnom trogodišnjem razdoblju ili trogodišnjeg prosjeka koji se temelji na prethodnom petogodišnjem razdoblju isključujući najveći i najmanji unos. Sektorskim instrumentima za upravljanje proizvodnim rizicima izračunavaju se gubici na razini poljoprivrednoga gospodarstva ili na razini aktivnosti poljoprivrednoga gospodarstva u dotičnom sektoru.
- Države članice mogu pružiti potporu u obliku financiranja samostalnog obrtnog kapitala u okviru financijskih instrumenata iz članka 80. stavka 3. za nadoknadu gubitaka iz prvog podstavka ovog stavka poljoprivrednicima koji ne sudjeluju u instrumentu za upravljanje rizicima.
6. Države članice ograničavaju potporu na jednu ili više stopa koje ne premašuju 70 % prihvatljivih troškova.
- Ovaj se stavak ne primjenjuje na doprinose iz članka 19.
7. Države članice osiguravaju izbjegavanje prekomjerne naknade nastale kao rezultat kombinacije intervencija na temelju ovog članka s drugim javnim ili privatnim shemama za upravljanje rizicima.

*Članak 77.***Suradnja**

1. Države članice mogu dodijeliti potporu za suradnju u skladu s uvjetima utvrđenima u ovom članku i kako je dodatno utvrđeno u njihovim strateškim planovima u okviru ZPP-a radi:
 - (a) pripreme i provedbe projekata operativnih skupina EIP-a iz članka 127. stavka 3.;
 - (b) pripreme i provedbe LEADER-a;
 - (c) promicanja i podupiranja sustava kvalitete koje priznaje Unija ili države članice te njihove upotrebe od strane poljoprivrednika;
 - (d) potpore skupinama proizvođača, organizacijama proizvođača ili međusektorskim organizacijama;
 - (e) pripreme i provedbe strategija pametnih sela, kako su ih utvrdile države članice;
 - (f) podupiranja drugih oblika suradnje.

2. Države članice potporu na temelju ovog članka mogu dodijeliti samo za promicanje novih oblika suradnje, uključujući postojeće za pokretanje nove aktivnosti. Ta suradnja uključuje barem dva aktera i njome se doprinosi postizanju jednog ili više specifičnih ciljeva utvrđenih u članku 6. stavcima 1. i 2.

3. Države članice na temelju ovog članka mogu pokrivati troškove povezane sa svim aspektima suradnje.

4. Države članice mogu dodijeliti potporu kao ukupan iznos na temelju ovog članka kojim se pokrivaju troškovi suradnje i troškovi provedenih operacija, ili mogu pokriti samo troškove suradnje i upotrijebiti sredstava iz drugih vrsta intervencija u području ruralnog razvoja ili iz drugih nacionalnih ili Unijinih instrumenata potpore za pokrivanje troškova provedenih operacija.

Ako se potpora isplaćuje u ukupnom iznosu, države članice osiguravaju da je provedena operacija u skladu s relevantnim pravilima i zahtjevima utvrđenima u člancima od 70. do 76. i članku 78.

Kada je riječ o LEADER-u, odstupajući od prvog podstavka ovog stavka:

(a) potpora za sve troškove prihvatljive za pripremnu potporu na temelju članka 34. stavka 1. točke (a) Uredbe (EU) 2021/1060 i za provedbu odabranih strategija na temelju točaka (b) i (c) tog stavka dodjeljuje se samo kao ukupni iznos na temelju ovog članka; i

(b) države članice osiguravaju da su provedene operacije koje se sastoje od ulaganja u skladu s relevantnim pravilima i zahtjevima Unije u okviru vrste intervencija za ulaganja iz članka 73. ove Uredbe.

5. Države članice na temelju ovog članka ne dodjeljuju potporu za suradnju koja obuhvaća samo istraživačka tijela.

6. Kada je riječ o suradnji u kontekstu nasljeđivanja poljoprivrednoga gospodarstva, posebno za generacijsku obnovu na razini poljoprivrednoga gospodarstva, države članice potporu mogu dodijeliti samo onim poljoprivrednicima koji su navršili ili će do kraja operacije navršiti dob za umirovljenje koju utvrđuje dotična država članica u skladu sa svojim nacionalnim zakonodavstvom.

7. Države članice potporu ograničavaju na najviše sedam godina. Taj se uvjet ne primjenjuje na LEADER te, u opravdanim slučajevima, na kolektivna djelovanja u području okoliša i klime potrebna kako bi se postigli specifični ciljevi utvrđeni u članku 6. stavku 1. točkama (d), (e) i (f).

8. Države članice ograničavaju potporu za:

(a) informacijska i promidžbena djelovanja za sustave kvalitete na jednu ili više stopa koje ne premašuju 70 % prihvatljivih troškova;

(b) osnivanje skupina proizvođača, organizacija proizvođača ili međusektorskih organizacija na 10 % godišnje vrijednosti proizvodnje skupine ili organizacije stavljene na tržište s najviše 100 000 EUR godišnje; ta se potpora postupno smanjuje te je ograničena na prvih pet godina nakon priznavanja.

Članak 78.

Razmjena znanja i širenje informacija

1. Države članice mogu dodijeliti potporu za razmjenu znanja i širenje informacija u skladu s uvjetima utvrđenima u ovom članku i kako je dodatno detaljno navedeno u njihovim strateškim planovima u okviru ZPP-a u cilju doprinosa postizanju jednog ili više specifičnih ciljeva utvrđenih u članku 6. stavcima 1. i 2., uz posebnu usmjerenost na zaštitu prirode, okoliša i klime, uključujući djelovanja u svrhu obrazovanja i podizanja svijesti u području okoliša te razvoj ruralnih poduzeća i zajednica.

2. Potpora na temelju ovog članka može pokrivati troškove svih relevantnih djelovanja za promicanje inovacija, osposobljavanja i savjetovanja te drugih oblika razmjene znanja i širenja informacija, uključujući izradu i ažuriranje planova i studija s ciljem razmjene znanja i širenja informacija. Takva djelovanja doprinose postizanju jednog ili više specifičnih ciljeva utvrđenih u članku 6. stavcima 1. i 2.

3. Potpora za usluge savjetovanja dodjeljuje se samo za usluge savjetovanja koje su usklađene s člankom 15. stavkom 3.
4. Za uspostavu usluga savjetovanja države članice mogu dodijeliti potporu u obliku fiksnog iznosa od najviše 200 000 EUR. One osiguravaju da ta potpora bude vremenski ograničena.
5. Države članice osiguravaju da se djelovanja za koja se dodjeljuje potpora u okviru ove vrste intervencija temelje na opisu AKIS-a, i da su usklađena s opisom AKIS-a, u njihovim strateškim planovima u okviru ZPP-a u skladu s člankom 114. točkom (a) podtočkom i.

Odjeljak 2.

Elementi koji se primjenjuju na više vrsta intervencija

Članak 79.

Odabir operacija

1. Nakon savjetovanja s odborom za praćenje iz članka 124. („odbor za praćenje”) nacionalno upravljačko tijelo, regionalna upravljačka tijela ako je to relevantno ili imenovana posrednička tijela utvrđuju kriterije odabira za intervencije koje se odnose na sljedeće vrste intervencija: ulaganja, pokretanje poslovanja mladih poljoprivrednika i novih poljoprivrednika te osnivanje ruralnih poduzeća, suradnju te razmjenu znanja i širenje informacija. Tim kriterijima odabira nastoji se osigurati jednako postupanje prema svim podnositeljima zahtjeva, učinkovitije korištenje financijskih sredstava i usmjeravanje potpore u skladu sa svrhom intervencija.

Države članice mogu odlučiti ne primjenjivati kriterije odabira za intervencije ulaganja koje su jasno usmjerene na okolišne svrhe ili se provode u vezi s aktivnostima obnavljanja.

Odstupajući od prvog podstavka, u opravdanim slučajevima može se, nakon savjetovanja s odborom za praćenje, utvrditi drukčija metoda odabira.

2. Nadležnošću upravljačkih ili imenovanih posredničkih tijela utvrđenom u stavku 1. ne dovode se u pitanje zadaće lokalnih akcijskih skupina utvrđenih u članku 33. Uredbe (EU) 2021/1060.

3. Stavak 1. ne primjenjuje se ako se potpora pruža u obliku financijskih instrumenata.

4. Države članice mogu odlučiti da neće primjenjivati kriterije odabira iz stavka 1. za operacije koje su dobile oznaku „pečat izvrsnosti” u okviru programa Obzor 2020. uspostavljenog Uredbom (EU) br. 1291/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁷⁾, u okviru programa Obzor Europa ili u okviru Programa za okoliš i djelovanje u području klime (LIFE) uspostavljenog Uredbom (EU) 2021/783 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁸⁾, pod uvjetom da su te operacije u skladu sa strateškim planom u okviru ZPP-a.

5. Cijela operacija ili njezin dio može se provesti izvan dotične države članice, uključujući izvan Unije, pod uvjetom da se operacijom doprinosi postizanju ciljeva strateškog plana u okviru ZPP-a.

⁽⁴⁷⁾ Uredba (EU) br. 1291/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o osnivanju Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor 2020. (2014. – 2020.) i o stavljanju izvan snage Odluke br. 1982/2006/EZ (SL L 347, 20.12.2013., str. 104.).

⁽⁴⁸⁾ Uredba (EU) 2021/783 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2021. o uspostavi Programa za okoliš i djelovanje u području klime (LIFE) i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1293/2013 (SL L 172, 17.5.2021., str. 53.).

Članak 80.

Posebna pravila za financijske instrumente

1. Potpora u obliku financijskih instrumenata iz članka 58. Uredbe (EU) 2021/1060 može se dodijeliti u okviru vrsta intervencija iz članaka od 73. do 78. ove Uredbe.

2. Ako se potpora dodjeljuje u obliku financijskih instrumenata, primjenjuju se definicije pojmova „financijski instrument”, „financijski proizvod”, „krajnji primatelj”, „holding fond”, „posebni fond”, „učinak poluge”, „faktor multiplikacije”, „troškovi upravljanja” i „naknade za upravljanje” utvrđene u članku 2. Uredbe (EU) 2021/1060 i odredbe glave V. poglavlja II. odjeljka II. te uredbe.

Uz to, primjenjuju se stavci 3, 4. i 5. ovog članka.

3. U skladu s člankom 58. stavkom 2. Uredbe (EU) 2021/1060 obrtni kapital, uključujući samostalni obrtni kapital, može biti prihvatljiv rashod na temelju članaka 73., 74., 76., 77. i 78. ove Uredbe, ako se njime doprinosi postizanju najmanje jednog specifičnog cilja koji je relevantan za dotičnu intervenciju. Potpora za financiranje samostalnog obrtnog kapitala na temelju bilo kojeg od tih članaka može se pružiti bez podlijevanja zahtjevu da krajnji primatelj prima potporu za druge rashode na temelju istog članka.

Za aktivnosti obuhvaćene područjem primjene članka 42. UFEU-a ukupni iznos potpore za obrtni kapital koja se pruža krajnjem primatelju ne smije premašiti bruto ekvivalent bespovratnog sredstva u iznosu od 200 000 EUR tijekom bilo kojeg razdoblja od tri fiskalne godine.

4. Odstupajući od članaka 73., 74., 76., 77. i 78., stope potpore utvrđene u tim člancima ne primjenjuju se na financiranje samostalnog obrtnog kapitala.

5. Prihvatljive rashode financijskog instrumenta čine ukupni iznos plaćenih prihvatljivih javnih rashoda, isključujući dodatno nacionalno financiranje iz članka 115. stavka 5., ili, u slučaju jamstava, izdvojenih za ugovore o jamstvu u okviru financijskog instrumenta tijekom razdoblja prihvatljivosti. Taj iznos odgovara sljedećem:

- (a) plaćanjima krajnjim primateljima, u slučaju zajmova, vlasničkih i kvazivlasničkih ulaganja;
- (b) izdvojenim sredstvima za ugovore o jamstvu, neovisno o tome jesu li još na snazi ili su već istekli, kako bi se provelo moguće aktiviranje jamstva za gubitke, izračunano na temelju faktora multiplikacije utvrđenog za odnosne temeljne isplaćene nove zajmove ili vlasnička ulaganja u krajnje primatelje;
- (c) plaćanjima krajnjim primateljima ili u korist krajnjih primatelja ako se financijski instrumenti kombiniraju s drugim doprinosima Unije u operaciji jedinstvenog financijskog instrumenta u skladu s člankom 58. stavkom 5. Uredbe (EU) 2021/1060;
- (d) plaćanjima naknada za upravljanje i povratima troškova upravljanja koji su nastali za tijela koja provode financijski instrument.

Ako se financijski instrument provodi tijekom uzastopnih programskih razdoblja, potpora se može pružiti krajnjim primateljima ili u njihovu korist, uključujući troškove upravljanja i naknade za upravljanje, na temelju sporazuma sklopljenih u prethodnom programskom razdoblju, pod uvjetom da je takva potpora u skladu s pravilima prihvatljivosti za sljedeće programsko razdoblje. U takvim se slučajevima prihvatljivost rashoda podnesenih u izjavama o rashodima utvrđuje u skladu s pravilima dotičnog programskog razdoblja.

Za potrebe prvog podstavka točke (b), ako subjekt koji ostvaruje korist od jamstava nije isplatio planirani iznos novih zajmova, vlasničkih ili kvazivlasničkih ulaganja krajnjim primateljima u skladu s faktorom multiplikacije, prihvatljivi rashodi smanjuju se razmjerno tome. Faktor multiplikacije može se preispitati ako je to opravdano naknadnim promjenama tržišnih uvjeta. Takvo preispitivanje nema retroaktivni učinak.

Za potrebe prvog podstavka točke (d) ovog stavka, naknade za upravljanje temelje se na uspješnosti. Ako se tijela koja provode holding fond biraju izravnom dodjelom ugovora na temelju članka 59. stavka 3. Uredbe (EU) 2021/1060, iznos troškova i naknada za upravljanje plaćenih tim tijelima koji se može prijaviti kao prihvatljivi rashod podliježe pragu od najviše 5 % ukupnog iznosa prihvatljivih javnih rashoda isplaćenih krajnjim primateljima u zajmovima ili izdvojenih za ugovore o jamstvu te najviše 7 % ukupnog iznosa prihvatljivih javnih rashoda isplaćenih krajnjim primateljima u vlasničkim i kvazivlasničkim ulaganjima.

Ako se tijela koja provode posebni fond biraju izravnom dodjelom ugovora na temelju članka 59. stavka 3. Uredbe (EU) 2021/1060, iznos troškova i naknada za upravljanje plaćenih tim tijelima koji se može prijaviti kao prihvatljivi rashod podliježe pragu od najviše 7 % ukupnog iznosa prihvatljivih javnih rashoda isplaćenih krajnjim primateljima u zajmovima ili izdvojenih za ugovore o jamstvu te najviše 15 % ukupnog iznosa prihvatljivih javnih rashoda isplaćenih krajnjim primateljima u vlasničkim i kvazivlasničkim ulaganjima.

Za potrebe prvog podstavka točke (d), ako se tijela koja provode holding fond ili posebne fondove biraju u natječajnom postupku u skladu s primjenjivim pravom, iznos troškova i naknada za upravljanje utvrđuje se u sporazumu o financiranju na temelju rezultata natječajnog postupka.

Ako su naknade za obradu, ili bilo koji njihov dio, naplaćene krajnjim primateljima, ne prijavljuju se kao prihvatljivi rashodi.

Članak 81.

Upotreba EPFRR-a putem programa InvestEU

1. Države članice mogu u prijedlogu strateškog plana u okviru ZPP-a iz članka 118. ili u zahtjevu za izmjenu strateškog plana u okviru ZPP-a iz članka 119. dodijeliti iznos od najviše 3 % početnih ukupnih dodijeljenih sredstava EPFRR-a strateškom planu u okviru ZPP-a za doprinos programu InvestEU i provedbu putem jamstva EU-a i savjetodavnog centra InvestEU. Strateški plan u okviru ZPP-a sadržava obrazloženje upotrebe programa InvestEU i njegov doprinos ostvarenju jednog ili više specifičnih ciljeva utvrđenih u članku 6. stavcima 1. i 2. i odabranih na temelju strateškog plana u okviru ZPP-a.

Iznos doprinosa programu InvestEU provodi se u skladu s pravilima utvrđenima u Uredbi (EU) 2021/523.

2. Države članice određuju ukupni iznos doprinosa za svaku godinu. U slučaju zahtjeva za izmjenu strateškog plana u okviru ZPP-a ti se iznosi odnose samo za buduće godine.

3. Iznos iz stavka 1. upotrebljava se kao rezervacija za dio jamstva EU-a u okviru odjeljka „države članice” i za savjetodavni centar InvestEU, nakon sklapanja sporazuma o doprinosu iz članka 10. stavka 3. Uredbe (EU) 2021/523. Proračunske obveze Unije u odnosu na svaki sporazum o doprinosu može preuzeti Komisija, u godišnjim obrocima tijekom razdoblja između 1. siječnja 2023. i 31. prosinca 2027.

4. Ako sporazum o doprinosu, kako je navedeno u članku 10. stavku 2. Uredbe (EU) 2021/523, za iznos iz stavka 1. ovog članka dodijeljen u strateškom planu u okviru ZPP-a nije sklopljen u roku od četiri mjeseca nakon donošenja provedbene odluke Komisije kojom se odobrava taj strateški plan u okviru ZPP-a u skladu s člankom 118. ove Uredbe, odgovarajući iznos preraspodjeljuje se u strateškom planu u okviru ZPP-a nakon što država članica odobri zahtjev za izmjenu podnesen u skladu s člankom 119. ove Uredbe.

Sporazum o doprinosu za iznos iz stavka 1. ovog članka dodijeljen u zahtjevu za izmjenu strateškog plana u okviru ZPP-a podnesenom u skladu s člankom 119. ove Uredbe sklapa se istodobno s donošenjem provedbene odluke Komisije kojom se odobrava ta izmjena strateškog plana u okviru ZPP-a.

5. Ako sporazum o jamstvu, kako je navedeno u članku 10. stavku 4. drugom podstavku Uredbe (EU) 2021/523, nije sklopljen u roku od devet mjeseci od odobrenja sporazuma o doprinosu, sporazum o doprinosu otkazuje se ili sporazumno produljuje.

Ako država članica prestane sudjelovati u programu InvestEU, dotični iznosi uplaćeni u zajednički fond za rezervacije kao rezervacija predmet su povrata kao unutarnji namjenski prihodi na temelju članka 21. stavka 5. Financijske uredbe, a država članica podnosi zahtjev za izmjenu svojeg strateškog plana u okviru ZPP-a kako bi se iskoristili iznos čiji je povrat osiguran i iznosi dodijeljeni budućim kalendarskim godinama u skladu sa stavkom 2. ovog članka.

Raskid ili izmjena sporazuma o doprinosu sklapa se istodobno s donošenjem provedbene odluke Komisije kojom se odobrava relevantna izmjena strateškog plana u okviru ZPP-a, a najkasnije 31. prosinca 2026.

6. Ako sporazum o jamstvu, kako je navedeno u članku 10. stavku 4. drugom podstavku Uredbe (EU) 2021/523, nije propisno proveden u roku dogovorenom u sporazumu o doprinosu, ali ne duljem od četiri godine od potpisa sporazuma o jamstvu, sporazum o doprinosu se mijenja. Država članica može zatražiti da se u pogledu iznosa kojima se doprinosi jamstvu EU-a u skladu sa stavkom 1. ovog članka za koje su u sporazumu o jamstvu preuzete obveze, ali koji ne pokrivaju temeljne zajmove, vlasnička ulaganja ili druge instrumente koji nose rizik postupaju u skladu sa stavkom 5. ovog članka.

7. Sredstva ostvarena iznosima kojima se doprinosi jamstvu EU-a ili sredstva koja se mogu pripisati tim iznosima stavljaju se na raspolaganje državi članici u skladu s člankom 10. stavkom 5. točkom (a) Uredbe (EU) 2021/523 i upotrebljavaju se za potporu u okviru istog cilja ili ciljeva iz stavka 1. ovog članka u obliku financijskih instrumenata ili proračunskih jamstava.

8. Rok za automatski opoziv kako je predviđen u članku 34. Uredbe (EU) 2021/2116 za iznose koje treba ponovno upotrijebiti u strateškom planu u okviru ZPP-a u skladu sa stavcima 4., 5. i 6. ovog članka počinje u godini u kojoj su preuzete odgovarajuće proračunske obveze.

Članak 82.

Prikladnost i točnost izračuna plaćanja

Ako su plaćanja dodijeljena na temelju dodatnih troškova i gubitka prihoda u skladu s člancima 70., 71. i 72., države članice osiguravaju da su relevantni izračuni prikladni i točni te unaprijed utvrđeni na temelju pravedne, nepristrane i provjerljive metode izračuna. U tu svrhu tijela koja su funkcionalno neovisna od tijela nadležnih za provedbu strateškog plana u okviru ZPP-a, te posjeduju odgovarajuće stručno znanje, rade izračune ili potvrđuju prikladnost i točnost izračuna.

Članak 83.

Oblici bespovratnih sredstava

1. Ne dovodeći u pitanje članke 70., 71., 72. i 75., bespovratna sredstva dodijeljena na temelju ovog poglavlja mogu biti u bilo kojem od sljedećih oblika:

- (a) nadoknada prihvatljivih troškova koji su stvarno nastali za korisnika;
- (b) jedinični troškovi;
- (c) jednokratni iznosi;
- (d) financiranje uz primjenu paušalne stope.

2. Iznosi za oblike bespovratnih sredstava iz stavka 1. točaka (b), (c) i (d) određuju se na jedan od sljedećih načina:

- (a) pravednom, nepristranom i provjerljivom metodom izračuna koja se temelji na sljedećem:
 - i. statističkim podacima, drugim objektivnim informacijama ili stručnoj prosudbi;

- ii. provjerenim povijesnim podacima pojedinih korisnika; ili
 - iii. primjeni uobičajenih praksi troškovnog računovodstva pojedinih korisnika;
- (b) nacrtima proračuna koje je za svaki pojedinačni slučaj utvrdilo i *ex ante* dogovorilo tijelo koje odabire operacije;
 - (c) u skladu s pravilima za primjenu odgovarajućih jediničnih troškova, jednokratnih iznosa i paušalnih stopa koji se primjenjuju u politikama Unije za sličnu vrstu operacije;
 - (d) u skladu s pravilima za primjenu odgovarajućih jediničnih troškova, jednokratnih iznosa i paušalnih stopa koji se primjenjuju u okviru shema za bespovratna sredstva koje u cijelosti financira država članica za sličnu vrstu operacije.
3. Države članice korisnicima mogu dodijeliti uvjetovana bespovratna sredstva koja u cijelosti ili djelomično mogu biti predmet vraćanja kako je određeno u dokumentu u kojem su utvrđeni uvjeti za potporu te u skladu sa sljedećim uvjetima:
- (a) korisnici izvršavaju vraćanja u skladu s uvjetima koje su dogovorili s upravljačkim tijelom;
 - (b) države članice sredstva koja je korisnik vratio ponovno upotrebljavaju za potrebe istog specifičnog cilja strateškog plana u okviru ZPP-a do 31. prosinca 2029., u obliku uvjetovanih bespovratnih sredstava ili financijskog instrumenta, ili u nekom drugom obliku potpore; vraćeni iznosi i informacije o njihovoj ponovnoj upotrebi uključuju se u zadnje godišnje izvješće o uspješnosti;
 - (c) države članice donose potrebne mjere kako bi osigurale da se sredstva drže na odvojenim računima ili u okviru odgovarajućih računovodstvenih kodova;
 - (d) sredstva Unije koja su korisnici vratili u bilo kojem trenutku, ali koja nisu ponovno upotrijebljena do 31. prosinca 2029., ponovno se uplaćuju u proračun Unije u skladu s člankom 34. Uredbe (EU) 2021/2116.

Članak 84.

Delegirane ovlasti za dodatne zahtjeve za vrste intervencija u području ruralnog razvoja

Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 152. kojima se ova Uredba dopunjuje dodatnim zahtjevima uz zahtjeve iz ovog poglavlja u vezi s uvjetima dodjeljivanja potpore za:

- (a) obveze upravljanja iz članka 70. u vezi s genetskim resursima i dobrobiti životinja;
- (b) sustave kvalitete iz članka 77. u pogledu specifičnosti konačnog proizvoda, pristupa sustavu, provjere obvezujućih specifikacija proizvoda, transparentnosti sustava i sljedivosti proizvoda, kao i priznavanja dobrovoljnih programa certificiranja od strane država članica.

GLAVA IV.

FINANCIJSKE ODREDBE

Članak 85.

Rashodi EFJP-a i EPFRR-a

1. Iz EFJP-a financiraju se vrste intervencija koje se odnose na sljedeće:
- (a) izravna plaćanja utvrđena u članku 16.;
 - (b) intervencije u određenim sektorima utvrđene u glavi III. poglavlju III.

2. Iz EPFRR-a financiraju se vrste intervencija iz glave III. poglavlja IV. i tehnička pomoć na inicijativu država članica iz članka 94.

Članak 86.

Prihvatljivost rashoda

1. Rashodi su prihvatljivi:
 - (a) za doprinos iz EFJP-a od 1. siječnja one godine koja slijedi nakon godine u kojoj je Komisija odobrila strateški plan u okviru ZPP-a;
 - (b) za doprinos iz EPFRR-a od datuma podnošenja strateškog plana u okviru ZPP-a, ali ne prije 1. siječnja 2023.

2. Rashodi koji postanu prihvatljivi kao rezultat izmjene strateškog plana u okviru ZPP-a prihvatljivi su za doprinos iz EFJP-a nakon što Komisija odobri tu izmjenu te od datuma stupanja na snagu izmjene, a koji određuje dotična država članica u skladu s člankom 119. stavkom 8.

3. Rashodi koji postanu prihvatljivi kao rezultat izmjene strateškog plana u okviru ZPP-a prihvatljivi su za doprinos iz EPFRR-a od datuma podnošenja zahtjeva za izmjenu Komisiji ili od datuma obavijesti o izmjeni iz članka 119. stavka 9.

Odstupajući od prvog podstavka ovog stavka i stavka 4. drugog podstavka, u strateškom planu u okviru ZPP-a može se predvidjeti da, u slučaju kriznih mjera koje se provode zbog prirodnih katastrofa, katastrofalnih događaja ili nepovoljnih klimatskih prilika ili znatnih i naglih promjena socioekonomskih uvjeta u državi članici ili regiji, prihvatljivost rashoda financiranih iz EPFRR-a povezanih s izmjenama strateškog plana u okviru ZPP-a može započeti od datuma nastanka takvog događaja.

4. Rashodi su prihvatljivi za doprinos iz EPFRR-a ako su nastali korisniku, a plaćeni su do 31. prosinca 2029. Osim toga, rashodi su prihvatljivi za doprinos iz EPFRR-a samo ako je agencija za plaćanje zaista isplatila relevantnu pomoć do 31. prosinca 2029.

Države članice utvrđuju datum od kojeg su troškovi, koji su nastali korisniku, prihvatljivi. Datum početka ne može biti prije 1. siječnja 2023.

Operacije nisu prihvatljive za potporu ako su fizički dovršene ili u cijelosti provedene prije nego što je zahtjev za potporu podnesen upravljačkom tijelu, neovisno o tome jesu li izvršena sva povezana plaćanja.

Međutim, operacije koje su povezane s ranom njegom sadnica i njegom mladih stabala u skladu s načelima održivoga gospodarenja šumama i koje se odnose na jedan ili više specifičnih ciljeva utvrđenih u članku 6. stavku 1. točkama (d), (e) i (f), kako ih je definirala država članica, mogu biti prihvatljive za potporu čak i ako su fizički dovršene prije podnošenja zahtjeva za potporu upravljačkom tijelu.

5. Doprinosi u naravi i troškovi amortizacije mogu biti prihvatljivi za potporu u okviru EPFRR-a, podložno uvjetima koje odrede države članice.

Članak 87.

Dodjele financijskih sredstava za vrste intervencija u obliku izravnih plaćanja

1. Ne dovodeći u pitanje članak 17. Uredbe (EU) 2021/2116, ukupni iznos za vrste intervencija u obliku izravnih plaćanja koji se može dodijeliti u državi članici na temelju glave III. poglavlja II. ove Uredbe u kalendarskoj godini ne smije premašiti dodijeljena financijska sredstva te države članice utvrđena u Prilogu V.

Ne dovodeći u pitanje članak 17. Uredbe (EU) 2021/2116, maksimalni iznos koji se može dodijeliti u državi članici u kalendarskoj godini na temelju glave III. poglavlja II. odjeljka 3. pododjeljka 2. ove Uredbe, a prije primjene članka 17. ove Uredbe, ne smije premašiti dodijeljena financijska sredstva te države članice utvrđena u Prilogu VIII.

Za potrebe članaka 96. 97. i 98., dodjela financijskih sredstava države članice utvrđena u Prilogu V. nakon odbitka iznosa utvrđenih u Prilogu VIII. i prije bilo kakvih prijenosa u skladu s člankom 17. utvrđena je u Prilogu IX.

2. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 152. kojima se mijenjaju financijska sredstva dodijeljena državama članicama utvrđena u prilogima V. i IX. kako bi se uzela u obzir kretanja povezana s ukupnim maksimalnim iznosom izravnih plaćanja koja se mogu dodijeliti, uključujući prijenose iz članaka 17. i 103., prijenose dodijeljenih financijskih sredstava iz članka 88. stavka 5. i sve odbitke potrebne za financiranje vrsta intervencija u drugim sektorima iz članka 88. stavka 6.

Međutim, prilikom prilagodbe Priloga IX. ne uzimaju se u obzir nikakvi prijenosi u skladu s člankom 17.

3. Iznos indikativnih dodjela financijskih sredstava po intervenciji iz članka 101. za vrste intervencija u obliku izravnih plaćanja utvrđenih u članku 16. koja se trebaju dodijeliti u državi članici u kalendarskoj godini smije premašiti dodijeljena sredstva te države članice utvrđena u Prilogu V. za procijenjeni iznos smanjenja plaćanja predviđen u strateškom planu u okviru ZPP-a u skladu s člankom 112. stavkom 3. točkom (a) drugim podstavkom.

Članak 88.

Dodjele financijskih sredstava za određene vrste intervencija u određenim sektorima

1. Financijska pomoć Unije za vrste intervencija u sektoru vina dodjeljuje se državi članici kako je utvrđeno u Prilogu VII.

2. Financijska pomoć Unije za vrste intervencija u sektoru pčelarstva dodjeljuje se državi članici kako je utvrđeno u Prilogu X.

3. Financijska pomoć Unije za vrste intervencija u sektoru hmelja dodijeljena Njemačkoj iznosi 2 188 000 EUR po financijskoj godini.

4. Financijska pomoć Unije za vrste intervencija u sektoru maslinova ulja i stolnih maslina, po financijskoj godini, dodjeljuje se kako slijedi:

(a) 10 666 000 EUR za Grčku;

(b) 554 000 EUR za Francusku; i

(c) 34 590 000 EUR za Italiju.

5. Dotične države članice mogu u svojim strateškim planovima u okviru ZPP-a donijeti odluku o prijenosu ukupnih dodijeljenih financijskih sredstava iz stavaka 3. i 4. u svoja dodijeljena sredstva za izravna plaćanja. Ta se odluka ne smije preispitivati.

Dodijeljena financijska sredstva država članica prenesena u sredstva dodijeljena za izravna plaćanja više nisu na raspolaganju za vrste intervencija iz stavaka 3. i 4.

6. Države članice mogu u svojim strateškim planovima u okviru ZPP-a odlučiti da će iskoristiti do 3 % sredstava koja su im dodijeljena za izravna plaćanja utvrđena u Prilogu V., ako je to relevantno nakon odbitka iznosa dodijeljenih sredstava za pamuk utvrđenih u Prilogu VIII., za vrste intervencija u drugim sektorima iz glave III. poglavlja III. odjeljka 7.

Države članice mogu odlučiti postotak iz prvog podstavka povećati na najviše 5 %. U tom se slučaju iznos koji odgovara tom povećanju oduzima od maksimalnog iznosa utvrđenog u članku 96. stavku 1., 2. ili 5. i više nije raspoloživ za dodjelu za intervencije za proizvodno vezanu potporu dohotku iz glave III. poglavlja II. odjeljka 3. pododjeljka 1.

Iznos koji odgovara postotku dodijeljenih sredstava država članica za izravna plaćanja iz prvog i drugog podstavka ovog stavka i koji se upotrebljava za vrste intervencija u drugim sektorima za određenu financijsku godinu smatra se dodijeljenim sredstvima država članica po financijskoj godini za vrste intervencija u drugim sektorima.

7. Države članice mogu u 2025. preispitati svoje odluke iz stavka 6. u sklopu zahtjeva za izmjenu svojih strateških planova u okviru ZPP-a iz članka 119.

8. Iznosi utvrđeni u odobrenom strateškom planu u okviru ZPP-a koji proizlaze iz primjene stavaka 6. i 7. obvezujuću su u dotičnoj državi članici.

Članak 89.

Dodjele financijskih sredstava za vrste intervencija u području ruralnog razvoja

1. Ukupni iznos potpore Unije za vrste intervencija u području ruralnog razvoja na temelju ove Uredbe za razdoblje od 1. siječnja 2023. do 31. prosinca 2027. iznosi 60 544 439 600 EUR u tekućim cijenama u skladu s višegodišnjim financijskim okvirom za razdoblje 2021. – 2027. utvrđenim u Uredbi (EU, Euratom) 2020/2093.

2. 0,25 % sredstava iz stavka 1. namijenjeno je financiranju aktivnosti tehničke pomoći na inicijativu Komisije iz članka 7. Uredbe (EU) 2021/2116, uključujući europsku mrežu ZPP-a iz članka 126. stavka 2. ove Uredbe i EIP iz članka 127. ove Uredbe. Te se aktivnosti mogu odnositi na prethodna programska razdoblja i kasnija razdoblja strateških planova u okviru ZPP-a.

3. Godišnja raspodjela iznosa iz stavka 1. po državi članici nakon odbitka iznosa iz stavka 2. utvrđena je u Prilogu XI.

4. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 152. o izmjeni Priloga XI. radi preispitivanja godišnje raspodjele po državi članici kako bi se uzela u obzir relevantna kretanja, uključujući prijenose iz članaka 17. i 103., izvršile tehničke prilagodbe bez izmjene ukupne dodjele ili uzele u obzir bilo kakve druge izmjene predviđene zakonodavnim aktom nakon donošenja ove Uredbe.

Članak 90.

Doprinos iz EPFRR-a

U provedbenoj odluci Komisije kojom se odobrava strateški plan u okviru ZPP-a na temelju članka 118. stavka 6. utvrđuje se maksimalni doprinos iz EPFRR-a za plan. Doprinos iz EPFRR-a izračunava se na temelju iznosa prihvatljivih javnih rashoda, isključujući dodatno nacionalno financiranje iz članka 115. stavka 5.

Članak 91.

Stope doprinosa iz EPFRR-a

1. U strateškim planovima u okviru ZPP-a utvrđuje se, na regionalnoj ili nacionalnoj razini, jedinstvena stopa doprinosa iz EPFRR-a koja se primjenjuje na sve intervencije.

2. Odstupajući od stavka 1., najveća stopa doprinosa iz EPFRR-a iznosi:

- (a) 85 % prihvatljivih javnih rashoda u slabije razvijenim regijama;
- (b) 80 % prihvatljivih javnih rashoda u najudaljenijim regijama i na manjim egejskim otocima;
- (c) 60 % prihvatljivih javnih rashoda u tranzicijskim regijama u smislu članka 108. stavka 2. prvog podstavka točke (b) Uredbe (EU) 2021/1060;
- (d) 43 % prihvatljivih javnih rashoda u ostalim regijama.

3. Odstupajući od stavaka 1. i 2., ako je stopa utvrđena u strateškom planu u okviru ZPP-a u skladu sa stavkom 2. niža, maksimalna stopa doprinosa EPFRR-a iznosi:
 - (a) 65 % prihvatljivih javnih rashoda za plaćanja za prirodna ili druga ograničenja specifična za određeno područje na temelju članka 71.;
 - (b) 80 % prihvatljivih javnih rashoda za plaćanja na temelju članka 70., za plaćanja na temelju članka 72., za potporu za neproduktivna ulaganja iz članka 73., za potporu projektima operativnih skupina EIP-a na temelju članka 77. stavka 1. točke (a) i za LEADER na temelju članka 77. stavka 1. točke (b);
 - (c) 100 % prihvatljivih javnih rashoda za operacije koje se financiraju iz sredstava prenesenih u EPFRR u skladu s člancima 17. i 103.
4. Najmanja stopa doprinosa EPFRR-a iznosi 20 % iznosa prihvatljivih javnih rashoda.
5. Prihvatljivi javni rashodi iz stavaka 2., 3. i 4. isključuju dodatno nacionalno financiranje iz članka 115. stavka 5.

Članak 92.

Minimalne dodjele financijskih sredstava za LEADER

1. Najmanje 5 % ukupnog doprinosa iz EPFRR-a za strateški plan u okviru ZPP-a utvrđenog u Prilogu XI. rezervira se za LEADER.
2. Tijekom cijelog razdoblja strateškog plana u okviru ZPP-a ukupni rashodi EPFRR-a za ruralni razvoj, osim za LEADER, kako su utvrđeni u financijskom planu u skladu s člankom 112. stavkom 2. točkom (a), ne smiju premašiti 95 % ukupnog doprinosa iz EPFRR-a za strateški plan u okviru ZPP-a utvrđenog u Prilogu XI. Ta financijska gornja granica, nakon što je odobri Komisija u skladu s člankom 118. ili člankom 119., predstavlja financijsku gornju granicu utvrđenu pravom Unije.

Članak 93.

Minimalne dodjele financijskih sredstava za intervencije koje se odnose na specifične ciljeve u području okoliša i klime

1. Najmanje 35 % ukupnog doprinosa iz EPFRR-a za strateški plan u okviru ZPP-a kako je utvrđeno u Prilogu XI. rezervira se za intervencije koje se odnose na specifične ciljeve utvrđene u članku 6. stavku 1. točkama (d), (e) i (f) te, u pogledu dobrobiti životinja, u članku 6. stavku 1. točki (i).
2. Za potrebe određivanja doprinosa za postotak utvrđen u stavku 1. države članice uključuju rashode za sljedeće intervencije:
 - (a) 100 % za obveze upravljanja iz članka 70.;
 - (b) 50 % za prirodna ili druga ograničenja specifična za određeno područje iz članka 71.;
 - (c) 100 % za nepovoljan položaj specifičan za određeno područje iz članka 72.;
 - (d) 100 % za ulaganja na temelju članaka 73. i 74. povezana s jednim ili više specifičnih ciljeva utvrđenih u članku 6. stavku 1. točkama (d), (e) i (f) te, u pogledu dobrobiti životinja, u članku 6. stavku 1. točki (i).
3. Tijekom cijelog razdoblja strateškog plana u okviru ZPP-a ukupni rashodi EPFRR-a za ruralni razvoj, osim za intervencije iz stavka 2. ovog članka, kako su utvrđeni u financijskom planu u skladu s člankom 112. stavkom 2. točkom (a), ne smiju premašiti 65 % ukupnog doprinosa iz EPFRR-a za strateški plan u okviru ZPP-a kako je utvrđeno u Prilogu XI. Ta financijska gornja granica, nakon što je odobri Komisija u skladu s člankom 118. ili člankom 119., predstavlja financijsku gornju granicu utvrđenu pravom Unije.
4. Ovaj članak ne primjenjuje se na rashode za najudaljenije regije.

Članak 94.

Maksimalne dodjele financijskih sredstava za tehničku pomoć

1. Maksimalno 4 % ukupnog doprinosa iz EPFRR-a za strateški plan u okviru ZPP-a kako je utvrđeno u Prilogu XI. može se koristiti za financiranje djelovanja tehničke pomoći na inicijativu država članica iz članka 125.

Doprinos iz EPFRR-a može se povećati na 6 % za strateške planove u okviru ZPP-a ako ukupni iznos potpore Unije za ruralni razvoj iznosi do 1,1 milijarde EUR.

2. Povrat za tehničku pomoć vrši se kao financiranje uz primjenu paušalne stope u skladu s člankom 125. stavkom 1. točkom (e) Financijske uredbe u okviru međuplaćanja u skladu s člankom 32. Uredbe (EU) 2021/2116. Ta paušalna stopa predstavlja postotak utvrđen u strateškom planu u okviru ZPP-a za tehničku pomoć od ukupnih prijavljenih rashoda.

Članak 95.

Minimalne dodjele financijskih sredstava za potporu za mlade poljoprivrednike

1. Za svaku državu članicu minimalni iznos utvrđen u Prilogu XII. rezervira se za doprinos postizanju specifičnog cilja utvrđenog u članku 6. stavku 1. točki (g). Na temelju analize situacije u smislu prednosti, nedostataka, prilika i prijetnji („SWOT analiza”) i utvrđivanja potreba na koje treba odgovoriti, taj se iznos koristi za jednu ili obje od sljedećih vrsta intervencija:

- (a) dodatna potpora dohotku za mlade poljoprivrednike utvrđena u članku 30.;
- (b) pokretanje poslovanja mladih poljoprivrednika iz članka 75. stavka 2. točke (a).

2. Uz vrste intervencija iz stavka 1. ovog članka države članice mogu upotrijebiti minimalni iznos iz tog stavka za intervencije ulaganja za mlade poljoprivrednike iz članka 73., pod uvjetom da je primijenjena viša stopa potpore u skladu s člankom 73. stavkom 4. drugim podstavkom točkom (a) podtočkom ii. Kada se ta mogućnost koristi, najviše 50 % rashoda za ulaganja iz prve rečenice ubraja se u minimalni iznos koji treba rezervirati.

3. Za svaku kalendarsku godinu ukupni rashodi za vrste intervencija u obliku izravnih plaćanja, osim dodatne potpore dohotku za mlade poljoprivrednike utvrđene u članku 30., ne smiju premašiti financijska sredstva dodijeljena za izravna plaćanja za relevantnu kalendarsku godinu kako je utvrđeno u Prilogu V., umanjena za dio Priloga XII. koji je rezerviran u okviru dodatne potpore dohotku za mlade poljoprivrednike za relevantnu kalendarsku godinu, kako je utvrđeno u financijskim planovima država članica u skladu s člankom 112. stavkom 2. točkom (a) koje je Komisija odobrila u skladu s člankom 118. ili člankom 119. Ta financijska gornja granica predstavlja financijsku gornju granicu utvrđenu pravom Unije.

4. Tijekom cijelog razdoblja strateškog plana u okviru ZPP-a ukupni rashodi EPFRR-a za ruralni razvoj, osim za pokretanje poslovanja mladih poljoprivrednika iz članka 75. stavka 2. točke (a), ne smiju premašiti ukupni doprinos iz EPFRR-a za strateški plan u okviru ZPP-a kako je utvrđeno u Prilogu XI., umanjena za dio Priloga XII. rezerviran za pokretanje poslovanja mladih poljoprivrednika iz članka 75. stavka 2. točke (a), tijekom cijelog razdoblja strateških planova u okviru ZPP-a, kako je utvrđeno u financijskim planovima država članica u skladu s člankom 112. stavkom 2. točkom (a) koje je Komisija odobrila u skladu s člankom 118. ili člankom 119. Ta financijska gornja granica predstavlja financijsku gornju granicu utvrđenu pravom Unije.

5. Ako država članica odluči iskoristiti mogućnost predviđenu u stavku 2. ovog članka, pri utvrđivanju financijske gornje granice iz stavka 4. ovog članka uzima se u obzir udio rashoda za intervencije ulaganja za mlade poljoprivrednike s višom stopom potpore u skladu s člankom 73. stavkom 4. drugim podstavkom točkom (a) podtočkom ii., koji ne premašuje 50 % kako je utvrđeno u financijskom planu te države članice u skladu s člankom 112. stavkom 2. točkom (a) koji je Komisija odobrila u skladu s člankom 118. ili člankom 119.

*Članak 96.***Maksimalne dodjele financijskih sredstava za proizvodno vezanu potporu dohotku**

1. Indikativne dodjele financijskih sredstava za intervencije za proizvodno vezanu potporu dohotku iz glave III. poglavlja II. odjeljka 3. pododjeljka 1. ograničavaju se na najviše 13 % iznosa utvrđenih u Prilogu IX.
2. Odstupajući od stavka 1., države članice koje su u skladu s člankom 53. stavkom 4. Uredbe (EU) br. 1307/2013 u svrhu dobrovoljne proizvodno vezane potpore koristile više od 13 % svoje godišnje nacionalne gornje granice utvrđene u Prilogu II. toj uredbi, mogu donijeti odluku o korištenju u svrhu proizvodno vezane potpore dohotku više od 13 % iznosa utvrđenog u Prilogu IX. ovoj Uredbi. Postotak koji iz toga proizlazi ne smije premašiti postotak koji je Komisija odobrila za dobrovoljnu proizvodno vezanu potporu za godinu zahtjeva 2018.
3. Postotak iz stavka 1. može se povećati za najviše 2 postotna boda, pod uvjetom da se iznos za koji se premašuje postotak od 13 % dodijeli potpori za proteinske usjeve iz glave III. poglavlja II. odjeljka 3. pododjeljka 1.
4. Iznos uključen u odobreni strateški plan u okviru ZPP-a koji proizlazi iz primjene stavaka 1., 2. i 3. ne smije se premašiti.
5. Odstupajući od stavaka 1. i 2., države članice mogu odlučiti iskoristiti do 3 milijuna EUR godišnje za financiranje proizvodno vezane potpore dohotku.
6. Ne dovodeći u pitanje članak 17. Uredbe (EU) 2021/2116, maksimalni iznos koji se može dodijeliti u državi članici prije primjene članka 17. ove Uredbe na temelju glave III. poglavlja II. odjeljka 3. pododjeljka 1. ove Uredbe u kalendarskoj godini ne smije premašiti iznose utvrđene u strateškom planu u okviru ZPP-a u skladu s ovim člankom.

*Članak 97.***Minimalne dodjele financijskih sredstava za ekosheme**

1. Najmanje 25 % dodijeljenih sredstava utvrđenih u Prilogu IX. za svaku kalendarsku godinu od 2023. do 2027. rezervira se za ekosheme iz glave III. poglavlja II. odjeljka 2. pododjeljka 4.
2. Ako iznos ukupnog doprinosa iz EPFRR-a koji je država članica rezervirala za intervencije u skladu s člancima 70., 72., 73. i 74., u mjeri u kojoj se te intervencije odnose na specifične ciljeve utvrđene u članku 6. stavku 1. točkama (d), (e) i (f) te, u pogledu dobrobiti životinja, u članku 6. stavku 1. točki (i), premašuje 30 % ukupnog doprinosa iz EPFRR-a kako je utvrđeno u Prilogu XI. za razdoblje strateških planova u okviru ZPP-a, države članice mogu smanjiti zbroj iznosa koji treba rezervirati u skladu sa stavkom 1. ovog članka. Ukupno smanjenje ne smije biti veće od iznosa za koji je premašen postotak naveden u prvoj rečenici.
3. Smanjenje iz stavka 2. ne smije dovesti do smanjenja za više od 50 % godišnjeg iznosa koji treba rezervirati za ekosheme za razdoblje strateških planova u okviru ZPP-a na temelju stavka 1.
4. Odstupajući od stavka 3., države članice mogu smanjiti godišnji iznos koji treba rezervirati na temelju stavka 1. za najviše 75 % ako ukupni iznos planiran za intervencije na temelju članka 70. tijekom razdoblja strateških planova u okviru ZPP-a iznosi više od 150 % zbroja iznosa koje treba rezervirati na temelju stavka 1. ovog članka prije primjene stavka 2.
5. Države članice mogu u kalendarskim godinama 2023. i 2024., u skladu s člankom 101. stavkom 3., iskoristiti iznose rezervirane u skladu s ovim člankom za ekosheme za financiranje drugih intervencija iz glave III. poglavlja II. odjeljka 2. u toj godini, pod uvjetom da su iscrpljene sve mogućnosti korištenja sredstava za ekosheme:
 - (a) do praga koji odgovara 5 % iznosa utvrđenih u Prilogu IX. za dotičnu kalendarsku godinu;

- (b) iznad praga koji odgovara 5 % iznosa utvrđenih u Prilogu IX. za dotičnu kalendarsku godinu, pod uvjetom da su ispunjeni uvjeti iz stavka 6.

6. Pri primjeni stavka 5. točke (b) države članice mijenjaju svoje strateške planove u okviru ZPP-a u skladu s člankom 119. kako bi:

- (a) povećale iznose rezervirane u skladu s ovim člankom za ekosheme za preostale godine razdoblja strateških planova u okviru ZPP-a za iznos koji je barem jednak iznosu iskorištenom za financiranje drugih intervencija iz glave III. poglavlja II. odjeljka 2., u skladu sa stavkom 5. točkom (b) ovog članka; ili
- (b) povećale iznose rezervirane za intervencije na temelju članaka 70., 72., 73. i 74., u mjeri u kojoj se te intervencije odnose na specifične ciljeve utvrđene u članku 6. stavku 1. točkama (d), (e) i (f) te, u pogledu dobrobiti životinja, u članku 6. stavku 1. točki (i), za iznos koji je barem jednak iznosu iskorištenom za financiranje drugih intervencija iz glave III. poglavlja II. odjeljka 2., u skladu sa stavkom 5. točkom (b) ovog članka. Dodatni iznosi rezervirani za intervencije na temelju članaka 70., 72., 73. i 74. u skladu s ovim stavkom ne uzimaju se u obzir ako država članica iskoristi mogućnost iz stavka 2. ovog članka.

7. Ako država članica pri primjeni stavka 5. točke (a) za ukupno razdoblje od 2023. do 2024. iskoristi iznos koji premašuje 2,5 % zbroja dodijeljenih sredstava utvrđenih u Prilogu IX. za godine 2023. i 2024. za financiranje drugih intervencija iz glave III. poglavlja II. odjeljka 2., ona nadoknađuje iznose koji premašuju 2,5 % zbroja dodijeljenih sredstava utvrđenih u Prilogu IX. za godine 2023. i 2024. koji se u tim godinama koriste za financiranje drugih intervencija iz glave III. poglavlja II. odjeljka 2. izmjenom svojeg strateškog plana u okviru ZPP-a u skladu s člankom 119. kako bi:

- (a) povećala iznose rezervirane u skladu s ovim člankom za ekosheme za preostale godine razdoblja strateških planova u okviru ZPP-a za iznos koji je barem jednak iznosima koji premašuju 2,5 % zbroja dodijeljenih sredstava utvrđenih u Prilogu IX. za godine 2023. i 2024.; ili
- (b) povećala iznose rezervirane za intervencije na temelju članaka 70., 72., 73. i 74. u mjeri u kojoj se te intervencije odnose na specifične ciljeve utvrđene u članku 6. stavku 1. točkama (d), (e) i (f) te, u pogledu dobrobiti životinja, u članku 6. stavku 1. točki (i), za iznos koji je barem jednak iznosima koji premašuju 2,5 % zbroja dodijeljenih sredstava utvrđenih u Prilogu IX. za godine 2023. i 2024. Dodatni iznosi rezervirani za intervencije na temelju članaka 70., 72., 73. i 74. u skladu s ovim stavkom ne uzimaju se u obzir ako država članica iskoristi mogućnost iz stavka 2. ovog članka..

8. Države članice mogu u kalendarskim godinama 2025. i 2026. u skladu s člankom 101. stavkom 3. iskoristiti, do praga koji odgovara 2 % iznosa utvrđenih u Prilogu IX. za dotičnu kalendarsku godinu, iznos rezerviran u skladu s ovim člankom za ekosheme za financiranje drugih intervencija iz glave III. poglavlja II. odjeljka 2. u istoj godini, pod uvjetom da su iscrpljene sve mogućnosti korištenja sredstava za ekosheme te da su ispunjeni uvjeti iz stavka 9.

9. Pri primjeni stavka 8. države članice mijenjaju svoje strateške planove u okviru ZPP-a u skladu s člankom 119. kako bi:

- (a) povećale iznose rezervirane u skladu s ovim člankom za ekosheme za preostale godine razdoblja strateških planova u okviru ZPP-a za iznos koji je barem jednak iznosu iskorištenom za financiranje drugih intervencija iz glave III. poglavlja II. odjeljka 2., u skladu sa stavkom 8.; ili
- (b) povećale iznose rezervirane za intervencije na temelju članaka 70., 72., 73. i 74. u mjeri u kojoj se te intervencije odnose na specifične ciljeve utvrđene u članku 6. stavku 1. točkama (d), (e) i (f) te, u pogledu dobrobiti životinja, u članku 6. stavku 1. točki (i), za iznos koji je barem jednak iznosu iskorištenom za financiranje drugih intervencija iz glave III. poglavlja II. odjeljka 2., u skladu sa stavkom 8. ovog članka. Dodatni iznosi rezervirani za intervencije na temelju članaka 70., 72., 73. i 74. u skladu s ovim stavkom ne uzimaju se u obzir ako država članica iskoristi mogućnost iz stavka 2. ovog članka.

10. Za svaku kalendarsku godinu od kalendarske godine 2025. ukupni rashodi za vrste intervencija u obliku izravnih plaćanja, osim ekoshema, ne smiju premašiti financijska sredstva dodijeljena za izravna plaćanja za relevantnu kalendarsku godinu kako je utvrđeno u Prilogu V., umanjena za iznos koji odgovara 23 % iznosa iz Priloga IX. koji je rezerviran za ekosheme u skladu s ovim stavkom za kalendarske godine 2025. i 2026. i koji odgovara 25 % iznosa iz Priloga IX. koji je rezerviran za ekosheme u skladu s ovim stavkom za kalendarsku godinu 2027., ako je to relevantno ispravljeno za iznos koji proizlazi iz primjene stavaka 2., 3., 4., 6., 7. i 9. ovog članka te kako je utvrđeno u financijskim planovima država članica u skladu s člankom 112. stavkom 2. točkom (a) koje je Komisija odobrila u skladu s člankom 118. ili člankom 119. Ta financijska gornja granica predstavlja financijsku gornju granicu utvrđenu pravom Unije.

11. Ako države članice primjenjuju stavke 2., 3., 4., 6., 7. i 9. ovog članka tijekom cijelog razdoblja strateških planova u okviru ZPP-a, ukupni rashodi EPFRR-a za ruralni razvoj, osim iznosa rezerviranih za intervencije u skladu s člancima 70., 72., 73. i 74., u mjeri u kojoj se te intervencije odnose na specifične ciljeve utvrđene u članku 6. stavku 1., točkama (d), (e) i (f) te, u pogledu dobrobiti životinja, u članku 6. stavku 1. točki (i), ne smiju premašiti ukupni doprinos iz EPFRR-a za ruralni razvoj tijekom cijelog razdoblja strateških planova u okviru ZPP-a, kako je utvrđeno u Prilogu XI., umanjeno za iznose rezervirane za intervencije u skladu s člancima 70., 72., 73. i 74., u mjeri u kojoj se te intervencije odnose na specifične ciljeve utvrđene u članku 6. stavku 1., točkama (d), (e) i (f) te, u pogledu dobrobiti životinja, u članku 6. stavku 1. točki (i), nakon primjene stavaka 2., 6., 7. i 9. ovog članka, kako je utvrđeno u financijskim planovima država članica u skladu s člankom 112. stavkom 2. točkom (a) koje je odobrila Komisija u skladu s člankom 118. ili člankom 119. Ta financijska gornja granica predstavlja financijsku gornju granicu utvrđenu pravom Unije.

Članak 98.

Minimalne dodjele financijskih sredstava za preraspodijeljenu potporu dohotku

1. Najmanje 10 % dodijeljenih sredstava utvrđenih u Prilogu IX. rezervira se svake godine za preraspodijeljenu potporu dohotku iz članka 29.

2. Za svaku kalendarsku godinu ukupni rashodi za vrste intervencija u obliku izravnih plaćanja, osim preraspodijeljene potpore dohotku, ne smiju premašiti financijska sredstva dodijeljena za izravna plaćanja za relevantnu kalendarsku godinu kako je utvrđeno u Prilogu V., umanjena za iznos koji odgovara 10 % financijskih sredstava dodijeljenih za izravna plaćanja za relevantnu kalendarsku godinu kako je utvrđeno u Prilogu IX., ako je to relevantno ispravljeno na temelju primjene članka 29. stavka 1. drugog podstavka, kako je utvrđeno u financijskim planovima država članica u skladu s člankom 112. stavkom 2. točkom (a) koje je Komisija odobrila u skladu s člankom 118. ili člankom 119. Ta financijska gornja granica predstavlja financijsku gornju granicu utvrđenu pravom Unije.

Članak 99.

Dobrovoljni doprinos iz dodijeljenih sredstava EPFRR-a djelovanjima u okviru programa LIFE i Erasmus+

Države članice mogu u svojim strateškim planovima u okviru ZPP-a odlučiti da će upotrijebiti određeni udio dodijeljenih sredstava EPFRR-a kako bi se pružila snažnija potpora i nadogradili integrirani strateški projekti za prirodu u korist zajednica poljoprivrednika kako je predviđeno na temelju Uredbe (EU) 2021/783te kako bi se financirala djelovanja u pogledu transnacionalne mobilnosti ljudi u svrhu učenja u području poljoprivrednog i ruralnog razvoja s naglaskom na mlade poljoprivrednike i žene u ruralnim područjima, u skladu s Uredbom (EU) 2021/817 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁹⁾.

⁽⁴⁹⁾ Uredba (EU) 2021/817 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o uspostavi programa „Erasmus+“: programa Unije za obrazovanje, osposobljavanje, mlade i sport te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1288/2013 (SL L 189, 28.5.2021., str. 1.).

*Članak 100.***Praćenje rashoda povezanih s klimom**

1. Na temelju informacija koje dostavljaju države članice Komisija evaluira doprinos politike postizanju ciljeva u pogledu klimatskih promjena s pomoću jednostavne i zajedničke metodologije.
2. Doprinos postizanju ciljne vrijednosti rashoda procjenjuje se primjenom posebnih pondera diferenciranih ovisno o tome čini li potpora znatan ili osrednji doprinos postizanju ciljeva u pogledu klimatskih promjena. Ti su ponderi sljedeći:
 - (a) 40 % za rashode u okviru osnovne potpore dohotku i dodatne potpore dohotku iz glave III. poglavlja II. odjeljka II. pododjeljaka 2. i 3.;
 - (b) 100 % za rashode u okviru ekoshema iz glave III. poglavlja II. odjeljka II. pododjeljaka 4.;
 - (c) 100 % za rashode za intervencije iz članka 93. stavka 1., osim za one iz točke (d) ovog stavka;
 - (d) 40 % za rashode za prirodna ili druga ograničenja specifična za određeno područje iz članka 71.
3. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata nakon 31. prosinca 2025. u skladu s člankom 152. kojima se mijenja stavak 2. ovog članka radi izmjene pondera navedenih u tom stavku ako je takva izmjena opravdana radi preciznijeg praćenja rashoda u pogledu okolišnih i klimatskih ciljeva.

*Članak 101.***Indikativne dodjele financijskih sredstava**

1. Države članice u svojim strateškim planovima u okviru ZPP-a utvrđuju indikativnu dodjelu financijskih sredstava za svaku intervenciju i za svaku godinu. Ta indikativna dodjela financijskih sredstava predstavlja očekivanu razinu plaćanja na temelju strateškog plana u okviru ZPP-a za intervenciju u relevantnoj financijskoj godini, isključujući očekivana plaćanja na temelju dodatnog nacionalnog financiranja iz članka 115. stavka 5.
2. Odstupajući od stavka 1., za vrste intervencija u sektorima iz članka 42. točaka (a), (d), (e) i (f) države članice u svojim strateškim planovima u okviru ZPP-a utvrđuju indikativnu dodjelu financijskih sredstava za svaki sektor i svaku godinu, što predstavlja očekivanu razinu plaćanja za intervencije u tom sektoru po financijskoj godini, isključujući očekivana plaćanja na temelju nacionalne financijske pomoći iz članka 53.
3. Indikativne dodjele financijskih sredstava koje države članice utvrđuju u skladu sa stavcima 1. i 2. ne sprečavaju države članice da sredstva iz tih indikativnih dodjela financijskih sredstava upotrebljavaju kao sredstva za druge intervencije, bez izmjene svojih strateških planova u okviru ZPP-a u skladu s člankom 119., podložno usklađenosti s ovom Uredbom, a posebno s njezinim člancima 87., 88., 89. i 90., člancima od 92. do 98. i člankom 102., te s Uredbom (EU) 2021/2116, a posebno s njezinim člankom 32. stavkom 6. točkom (b), kao i sa sljedećim uvjetima:
 - (a) dodijeljena financijska sredstva za intervencije u obliku izravnih plaćanja upotrebljavaju se za druge intervencije u obliku izravnih plaćanja;
 - (b) dodijeljena financijska sredstva za intervencije u području ruralnog razvoja upotrebljavaju se za druge intervencije u području ruralnog razvoja;
 - (c) dodijeljena financijska sredstva za intervencije u sektoru pčelarstva i sektoru vina upotrebljavaju se samo za druge intervencije u istom sektoru;
 - (d) dodijeljena financijska sredstva za intervencije u drugim sektorima iz članka 42. točke (f) upotrebljavaju se za intervencije u drugim sektorima iz te točke utvrđene u strateškom planu u okviru ZPP-a, a takva upotreba ne smije utjecati na odobrene operativne programe.

Za potrebe prvog podstavka točke (a) države članice koje su odlučile dodijeliti osnovnu potporu dohotku na temelju prava na plaćanje u skladu s člankom 23. mogu linearno povećati ili smanjiti iznose za plaćanje na temelju vrijednosti prava aktiviranih u toj kalendarskoj godini, unutar ograničenja minimalnih i maksimalnih planiranih jediničnih iznosa utvrđenih za intervencije u okviru osnovne potpore dohotku u skladu s člankom 102. stavkom 2.

Članak 102.

Planirani jedinični iznosi i planirana ostvarenja

1. Države članice utvrđuju jedan ili više planiranih jediničnih iznosa za svaku intervenciju obuhvaćenu njihovim strateškim planovima u okviru ZPP-a. Planirani jedinični iznos može biti jedinstven ili prosječan, kako odrede države članice. „Planirani jedinstveni jedinični iznos” jest vrijednost za koju se očekuje da će biti plaćena za svako povezano ostvarenje. „Planirani prosječni jedinični iznos” jest prosječna vrijednost različitih jediničnih iznosa za koje se očekuje da će biti plaćeni za povezana ostvarenja.

Za intervencije obuhvaćene integriranim sustavom iz članka 65. stavka 2. Uredbe (EU) 2021/2116 utvrđuju se jedinstveni jedinični iznosi, osim ako jedinstveni jedinični iznosi nisu mogući ili primjereni zbog strukture ili opsega intervencije. U takvim se slučajevima utvrđuju prosječni jedinični iznosi.

2. Za vrste intervencija u obliku izravnih plaćanja države članice mogu odrediti maksimalne ili minimalne planirane jedinične iznose, ili i jedne i druge, za svaki jedinični iznos planiran za svaku intervenciju.

„Maksimalni planirani jedinični iznos” i „minimalni planirani jedinični iznos” jesu maksimalni i minimalni jedinični iznosi za koje se očekuje da će biti plaćeni za povezana ostvarenja.

Pri određivanju maksimalnih ili minimalnih planiranih jediničnih iznosa, ili i jednih i drugih, države članice navedene vrijednosti mogu opravdati potrebnom fleksibilnošću za preraspodjelu kako bi se izbjegla neiskorištena sredstva.

Realizirani jedinični iznos iz članka 134. stavka 5. prvog podstavka točke (c) može biti manji od planiranog jediničnog iznosa ili minimalnog planiranog jediničnog iznosa, ako je takav iznos utvrđen, isključivo kako bi se spriječio višak dodijeljenih financijskih sredstava za vrste intervencija u obliku izravnih plaćanja iz članka 87. stavka 1.

3. Za vrste intervencija u području ruralnog razvoja države članice mogu pri upotrebi planiranih prosječnih jediničnih iznosa odrediti maksimalni planirani prosječni jedinični iznos.

„Maksimalni planirani prosječni jedinični iznos” jest maksimalni iznos za koji se očekuje da će u prosjeku biti plaćen za povezana ostvarenja.

4. Ako su za intervenciju utvrđeni različiti jedinični iznosi, stavci 2. i 3. primjenjuju se na svaki relevantni jedinični iznos navedene intervencije.

5. Države članice utvrđuju godišnja planirana ostvarenja za svaku intervenciju kvantificirana za svaki planirani jedinstveni ili prosječni jedinični iznos. U okviru intervencije godišnja planirana ostvarenja mogu se pružiti na agregiranoj razini za sve jedinične iznose ili za skupinu jediničnih iznosa.

Članak 103.

Fleksibilnost između dodijeljenih sredstava za izravna plaćanja i dodijeljenih sredstava za EPFRR

1. Kao dio svojeg prijedloga strateškog plana u okviru ZPP-a iz članka 118. stavka 1. država članice može odlučiti prenijeti:

- (a) do 25 % sredstava koja su joj dodijeljena za izravna plaćanja utvrđenih u Prilogu V., nakon odbitka dodijeljenih sredstava za pamuk utvrđenih u Prilogu VIII. za kalendarske godine od 2023. do 2026. ako je to relevantno, u sredstva koja su joj dodijeljena za EPFRR u financijskim godinama od 2024. do 2027.; ili
- (b) do 25 % sredstava koja su joj dodijeljena za EPFRR u financijskim godinama od 2024. do 2027. u sredstva koja su joj dodijeljena za izravna plaćanja utvrđena u Prilogu V. za kalendarske godine od 2023. do 2026.

2. Postotak prijenosa iz dodijeljenih sredstava države članice za izravna plaćanja u sredstva koja su joj dodijeljena za EPFRR iz stavka 1. točke (a) može se povećati za:

- (a) do 15 postotnih bodova ako ta država članica koristi odgovarajuće povećanje za intervencije financirane iz EPFRR-a koje se odnose na specifične ciljeve utvrđene u članku 6. stavku 1. točkama (d), (e) i (f);
- (b) do 2 postotna boda ako ta država članice koristi odgovarajuće povećanje u skladu s člankom 95. stavkom 1. točkom (b).

3. Postotak prijenosa iz dodijeljenih sredstava države članice za EPFRR u sredstva koja su joj dodijeljena za izravna plaćanja iz stavka 1. točke (b) može se povećati na 30 % za države članice u kojima su izravna plaćanja po hektaru ispod 90 % prosjeka Unije. Taj je uvjet ispunjen u slučaju Bugarske, Estonije, Španjolske, Latvije, Litve, Poljske, Portugala, Rumunjske, Slovačke, Finske i Švedske.

4. U odlukama iz stavka 1. utvrđuje se postotak iz stavaka 1., 2. i 3. koji se može mijenjati po kalendarskim godinama.

5. Države članice mogu u 2025. preispitati svoje odluke iz stavka 1. u sklopu zahtjeva za izmjenu svojih strateških planova u okviru ZPP-a iz članka 119.

GLAVA V.

STRATEŠKI PLAN U OKVIRU ZPP-a

POGLAVLJE I.

OPĆI ZAHTJEVI

Članak 104.

Strateški planovi u okviru ZPP-a

1. Države članice utvrđuju strateške planove u okviru ZPP-a u skladu s ovom Uredbom kako bi provele potporu Unije koja se financira iz EFJP-a i EPFRR-a za postizanje specifičnih ciljeva utvrđenih u članku 6. stavcima 1. i 2.

2. Svaka država članica uspostavlja jedinstveni strateški plan u okviru ZPP-a za cijelo svoje državno područje, uzimajući u obzir svoje ustavne i institucionalne odredbe.

Ako se elementi strateškog plana u okviru ZPP-a utvrđuju na regionalnoj razini, država članica osigurava koherentnost i dosljednost s elementima strateškog plana u okviru ZPP-a utvrđenima na nacionalnoj razini. Elementi utvrđeni na regionalnoj razini primjereno se održavaju u relevantnim odjeljcima strateškog plana u okviru ZPP-a kako je utvrđeno u članku 107.

3. Na temelju SWOT analize iz članka 115. stavka 2. i procjene potreba iz članka 108. države članice u strateškim planovima u okviru ZPP-a utvrđuju intervencijsku strategiju kako je navedeno u članku 109. u kojoj se utvrđuju kvantitativne ciljne vrijednosti i ključne etape za postizanje specifičnih ciljeva utvrđenih u članku 6. stavcima 1. i 2. Ciljne vrijednosti utvrđuju se s pomoću zajedničkog skupa pokazatelja rezultata utvrđenih u Prilogu I.

Kako bi postigle te ciljne vrijednosti države članice utvrđuju intervencije na temelju vrsta intervencija utvrđenih u glavi III.

4. Svaki strateški plan u okviru ZPP-a obuhvaća razdoblje od 1. siječnja 2023. do 31. prosinca 2027.

*Članak 105.***Veće ambicije u pogledu ciljeva u području klime i okoliša**

1. Države članice nastoje putem svojih strateških planova u okviru ZPP-a i osobito putem elemenata intervencijske strategije iz članka 109. stavka 2. točke (a) dati veći ukupni doprinos postizanju specifičnih ciljeva utvrđenih u članku 6. stavku 1. točkama (d), (e) i (f) u usporedbi s ukupnim doprinosom postizanju cilja utvrđenog u članku 110. stavku 2. prvom podstavku točki (b) Uredbe (EU) br. 1306/2013 putem potpore iz EFJP-a i EPFRR-a u razdoblju od 2014. do 2020.
2. Države članice u svojim strateškim planovima u okviru ZPP-a objašnjavaju, na temelju dostupnih informacija, kako namjeravaju postići veći ukupni doprinos utvrđen u stavku 1. To se objašnjenje temelji na relevantnim informacijama kao što su elementi iz članka 107. stavka 1. točaka od (a) do (f) te članka 107. stavka 2. točke (b), kao i očekivana poboljšanja u odnosu na relevantne pokazatelje učinka utvrđene u Prilogu I.

*Članak 106.***Postupovni zahtjevi**

1. Države članice izrađuju strateške planove u okviru ZPP-a na temelju transparentnih postupaka, ako je to primjenjivo u suradnji sa svojim regijama, u skladu sa svojim institucionalnim i pravnim okvirom.
2. Tijelo države članice nadležno za izradu strateškog plana u okviru ZPP-a osigurava da:
 - (a) ako je primjenjivo, relevantna tijela na regionalnoj razini učinkovito sudjeluju u pripremi strateškog plana u okviru ZPP-a; i
 - (b) javna nadležna tijela za okoliš i klimu učinkovito sudjeluju u pripremi okolišnih i klimatskih aspekata strateškog plana u okviru ZPP-a.
3. Svaka država članica uspostavlja partnerstvo s nadležnim regionalnim i lokalnim tijelima. To partnerstvo uključuje barem sljedeće partnere:
 - (a) relevantna tijela na regionalnoj i lokalnoj razini, kao i druga tijela javne vlasti, uključujući tijela nadležna za pitanja okoliša i klime;
 - (b) gospodarske i socijalne partnere, uključujući predstavnike poljoprivrednog sektora;
 - (c) relevantna tijela koja predstavljaju civilno društvo i, ako je to relevantno, tijela odgovorna za promicanje socijalne uključenosti, temeljnih prava, rodne ravnopravnosti i nediskriminacije.

Države članice učinkovito uključuju te partnere u izradu strateških planova u okviru ZPP-a i savjetuju se s relevantnim dionicima, uključujući, prema potrebi, u pogledu minimalnih standarda iz članka 13.

4. Države članice, uključujući njihove regije ako je to primjenjivo, i Komisija surađuju kako bi se osigurala učinkovita koordinacija u provedbi strateških planova u okviru ZPP-a, uzimajući u obzir načela proporcionalnosti i podijeljenog upravljanja.
5. Partnerstvo se organizira i provodi u skladu s delegiranim aktom donesenim na temelju članka 5. stavka 3. Uredbe (EU) br. 1303/2013.

POGLAVLJE II.

SADRŽAJ STRATEŠKOG PLANA U OKVIRU ZPP-A

Članak 107.

Sadržaj strateškog plana u okviru ZPP-a

1. Svaki strateški plan u okviru ZPP-a sadržava odjeljke o sljedećem:
 - (a) procjeni potreba;
 - (b) intervencijskoj strategiji;
 - (c) elementima koji su zajednički za više intervencija;
 - (d) izravnim plaćanjima, intervencijama u određenim sektorima te intervencijama u području ruralnog razvoja navedenima u strategiji;
 - (e) planu s ciljnim vrijednostima i financijskom planu;
 - (f) sustavu upravljanja i koordinacije;
 - (g) elementima kojima se osigurava modernizacija ZPP-a;
 - (h) ako se elementi strateškog plana u okviru ZPP-a utvrđuju na regionalnoj razini, kratkom opisu nacionalnog i regionalnog ustroja države članice, te osobito elementima koji su uspostavljeni na nacionalnoj i regionalnoj razini.
2. Svaki strateški plan u okviru ZPP-a sadržava sljedeće priloge:
 - (a) Prilog I. o *ex ante* evaluaciji i strateškoj procjeni okoliša iz Direktive 2001/42/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁵⁰⁾;
 - (b) Prilog II. o SWOT analizi;
 - (c) Prilog III. o savjetovanju s partnerima;
 - (d) ako je to relevantno, Prilog IV. o posebnom plaćanju za pamuk;
 - (e) Prilog V. o dodatnom nacionalnom financiranju predviđenom u području primjene strateškog plana u okviru ZPP-a;
 - (f) ako je to relevantno, Prilog VI. o prijelaznoj nacionalnoj potpori.
3. Detaljna pravila o sadržaju odjeljaka i priloga strateških planova u okviru ZPP-a iz stavaka 1. i 2. utvrđena su u člancima od 108. do 115.

Članak 108.

Procjena potreba

Procjena potreba iz članka 107. stavka 1. točke (a) uključuje sljedeće:

- (a) sažetak SWOT analize kako je navedeno u članku 115. stavku 2.;
- (b) utvrđivanje potreba za svaki specifičan cilj utvrđen u članku 6. stavcima 1. i 2. na temelju dokaza iz SWOT analize; opisuju se sve potrebe utvrđene SWOT analizom, neovisno o tome hoće li biti obuhvaćene strateškim planom u okviru ZPP-a ili ne;
- (c) za specifičan cilj poticanja održivog dohotka poljoprivrednih gospodarstava i otpornosti iz članka 6. stavka 1. točke (a), procjenu potreba povezanih s pravednijom raspodjelom te djelotvornijim i učinkovitijim usmjeravanjem izravnih plaćanja, ako je to relevantno uzimajući u obzir strukturu njihovih poljoprivrednih gospodarstava te u odnosu na upravljanje rizicima;

⁽⁵⁰⁾ Direktiva 2001/42/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 27. lipnja 2001. o procjeni učinaka određenih planova i programa na okoliš (SL L 197, 21.7.2001., str. 30.).

- (d) ako je to relevantno, analizu potreba posebnih geografskih područja, kao što su najudaljenije regije te planinska i otočna područja;
- (e) utvrđivanje prioriteta potreba, uključujući utemeljeno obrazloženje odabira koje, ako je to relevantno, sadržava razloge zbog kojih određene utvrđene potrebe nisu obuhvaćene ili su djelomično obuhvaćene strateškim planom u okviru ZPP-a.

Za specifične ciljeve utvrđene u članku 6. stavku 1. točkama (d), (e), i (f) u procjeni potreba uzimaju se u obzir nacionalni planovi u području klime i okoliša koji proizlaze iz zakonodavnih akata navedenih u Prilogu XIII.

Države članice za svoju procjenu potreba upotrebljavaju najnovije i pouzdane podatke te, ako su dostupni, podatke razvrstane po spolu.

Članak 109.

Intervencijska strategija

1. Intervencijskom strategijom iz članka 107. stavka 1. točke (b) za svaki se specifičan cilj utvrđen u članku 6. stavcima 1. i 2. koji je obuhvaćen strateškim planom u okviru ZPP-a utvrđuje sljedeće:

- (a) ciljne vrijednosti i povezane ključne etape za relevantne pokazatelje rezultata koje upotrebljava država članica na temelju svoje procjene potreba iz članka 108. Vrijednost tih ciljnih vrijednosti opravdava se na temelju te procjene potreba. U pogledu specifičnih ciljeva utvrđenih u članku 6. stavku 1. točkama (d), (e), i (f) ciljne vrijednosti izvode se iz elemenata objašnjenja iz stavka 2. točke (a) ovog članka;
- (b) intervencije, koje se temelje na vrstama intervencija iz glave III. i osmišljavaju se za rješavanje posebne situacije u dotičnom području prema zdravoj logici intervencije uz podršku *ex ante* evaluacije iz članka 139., SWOT analize iz članka 115. stavka 2. i procjene potreba iz članka 108.;
- (c) elementi koji pokazuju kako se intervencijama mogu postići ciljne vrijednosti i kako su one međusobno koherentne i kompatibilne;
- (d) elementi koji dokazuju da je dodjela financijskih sredstava za intervencije iz strateškog plana u okviru ZPP-a opravdana i primjerena za ostvarivanje postavljenih ciljnih vrijednosti te da je u skladu s financijskim planom iz članka 112.

2. U intervencijskoj strategiji pokazuje se dosljednost strategije i komplementarnost intervencija u specifičnim ciljevima utvrđenima u članku 6. stavcima 1. i 2. osiguravanjem sljedećeg:

- (a) pregleda strukture za okoliš i klimu u strateškom planu u okviru ZPP-a u kojem se opisuju sljedeće:
 - i. za svaki GAEC standard naveden u Prilogu III. način na koji se standard Unije provodi, uključujući sljedeće elemente: sažetak prakse na poljoprivrednim gospodarstvima, teritorijalno područje primjene, vrste poljoprivrednika i drugih korisnika na koje se standard primjenjuje te, prema potrebi, opis načina na koji se tom praksom doprinosi ostvarenju glavnog cilja tog GAEC standarda;
 - ii. ukupan doprinos uvjetovanosti postizanju specifičnih ciljeva u području klime i okoliša utvrđenima u članku 6. stavku 1. točkama (d), (e) i (f);
 - iii. komplementarnost između relevantnih osnovnih uvjeta, kako je navedeno u članku 31. stavku 5. i članku 70. stavku 3., uvjetovanost i različite intervencije, uključujući potporu za ekološki uzgoj, koje se odnose na specifične ciljeve u području klime i okoliša utvrđene u članku 6. stavku 1. točkama (d), (e) i (f);
 - iv. način na koji se postiže veći ukupan doprinos utvrđen u članku 105.;
 - v. objašnjenje kako bi se strukturom za okoliš i klimu u strateškom planu u okviru ZPP-a trebalo doprinijeti postizanju dugoročnih nacionalnih ciljnih vrijednosti koje su utvrđene u zakonodavnim aktima navedenima u Prilogu XIII. ili proizlaze iz njih te kako bi ta struktura trebala biti usklađena s tim ciljnim vrijednostima;

- (b) u vezi sa specifičnim ciljem utvrđenim u članku 6. stavku 1. točki (g), pregleda relevantnih intervencija i posebnih uvjeta za mlade poljoprivrednike iz strateškog plana u okviru ZPP-a, kao što su oni navedeni u članku 26. stavku 4. točki (a), člancima 30., 73. i 75. te članku 77. stavku 6. Države članice posebno upućuju na članak 95. kada predstavljaju financijski plan u vezi s vrstama intervencija iz članaka 30., 73. i 75. U pregledu se također općenito objašnjava međudjelovanje s nacionalnim instrumentima u cilju poboljšanja usklađenosti između Unijinih i nacionalnih djelovanja u tom području;
- (c) objašnjenja o tome kako su intervencije u okviru proizvodno vezane potpore dohotku iz glave III. poglavlja II. odjeljka 3. pododjeljka 1. usklađene s Direktivom 2000/60/EZ;
- (d) u vezi sa specifičnim ciljem utvrđenim u članku 6. stavku 1. točki (a), pregleda načina na koji se pristupa cilju pravednije raspodjele te djelotvornijeg i učinkovitijeg usmjeravanja potpore dohotku koja se dodjeljuje poljoprivrednicima na temelju strateškog plana u okviru ZPP-a, uključujući, prema potrebi, informacije kojima se opravdava primjena odstupanja iz članka 29. stavka 1. drugog podstavka. Taj pregled također obuhvaća, ako je to relevantno, dosljednost i komplementarnost teritorijalizacije osnovne potpore dohotku iz članka 22. stavka 2. s potporom u okviru drugih intervencija, posebno plaćanjima za prirodna ili druga ograničenja specifična za određeno područje iz članka 71.;
- (e) pregleda intervencija povezanih sa sektorima, uključujući proizvodno vezanu potporu dohotku iz glave III. poglavlja II. odjeljka 3. pododjeljka 1., i intervencija u određenim sektorima iz glave III. poglavlja III., u kojem se navodi obrazloženje usmjeravanja na dotične sektore, popis intervencija po sektoru i njihova komplementarnost;
- (f) ako je to relevantno, obrazloženja kojim se intervencijama namjerava doprinijeti osiguravanju koherentnog i integriranog pristupa upravljanju rizicima;
- (g) ako je to relevantno, opisa međudjelovanja nacionalnih i regionalnih intervencija, uključujući raspodjelu dodijeljenih financijskih sredstava po intervenciji i po fondu;
- (h) pregleda načina na koji se strateškim planom u okviru ZPP-a doprinosi postizanju specifičnog cilja poboljšanja dobrobiti životinja i borbe protiv antimikrobne rezistencije utvrđenom u članku 6. stavku 1. točki (i), uključujući osnovne uvjete i komplementarnost između uvjetovanosti i različitih intervencija;
- (i) objašnjenja načina na koji intervencije i elementi koji su zajednički za više intervencija doprinose pojednostavnjenju za krajnje korisnike i smanjenju administrativnog opterećenja.
3. Ako se elementi strateškog plana u okviru ZPP-a utvrđuju na regionalnoj razini, u intervencijskoj strategiji osigurava se koherentnost i dosljednost tih elemenata s elementima strateškog plana u okviru ZPP-a utvrđenima na nacionalnoj razini.

Članak 110.

Elementi koji su zajednički za više intervencija

Odjeljak o elementima koji su zajednički za više intervencija iz članka 107. stavka 1. točke (c) uključuje sljedeće:

- (a) definicije i uvjete koje su utvrdile države članice u skladu s člankom 4., kao i minimalne zahtjeve za intervencije u obliku izravnih plaćanja na temelju članka 18.;
- (b) opis upotrebe „tehničke pomoći” iz članaka 94. i 125. te opis nacionalne mreže ZPP-a iz članka 126.;
- (c) u vezi sa specifičnim ciljevima utvrđenima u članku 6. stavku 1., definiciju ruralnih područja upotrijebljenu u strateškom planu u okviru ZPP-a kako su utvrdile države članice;
- (d) druge informacije o provedbi, a osobito:
- i. kratak opis kako se utvrđuju vrijednosti pravâ na plaćanje i kako funkcionira rezerva, ako je to primjenjivo;
 - ii. ako je to relevantno, upotrebu procijenjenog rezultata smanjenja izravnih plaćanja iz članka 17.;
 - iii. odluku i njezino obrazloženje u pogledu provedbe članka 17. stavka 4., članka 29. stavka 6. i članka 30. stavka 4. ove Uredbe te članka 17. stavka 1. drugog podstavka Uredbe (EU) 2021/2116;

- iv. prema potrebi, odluku i opis njezinih glavnih elemenata u pogledu provedbe članka 19.;
- v. pregled koordinacije, razgraničenja i komplementarnosti između EPFRR-a i drugih fondova Unije aktivnih u ruralnim područjima.

Članak 111.

Intervencije

Odjeljak o svakoj intervenciji navedenoj u strategiji iz članka 107. stavka 1. točke (d), uključujući intervencije uspostavljene na regionalnoj razini, uključuje:

- (a) vrstu intervencije na kojoj se temelji;
- (b) teritorijalno područje primjene;
- (c) posebnu strukturu ili zahtjeve te intervencije kojima se osigurava stvarni doprinos postizanju specifičnog cilja ili ciljeva utvrđenih u članku 6. stavcima 1. i 2.; za intervencije u području okoliša i klime, povezivanje sa zahtjevima u pogledu uvjetovanosti pokazuje da su prakse komplementarne i da se ne preklapaju;
- (d) uvjete prihvatljivosti;
- (e) pokazatelje rezultata utvrđene u Prilogu I. kojima bi intervencija trebala izravno i znatno doprinijeti;
- (f) za svaku intervenciju koja se temelji na vrstama intervencija navedenima u Prilogu II. ovoj Uredbi, način na koji se poštuju relevantne odredbe iz Priloga 2. Sporazumu WTO-a o poljoprivredi navedene u članku 10. ove Uredbe i Prilogu II. ovoj Uredbi, a za svaku intervenciju koja se ne temelji na vrstama intervencija navedenima u Prilogu II. ovoj Uredbi, poštuju li se i, ako da, način na koji se poštuju relevantne odredbe iz članka 6.5 Sporazuma WTO-a o poljoprivredi ili iz Priloga 2. tom sporazumu;
- (g) jedan pokazatelj ostvarenja i godišnja planirana ostvarenja za intervenciju iz članka 102. stavka 5.;
- (h) godišnje planirane jedinstvene ili prosječne jedinične iznose iz članka 102. stavka 1. i, ako je to relevantno, maksimalne ili minimalne planirane jedinične iznose iz članka 102. stavaka 2. i 3.;
- (i) objašnjenje načina na koji su utvrđeni iznosi iz točke (h) ovog stavka;
- (j) ako je primjenjivo:
 - i. oblik i stopu potpore;
 - ii. metodu izračuna planiranih jediničnih iznosa potpore i njezino certificiranje u skladu s člankom 82.;
- (k) godišnju dodjelu financijskih sredstava za intervenciju iz članka 101. stavka 1. ili, kad je riječ o sektorima iz članka 42. točaka (a), (d), (e) i (f), godišnju dodjelu financijskih sredstava za relevantni sektor iz članka 101. stavka 2.; ako je to primjenjivo, navodi se raspodjela iznosa planiranih za bespovratna sredstva i iznosa planiranih za financijske instrumente;
- (l) informaciju o tome je li intervencija izvan područja primjene članka 42. UFEU-a i je li predmet procjene državnih potpora.

Prvi podstavak točka (e) ne primjenjuje na intervencije u okviru vrste intervencija u sektoru pčelarstva iz članka 55. stavka 1. točke (a) i točaka od (c) do (g), na intervencije u okviru vrste intervencija u sektoru vina iz članka 58. stavka 1. točaka od (h) do (k) te na informacijska i promidžbena djelovanja za sustave kvalitete u okviru vrste intervencije za suradnju iz članka 77.

Članak 112.

Plan s ciljnim vrijednostima i financijski plan

1. Plan s ciljnim vrijednostima iz članka 107. stavka 1. točke (e) sastoji se od zbirne tablice u kojoj su prikazane ciljne vrijednosti i ključne etape iz članka 109. stavka 1. točke (a).

2. Financijski plan iz članka 107. stavka 1. točke (e) sadržava tablicu u kojoj je navedeno sljedeće:
- (a) dodijeljena sredstva države članice za vrste intervencija u obliku izravnih plaćanja iz članka 87. stavka 1., za vrste intervencija u sektoru vina iz članka 88. stavka 1., za vrste intervencija u sektoru pčelarstva iz članka 88. stavka 2. i za vrste intervencija u području ruralnog razvoja iz članka 89. stavka 3., uz navođenje godišnjih i ukupnih iznosa koje su države članice rezervirale kako bi se poštovali zahtjevi za minimalne dodjele financijskih sredstava utvrđeni u člancima od 92. do 98.;
 - (b) prijenosi iznosâ iz točke (a) između vrsta intervencija u obliku izravnih plaćanja i vrsta intervencija u području ruralnog razvoja u skladu s člankom 103. i svi odbici od sredstava dodijeljenih državi članici za vrste intervencija u obliku izravnih plaćanja kako bi iznosi bili na raspolaganju za vrste intervencija u drugim sektorima iz glave III. poglavlja III. odjeljka 7., u skladu s člankom 88. stavkom 6.;
 - (c) dodijeljena sredstva države članice za vrste intervencija u sektoru hmelja iz članka 88. stavka 3. te za vrste intervencija u sektoru maslinova ulja i stolnih maslina iz članka 88. stavka 4., a ako te vrste intervencija nisu provedene, odluka o uključivanju odgovarajućih dodijeljenih sredstava u dodijeljena sredstva države članice za izravna plaćanja u skladu s člankom 88. stavkom 5.;
 - (d) ako je to relevantno, prijenos dodijeljenih sredstava države članice iz EPFRR-a za potporu u okviru programa InvestEU u skladu s člankom 81. ove Uredbe, na temelju Uredbe (EU) 2021/783 ili na temelju Uredbe (EU) 2021/817 u skladu s člankom 99. ove Uredbe;
 - (e) ako je to relevantno, iznosi planirani za najudaljenije regije.
3. Uz stavak 2., u detaljnom financijskom planu za svaku financijsku godinu navode se, te su izražene kao predviđanja države članice u pogledu izvršenja plaćanja, sljedeće tablice usklađene s člankom 111. točkama (g) i (k):
- (a) raspodjela dodijeljenih sredstava države članice za vrste intervencija u obliku izravnih plaćanja nakon prijenosa, kako je navedeno u stavku 2. točkama (b) i (c), na temelju indikativnih dodjela financijskih sredstava po vrsti intervencija i po intervenciji, u kojoj se za svaku intervenciju navode planirana ostvarenja, planirani prosječni ili jedinstveni jedinični iznosi iz članka 102. stavka 1. te, ako je to relevantno, maksimalni ili minimalni planirani jedinični iznosi, ili oboje, iz članka 102. stavka 2. Ako je to primjenjivo, u raspodjeli se navodi iznos rezerve za prava na plaćanje.
- Navodi se ukupan procijenjeni rezultat smanjenja plaćanja iz članka 17.
- Uzimajući u obzir upotrebu procijenjenog rezultata smanjenja plaćanja iz članka 17. i članka 87. stavka 3., te indikativne dodjele financijskih sredstava, povezana planirana ostvarenja i odgovarajući planirani prosječni ili jedinstveni jedinični iznosi utvrđuju se prije smanjenja plaćanja;
- (b) raspodjela dodijeljenih sredstava za vrste intervencija iz glave III. poglavlja III. po intervenciji i s navedenim planiranim ostvarenjima ili, kad je riječ o sektorima iz članka 42. točaka (a), (d), (e) i (f), indikativna dodjela financijskih sredstava po sektoru s navedenim planiranim ostvarenjima izraženima kao broj operativnih programa po sektoru;
 - (c) raspodjela dodijeljenih sredstava države članice za ruralni razvoj nakon prijenosa u izravna plaćanja i iz njih kako je navedeno u točki (b), po vrsti intervencije i po intervenciji, uključujući ukupne iznose za razdoblje strateških planova u okviru ZPP-a, uz navođenje primjenjive stope doprinosa iz EPFRR-a, raščlanjeno po intervenciji i po vrsti regije, ako je to primjenjivo. U slučaju prijenosa sredstava iz izravnih plaćanja navodi se intervencija odnosno intervencije ili dio intervencije koji se financiraju prijenosom. U toj tablici navode se i planirana ostvarenja po intervenciji i planirani prosječni ili jedinstveni jedinični iznosi iz članka 102. stavka 1. te, ako je to relevantno, maksimalni planirani prosječni jedinični iznosi iz članka 102. stavka 3. Ako je to primjenjivo, tablica sadržava i raspodjelu bespovratnih sredstava i iznose planirane za financijske instrumente. Navode se i iznosi za tehničku pomoć.

Članak 113.

Sustavi upravljanja i koordinacije

Odjeljak o sustavima upravljanja i koordinacije iz članka 107. stavka 1. točke (f) uključuje sljedeće:

- (a) utvrđivanje svih upravljačkih tijela iz glave II. poglavlja II. Uredbe (EU) 2021/2116, kao i nacionalnog upravljačkog tijela i, ako je to relevantno, regionalnih upravljačkih tijela;
- (b) utvrđivanje i ulogu posredničkih tijela iz članka 123. stavka 4. ove Uredbe;
- (c) informacije o sustavima kontrola i sankcijama iz glave IV. Uredbe (EU) 2021/2116, uključujući sljedeće:
 - i. integrirani administrativni i kontrolni sustav iz glave IV. poglavlja II. Uredbe (EU) 2021/2116;
 - ii. sustav kontrola i sankcija u vezi s uvjetovanosti iz glave IV. poglavlja IV. i V. Uredbe (EU) 2021/2116;
 - iii. nadležna kontrolna tijela odgovorna za kontrole;
- (d) pregled strukture za praćenje i izvješćivanje.

Članak 114.

Modernizacija

U odjeljku o elementima kojima se osigurava modernizacija ZPP-a iz članka 107. stavka 1. točke (g) ističu se elementi strateškog plana u okviru ZPP-a kojima se podupire modernizacija poljoprivrede i ruralnih područja te ZPP-a, a on posebno sadržava sljedeće:

- (a) pregled načina na koji će se strateškim planom u okviru ZPP-a doprinijeti postizanju međusektorskog cilja utvrđenog u članku 6. stavku 2., osobito putem:
 - i. opisa organizacijske strukture AKIS-a;
 - ii. opisa načina na koji će usluge savjetovanja iz članka 15., istraživačka mreža i nacionalna mreža ZPP-a iz članka 126. surađivati kako bi osiguravale savjetovanje, protok znanja i inovacijske usluge te načina na koji su djelovanja koja primaju potporu u okviru intervencija na temelju članka 78. ili drugih relevantnih intervencija integrirani u AKIS;
- (b) opis strategije za razvoj digitalnih tehnologija u poljoprivredi i ruralnim područjima i za upotrebu tih tehnologija u cilju poboljšanja učinkovitosti i djelotvornosti intervencija iz strateškog plana u okviru ZPP-a.

Članak 115.

Prilozi

1. Prilog I. strateškom planu u okviru ZPP-a iz članka 107. stavka 2. točke (a) uključuje sažetak glavnih rezultata *ex ante* evaluacije iz članka 139. i strateške procjene okoliša iz Direktive 2001/42/EZ te opis načina na koji su bili uzeti u obzir odnosno obrazloženje zašto nisu bili uzeti u obzir, kao i poveznicu na potpuno izvješće o *ex ante* evaluaciji i izvješće o strateškoj procjeni okoliša.

2. Prilog II. strateškom planu u okviru ZPP-a iz članka 107. stavka 2. točke (b) uključuje SWOT analizu trenutnog stanja u području obuhvaćenom strateškim planom u okviru ZPP-a.

SWOT analiza temelji se na trenutnom stanju u području obuhvaćenom strateškim planom u okviru ZPP-a i, za svaki specifični cilj utvrđen u članku 6. stavcima 1. i 2., sadržava opći opis trenutnog stanja u području obuhvaćenom strateškim planom u okviru ZPP-a koji se temelji na zajedničkim pokazateljima konteksta i drugim kvantitativnim i kvalitativnim ažuriranim informacijama kao što su studije, prošla izvješća o evaluaciji, sektorske analize i pouke iz prijašnjih iskustava.

Ako je to relevantno, SWOT analiza uključuje analizu teritorijalnih aspekata, uključujući regionalne posebnosti, uz naglasak na područja na koja se specifično odnose intervencije, kao i analizu sektorskih aspekata, posebice za one sektore koji su predmet posebnih intervencija ili programa.

Osim toga, u tom se opisu u odnosu na svaki opći i specifični cilj utvrđen u članku 5. i članku 6. stavcima 1. i 2. posebno naglašava sljedeće:

- (a) prednosti utvrđene u području strateškog plana u okviru ZPP-a;
- (b) nedostaci utvrđeni u području strateškog plana u okviru ZPP-a;
- (c) prilike utvrđene u području strateškog plana u okviru ZPP-a;
- (d) prijetnje utvrđene u području strateškog plana u okviru ZPP-a.

Za specifične ciljeve utvrđene u članku 6. stavku 1. točkama (d), (e) i (f) SWOT analiza upućuje na nacionalne planove koji proizlaze iz zakonodavnih akata navedenih u Prilogu XIII.

Za specifični cilj utvrđen u članku 6. stavku 1. točki (g) SWOT analiza uključuje kratku analizu pristupa zemljištu, prenosivosti vlasništva nad zemljištem i restrukturiranja zemljišta, pristupa financiranju i kreditima te pristupa znanju i savjetovanju.

Za međusektorski cilj utvrđen u članku 6. stavku 2. SWOT analiza pruža i relevantne informacije o funkcioniranju AKIS-a i povezanih struktura.

3. U Prilogu III. strateškom planu u okviru ZPP-a iz članka 107. stavka 2. točke (c) navode se rezultati savjetovanja s partnerima, a posebno s relevantnim tijelima na regionalnoj i lokalnoj razini, te kratak opis kako su savjetovanja provedena.

4. U Prilogu IV. strateškom planu u okviru ZPP-a iz članka 107. stavka 2. točke (d) pruža se kratak opis posebnog plaćanja za pamuk, kao i njegove komplementarnosti s ostalim intervencijama iz strateškog plana u okviru ZPP-a.

5. Prilog V. strateškom planu u okviru ZPP-a iz članka 107. stavka 2. točke (e) sadržava sljedeće:

- (a) kratak opis dodatnog nacionalnog financiranja za intervencije u području ruralnog razvoja utvrđene u glavi III. poglavlju IV., koje se osigurava u sklopu strateškog plana u okviru ZPP-a, uključujući iznose po intervenciji i informaciju o ispunjavanju zahtjeva na temelju ove Uredbe;
- (b) objašnjenje komplementarnosti s intervencijama iz strateškog plana u okviru ZPP-a;
- (c) informacije o tome je li dodatno nacionalno financiranje izvan područja primjene članka 42. UFEU-a i je li predmet procjene državnih potpora; i
- (d) nacionalnu financijsku pomoć u sektoru voća i povrća iz članka 53.

6. Prilog VI. strateškom planu u okviru ZPP-a iz članka 107. stavka 2. točke (f) sadržava sljedeće informacije u pogledu prijelazne nacionalne potpore:

- (a) godišnju sektorsku financijsku omotnicu za svaki sektor za koji se dodjeljuje prijelazna nacionalna potpora;
- (b) ako je to relevantno, maksimalnu jediničnu stopu potpore za svaku godinu razdoblja;
- (c) ako je to relevantno, informacije o referentnom razdoblju izmijenjenom u skladu s člankom 147. stavkom 2. drugim podstavkom;
- (d) kratak opis komplementarnosti prijelazne nacionalne potpore s intervencijama iz strateškog plana u okviru ZPP-a.

Članak 116.

Delegirane ovlasti u pogledu sadržaja strateškog plana u okviru ZPP-a

Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 152. do 31. prosinca 2023. kojima se ovo poglavlje mijenja u pogledu sadržaja strateškog plana u okviru ZPP-a i njegovih priloga. Ti su delegirani akti strogo ograničeni na rješavanje problema s kojima se suočavaju države članice.

Članak 117.

Provedbene ovlasti u pogledu sadržaja strateškog plana u okviru ZPP-a

Komisija može donijeti provedbene akte kojima se utvrđuju pravila za predstavljanje elemenata opisanih u člancima od 108. do 115. u strateškim planovima u okviru ZPP-a. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 153. stavka 2.

POGLAVLJE III.

ODOBRENJE I IZMJENA STRATEŠKOG PLANA U OKVIRU ZPP-A

Članak 118.

Odobrenje strateškog plana u okviru ZPP-a

1. Svaka država članica najkasnije 1. siječnja 2022. Komisiji podnosi prijedlog strateškog plana u okviru ZPP-a sa sadržajem iz članka 107.
2. Komisija predloženi strateški plan u okviru ZPP-a procjenjuje u pogledu njegove potpunosti, dosljednosti i koherentnosti s općim načelima prava Unije, ovom Uredbom i delegiranim i provedbenim aktima donesenima na temelju nje te s Uredbom (EU) 2021/2116, u pogledu njegova stvarnog doprinosa postizanju specifičnih ciljeva utvrđenih u članku 6. stavcima 1. i 2. i njegova učinka na pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta i narušavanje tržišnog natjecanja te na razinu administrativnog opterećenja za korisnike i upravu. Procjena se posebno odnosi na primjerenost strategije iz strateškog plana u okviru ZPP-a, odgovarajućih specifičnih ciljeva, ciljnih vrijednosti, intervencija i dodjele proračunskih sredstava za ostvarenje specifičnih ciljeva strateškog plana u okviru ZPP-a s pomoću predloženog skupa intervencija na temelju SWOT analize i *ex ante* evaluacije.
3. Ovisno o rezultatima procjene iz stavka 2., Komisija državama članicama može iznijeti svoja opažanja u roku od tri mjeseca od datuma podnošenja strateškog plana u okviru ZPP-a.

Država članica dostavlja Komisiji sve potrebne dodatne informacije i, ako je to primjereno, revidira predloženi plan.

4. Komisija odobrava predloženi strateški plan u okviru ZPP-a ako su podnesene potrebne informacije i ako je plan usklađen s člankom 9. i drugim zahtjevima utvrđenima u ovoj Uredbi i Uredbi (EU) 2021/2116, kao i delegiranim i provedbenim aktima donesenima na temelju njih. Odobrenje se temelji isključivo na aktima koji su pravno obvezujući za države članice.
5. Svaki strateški plan u okviru ZPP-a odobrava se najkasnije šest mjeseci nakon što ga je podnijela dotična država članica.

Odobrenje ne obuhvaća informacije iz članka 113. točke (c) i priloga od I. do IV. strateškom planu u okviru ZPP-a navedene u članku 107. stavku 2. točkama od (a) do (d).

U opravdanim slučajevima država članica može od Komisije zatražiti odobrenje strateškog plana u okviru ZPP-a koji ne sadržava sve elemente. U tom slučaju dotična država članica navodi dijelove strateškog plana u okviru ZPP-a koji nedostaju i iznosi indikativne ciljne vrijednosti i financijske planove kako je navedeno u članku 112. za cijeli strateški plan u okviru ZPP-a kako bi pokazala opću dosljednost i koherentnost plana. Elementi strateškog plana u okviru ZPP-a koji nedostaju podnose se Komisiji kao izmjena plana u skladu s člankom 119. unutar roka koji nije dulji od tri mjeseca od datuma odobrenja strateškog plana u okviru ZPP-a.

6. Komisija odobrava svaki strateški plan u okviru ZPP-a provedbenom odlukom bez primjene postupka odbora iz članka 153.

7. Strateški planovi u okviru ZPP-a imaju pravni učinak tek nakon što ih odobri Komisija.

Članak 119.

Izmjena strateškog plana u okviru ZPP-a

1. Države članice Komisiji mogu podnijeti zahtjeve za izmjenu svojih strateških planova u okviru ZPP-a.
2. Zahtjevi za izmjenu strateških planova u okviru ZPP-a moraju biti opravdani te se u njima posebno navodi očekivani učinak izmjena plana na ostvarenje specifičnih ciljeva utvrđenih u članku 6. stavcima 1. i 2. Njima se prilaže izmijenjeni plan uključujući, prema potrebi, ažurirane priloge.
3. Komisija procjenjuje usklađenost izmjene s ovom Uredbom i delegiranim i provedbenim aktima donesenima na temelju nje te s Uredbom (EU) 2021/2116 i njezin stvaran doprinos postizanju specifičnih ciljeva.
4. Komisija odobrava zatraženu izmjenu strateškog plana u okviru ZPP-a ako su podnesene potrebne informacije i ako je izmijenjeni plan usklađen s člankom 9. i drugim zahtjevima utvrđenima u ovoj Uredbi i Uredbi (EU) 2021/2116, kao i delegiranim i provedbenim aktima donesenima na temelju njih.
5. Komisija može iznijeti svoja opažanja u roku od 30 radnih dana od podnošenja zahtjeva za izmjenu strateškog plana u okviru ZPP-a. Država članica dostavlja Komisiji sve potrebne dodatne informacije.
6. Zahtjev za izmjenu strateškog plana u okviru ZPP-a odobrava se najkasnije tri mjeseca nakon što ga je podnijela država članica.
7. Zahtjev za izmjenu strateškog plana u okviru ZPP-a može se podnijeti jednom u kalendarskoj godini, podložno mogućim iznimkama predviđenima u ovoj Uredbi ili koje treba odrediti Komisija u skladu s člankom 122. Osim toga, tijekom razdoblja strateških planova u okviru ZPP-a moguće je podnijeti tri dodatna zahtjeva za izmjenu strateškog plana u okviru ZPP-a. Ovaj stavak ne primjenjuje se na zahtjeve za izmjene kojima se podnose elementi koji nedostaju u skladu s člankom 118. stavkom 5.

Zahtjev za izmjenu strateškog plana u okviru ZPP-a koji se odnosi na članak 17. stavak 5., članak 88. stavak 7., članak 103. stavak 5. ili članak 120. ne računa se u odnosu na ograničenje utvrđeno u prvom podstavku ovog stavka.

8. Izmjena strateškog plana u okviru ZPP-a koja se odnosi na članak 17. stavak 5., članak 88. stavak 7. ili članak 103. stavak 1. u vezi s EFJP-om počinje proizvoditi učinke 1. siječnja kalendarske godine koja slijedi nakon godine u kojoj je Komisija odobrila zahtjev za izmjenu i nakon odgovarajuće izmjene dodijeljenih sredstava u skladu s člankom 87. stavkom 2.

Izmjena strateškog plana u okviru ZPP-a koja se odnosi na članak 103. stavak 1. u vezi s EPFRR-om počinje proizvoditi učinke nakon što Komisija odobri zahtjev za izmjenu i nakon odgovarajuće izmjene dodijeljenih sredstava u skladu s člankom 89. stavkom 4.

Izmjena strateškog plana u okviru ZPP-a u vezi s EFJP-om, osim izmjena iz prvog podstavka ovog stavka, počinje proizvoditi učinke na datum koji treba odrediti država članica, a koji je kasniji od datuma na koji je Komisija odobrila zahtjev za tu izmjenu. Države članice mogu odrediti različiti datum ili datume na koje različiti elementi izmjene počinju proizvoditi učinke. Pri određivanju tog datuma države članice uzimaju u obzir rokove za postupak odobravanja utvrđen u ovom članku i potrebu poljoprivrednika i drugih korisnika da imaju dovoljno vremena kako bi uzeli izmjenu u obzir. Planirani datum navodi država članica zajedno sa zahtjevom za izmjenu strateškog plana u okviru ZPP-a i on podliježe odobrenju Komisije u skladu sa stavkom 10. ovog članka.

9. Odstupajući od stavaka od 2. do 8. te stavaka 10. i 11. ovog članka, države članice u bilo kojem trenutku mogu izvršiti i početi primjenjivati izmjene elemenata svojih strateških planova u okviru ZPP-a koji se odnose na intervencije na temelju glave III. poglavlja IV., uključujući uvjete prihvatljivosti takvih intervencija, koje ne dovode do promjena ciljnih vrijednosti iz članka 109. stavka 1. točke (a). One obavješćuju Komisiju o takvim izmjenama prije nego što ih počnu primjenjivati te ih uključuju u sljedeći zahtjev za izmjenu strateškog plana u okviru ZPP-a u skladu sa stavkom 1. ovog članka.

10. Komisija odobrava svaku izmjenu strateškog plana u okviru ZPP-a provedbenom odlukom bez primjene postupka odbora iz članka 153.

11. Ne dovodeći u pitanje članak 86., izmjene strateških planova u okviru ZPP-a imaju pravni učinak tek nakon što ih odobri Komisija.

12. Ispravci pogrešaka u pisanju ili očitih pogrešaka ili ispravci isključivo uredničke prirode koji ne utječu na provedbu politike i intervencija ne smatraju se zahtjevom za izmjenu na temelju ovog članka. Države članice obavješćuju Komisiju o takvim ispravcima.

Članak 120.

Preispitivanje strateških planova u okviru ZPP-a

Pri izmjeni bilo kojeg zakonodavnog akta navedenog u Prilogu XIII. svaka država članica procjenjuje treba li na odgovarajući način izmijeniti njezin strateški plan u okviru ZPP-a, a posebno objašnjenje iz članka 109. stavka 2. točke (a) podtočke v. te dodatne elemente strateškog plana u okviru ZPP-a navedene u tom objašnjenju. Svaka država članica u roku od šest mjeseci od roka za prenošenje izmjene u slučaju direktive navedene u Prilogu XIII. ili u roku od šest mjeseci od datuma početka primjene izmjene u slučaju uredbe navedene u Prilogu XIII. obavješćuje Komisiju o ishodu svoje procjene s popratnim objašnjenjem i, prema potrebi, podnosi zahtjev za izmjenu svojeg strateškog plana u okviru ZPP-a u skladu s člankom 119. stavkom 2.

Članak 121.

Izračun rokova za djelovanja Komisije

Za potrebe ovog poglavlja, ako je određen rok za djelovanje Komisije, taj rok počinje teći kad su podnesene sve informacije u skladu sa zahtjevima utvrđenima u ovoj Uredbi i s odredbama donesenima na temelju nje.

Taj rok ne uključuje:

- (a) razdoblje koje započinje na datum koji slijedi nakon datuma kada je Komisija državi članici poslala svoja opažanja ili zahtjev za revidirane dokumente i koje završava na datum kada država članica odgovori Komisiji;
- (b) za izmjene u vezi s člankom 17. stavkom 5., člankom 88. stavkom 7. i člankom 103. stavkom 5., rok za donošenje delegiranog akta za izmjenu dodijeljenih sredstava u skladu s člankom 87. stavkom 2.

Članak 122.

Delegirane ovlasti u vezi s izmjenama strateških planova u okviru ZPP-a

Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 152. kojima se ovo poglavlje dopunjuje u pogledu sljedećeg:

- (a) postupaka i rokova za podnošenje zahtjeva za izmjenu strateških planova u okviru ZPP-a;
- (b) utvrđivanja dodatnih slučajeva za koje ne vrijedi maksimalan broj izmjena iz članka 119. stavka 7.

GLAVA VI.

KOORDINACIJA I UPRAVLJANJE

Članak 123.

Upravljačko tijelo

1. Svaka država članica imenuje nacionalno upravljačko tijelo za svoj strateški plan u okviru ZPP-a.

Države članice mogu, uzimajući u obzir svoje ustavne i institucionalne odredbe, imenovati regionalna upravljačka tijela koja su odgovorna za neke ili sve zadaće iz stavka 2.

Države članice osiguravaju uspostavu relevantnog sustava upravljanja i kontrole na način kojim se osigurava jasna raspodjela i razgraničenje funkcija između nacionalnog upravljačkog tijela i, ako je to relevantno, regionalnih upravljačkih tijela te drugih tijela. Države članice odgovorne su za osiguravanje učinkovitog funkcioniranja sustava tijekom cijelog razdoblja strateških planova u okviru ZPP-a.

2. Upravljačko tijelo odgovorno je za djelotvorno, učinkovito i ispravno upravljanje strateškim planom u okviru ZPP-a i njegovu provedbu. Ono posebice osigurava:

- (a) da postoji elektronički informacijski sustav kako je navedeno u članku 130.;
- (b) da poljoprivrednici, drugi korisnici i druga tijela koja su uključena u provedbu intervencija:
 - i. budu upoznati sa svojim obvezama koje proizlaze iz dodijeljene pomoći te da vode ili zaseban računovodstveni sustav ili upotrebljavaju odgovarajući računovodstveni kod za sve transakcije povezane s operacijom, ako je to relevantno;
 - ii. budu svjesni zahtjeva u pogledu pružanja podataka upravljačkom tijelu i evidencije ostvarenja i rezultata;
- (c) da dotičnim poljoprivrednicima i drugim korisnicima budu dostavljene, ako je to primjereno elektroničkim putem, jasne i precizne informacije o propisanim zahtjevima upravljanja i minimalnim GAEC standardima uspostavljenima na temelju glave III. poglavlja I. odjeljka 2. te o zahtjevima koji su povezani sa socijalnom uvjetovanošću uspostavljenima na temelju glave III. poglavlja I. odjeljka 3., koje treba primjenjivati na razini poljoprivrednoga gospodarstva;
- (d) da je *ex ante* evaluacija iz članka 139. usklađena sa sustavom za evaluaciju i praćenje te da se podnese Komisiji;
- (e) da je uspostavljen plan evaluacije iz članka 140. stavka 4. te da se *ex post* evaluacije iz tog članka provode u rokovima utvrđenima u ovoj Uredbi, pritom osiguravajući da su te evaluacije usklađene sa sustavom za praćenje i evaluaciju te da su podnesene odboru za praćenje i Komisiji;
- (f) da se odboru za praćenje dostave informacije i dokumenti potrebni za praćenje provedbe strateškog plana u okviru ZPP-a s obzirom na njegove specifične ciljeve i prioritete;
- (g) da se izradi godišnje izvješće o uspješnosti, uključujući agregirane tablice za praćenje, te da se to izvješće, nakon podnošenja odboru za praćenje radi dobivanja njegova mišljenja, podnese Komisiji u skladu s člankom 9. stavkom 3. prvim podstavkom točkom (b) Uredbe (EU) 2021/2116;
- (h) da se poduzmu odgovarajuća daljnja djelovanja u vezi s opažanjima Komisije o godišnjim izvješćima o uspješnosti;
- (i) da agencija za plaćanja dobije sve potrebne informacije, posebice o izvršenim postupcima i svim kontrolama provedenima u vezi s intervencijama odabranima za financiranje, prije odobrenja plaćanja;
- (j) da korisnici u okviru intervencija koje se financiraju iz EPFRR-a, osim intervencija povezanih s površinama i životinjama, naglase da su primili financijsku potporu, među ostalim primjerenom upotrebom amblema Unije u skladu s pravilima koja utvrdi Komisija u skladu sa stavkom 5.;

- (k) da se javnost obavijesti o strateškom planu u okviru ZPP-a, među ostalim s pomoću nacionalne mreže ZPP-a, i to informiranjem:
- i. potencijalnih korisnika, strukovnih organizacija, gospodarskih i socijalnih partnera, tijela uključenih u promicanje ravnopravnosti muškaraca i žena te dotičnih nevladinih organizacija, uključujući organizacije koje se bave okolišem, o mogućnostima koje nudi strateški plan u okviru ZPP-a i pravilima u pogledu pristupa financiranju iz strateškog plana u okviru ZPP-a; i
 - ii. poljoprivrednika, drugih korisnika i šire javnosti o potpori koju Unija s pomoću strateškog plana u okviru ZPP-a osigurava za poljoprivredu i ruralni razvoj.

Za potporu koja se financira iz EFJP-a države članice osiguravaju, ovisno o slučaju, da upravljačko tijelo upotrebljava alate i strukture za vidljivost i komunikaciju kojima se koristi EPFRR.

3. Ako su regionalna upravljačka tijela iz stavka 1. drugog podstavka nadležna za zadaće iz stavka 2., nacionalno upravljačko tijelo osigurava odgovarajuću koordinaciju među tim tijelima kako bi se zajamčila koherentnost i dosljednost izrade i provedbe strateškog plana u okviru ZPP-a.

4. Nacionalno upravljačko tijelo ili, prema potrebi, regionalna upravljačka tijela mogu delegirati zadaće posredničkim tijelima. U tom slučaju upravljačko tijelo koje delegira zadaće i dalje je u potpunosti odgovorno za djelotvornost i ispravnost upravljanja tim zadaćama i njihove provedbe te osigurava utvrđivanje odgovarajućih odredaba kako bi se posredničkom tijelu omogućilo dobivanje svih potrebnih podataka i informacija za izvršavanje tih zadaća.

5. Komisija može donijeti provedbene akte kojima se utvrđuju jedinstveni uvjeti za primjenu zahtjeva u vezi s informiranjem, promotivnim aktivnostima i vidljivošću iz stavka 2. točaka (j) i (k). Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 153. stavka 2.

Članak 124.

Odbor za praćenje

1. U roku od tri mjeseca od datuma obavijesti državi članici o provedbenoj odluci Komisije o odobrenju strateškog plana u okviru ZPP-a svaka država članica uspostavlja nacionalni odbor za praćenje provedbe strateškog plana u okviru ZPP-a.

Svaki odbor za praćenje donosi svoj poslovnik koji uključuje odredbe o koordinaciji s regionalnim odborima za praćenje kada su osnovani u skladu sa stavkom 5. te o sprečavanju sukoba interesa i primjeni načela transparentnosti.

Odbor za praćenje sastaje se najmanje jedanput godišnje i preispituje sva pitanja koja utječu na napredak strateškog plana u okviru ZPP-a prema ostvarivanju njegovih ciljnih vrijednosti.

Svaka država članica objavljuje poslovnik i mišljenja odbora za praćenje.

2. Svaka država članica odlučuje o sastavu odbora za praćenje i osigurava uravnoteženu zastupljenost relevantnih tijela javne vlasti i posredničkih tijela te predstavnika partnera iz članka 106. stavka 3.

Svaki član odbora za praćenje ima jedan glas.

Država članica objavljuje popis članova odbora za praćenje na internetu.

Predstavnici Komisije sudjeluju u radu odbora za praćenje u svojstvu savjetnika.

3. Odbor za praćenje posebno ispituje:

- (a) napredak u provedbi strateškog plana u okviru ZPP-a te ostvarivanju ključnih etapa i ciljnih vrijednosti;

- (b) sva pitanja koja utječu na uspješnost strateškog plana u okviru ZPP-a i djelovanja poduzeta za rješavanje tih pitanja, uključujući napredak ostvaren u pojednostavnjenju i smanjenju administrativnog opterećenja za krajnje korisnike;
- (c) elemente *ex ante* procjene navedene u članku 58. stavku 3. Uredbe (EU) 2021/1060 i strateški dokument iz članka 59. stavka 1. te uredbe;
- (d) napredak ostvaren u provedbi evaluacija, sinteza evaluacija i daljnjem postupanju na temelju nalaza;
- (e) relevantne informacije u vezi s uspješnošću strateškog plana u okviru ZPP-a koje dostavlja nacionalna mreža ZPP-a;
- (f) provedbu komunikacijskih djelovanja i djelovanja za povećanje vidljivosti;
- (g) jačanje administrativnih kapaciteta za tijela javne vlasti te poljoprivrednike i druge korisnike, ako je to relevantno.

4. Odbor za praćenje daje mišljenje o sljedećem:

- (a) metodologiji i kriterijima upotrijebljenima pri odabiru operacija;
- (b) godišnjim izvješćima o uspješnosti;
- (c) planu evaluacije i njegovim izmjenama;
- (d) svakom prijedlogu izmjene strateškog plana u okviru ZPP-a koji iznese upravljačko tijelo.

5. Ako se elementi utvrđuju na regionalnoj razini, dotična država članica može uspostaviti regionalne odbore za praćenje provedbe regionalnih elemenata i pružanje informacija nacionalnom odboru za praćenje u tom pogledu. Ovaj članak primjenjuje se *mutatis mutandis* na te regionalne odbore za praćenje kad je riječ o elementima utvrđenima na regionalnoj razini.

Članak 125.

Tehnička pomoć na inicijativu država članica

1. U okviru EPFRR-a može se na inicijativu države članice pružiti potpora za djelovanja potrebna za djelotvorno upravljanje potporama povezanim sa strateškim planom u okviru ZPP-a i njihovu provedbu, uključujući uspostavu i rad nacionalnih mreža ZPP-a iz članka 126. stavka 1. Djelovanja iz ovog stavka mogu se odnositi na prethodna programska razdoblja te naredna razdoblja strateških planova u okviru ZPP-a.
2. Potpora se može pružiti i za djelovanja tijela glavnog fonda u skladu s člankom 31. stavcima 4., 5. i 6. Uredbe (EU) 2021/1060, pod uvjetom da LEADER uključuje potporu iz EPFRR-a.
3. U okviru tehničke pomoći na inicijativu država članica ne financiraju se tijela za ovjeravanje iz članka 12. Uredbe (EU) 2021/2116.

Članak 126.

Nacionalne mreže ZPP-a i europska mreža ZPP-a

1. Svaka država članica uspostavlja nacionalnu mrežu zajedničke poljoprivredne politike („nacionalna mreža ZPP-a”) radi umrežavanja organizacija i uprava, savjetnika, istraživača i drugih inovacijskih aktera te ostalih aktera u području poljoprivrede i ruralnog razvoja na nacionalnoj razini najkasnije 12 mjeseci nakon što Komisija odobri strateški plan u okviru ZPP-a. Nacionalne mreže ZPP-a nadovezuju se na postojeća iskustva i prakse umrežavanja u državama članicama.
2. Komisija uspostavlja europsku mrežu zajedničke poljoprivredne politike („europska mreža ZPP-a”) radi umrežavanja nacionalnih mreža, organizacija i uprava u području poljoprivrede i ruralnog razvoja na razini Unije.

3. Umrežavanje s pomoću nacionalnih mreža ZPP-a i europske mreže ZPP-a ima sljedeće ciljeve:
- (a) povećati sudjelovanje svih relevantnih dionika u provedbi strateških planova u okviru ZPP-a i, ako je to relevantno, u njihovu osmišljavanju;
 - (b) pratiti uprave država članica u provedbi strateških planova u okviru ZPP-a i prijelazu na model ostvarivanja politika koji se temelji na uspješnosti;
 - (c) doprinijeti poboljšanju kvalitete provedbe strateških planova u okviru ZPP-a;
 - (d) doprinijeti informiranju javnosti i potencijalnih korisnika o ZPP-u i mogućnostima financiranja;
 - (e) poticati inovacije u poljoprivredi i ruralnom razvoju te podupirati izravno uzajamno učenje i uključivanje svih dionika u proces razmjene i stjecanja znanja te interakciju tih dionika;
 - (f) doprinijeti kapacitetima i aktivnostima za praćenje i evaluaciju;
 - (g) doprinijeti širenju rezultata strateških planova u okviru ZPP-a.

Cilj utvrđen u prvom podstavku točki (d) posebno se nastoji ostvariti u okviru nacionalnih mreža ZPP-a.

4. Zadaće nacionalnih mreža ZPP-a i europske mreže ZPP-a za ostvarenje ciljeva iz stavka 3. jesu sljedeće:
- (a) prikupljanje, analiza i širenje informacija o djelovanjima i dobrim praksama koji se provode ili podupiru na temelju strateških planova u okviru ZPP-a te analiza kretanja u poljoprivredi i ruralnim područjima relevantnih za specifične ciljeve utvrđene u članku 6. stavcima 1. i 2.;
 - (b) doprinos jačanju kapaciteta za uprave država članica i drugih aktera uključenih u provedbu strateških planova u okviru ZPP-a, uključujući u vezi s postupcima praćenja i evaluacije;
 - (c) uspostava platformi, forumâ i događanja kako bi se olakšala razmjena iskustava među dionicima i izravno uzajamno učenje, uključujući, ako je to relevantno, razmjene s mrežama u trećim zemljama;
 - (d) prikupljanje informacija i olakšavanje njihova širenja te umrežavanje financiranih struktura i projekata, kao što su lokalne akcijske skupine iz članka 33. Uredbe (EU) 2021/1060, operativne skupine EIP-a iz članka 127. stavka 3. ove Uredbe i istovjetne strukture i projekti;
 - (e) pružanje potpore projektima suradnje među operativnim skupinama EIP-a iz članka 127. stavka 3. ove Uredbe, lokalnim akcijskim skupinama iz članka 33. Uredbe (EU) 2021/1060 ili sličnim strukturama lokalnog razvoja, uključujući transnacionalnu suradnju;
 - (f) uspostava poveznica s drugim strategijama ili mrežama koje financira Unija;
 - (g) doprinos daljnjem razvoju ZPP-a i priprema svih narednih razdoblja strateških planova u okviru ZPP-a;
 - (h) u slučaju nacionalnih mreža ZPP-a, sudjelovanje u aktivnostima europske mreže ZPP-a i doprinos tim aktivnostima;
 - (i) u slučaju europske mreže ZPP-a, pridruživanje i doprinos aktivnostima nacionalnih mreža ZPP-a.
5. Komisija donosi provedbene akte kojima se utvrđuje organizacijska struktura i djelovanje europske mreže ZPP-a. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 153. stavka 2.

Članak 127.

Europsko partnerstvo za inovacije za produktivnost i održivost u poljoprivredi

1. Cilj je Europskog partnerstva za inovacije za produktivnost i održivost u poljoprivredi (EIP) poticanje inovacija i poboljšanje razmjene znanja.

U okviru EIP-a pruža se potpora AKIS-u povezivanjem politika i instrumenata radi ubrzavanja inovacija.

2. EIP doprinosi postizanju specifičnih ciljeva utvrđenih u članku 6. stavcima 1. i 2.

U okviru EIP-a posebno se:

- (a) stvara dodana vrijednost boljim povezivanjem istraživanja i poljoprivredne prakse te poticanjem šire upotrebe dostupnih inovacijskih mjera;
- (b) povezuju akteri i projekti u području inovacija;
- (c) promiče brže i šire prenošenje inovativnih rješenja u praksu, uključujući razmjenu znanja među poljoprivrednicima; i
- (d) obavješćuje znanstvena zajednica o istraživačkim potrebama u području poljoprivrednih praksi.

3. Operativne skupine EIP-a koje primaju potporu na temelju suradnje u okviru vrste intervencija iz članka 77. dio su EIP-a. Svaka operativna skupina EIP-a izrađuje plan za razvoj ili provedbu inovativnog projekta. Taj inovativni projekt temelji se na interaktivnom inovacijskom modelu koji sadržava sljedeća ključna načela:

- (a) razvoj inovativnih rješenja usmjerenih na potrebe poljoprivrednika ili šumara uz istodobno rješavanje interakcija u cijelom lancu opskrbe ako je to korisno;
- (b) povezivanje partnera s komplementarnim znanjima, kao što su poljoprivrednici, savjetnici, istraživači, poduzeća ili nevladine organizacije, u ciljanim kombinacijama koje su najprikladnije za ostvarenje ciljeva projekta; i
- (c) suodlučivanje i sukreiranje tijekom trajanja cijelog projekta.

Operativne skupine EIP-a mogu djelovati na transnacionalnoj razini, što uključuje i prekograničnu razinu. Predviđena inovacija može se temeljiti na novoj praksi, ali i na tradicionalnim praksama u novom geografskom ili okolišnom kontekstu.

Operativne skupine EIP-a dijele sažetak svojih planova i rezultata svojih projekata, posebice putem nacionalnih mreža ZPP-a i europske mreže ZPP-a.

GLAVA VII.

PRAĆENJE, IZVJEŠĆIVANJE I EVALUACIJA

POGLAVLJE I.

OKVIR USPJEŠNOSTI

Članak 128.

Uspostava okvira uspješnosti

1. Uspostavlja se okvir uspješnosti u sklopu zajedničke nadležnosti država članica i Komisije. Okvirom uspješnosti omogućuje se izvješćivanje, praćenje i evaluacija uspješnosti strateškog plana u okviru ZPP-a tijekom njegove provedbe.
2. Okvir uspješnosti uključuje sljedeće elemente:
 - (a) skup zajedničkih pokazatelja ostvarenja, rezultata, učinka i konteksta iz članka 7., koji se upotrebljavaju kao osnova za praćenje, evaluaciju i godišnje izvješćivanje o uspješnosti;
 - (b) ciljne vrijednosti i godišnje ključne etape koje su utvrđene u odnosu na relevantni specifični cilj primjenom relevantnih pokazatelja rezultata;
 - (c) prikupljanje, pohranjivanje i prijenos podataka;

- (d) redovito izvješćivanje o uspješnosti, aktivnostima praćenja i evaluacijskim aktivnostima;
- (e) *ex ante* evaluacije, međuevaluacije i *ex post* evaluacije te sve ostale evaluacijske aktivnosti povezane sa strateškim planom u okviru ZPP-a.

Članak 129.

Ciljevi okvira uspješnosti

Ciljevi okvira uspješnosti jesu:

- (a) procijeniti učinak, učinkovitost, djelotvornost, relevantnost i koherentnost ZPP-a te njegovu dodanu vrijednost Unije;
- (b) pratiti napredak prema ostvarivanju ciljnih vrijednosti strateških planova u okviru ZPP-a;
- (c) procijeniti učinak, učinkovitost, djelotvornost, relevantnost i koherentnost intervencija iz strateških planova u okviru ZPP-a;
- (d) pružiti potporu postupku zajedničkog učenja povezanom s praćenjem i evaluacijom.

Članak 130.

Elektronički informacijski sustav

Države članice uspostavljaju zaštićeni elektronički informacijski sustav, ili upotrebljavaju postojeći sustav, u kojem bilježe i čuvaju ključne informacije o provedbi strateškog plana u okviru ZPP-a koje su potrebne za praćenje i evaluaciju, posebno za praćenje napretka u ostvarivanju utvrđenih ciljeva i ciljnih vrijednosti, uključujući informacije o svakom korisniku i operaciji.

Članak 131.

Pružanje informacija

Države članice osiguravaju da korisnici potpore na temelju intervencija iz strateškog plana u okviru ZPP-a i lokalne akcijske skupine iz članka 33. Uredbe (EU) 2021/1060 upravljačkom tijelu ili drugim tijelima delegiranima za obavljanje funkcija u njegovo ime pružaju sve informacije koje su potrebne za praćenje i evaluaciju strateškog plana u okviru ZPP-a.

Države članice osiguravaju uspostavu sveobuhvatnih, pravodobnih i pouzdanih izvora podataka kako bi se omogućio djelotvoran nastavak napretka politike prema ostvarenju ciljeva s pomoću pokazatelja ostvarenja, rezultata i učinka.

Članak 132.

Postupci praćenja

Upravljačko tijelo i odbor za praćenje prate provedbu strateškog plana u okviru ZPP-a i napredak u ostvarenju ciljnih vrijednosti strateškog plana u okviru ZPP-a na temelju pokazatelja ostvarenja i rezultata.

Članak 133.

Provedbene ovlasti za okvir uspješnosti

Komisija donosi provedbene akte o sadržaju okvira uspješnosti. Ti akti uključuju pokazatelje koji nisu navedeni u Prilogu I. i koji su potrebni za odgovarajuće praćenje i evaluaciju politike, metode za izračun pokazatelja navedenih u Prilogu I. i izvan njega te potrebne odredbe kojima se jamči točnost i pouzdanost podataka koje su prikupile države članice. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 153. stavka 2.

POGLAVLJE II.

GODIŠNJA IZVJEŠĆA O USPJEŠNOSTI

Članak 134.

Godišnja izvješća o uspješnosti

1. Države članice, u skladu s člankom 9. stavkom 3. i člankom 10. Uredbe (EU) 2021/2116 podnose godišnje izvješće o uspješnosti u provedbi strateškog plana u okviru ZPP-a u prethodnoj financijskoj godini.
2. Zadnje godišnje izvješće o uspješnosti, koje treba podnijeti u skladu s člankom 9. stavcima 3. i 10. Uredbe (EU) 2021/2116, sadržava sažetak evaluacija obavljenih tijekom razdoblja provedbe.
3. Kako bi bilo prihvatljivo, godišnje izvješće o uspješnosti sadržava sve informacije koje se zahtijevaju u stavcima 4., 5., 7., 8., 9. i 10. te, ako je to relevantno, stavku 6. Ne dovodeći u pitanje godišnje postupke poravnanja predviđene Uredbom (EU) 2021/2116, ako godišnje izvješće o uspješnosti nije prihvatljivo, Komisija o tome obavješćuje dotičnu državu članicu u roku od 15 radnih dana od datuma njegova podnošenja, a u suprotnom ono se smatra prihvatljivim.
4. U godišnjim izvješćima o uspješnosti iznose se ključne kvalitativne i kvantitativne informacije o provedbi strateškog plana u okviru ZPP-a, pri čemu se upućuje na financijske podatke te pokazatelje ostvarenja i rezultata, uključujući na regionalnoj razini ako je to relevantno.
5. Kvantitativne informacije iz stavka 4. uključuju:
 - (a) realizirana ostvarenja;
 - (b) rashode prijavljene u godišnjoj računovodstvenoj dokumentaciji koji su relevantni za ostvarenja iz točke (a), prije primjene bilo kakvih sankcija ili drugih smanjenja, te za EPFRR, uzimajući u obzir ponovnu dodjelu ukinutih ili vraćenih sredstava na temelju članka 57. Uredbe (EU) 2021/2116;
 - (c) omjer između rashoda iz točke (b) i relevantnih ostvarenja iz točke (a) („realizirani jedinični iznos”);
 - (d) postignute rezultate i njihovo odstupanje u odnosu na pripadajuće ključne etape koje su utvrđene u skladu s člankom 109. stavkom 1. točkom (a).

Informacije iz prvog podstavka točaka (a), (b) i (c) raščlanjuju se po jediničnom iznosu kako je utvrđeno u strateškom planu u okviru ZPP-a u skladu s člankom 111. točkom (h), za potrebe poravnanja s obzirom na uspješnost. Za pokazatelje ostvarenja za koje je u Prilogu I. naznačeno da se upotrebljavaju samo za praćenje uključuju se samo informacije iz prvog podstavka točke (a) ovog stavka.

6. Za intervenciju koja nije obuhvaćena integriranim sustavom iz članka 65. stavka 2. Uredbe (EU) 2021/2116 države članice mogu, uz informacije pružene u skladu sa stavkom 5. ovog članka, odlučiti u svakom godišnjem izvješću o uspješnosti navesti:
 - (a) prosječne jedinične iznose za operacije odabrane u prethodnoj financijskoj godini i povezani broj ostvarenja i rashoda; ili
 - (b) omjer između ukupnih javnih rashoda, isključujući dodatno nacionalno financiranje iz članka 115. stavka 5., odobrenih za operacije za koje su plaćanja izvršena u prethodnoj financijskoj godini i realiziranih ostvarenja, kao i povezani broj ostvarenja i rashoda.

Komisija se tim informacijama koristi za potrebe članaka 40. i 54. Uredbe (EU) 2021/2116 za svaku od godina kada su izvršena plaćanja za povezane operacije.

7. Kvalitativne informacije iz stavka 4. uključuju:
 - (a) sintezu stanja provedbe strateškog plana u okviru ZPP-a u odnosu na prethodnu financijsku godinu;

(b) eventualne probleme koji utječu na uspješnost strateškog plana u okviru ZPP-a, posebno u pogledu odstupanja od ključnih etapa, pri čemu se, prema potrebi, navode razlozi i, ako je to relevantno, opis poduzetih mjera.

8. Za potrebe članka 54. stavka 2. Uredbe (EU) 2021/2116 države članice mogu u kvalitativne informacije iz stavka 4. ovog članka odlučiti uključiti i:

(a) obrazloženje svakog prekoračenja realiziranog jediničnog iznosa u usporedbi s pripadajućim planiranim jediničnim iznosom ili, ako je to primjenjivo, maksimalnim planiranim jediničnim iznosom iz članka 102. ove Uredbe; ili

(b) ako država članica odluči iskoristiti jednu od mogućnosti iz stavka 6. ovog članka, obrazloženje svakog prekoračenja realiziranog jediničnog iznosa u usporedbi s pripadajućim prosječnim jediničnim iznosom za odabrane operacije ili omjerom između ukupnih javnih rashoda, isključujući dodatno nacionalno financiranje iz članka 115. stavka 5., odobrenih za operacije za koje su plaćanja izvršena u prethodnoj financijskoj godini i povezanih realiziranih ostvarenja, ovisno o izboru države članice.

9. Ako je prekoračenje iz stavka 8. točke (a) ovog članka veće od 50 %, navodi se obrazloženje za potrebe članka 40. stavka 2. Uredbe (EU) 2021/2116.

Ako država članica, pak, odluči iskoristiti mogućnost iz stavka 6., obrazloženje se zahtijeva samo ako je prekoračenje iz stavka 8. točke (b) veće od 50 %.

10. Za financijske instrumente, uz podatke koje treba dostaviti na temelju stavka 4., dostavljaju se sljedeće informacije:

(a) prihvatljivi rashodi prema vrsti financijskog proizvoda;

(b) iznos troškova i naknada za upravljanje prijavljenih kao prihvatljivi rashodi;

(c) iznos, po vrsti financijskog proizvoda, privatnih i javnih sredstava mobiliziranih uz EPFRR;

(d) kamate i drugi dobiti koji proizlaze iz potpore koja se financijskim instrumentima dodjeljuje iz doprinosa EPFRR-a u skladu s člankom 60. Uredbe (EU) 2021/1060 te vraćena sredstva koja se mogu pripisati potpori iz EPFRR-a u skladu s člankom 62. te uredbe;

(e) ukupna vrijednost zajmova, vlasničkih ili kvazivlasničkih ulaganja u krajnje primatelje koji su bili zajamčeni prihvatljivim javnim rashodima, isključujući dodatno nacionalno financiranje iz članka 115. stavka 5. ove Uredbe, i koji su doista isplaćeni krajnjim primateljima.

Ako države članice odluče primijeniti stavak 6. ovog članka na financijske instrumente, informacije iz tog stavka pružaju se na razini krajnjih primatelja.

11. Za potrebe dvogodišnjeg pregleda uspješnosti iz članka 135. godišnje izvješće o uspješnosti sadržava informacije o dodatnom nacionalnom financiranju iz članka 115. stavka 5. točaka (a) i (d). To se financiranje uzima u obzir za dvogodišnji pregled uspješnosti.

12. Godišnja izvješća o uspješnosti i sažetak njihova sadržaja namijenjen građanima objavljuju se.

13. Ne dovodeći u pitanje godišnje postupke poravnanja predviđene u Uredbi (EU) 2021/2116, Komisija može iznijeti opažanja u vezi s prihvatljivim godišnjim izvješćima o uspješnosti u roku od mjesec dana od njihova podnošenja. Ako Komisija ne dostavi svoja opažanja u navedenom roku, izvješća se smatraju prihvaćenima. Članak 121. ove Uredbe o izračunu rokova za djelovanja Komisije primjenjuje se *mutatis mutandis*.

14. Komisija donosi provedbene akte kojima se utvrđuju pravila za predstavljanje sadržaja godišnjeg izvješća o uspješnosti. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 153. stavka 2.

Članak 135.

Dvogodišnji pregled uspješnosti

1. Komisija na temelju informacija iz godišnjih izvješća o uspješnosti provodi dvogodišnji pregled uspješnosti.
2. Ako vrijednost jednog ili više pokazatelja rezultata prijavljenih u skladu s člankom 134., koje je dotična država članica upotrijebila za pregled uspješnosti u strateškom planu u okviru ZPP-a u skladu s Prilogom I., pokaže manjak veći od 35 % u odnosu na odgovarajuću ključnu etapu za financijsku godinu 2024. i 25 % za financijsku godinu 2026., dotična država članica podnosi obrazloženje za to odstupanje. Komisija na temelju procjene tog obrazloženja prema potrebi može zatražiti od dotične države članice da podnese akcijski plan u skladu s člankom 41. stavkom 1. Uredbe (EU) 2021/2116 s opisom korektivnih djelovanja koja namjerava poduzeti i očekivanim vremenskim okvirom.
3. Komisija 2026. pregledava informacije navedene u izvješćima o uspješnosti za financijsku godinu 2025. Ako vrijednost jednog ili više pokazatelja rezultata prijavljenih u skladu s člankom 134., koje je dotična država članica upotrijebila za pregled uspješnosti u strateškom planu u okviru ZPP-a u skladu s Prilogom I., pokaže manjak veći od 35 % u odnosu na dotičnu ključnu etapu za financijsku godinu 2025., Komisija može zatražiti od dotične države članice da poduzme korektivna djelovanja.

Članak 136.

Godišnji pregledni sastanci

1. Države članice svake godine s Komisijom organiziraju godišnji pregledni sastanak. Preglednim sastankom zajednički se predsjedava ili njime predsjedava Komisija, a održava se najranije dva mjeseca nakon podnošenja godišnjeg izvješća o uspješnosti.
2. Cilj preglednog sastanka jest ispitivanje uspješnosti svakog plana, uključujući napredak u ostvarenju utvrđenih ciljnih vrijednosti, i dostupnih informacija o relevantnim učincima, kao i svih pitanja koja utječu na uspješnost te prošla ili buduća djelovanja koja se poduzimaju za njihovo rješavanje.

POGLAVLJE III.

IZVJEŠĆIVANJE O POSEBNIM PLAĆANJIMA ZA PAMUK I PRIJELAZNA NACIONALNA POTPORA

Članak 137.

Godišnje izvješćivanje

Države članice koje dodjeljuju posebno plaćanje za pamuk utvrđeno u glavi III. poglavlju II. odjeljku 3. pododjeljku 2. Komisiji do 15. veljače 2025. i do 15. veljače svake naredne godine do 2030. dostavljaju sljedeće informacije o provedbi tog plaćanja u prethodnoj financijskoj godini:

- (a) broj korisnika;
- (b) iznos plaćanja po hektaru; i
- (c) broj hektara za koje je dodijeljeno plaćanje.

Članak 138.

Godišnje izvješćivanje o prijelaznoj nacionalnoj potpori

Države članice koje dodjeljuju prijelaznu nacionalnu potporu utvrđenu u članku 147. Komisiji do 15. veljače 2025. i do 15. veljače svake naredne godine do 2030. dostavljaju sljedeće informacije o provedbi te potpore u prethodnoj financijskoj godini za svaki relevantni sektor:

- (a) broj korisnika;
- (b) ukupan iznos dodijeljene prijelazne nacionalne potpore; i
- (c) broj hektara, životinja ili drugih jedinica za koje je dodijeljena ta potpora.

POGLAVLJE IV.

EVALUACIJA STRATEŠKOG PLANA U OKVIRU ZPP-a

Članak 139.

Ex ante evaluacije

1. Države članice provode *ex ante* evaluacije radi poboljšanja kvalitete izrade svojih strateških planova u okviru ZPP-a.
2. Za provedbu *ex ante* evaluacije odgovorno je tijelo koje je nadležno za izradu strateškog plana u okviru ZPP-a.
3. U okviru *ex ante* evaluacije ocjenjuje se sljedeće:
 - (a) doprinos strateškog plana u okviru ZPP-a postizanju specifičnih ciljeva utvrđenih u članku 6. stavcima 1. i 2., uzimajući u obzir nacionalne i regionalne potrebe i potencijal za razvoj te iskustva stečena u provedbi ZPP-a u prethodnim programskim razdobljima;
 - (b) unutarjna koherentnost predloženog strateškog plana u okviru ZPP-a i njegov odnos s ostalim relevantnim instrumentima;
 - (c) usklađenost dodjele proračunskih sredstava s tim specifičnim ciljevima utvrđenima u članku 6. stavcima 1. i 2. koji su obuhvaćeni strateškim planom u okviru ZPP-a;
 - (d) način na koji će se očekivanim ostvarenjima doprinijeti rezultatima;
 - (e) jesu li kvantificirane ciljne vrijednosti primjerene i realistične s obzirom na rezultate i ključne etape, pri čemu se uzima u obzir predviđena potpora iz EFJP-a i EPFRR-a;
 - (f) planirane mjere za smanjenje administrativnog opterećenja poljoprivrednika i drugih korisnika;
 - (g) ako je to relevantno, razlozi za upotrebu financijskih instrumenata koji se financiraju iz EPFRR-a.
4. *Ex ante* evaluacija može uključivati zahtjeve za stratešku procjenu okoliša utvrđene u Direktivi 2001/42/EZ, pri čemu se uzimaju u obzir potrebe za ublažavanje klimatskih promjena.

Članak 140.

Evaluacija strateških planova u okviru ZPP-a tijekom razdoblja provedbe i ex post evaluacija

1. Države članice provode evaluacije svojih strateških planova u okviru ZPP-a tijekom provedbe i *ex post* kako bi poboljšale kvalitetu izrade i provedbe planova. Države članice procjenjuju učinkovitost, djelotvornost, relevantnost i koherentnost svojih strateških planova u okviru ZPP-a te njihovu dodanu vrijednost Unije i učinak u pogledu njihova doprinosa postizanju općih ciljeva ZPP-a utvrđenih u članku 5. i onih specifičnih ciljeva utvrđenih u članku 6. stavcima 1. i 2. koji su obuhvaćeni dotičnim strateškim planom u okviru ZPP-a. Ukupni učinak strateškog plana u okviru ZPP-a ocjenjuje se samo *ex post* evaluacijom.

2. Države članice povjeravaju evaluacije funkcionalno neovisnim stručnjacima.
3. Države članice osiguravaju uspostavu postupaka za izradu i prikupljanje podataka potrebnih za evaluacije.
4. Države članice izrađuju plan evaluacije u kojem se navode evaluacijske aktivnosti koje se namjeravaju poduzeti tijekom razdoblja provedbe.
5. Države članice plan evaluacije podnose odboru za praćenje najkasnije godinu dana nakon donošenja strateškog plana u okviru ZPP-a.
6. Upravljačko tijelo odgovorno je za dovršetak sveobuhvatne *ex post* evaluacije strateškog plana u okviru ZPP-a do 31. prosinca 2031.
7. Države članice objavljuju sve evaluacije.

POGLAVLJE V.

OCJENA USPJEŠNOSTI KOJU PROVODI KOMISIJA

Članak 141.

Ocjena i evaluacija uspješnosti

1. Komisija uspostavlja višegodišnji plan evaluacije ZPP-a čija je provedba njezina odgovornost. Tim planom evaluacije obuhvaćene su i mjere na temelju Uredbe (EU) br. 1308/2013.
2. Komisija do 31. prosinca 2023. Europskom parlamentu i Vijeću podnosi sažeto izvješće o strateškim planovima država članica u okviru ZPP-a. Izvješće uključuje analizu zajedničkih napora i kolektivnih ambicija država članica za ostvarivanje specifičnih ciljeva utvrđenih u članku 6. stavcima 1. i 2., posebno onih navedenih u članku 6. stavku 1. točkama (d), (e), (f) i (i).
3. Komisija do 31. prosinca 2025. podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću kako bi se ocijenilo kako države članice provode novi model ostvarivanja politika te usklađenost i kombinirani doprinos intervencija iz strateških planova država članica u okviru ZPP-a ispunjavanju obveza Unije u području okoliša i klime. Kada je to potrebno, Komisija daje preporuke državama članicama kako bi olakšala ispunjavanje tih obveza.
4. Komisija do 31. prosinca 2026. provodi međuevaluaciju radi ispitivanja učinkovitosti, djelotvornosti, relevantnosti i koherentnosti EFJP-a i EPFRR-a te njihove dodane vrijednosti Unije, uzimajući u obzir pokazatelje utvrđene u Prilogu I. Komisija može iskoristiti sve već dostupne relevantne informacije u skladu s člankom 128. Financijske uredbe.
5. Komisija provodi *ex post* evaluaciju radi ispitivanja učinkovitosti, djelotvornosti, relevantnosti i koherentnosti EFJP-a i EPFRR-a te njihove dodane vrijednosti Unije.
6. Na temelju dokaza iz evaluacija ZPP-a, uključujući evaluacije strateških planova u okviru ZPP-a, te iz drugih relevantnih izvora informacija, Komisija do 31. prosinca 2027. Europskom parlamentu i Vijeću podnosi izvješće o međuevaluaciji, uključujući prve rezultate o uspješnosti ZPP-a. Drugo izvješće, koje uključuje procjenu uspješnosti ZPP-a, podnosi se do 31. prosinca 2031.

Članak 142.

Izvješćivanje na temelju ključnog skupa pokazatelja

U skladu s obvezom o izvješćivanju na temelju članka 41. stavka 3. točke (h) podtočke iii. Financijske uredbe Komisija Europskom parlamentu i Vijeću podnosi informacije o uspješnosti iz tog članka, izmjerene s pomoću ključnog skupa pokazatelja utvrđenih u Prilogu XIV. ovoj Uredbi.

Članak 143.

Opće odredbe

1. Države članice Komisiji dostavljaju dostupne informacije koje su potrebne kako bi mogla provesti praćenje i evaluaciju ZPP-a iz članka 141.
2. Podaci potrebni za pokazatelje konteksta i učinka dolaze ponajprije iz etabliranih izvora podataka, kao što su sustav poljoprivrednih knjigovodstvenih podataka i Eurostat. Ako podaci za te pokazatelje nisu dostupni ili nisu potpuni, praznine se rješavaju u okviru Europskog statističkog programa uspostavljenog na temelju Uredbe (EZ) br. 223/2009 Europskog parlamenta i Vijeća ^(⁵¹), sustava poljoprivrednih knjigovodstvenih podataka uspostavljenog Uredbom Vijeća (EZ) br. 1217/2009 ^(⁵²) ili putem službenih sporazuma s drugim pružateljima podataka kao što su Zajednički istraživački centar i Europska agencija za okoliš.
3. Podaci iz administrativnih registara kao što su integrirani sustav iz članka 65. stavka 2. Uredbe (EU) 2021/2116, sustav za identifikaciju poljoprivrednih parcela iz članka 68. te uredbe i registri životinja i vinograda također se upotrebljavaju u statističke svrhe, u suradnji sa statističkim tijelima u državama članicama i Eurostatom.
4. Komisija može donijeti provedbene akte kojima se utvrđuju pravila o informacijama koje trebaju poslati države članice, pri čemu se uzima u obzir potreba za izbjegavanjem nepotrebnog administrativnog opterećenja te potrebe za podacima i sinergije među potencijalnim izvorima podataka. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 153. stavka 2.

GLAVA VIII.

ODREDBE O TRŽIŠNOM NATJECANJU

Članak 144.

Pravila koja se primjenjuju na poduzetnike

Ako se dodjeljuje za oblike suradnje među poduzetnicima, potpora na temelju glave III. ove Uredbe može se dodijeliti samo za one oblike suradnje koji su u skladu s pravilima tržišnog natjecanja koja se primjenjuju na temelju članka od 206. do 210. Uredbe (EU) br. 1308/2013.

Članak 145.

Državne potpore

1. Osim ako je drukčije predviđeno u ovoj glavi, članci 107., 108. i 109. UFEU-a primjenjuju se na potporu na temelju ove Uredbe.
2. Članci 107., 108. i 109. UFEU-a ne primjenjuju se na potporu koju pružaju države članice na temelju ove Uredbe i u skladu s njom, kao ni na dodatno nacionalno financiranje iz članka 146. ove Uredbe koje je obuhvaćeno područjem primjene članka 42. UFEU-a.

⁽⁵¹⁾ Uredba (EZ) br. 223/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2009. o europskoj statistici i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ, Euratom) br. 1101/2008 Europskog parlamenta i Vijeća o dostavi povjerljivih statističkih podataka Statističkom uredu Europskih zajednica, Uredbe Vijeća (EZ) br. 322/97 o statistici Zajednice i Odluke Vijeća 89/382/EEZ, Euratom o osnivanju Odbora za statistički program Europskih zajednica (SL L 87, 31.3.2009., str. 164.).

⁽⁵²⁾ Uredba Vijeća (EZ) br. 1217/2009 od 30. studenoga 2009. o uspostavi sustava za prikupljanje knjigovodstvenih podataka o prihodima i poslovnim aktivnostima poljoprivrednih gospodarstava u Europskoj zajednici (SL L 328, 15.12.2009., str. 27.).

*Članak 146.***Dodatno nacionalno financiranje**

Potpora koju pružaju države članice u vezi s operacijama obuhvaćenima područjem primjene članka 42. UFEU-a, koja je namijenjena osiguravanju dodatnog financiranja za intervencije u području ruralnog razvoja utvrđene u glavi III. poglavlju IV. ove Uredbe za koje je potpora Unije dodijeljena u bilo kojem trenutku tijekom razdoblja strateških planova u okviru ZPP-a, može se primijeniti isključivo ako je u skladu s ovom Uredbom i ako je uključena u Prilog V. strateškim planovima u okviru ZPP-a koje je odobrila Komisija.

Države članice ne pružaju potporu za intervencije u sektorima iz glave III. poglavlja III. ove Uredbe, osim ako je to izričito predviđeno u tom poglavlju.

*Članak 147.***Prijelazna nacionalna potpora**

1. Države članice koje su dodijelile prijelaznu nacionalnu potporu u razdoblju 2015. – 2022. u skladu s člankom 37. Uredbe (EU) br. 1307/2013 mogu nastaviti dodjeljivati prijelaznu nacionalnu potporu poljoprivrednicima.
2. Uvjeti za dodjelu prijelazne nacionalne potpore jednaki su onima iz članka 37. stavka 3. Uredbe (EU) br. 1307/2013.

Uvjeti za dodjelu prijelazne nacionalne potpore jednaki su onima iz članka 37. stavka 3. Uredbe (EU) br. 1307/2013.

3. Ukupan iznos prijelazne nacionalne potpore koji se može dodijeliti po sektoru ograničava se na sljedeći postotak razine plaćanja u svakoj od financijskih omotnica specifičnih za pojedini sektor, kako je Komisija odobrila u skladu s člankom 132. stavkom 7. ili člankom 133.a stavkom 5. Uredbe Vijeća (EZ) br. 73/2009 ⁽⁵³⁾ u 2013.:

- 50 % u 2023,
- 45 % u 2024,
- 40 % u 2025,
- 35 % u 2026,
- 30 % u 2027.

Za Cipar se postotak izračunava na temelju financijskih omotnica specifičnih za pojedini sektor određenih u Prilogu XVII.a Uredbi (EZ) br. 73/2009.

⁽⁵³⁾ Uredba Vijeća (EZ) br. 73/2009 od 19. siječnja 2009. o utvrđivanju zajedničkih pravila za programe izravne potpore za poljoprivrednike u okviru zajedničke poljoprivredne politike i utvrđivanju određenih programa potpore za poljoprivrednike, o izmjeni uredbi (EZ) br. 1290/2005, (EZ) br. 247/2006, (EZ) br. 378/2007 i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1782/2003 (SL L 30, 31.1.2009., str. 16.).

GLAVA IX.

OPĆE I ZAVRŠNE ODREDBE

POGLAVLJE I.

OPĆE ODREDBE

Članak 148.

Mjere za rješavanje posebnih problema

1. U svrhu rješavanja posebnih problema Komisija donosi provedbene akte koji su potrebni i opravdani u hitnim slučajevima. Takvi provedbeni akti mogu odstupati od odredaba ove Uredbe, u mjeri i u trajanju u kojima je to strogo potrebno. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 153. stavka 2.
2. Zbog opravdanih krajnje hitnih razloga te kako bi se riješili takvi posebni problemi kako je navedeno u stavku 1. i istodobno osigurao kontinuitet strateškog plana u okviru ZPP-a u slučaju izvanrednih okolnosti, Komisija u skladu s postupkom iz članka 153. stavka 3. donosi provedbene akte koji se odmah primjenjuju.
3. Mjere donesene na temelju stavka 1. ili 2. ostaju na snazi najviše dvanaest mjeseci. Ako nakon tog razdoblja posebni problemi iz tih stavaka i dalje postoje, Komisija može podnijeti odgovarajući zakonodavni prijedlog kako bi se uspostavilo trajno rješenje.
4. Komisija obavješćuje Europski parlament i Vijeće o svakoj mjeri donesenoj na temelju stavka 1. ili 2. u roku od dva radna dana od njezina donošenja.

Članak 149.

Primjena na najudaljenije regije i manje egejske otoke

1. Glava III. poglavlje II. ne primjenjuje se na najudaljenije regije.
2. Za izravna plaćanja dodijeljena u najudaljenijim regijama Unije u skladu s poglavljem IV. Uredbe (EU) br. 228/2013 i na manjim egejskim otocima u skladu s poglavljem IV. Uredbe (EU) br. 229/2013 primjenjuju se članak 3. točke 1. i 2., članak 4. stavci 2. 3. i 5., članak 4. stavak 4. drugi podstavak, glava III. poglavlje I. odjeljci 2. i 3. te glava IX. ove Uredbe. Članak 4. stavci 2., 3. i 5. te glava III. poglavlje I. odjeljak 2. primjenjuju se bez ikakvih obveza povezanih sa strateškim planom u okviru ZPP-a.

POGLAVLJE II.

INFORMACIJSKI SUSTAV I ZAŠTITA OSOBNIH PODATAKA

Članak 150.

Razmjena informacija i dokumenata

1. Komisija, u suradnji s državama članicama, uspostavlja informacijski sustav kako bi se omogućila zaštićena razmjena podataka od zajedničkog interesa između Komisije i svake države članice.
2. Komisija osigurava postojanje primjerenog zaštićenog elektroničkog sustava u kojem se mogu bilježiti i čuvati ključne informacije i izvješća o praćenju i evaluaciji te upravljati njima.

3. Komisija donosi provedbene akte kojima se utvrđuju pravila za funkcioniranje sustava iz stavka 1. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 153. stavka 2.

Članak 151

Obrada i zaštita osobnih podataka

1. Ne dovodeći u pitanje članke 98., 99. i 100. Uredbe (EU) 2021/2116, države članice i Komisija prikupljaju osobne podatke u svrhu izvršavanja svojih obveza u pogledu upravljanja, kontrole, praćenja i evaluacije na temelju ove Uredbe, a posebno onih utvrđenih u glavama VI. i VII., te ne smiju obrađivati te podatke na način koji nije u skladu s tim svrhama.
2. Ako se obrađuju u svrhu praćenja i evaluacije na temelju glave VII. upotrebom zaštićenog elektroničkog sustava iz članka 150., osobni podaci se anonimiziraju.
3. Osobni podaci, među ostalim kada ih obrađuju pružatelji usluga savjetovanja poljoprivrednih gospodarstava iz članka 15., obrađuju se u skladu s uredbama (EU) 2016/679 i (EU) 2018/1725. Osobito, takvi podaci ne pohranjuju se u obliku koji omogućuje identifikaciju ispitanikâ dulje nego što je potrebno u svrhe radi kojih su prikupljeni ili radi kojih se dalje obrađuju, uzimajući u obzir minimalna razdoblja zadržavanja utvrđena primjenjivim nacionalnim pravom i pravom Unije.
4. Države članice obavješćuju ispitanike da njihove osobne podatke mogu obraditi nacionalna tijela i tijela Unije u skladu sa stavkom 1. i da u tom pogledu uživaju prava na zaštitu podataka predviđena u uredbama (EU) 2016/679 i (EU) 2018/1725.

POGLAVLJE III.

DELEGIRANI AKTI I PROVEDBENI AKTI

Članak 152.

Izvršavanje delegiranja ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.
2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 4. stavka 8., članka 7. stavka 2., članka 13. stavka 3., članka 17. stavka 6., članka 35., članka 37. stavka 5., članka 38. stavka 5., članka 39. stavka 3., članka 45., 56. i 84., članka 87. stavka 2., članka 89. stavka 4., članka 100. stavka 3. te članka 116., 122. i 158. dodjeljuje se Komisiji na razdoblje od sedam godina počevši od 7. prosinca 2021. Komisija izrađuje izvješće o delegiranju ovlasti najkasnije devet mjeseci prije kraja razdoblja od sedam godina. Delegiranje ovlasti prešutno se produljuje za razdoblja jednakog trajanja, osim ako se Europski parlament ili Vijeće tom produljenju usprotive najkasnije tri mjeseca prije kraja svakog razdoblja.
3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 4. stavka 8., članka 7. stavka 2., članka 13. stavka 3., članka 17. stavka 6., članka 35., članka 37. stavka 5., članka 38. stavka 5., članka 39. stavka 3., članka 45., 56. i 84., članka 87. stavka 2., članka 89. stavka 4., članka 100. stavka 3. te članka 116., 122. i 158. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave te odluke u Službenom listu Europske unije ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.
4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.
5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.

6. Delegirani akt donesen na temelju članka 4. stavka 8., članka 7. stavka 2., članka 13. stavka 3., članka 17. stavka 6., članka 35., članka 37. stavka 5., članka 38. stavka 5., članka 39. stavka 3., članka 45., 56. i 84., članka 87. stavka 2., članka 89. stavka 4., članka 100. stavka 3. te članka 116., 122. i 158. stupa na snagu samo ako ni Europski parlament ni Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 153.

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže odbor pod nazivom „Odbor za zajedničku poljoprivrednu politiku”. Navedeni odbor jest odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

U slučaju akata iz članka 133. i članka 143. stavka 4. ove Uredbe, ako odbor ne da mišljenje, Komisija ne donosi nacrt provedbenog akta i primjenjuje se članak 5. stavak 4. treći podstavak Uredbe (EU) br. 182/2011.

3. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 8. Uredbe (EU) br. 182/2011 u vezi s njezinim člankom 5.

POGLAVLJE IV.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 154.

Stavljanja izvan snage

1. Uredba (EU) br. 1305/2013 stavlja se izvan snage s učinkom od 1. siječnja 2023.

Međutim, podložno Uredbi (EU) 2020/2220 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁵⁴⁾, ta se uredba nastavlja primjenjivati na provedbu programâ ruralnog razvoja na temelju Uredbe (EU) br. 1305/2013 do 31. prosinca 2025. Ona se pod istim uvjetima do 31. prosinca 2025. primjenjuje na rashode koji su nastali korisnicima, a koje je agencija za plaćanja platila u okviru tih programa ruralnog razvoja.

Članak 32. Uredbe (EU) br. 1305/2013 i Prilog III. toj uredbi i dalje se primjenjuju u vezi s određivanjem područja s prirodnim ili drugim specifičnim ograničenjima. Upućivanja na programe ruralnog razvoja smatraju se upućivanjima na strateške planove u okviru ZPP-a.

Dok se ne uspostave nacionalne mreže ZPP-a i europska mreža ZPP-a iz članka 126. ove Uredbe, Europska mreža za ruralni razvoj, mreža Europskog partnerstva za inovacije i nacionalne ruralne mreže iz članka 52., 53. i 54. Uredbe (EU) br. 1305/2013 mogu obavljati, uz aktivnosti iz tih članaka, i aktivnosti iz članka 126. i 127. ove Uredbe.

⁽⁵⁴⁾ Uredba (EU) 2020/2220 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. prosinca 2020. o utvrđivanju određenih prijelaznih odredaba za potporu iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) i Europskog fonda za jamstva u poljoprivredi (EFJP) u godinama 2021. i 2022. i izmjeni odredaba (EU) br. 1305/2013, (EU) br. 1306/2013 i (EU) br. 1307/2013 u pogledu sredstava i primjene u godinama 2021. i 2022. te Uredbe (EU) br. 1308/2013 u pogledu sredstava i raspodjele takve potpore u godinama 2021. i 2022. (SL L 437, 28.12.2020., str. 1.).

Kada se uspostave nacionalne mreže ZPP-a i europska mreža ZPP-a iz članka 126. ove Uredbe, one mogu do 31. prosinca 2025. obavljati, uz aktivnosti iz članaka 126. i 127. ove Uredbe, zadaće iz članka 52. stavka 3., članka 53. stavka 3. i članka 54. stavka 3. Uredbe (EU) br. 1305/2013 povezane s provedbom programâ ruralnog razvoja na temelju te uredbe.

2. Uredba (EU) br. 1307/2013 stavlja se izvan snage s učinkom od 1. siječnja 2023.

Međutim, i dalje se primjenjuje u vezi sa zahtjevima za potporu koji se odnose na godine zahtjeva koje počinju prije 1. siječnja 2023.

3. Upućivanja iz ove Uredbe na uredbe (EZ) br. 73/2009 i (EU) br. 1307/2013 smatraju se upućivanjima na te uredbe, kako su bile na snazi prije nego što su stavljene izvan snage.

Članak 155.

Prihvatljivost određenih vrsta rashoda povezanih s razdobljem strateških planova u okviru ZPP-a

1. Rashodi povezani s pravnim obvezama prema korisnicima nastali u okviru mjera iz članka 31. Uredbe (EZ) br. 1257/1999 ili članka 39. ili članka 43. Uredbe (EZ) br. 1698/2005 koje primaju potporu na temelju Uredbe (EU) br. 1305/2013 mogu i dalje biti prihvatljivi za doprinos iz EPFRR-a u razdoblju strateških planova u okviru ZPP-a, ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

- (a) takvi su rashodi predviđeni u relevantnom strateškom planu u okviru ZPP-a u skladu s ovom Uredbom te su usklađeni s Uredbom (EU) 2021/2116;
- (b) primjenjuje se stopa doprinosa EPFRR-a za intervencije utvrđena u strateškom planu u okviru ZPP-a u skladu s ovom Uredbom za pokrivanje tih mjera;
- (c) integrirani sustav iz članka 65. stavka 2. Uredbe (EU) 2021/2116 primjenjuje se na pravne obveze preuzete u okviru mjera koje odgovaraju vrstama intervencija po površini i životinji navedenima u glavi III. poglavljima II. i IV. ove Uredbe, a relevantne operacije jasno su navedene; i
- (d) plaćanja za pravne obveze iz točke (c) izvršavaju se u razdoblju utvrđenom u članku 44. stavku 2. Uredbe (EU) 2021/2116.

2. Rashodi povezani s pravnim obvezama prema korisnicima nastali u okviru mjera iz članka 23. Uredbe (EZ) br. 1698/2005 mogu i dalje biti prihvatljivi za doprinos iz EPFRR-a u razdoblju strateških planova u okviru ZPP-a, ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

- (a) obavijest o takvim rashodima dostavlja se Komisiji u obliku dodatnih informacija u dijelu strateškog plana u okviru ZPP-a koji je posvećen intervencijskoj strategiji iz članka 109. te navođenjem rashoda u financijskom planu strateškog plana u okviru ZPP-a iz članka 112. stavka 2.;
- (b) navedeni rashodi usklađeni su s Uredbom (EU) br. 1306/2013, koja se i dalje primjenjuje na takve rashode u skladu s člankom 104. stavkom 1. drugim podstavkom točkom (d) Uredbe (EU) 2021/2116; i
- (c) primjenjuje se stopa doprinosa EPFRR-a utvrđena u strateškom planu u okviru ZPP-a na temelju članka 91. stavka 2. točke (d) ove Uredbe.

3. Rashodi povezani s pravnim obvezama prema korisnicima nastali u okviru višegodišnjih mjera iz članaka 22., 28., 29., 33. i 34. Uredbe (EU) br. 1305/2013 mogu biti prihvatljivi za doprinos iz EPFRR-a u razdoblju strateških planova u okviru ZPP-a, ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

- (a) takvi su rashodi predviđeni u relevantnom strateškom planu u okviru ZPP-a u skladu s ovom Uredbom te su usklađeni s Uredbom (EU) 2021/2116;

- (b) primjenjuje se stopa doprinosa EPFRR-a za intervencije utvrđena u strateškom planu u okviru ZPP-a u skladu s ovom Uredbom za pokrivanje tih mjera;
- (c) integrirani sustav iz članka 65. stavka 2. Uredbe (EU) 2021/2116 primjenjuje se na pravne obveze preuzete u okviru mjera koje odgovaraju vrstama intervencija po površini i životinji navedenima u glavi III. poglavljima II. i IV. ove Uredbe, a relevantne operacije jasno su navedene; i
- (d) plaćanja za pravne obveze iz točke (c) ovog stavka izvršavaju se u razdoblju utvrđenom u članku 44. stavku 2. Uredbe (EU) 2021/2116.

4. Rashodi povezani s pravnim obvezama prema korisnicima nastali u okviru mjera iz članaka od 14. do 18., članka 19. stavka 1. točaka (a) i (b), članka 20., članaka od 23. do 27. te članaka 35., 38., 39. i 39.a Uredbe (EU) br. 1305/2013, članka 35. Uredbe (EU) br. 1303/2013 i članka 4. Uredbe (EU) 2020/2220 nakon 31. prosinca 2025. mogu biti prihvatljivi za doprinos iz EPFRR-a u razdoblju strateških planova u okviru ZPP-a, ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

- (a) takvi su rashodi predviđeni u relevantnom strateškom planu u okviru ZPP-a u skladu s ovom Uredbom, uz iznimku članka 73. stavka 3. prvog podstavka točke (f), te su usklađeni s Uredbom (EU) 2021/2116;
- (b) primjenjuje se stopa doprinosa EPFRR-a za intervencije utvrđena u strateškom planu u okviru ZPP-a u skladu s ovom Uredbom za pokrivanje tih mjera.

5. Rashodi povezani s pravnim obvezama prema korisnicima nastali u okviru višegodišnjih mjera iz članaka 28. i 29. Uredbe (EU) br. 1305/2013 mogu biti prihvatljivi za potporu iz EFJP-a u razdoblju strateških planova u okviru ZPP-a, ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

- (a) takvi su rashodi predviđeni u relevantnom strateškom planu u okviru ZPP-a u skladu s člankom 31. stavkom 7. prvim podstavkom točkom (b) ove Uredbe te su usklađeni s Uredbom (EU) 2021/2116;
- (b) integrirani sustav iz članka 65. stavka 2. Uredbe (EU) 2021/2116 primjenjuje se na pravne obveze preuzete u okviru mjera koje odgovaraju ekoshemama iz članka 31. ove Uredbe, a relevantne operacije jasno su navedene;
- (c) plaćanja za pravne obveze iz točke (b) ovog stavka izvršavaju se u razdoblju utvrđenom u članku 44. stavku 2. Uredbe (EU) 2021/2116.

Članak 156.

Prijelaz za dodijeljena financijska sredstva za vrste intervencija u određenim sektorima

Od datuma od kojeg strateški plan u okviru ZPP-a proizvodi pravne učinke u skladu s člankom 118. stavkom 7. ove Uredbe, zbroj plaćanja izvršenih u financijskoj godini u okviru svakog programa potpore iz članaka od 29. do 31. i članaka od 39. do 60. Uredbe (EU) br. 1308/2013 te u okviru svake vrste intervencija za određene sektore iz članka 42. točaka od (b) do (e) ove Uredbe ne smije premašiti dodijeljena financijska sredstva utvrđena u članku 88. ove Uredbe za svaku financijsku godinu za svaku od tih vrsta intervencija.

Članak 157

Prihvatljivost rashoda za lokalni razvoj pod vodstvom zajednice koji je financiran iz više fondova

Odstupajući od članka 86. stavka 1. i članka 118. stavka 7. ove Uredbe, rashodi nastali na temelju članka 31. stavka 2. točke (c) i članka 31. stavka 3. Uredbe (EU) 2021/1060 u kombinaciji s člankom 77. stavkom 1. točkom (b) i člankom 2. stavkom 2. ove Uredbe prihvatljivi su za doprinos iz EPFRR-a od datuma podnošenja strateškog plana u okviru ZPP-a pod uvjetom da potporu isplaćuje agencija za plaćanja od 1. siječnja 2023. Uredba (EU) br. 1306/2013 primjenjuje se u odnosu na takve rashode od datuma podnošenja strateškog plana u okviru ZPP-a do 31. prosinca 2022.

*Članak 158***Prijelazne mjere**

Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 152. kojima se ova Uredba dopunjuje mjerama za zaštitu svih stečenih prava i legitimnih očekivanja korisnikâ u mjeri u kojoj je to potrebno za prijelaz s mehanizama predviđenih uredbama (EU) br. 1305/2013, (EU) br. 1307/2013 i (EU) br. 1308/2013 na mehanizme utvrđene u ovoj Uredbi. Tim prijelaznim pravilima posebno se utvrđuju uvjeti pod kojima se potpora koju je odobrila Komisija na temelju uredbi (EU) br. 1305/2013 i (EU) br. 1308/2013 može integrirati u potporu predviđenu na temelju ove Uredbe, uključujući za tehničku pomoć i ex post evaluacije.

*Članak 159.***Preispitivanje Priloga XIII.**

Komisija do 31. prosinca 2025. preispituje popis iz Priloga XIII. na temelju pravne stečevine Unije u području okoliša i klime koja u tom trenutku postoji i, prema potrebi, podnosi zakonodavne prijedloge za dodavanje dodatnih zakonodavnih akata tom popisu.

*Članak 160.***Stupanje na snagu**

Ova Uredba stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u Službenom listu Europske unije.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 2. prosinca 2021.

Za Europski parlament
Predsjednik
D. M. SASSOLI

Predsjednik
Predsjednik
J. VRTOVEC

PRILOG I.

POKAZATELJI UČINKA, REZULTATA, OSTVARENJA I KONTEKSTA NA TEMELJU ČLANKA 7.

Procjena uspješnosti politike
(višegodišnja) – UČINAKCiljevi i odgovarajući pokazatelji učinka.¹Pregled uspješnosti – REZULTAT²Samo na temelju intervencija za
koje se dodjeljuje potpora u okviru
ZPP-a

Međusektorski cilj EU-a	Pokazatelji učinka	Pokazatelji rezultata
Modernizacija poljoprivrede i ruralnih područja poticanjem i razmjenom znanja, inovacija i digitalizacije u poljoprivredi i ruralnim područjima te promicanjem njihove upotrebe među poljoprivrednicima putem poboljšanog pristupa istraživanjima, inovacijama, razmjeni znanja i osposobljavanju	I.1 Razmjena znanja i inovacija: Udio proračuna ZPP-a za razmjenu znanja i inovacija	R.1 ^{PR} Poboljšanje uspješnosti znanjem i inovacijama: Broj osoba koje imaju koristi od savjeta, osposobljavanja, razmjene znanja ili sudjeluju u operativnim skupinama Europskog partnerstva za inovacije (EIP) za koje se dodjeljuje potpora u okviru ZPP-a kako bi se ojačala održiva gospodarska, socijalna, okolišna i klimatska uspješnost te uspješnost u području učinkovitosti resursa

¹ Većina pokazatelja učinka već se prikuplja drugim kanalima (europske statistike, Zajednički istraživački centar, Europska agencija za okoliš itd.) i koriste se u okviru drugog zakonodavstva Unije ili ciljeva održivog razvoja. Učestalost prikupljanja podataka nije uvijek godišnja te bi moglo doći do kašnjenja od dvije ili tri godine.

² Približne vrijednosti rezultata. Podaci koje svake godine šalju države članice radi praćenja napretka u ostvarenju ciljnih vrijednosti koje su utvrdile u svojim strateškim planovima u okviru ZPP-a. Pokazatelji rezultata koji su obvezni za pregled uspješnosti, kada ih države članice upotrebljavaju u skladu s člankom 109. stavkom 1. točkom (a), označeni su oznakom ^{PR}. Države članice mogu za pregled uspješnosti upotrijebiti bilo koji drugi relevantni pokazatelj rezultata utvrđen u ovom Prilogu, uz pokazatelje koji su označeni oznakom ^{PR}.

Međusektorski cilj EU-a	Pokazatelji učinka	Pokazatelji rezultata
		<p>R.2 Povezivanje sustavâ savjetovanja i znanja: Broj savjetnika koji primaju potporu radi uključivanja u sustave znanja i inovacija u poljoprivredi (AKIS)</p> <p>R.3 Digitalizacija poljoprivrede: Udio poljoprivrednih gospodarstava koja primaju potporu za digitalnu poljoprivrednu tehnologiju u okviru ZPP-a</p>

Specifični ciljevi EU-a	Pokazatelji učinka	Pokazatelji rezultata
<p>Potpora održivom dohotku poljoprivrednih gospodarstava i otpornosti poljoprivrednog sektora u cijeloj Uniji kako bi se poboljšala dugoročna sigurnost opskrbe hranom i poljoprivredna raznolikost te osigurala gospodarska održivost poljoprivredne proizvodnje u Uniji</p>	<p>I.2 Smanjenje nejednakosti dohotka: Kretanje dohotka od poljoprivrede u odnosu na opće gospodarstvo</p> <p>I.3 Smanjenje promjenjivosti dohotka poljoprivrednih gospodarstava: Kretanje dohotka od poljoprivrede</p> <p>I.4 Potpora održivom dohotku poljoprivrednih gospodarstava: Kretanje dohotka od poljoprivrede po vrsti poljoprivredne djelatnosti (u usporedbi s prosjekom u poljoprivredi)</p> <p>I.5 Doprinos teritorijalnoj ravnoteži: Kretanje dohotka od poljoprivrede u područjima s prirodnim ograničenjima (u odnosu na prosjek)</p>	<p>R.4 Povezivanje potpore dohotku sa standardima i dobrim praksama: Udio korištene poljoprivredne površine (KPP) obuhvaćen potporom dohotku i podložan uvjetovanosti</p> <p>R.5 Upravljanje rizicima: Udio poljoprivrednih gospodarstava s instrumentima za upravljanje rizicima u okviru ZPP-a za koje je dodijeljena potpora</p> <p>R.6^{PR} Preraspodjela na manja poljoprivredna gospodarstva: Postotak dodatnih izravnih plaćanja po hektaru za poljoprivredna gospodarstva koja ispunjavaju uvjete, a manja su od prosječne veličine poljoprivrednoga gospodarstva (u odnosu na prosjek)</p> <p>R.7^{PR} Jačanje potpore za poljoprivredna gospodarstva na područjima sa specifičnim potrebama: Postotak dodatne potpore po hektaru u područjima s većim potrebama (u odnosu na prosjek)</p>

Specifični ciljevi EU-a	Pokazatelji učinka	Pokazatelji rezultata
<p>Jačanje usmjerenosti na tržište i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava kratkoročno i dugoročno, uključujući veću usmjerenost na istraživanja, tehnologiju i digitalizaciju</p>	<p>I.6 Povećanje produktivnosti poljoprivrednih gospodarstava: Ukupna faktorska produktivnost u poljoprivredi</p> <p>I.7 Iskorištavanje poljoprivredno-prehrambene trgovine: Poljoprivredno-prehrambeni uvoz i izvoz</p>	<p>R.8 Usmjerenost na poljoprivredna gospodarstva u specifičnim sektorima: Udio poljoprivrednih gospodarstava koja primaju proizvodno vezanu potporu dohotku za jačanje konkurentnosti, održivosti ili kvalitete</p> <p>R.9^{PR} Modernizacija poljoprivrednih gospodarstava: Udio poljoprivrednih gospodarstava koja primaju potporu za ulaganja u restrukturiranje i modernizaciju, uključujući poboljšanje učinkovitosti resursa</p>
<p>Poboljšanje položaja poljoprivrednika u vrijednosnom lancu</p>	<p>I.8 Poboljšanje položaja poljoprivrednika u lancu opskrbe hranom: Dodana vrijednost za primarne proizvođače u lancu opskrbe hranom</p>	<p>R.10^{PR} Bolja organizacija lanca opskrbe: Udio poljoprivrednih gospodarstava koja sudjeluju u skupinama proizvođača, organizacijama proizvođača, lokalnim tržištima, kratkim lancima opskrbe i sustavima kvalitete kojima je dodijeljena potpora u okviru ZPP-a</p> <p>R.11 Koncentracija ponude: Udio vrijednosti proizvodnje stavljene na tržište po organizacijama proizvođača ili skupinama proizvođača s operativnim programima u određenim sektorima</p>

Specifični ciljevi EU-a	Pokazatelji učinka	Pokazatelji rezultata
<p>Doprinos ublažavanju klimatskih promjena i prilagodbi tim promjenama, uključujući smanjenjem emisija stakleničkih plinova i poboljšanjem sekvenciranja ugljika, te promicanje održive energije</p>	<p>I.9 Jačanje otpornosti poljoprivrede na klimatske promjene: Pokazatelj napretka u pogledu otpornosti poljoprivrednog sektora</p> <p>I.10 Doprinos ublažavanju klimatskih promjena: Emisije stakleničkih plinova iz poljoprivrede</p> <p>I.11 Poboljšanje sekvenciranja ugljika: Organski ugljik u tlu na poljoprivrednom zemljištu</p> <p>I.12 Povećanje održive energije u poljoprivredi: Održiva proizvodnja energije iz obnovljivih izvora iz poljoprivrede i šumarstva</p>	<p>R.12 Prilagodba klimatskim promjenama: Udio korištene poljoprivredne površine (KPP) u okviru obveza za koje je dodijeljena potpora za poboljšanje prilagodbe klimatskim promjenama</p> <p>R.13^{PR} Smanjenje emisija u sektoru stočarstva: Udio uvjetnih grla (UG) u okviru obveza za koje je dodijeljena potpora za smanjenje emisija stakleničkih plinova i/ili amonijaka, uključujući gospodarenje stajskim gnojivom</p> <p>R.14^{PR} Skladištenje ugljika u tlu i biomasi: Udio korištene poljoprivredne površine (KPP) u okviru obveza za koje je dodijeljena potpora za smanjenje emisija ili održavanje ili povećanje skladištenja ugljika (uključujući trajne travnjake, trajne nasade s trajnim zelenim pokrovom, poljoprivredno zemljište u vlažnim područjima i tresetištu)</p>

Specifični ciljevi EU-a	Pokazatelji učinka	Pokazatelji rezultata
		<p>R.15 Energija iz obnovljivih izvora iz poljoprivrede i šumarstva te iz drugih obnovljivih izvora: Ulaganja u kapacitete za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora, uključujući biološke (u megavatima), za koja je dodijeljena potpora</p> <p>R.16 Ulaganja povezana s klimom: Udio poljoprivrednih gospodarstava koja primaju potporu za ulaganja u okviru ZPP-a kojima se doprinosi ublažavanju klimatskih promjena i prilagodbi tim promjenama te proizvodnji obnovljive energije ili biomaterijala</p> <p>R.17^{PR} Pošumljeno zemljište: Površina za koju je dodijeljena potpora za pošumljavanje, agrošumarstvo i obnovu, uključujući raspodjele</p> <p>R.18 Potpora ulaganjima za sektor šumarstva: Ukupna ulaganja za poboljšanje uspješnosti šumarskog sektora</p>

Specifični ciljevi EU-a	Pokazatelji učinka	Pokazatelji rezultata
<p>Poticanje održivog razvoja i djelotvornog upravljanja prirodnim resursima, kao što su voda, tlo i zrak, uključujući smanjenjem ovisnosti o kemikalijama</p>	<p>I.13 Smanjenje erozije tla: Postotak poljoprivrednog zemljišta s umjerenom i jakim erozijom tla</p> <p>I.14 Poboljšanje kvalitete zraka: Emisije amonijaka iz poljoprivrede</p> <p>I.15 Poboljšanje kvalitete vode: Bruto bilanca hranjivih tvari na poljoprivrednom zemljištu</p> <p>I.16 Smanjenje istjecanja hranjivih tvari: Nitrati u podzemnim vodama – postotak postaja za nadzor podzemnih voda u kojim je koncentracija nitrata veća od 50 mg/l prema Direktivi 91/676/EEZ</p> <p>I.17 Smanjenje pritiska na vodne resurse: Indeks iskorištavanja vode plus (WEI+)</p> <p>I.18 Održiva i smanjena upotreba pesticida: Rizici od pesticida te njihova upotreba i učinci</p>	<p>R.19^{PR} Poboljšanje i zaštita tla: Udio korištene poljoprivredne površine (KPP) u okviru obveza za koje je dodijeljena potpora i koje su korisne za upravljanje tлом radi poboljšanja kvalitete tla i biote (kao što su smanjenje obrade tla, pokrov tla s usjevima, plodored uključujući usjeve mahunarki)</p> <p>R.20^{PR} Poboljšanje kvalitete zraka: Udio korištene poljoprivredne površine (KPP) u okviru obveza za smanjenje emisija amonijaka za koje je dodijeljena potpora</p> <p>R.21^{PR} Zaštita kvalitete vode: Udio korištene poljoprivredne površine (KPP) u okviru obveza za kvalitetu vodnih tijela za koje je dodijeljena potpora</p> <p>R.22^{PR} Održivo gospodarenje hranjivim tvarima: Udio korištene poljoprivredne površine (KPP) u okviru obveza povezanih s poboljšanjem gospodarenja hranjivim tvarima za koje je dodijeljena potpora</p>

Specifični ciljevi EU-a	Pokazatelji učinka	Pokazatelji rezultata
		<p>R.23^{PR} Održiva upotreba vode: Udio korištene poljoprivredne površine (KPP) u okviru obveza za poboljšanje ravnoteže voda za koje je dodijeljena potpora</p> <p>R.24^{PR} Održiva i smanjena upotreba pesticida: Udio korištene poljoprivredne površine (KPP) u okviru posebnih obveza za koje je dodijeljena potpora koje dovode do održive upotrebe pesticida kako bi se smanjili rizici od pesticida i njihovi učinci, kao što je istjecanje pesticida</p> <p>R.25 Uspješnost u pogledu okoliša u sektoru stočarstva: Udio uvjetnih grla (UG) u okviru obveza za poboljšanje okolišne održivosti za koje je dodijeljena potpora</p> <p>R.26 Ulaganja povezana s prirodnim resursima: Udio poljoprivrednih gospodarstava koja primaju potporu za produktivna i neproduktivna ulaganja u okviru ZPP-a povezanu sa zaštitom prirodnih resursa</p>

Specifični ciljevi EU-a	Pokazatelji učinka	Pokazatelji rezultata
		<p>R.27 Uspješnost u području okoliša ili klime ostvarena ulaganjem u ruralna područja: Broj operacija kojima se doprinosi okolišnoj održivosti te postizanju ciljeva ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe tim promjenama u ruralnim područjima</p> <p>R.28 Uspješnost u području okoliša ili klime ostvarena znanjem i inovacijama: Broj osoba koje imaju koristi od savjeta, osposobljavanja, razmjene znanja ili sudjeluju u operativnim skupinama Europskog partnerstva za inovacije (EIP) za koje se dodjeljuje potpora u okviru ZPP-a povezana s uspješnošću u području okoliša ili klime.</p>

Specifični ciljevi EU-a	Pokazatelji učinka	Pokazatelji rezultata
Doprinos zaustavljanju procesa gubitka bioraznolikosti i pokretanju procesa oporavka bioraznolikosti, poboljšanje usluga ekosustava te očuvanje staništa i krajobraza	<p>I.19 Povećanje populacije poljskih ptica: Indeks populacije poljskih ptica</p> <p>I.20 Poboljšanje zaštite bioraznolikosti: Postotak vrsta i staništa od interesa za Zajednicu povezanih s poljoprivredom sa stabilnim ili rastućim trendovima, uz raspodjelu postotka za vrste divljih oprašivača¹</p> <p>I.21 Poboljšanje pružanja usluga ekosustava: Udio poljoprivrednog zemljišta obuhvaćen obilježjima krajobraza</p> <p>I.22 Povećanje agrobiološke raznolikosti u poljoprivrednom sustavu: raznolikost usjeva</p>	<p>R.29^{PR} Razvoj ekološke poljoprivrede: Udio korištene poljoprivredne površine (KPP) za koju se dodjeljuje potpora u okviru ZPP-a za ekološki uzgoj, pri čemu je održavanje ekološke poljoprivrede odvojeno od prelaska na nju</p> <p>R.30^{PR} Potpora održivom gospodarenju šumama: Udio šumskog zemljišta pod obvezama za potporu zaštiti šuma i gospodarenju uslugama ekosustava</p> <p>R.31^{PR} Očuvanje staništa i vrsta: Udio korištene poljoprivredne površine (KPP) u okviru obveza za koje je dodijeljena potpora za podupiranje očuvanja ili obnove bioraznolikosti, uključujući poljoprivredne prakse visoke prirodne vrijednosti</p>

¹ Procjena trendova za oprašivače provodi se primjenom relevantnih mjera Unije za pokazatelje oprašivača, posebno s pomoću pokazatelja za oprašivače i drugih mjera donesenih u okviru upravljanja Strategije EU-a za bioraznolikost do 2030. (Komunikacija Komisije od 20. svibnja 2020.) na temelju Inicijative EU-a za oprašivače (Komunikacija Komisije od 1. lipnja 2018.).

Specifični ciljevi EU-a	Pokazatelji učinka	Pokazatelji rezultata
		<p>R.32 Ulaganja povezana s bioraznolikosti: Udio poljoprivrednih gospodarstava koja primaju potporu za ulaganja u okviru ZPP-a kojima se doprinosi bioraznolikosti</p> <p>R.33 Pобољшanje upravljanja mrežom Natura 2000: Udio ukupnog područja mreže Natura 2000 u okviru obveza za koje je dodijeljena potpora</p> <p>R.34^{PR} Očuvanje obilježja krajobraza: Udio korištene poljoprivredne površine (KPP) u okviru obveza za koje je dodijeljena potpora za upravljanje obilježjima krajobraza, uključujući živice i drveće</p> <p>R.35 Očuvanje košnica: Udio košnica koje primaju potporu u okviru ZPP-a</p>
Privlačenje i podupiranje mladih poljoprivrednika i drugih novih poljoprivrednika te olakšavanje održivog poslovnog razvoja u ruralnim područjima	I.23 Privlačenje mladih poljoprivrednika: Kretanje broja novih upravitelja poljoprivrednih gospodarstava i broja novih mladih upravitelja poljoprivrednih gospodarstava, uključujući raščlambu po spolu	R.36 ^{PR} Generacijska obnova: Broj mladih poljoprivrednika koji pokreću poslovanje uz potporu ZPP-a, uključujući raščlambu po spolu

Specifični ciljevi EU-a	Pokazatelji učinka	Pokazatelji rezultata
<p>Promicanje zapošljavanja, rasta, rodne ravnopravnosti, uključujući sudjelovanje žena u poljoprivredi, socijalne uključenosti i lokalnog razvoja u ruralnim područjima, uključujući kružno biogospodarstvo i održivo šumarstvo</p>	<p>I.24 Doprinos otvaranju radnih mjesta u ruralnim područjima: Kretanje stope zaposlenosti u ruralnim područjima, uključujući raščlambu po spolu</p> <p>I.25 Doprinos rastu u ruralnim područjima: Kretanje bruto domaćeg proizvoda (BDP) po stanovniku u ruralnim područjima</p> <p>I.26 Pravedniji ZPP: Raspodjela potpore u okviru ZPP-a</p> <p>I.27 Promicanje ruralne uključenosti: Kretanje indeksa siromaštva u ruralnim područjima</p>	<p>R.37 Rast i radna mjesta u ruralnim područjima: Nova radna mjesta koja primaju potporu u okviru projekata ZPP-a</p> <p>R.38 Pokrivenost LEADER-om: Udio ruralnog stanovništva obuhvaćenog lokalnim razvojnim strategijama</p> <p>R.39 Razvoj ruralnoga gospodarstva: Broj ruralnih poduzeća, uključujući poduzeća za biogospodarstvo, razvijenih uz potporu u okviru ZPP-a</p> <p>R.40 Pametna tranzicija ruralnoga gospodarstva: Broj strategija pametnih sela za koje je dodijeljena potpora</p> <p>R.41^{PR} Povezivanje ruralnih područja Europe: Udio ruralnog stanovništva koje ima koristi od poboljšanog pristupa uslugama i infrastrukturi kroz potporu u okviru ZPP-a</p> <p>R.42 Promicanje socijalne uključenosti: Broj osoba obuhvaćenih projektima socijalne uključenosti za koje je dodijeljena potpora</p>

Specifični ciljevi EU-a	Pokazatelji učinka	Pokazatelji rezultata
<p>Poboljšanje odgovora poljoprivrede Unije na društvene zahtjeve u pogledu hrane i zdravlja, uključujući visokokvalitetnu, sigurnu i hranjivu hranu proizvedenu na održiv način, smanjenje rasipanja hrane kao i poboljšanje dobrobiti životinja te borba protiv antimikrobne rezistencije</p>	<p>I.28 Ograničavanje upotrebe antimikrobnih sredstava za životinje iz uzgoja: Prodaja/upotreba antimikrobnih sredstava za životinje koje se koriste za proizvodnju hrane</p> <p>I.29 Odgovor na potražnju potrošača za kvalitetnom hranom: Vrijednost proizvodnje u okviru sustavâ kvalitete Unije i ekološke proizvodnje</p>	<p>R.43^{PR} Ograničavanje upotrebe antimikrobnih sredstava: Udio uvjetnih grla (UG) obuhvaćenih djelovanjima za koja se dodjeljuje potpora radi ograničenja upotrebe antimikrobnih sredstava (sprečavanje/smanjenje)</p> <p>R.44^{PR} Poboljšanje dobrobiti životinja: Udio uvjetnih grla (UG) obuhvaćenih djelovanjima za koja se dodjeljuje potpora radi poboljšanja dobrobiti životinja</p>

Godišnje poravnanje s obzirom na uspješnost – OSTVARENJE

Vrste intervencija i njihovi pokazatelji ostvarenja.¹

Vrste intervencija	Pokazatelji ostvarenja ²
Suradnja (članak 77.)	O.1 Broj projekata operativnih skupina Europskog partnerstva za inovacije (EIP)
Razmjena znanja i širenje informacija (članak 78.)	O.2. Broj savjetodavnih djelovanja ili jedinica za pružanje potpore inovacijama za pripremu ili provedbu projekata operativnih skupina Europskog partnerstva za inovacije (EIP)
Horizontalni pokazatelj	O.3 ^{MO} Broj korisnika potpore u okviru ZPP-a
Osnovna potpora dohotku (članak 21.)	O.4 Broj hektara za koje se prima osnovna potpora dohotku
Plaćanje za male poljoprivrednike (članak 28.)	O.5 Broj korisnika ili hektara za koje se primaju plaćanja za male poljoprivrednike
Dodatna potpora dohotku za mlade poljoprivrednike (članak 30.)	O.6 Broj hektara za koje se prima dodatna potpora dohotku za mlade poljoprivrednike
Preraspodijeljena potpora dohotku (članak 29.)	O.7 Broj hektara za koje se prima preraspodijeljena potpora dohotku
Ekosheme (članak 31.)	O.8 Broj hektara ili uvjetnih grla koji imaju koristi od ekoshema
Instrumenti za upravljanje rizicima (članak 76.)	O.9 Broj jedinica obuhvaćenih instrumentima za upravljanje rizicima u okviru ZPP-a za koje je dodijeljena potpora
Proizvodno vezana potpora dohotku (članak 32.)	O.10 Broj hektara za koje se prima proizvodno vezana potpora dohotku
	O.11 Broj grla za koja se prima proizvodno vezana potpora dohotku

¹ Podaci koji se šalju svake godine za prijavljene rashode.

² Pokazatelji ostvarenja koji se upotrebljavaju samo za praćenje označeni su oznakom ^{MO}.

Vrste intervencija	Pokazatelji ostvarenja ²
Prirodna ili druga ograničenja specifična za određeno područje (članak 71.)	O.12 Broj hektara za koje se prima potpora za područja s prirodnim ograničenjima ili drugim specifičnim ograničenjima, uključujući raščlambu prema vrsti područja
Nepovoljan položaj specifičan za određeno područje koji proizlazi iz određenih obveznih zahtjeva (članak 72.)	O.13 Broj hektara za koje se prima potpora u okviru mreže Natura 2000 ili Direktive 2000/60/EZ
Obveze u području okoliša i klime te druge obveze upravljanja (članak 70.)	O.14 Broj hektara (isključujući šumarstvo) ili broj drugih jedinica obuhvaćenih obvezama u području okoliša ili klime koje nadilaze obvezne zahtjeve
	O.15 Broj hektara (šumarskih) ili broj drugih jedinica obuhvaćenih obvezama u području okoliša ili klime koje nadilaze obvezne zahtjeve
	O.16 Broj hektara ili broj drugih jedinica obuhvaćenih obvezama održavanja za pošumljavanje i agrošumarstvo
	O.17 Broj hektara ili broj drugih jedinica za koje se prima potpora za ekološki uzgoj
	O.18 Broj uvjetnih grla (UG) za koje se prima potpora za dobrobit životinja, zdravlje ili jačanje biosigurnosnih mjera
	O.19 Broj operacija ili jedinica kojima se podupiru genetski resursi

Vrste intervencija	Pokazatelji ostvarenja ²
Ulaganja (članci 73. i 74.)	O.20 Broj operacija ili jedinica produktivnih ulaganja na poljoprivrednom gospodarstvu obuhvaćenih potporom
	O.21 Broj operacija ili jedinica neproduktivnih ulaganja na poljoprivrednom gospodarstvu obuhvaćenih potporom
	O.22 Broj operacija ili jedinica ulaganja u infrastrukturu obuhvaćenih potporom
	O.23 Broj operacija ili jedinica neproduktivnih ulaganja izvan poljoprivrednoga gospodarstva obuhvaćenih potporom
	O.24 Broj operacija ili jedinica produktivnih ulaganja izvan poljoprivrednoga gospodarstva obuhvaćenih potporom
Pokretanje poslovanja mladih poljoprivrednika i novih poljoprivrednika te osnivanje ruralnih poduzeća (članak 75.)	O.25 Broj mladih poljoprivrednika koji primaju potporu za pokretanje poslovanja
	O.26: Broj novih poljoprivrednika koji primaju potporu za pokretanje poslovanja (osim mladih poljoprivrednika navedenih pod O.25)
	O.27 Broj ruralnih poduzeća koja primaju potporu za osnivanje
Suradnja (članak 77.)	O.28 Broj skupina proizvođača i organizacija proizvođača obuhvaćenih potporom
	O.29 Broj korisnika koji primaju potporu za sudjelovanje u službenim sustavima kvalitete
	O.30 Broj operacija ili jedinica obuhvaćenih potporom za generacijsku obnovu (isključujući potporu za pokretanje poslovanja)
	O.31 Broj lokalnih razvojnih strategija (LEADER) ili pripremi djelovanja obuhvaćenih potporom
	O.32 Broj drugih suradničkih operacija ili jedinica obuhvaćenih potporom (isključujući one EIP-a navedene pod O.1)

Vrste intervencija	Pokazatelji ostvarenja ²
Razmjena znanja i širenje informacija (članak 78.)	O.33 Broj djelovanja ili jedinica obuhvaćenih potporom za osposobljavanje, savjetovanje i podizanje svijesti
Horizontalni pokazatelj	O.34 ^{MO} Broj hektara obuhvaćenih okolišnom praksom (skupni pokazatelj za fizičko područje obuhvaćeno uvjetovanošću, ekoshemama te obvezama upravljanja u području poljoprivrede te šumarstva, okoliša i klime)
Vrste intervencija u određenim sektorima (članak 47.)	O.35 Broj operativnih programa obuhvaćenih potporom
Vrste intervencija u sektoru vina (članak 58.)	O.36 Broj djelovanja ili jedinica obuhvaćenih potporom u sektoru vina
Vrste intervencija u sektoru pčelarstva (članak 55.)	O.37 Broj djelovanja ili jedinica za očuvanje ili poboljšanje pčelarstva

POKAZATELJI KONTEKSTA

	Broj pokazatelja	Pokazatelj konteksta
Stanovništvo	C.01	Ukupan broj stanovnika
	C.02	Gustoća stanovništva
	C.03	Dobna struktura stanovništva
Ukupna površina	C.04	Ukupna površina
	C.05	Pokrov zemljišta
Tržište rada	C.06	Stopa zaposlenosti u ruralnim područjima
	C.07	Stopa nezaposlenosti u ruralnim područjima
	C.08	Zaposlenost (po sektorima, po vrstama regija, prema gospodarskoj djelatnosti)
Gospodarstvo	C.09	BDP po stanovniku
	C.10	Stopa siromaštva
	C.11	Bruto dodana vrijednost po sektorima, po vrstama regija, u poljoprivredi i za primarne proizvođače
Poljoprivredna gospodarstva i poljoprivrednici	C.12	Poljoprivredna gospodarstva (farme)
	C.13	Radna snaga na poljoprivrednom gospodarstvu
	C.14	Dobna struktura upravitelja poljoprivrednih gospodarstava
	C.15	Poljoprivredno obrazovanje upravitelja poljoprivrednih gospodarstava
	C.16	Novi upravitelji poljoprivrednih gospodarstava i novi mladi upravitelji poljoprivrednih gospodarstava

	Broj pokazatelja	Pokazatelj konteksta
Poljoprivredno zemljište	C.17	Korištena poljoprivredna površina
	C.18	Navodnjavano zemljište
	C.19	Poljoprivredna djelatnost na područjima mreže Natura 2000
	C.20	Područja s prirodnim i drugim specifičnim ograničenjima
	C.21	Poljoprivredno zemljište obuhvaćeno obilježjima krajobraza
	C.22	Raznolikost usjeva
Stoka	C.23	Uvjetna grla
	C.24	Gustoća stoke
Dohodak od poljoprivrede i dohodak poljoprivrednoga gospodarstva	C.25	Poljoprivredni faktorski dohodak
	C.26	Usporedba dohotka od poljoprivrede s nepoljoprivrednim troškovima rada
	C.27	Dohodak poljoprivrednoga gospodarstva po vrstama poljoprivredne djelatnosti, po regijama, po veličini poljoprivrednoga gospodarstva, u područjima s prirodnim i drugim specifičnim ograničenjima
	C.28	Bruto investicije u fiksni kapital u poljoprivredi
Poljoprivredna produktivnost	C.29	Ukupna faktorska produktivnost u poljoprivredi
	C.30	Produktivnost rada u poljoprivredi, u šumarstvu i u prehrambenoj industriji
Trgovina poljoprivrednim proizvodima	C.31	Uvoz i izvoz poljoprivrednih proizvoda
Druge dohodovne aktivnosti	C.32	Turistička infrastruktura
Poljoprivredne prakse	C.33	Poljoprivredna površina pod ekološkim uzgojem
	C.34	Intenzitet poljoprivredne proizvodnje
	C.35	Vrijednost proizvodnje u okviru sustava kvalitete Unije i ekološke proizvodnje

	Broj pokazatelja	Pokazatelj konteksta
Bioraznolikost	C.36 C.37	Indeks populacije poljskih ptica Postotak vrsta i staništa od interesa za Zajednicu povezanih s poljoprivredom sa stabilnim ili rastućim trendovima
Voda	C.38 C.39	Upotreba vode u poljoprivredi Kvaliteta vode Bruto bilanca hranjivih tvari – dušik Bruto bilanca hranjivih tvari – fosfor Nitrati u podzemnim vodama
Tlo	C.40 C.41	Organski ugljik u tlu na poljoprivrednom zemljištu Erozija tla vodom
Energetika	C.42 C.43	Proizvodnja energije iz obnovljivih izvora iz poljoprivrede i šumarstva Upotreba energije u poljoprivredi, šumarstvu i prehrambenoj industriji
Klima	C.44 C.45 C.46	Emisije stakleničkih plinova iz poljoprivrede Pokazatelj napretka u pogledu otpornosti poljoprivrednog sektora Izravni poljoprivredni gubitci koji se pripisuju katastrofama
Zrak	C.47	Emisije amonijaka iz poljoprivrede
Zdravstvo	C.48 C.49	Prodaja/upotreba antimikrobnih sredstava za životinje koje se koriste za proizvodnju hrane Rizici od pesticida te njihova upotreba i učinci

PRILOG II.**DOMAĆA POTPORA U OKVIRU WTO-a NA TEMELJU ČLANKA 10.**

Vrsta intervencije	Upućivanje u ovoj Uredbi	Stavak Priloga 2. Sporazumu WTO-a o poljoprivredi („zelena kutija”)
Osnovna potpora dohotku	Glava III., poglavlje 2., odjeljak 2., pododjeljak 2.	5. (ako se provedba ne temelji na pravima na plaćanje) 6. (ako se provedba temelji na pravima na plaćanje)
Preraspodijeljena potpora dohotku	Članak 29.	5. (ako se provedba povezane osnovne potpore dohotku ne temelji na pravima na plaćanje) 6. (ako se provedba povezane osnovne potpore dohotku temelji na pravima na plaćanje)
Dodatna potpora dohotku za mlade poljoprivrednike	Članak 30.	5. (ako se provedba povezane osnovne potpore dohotku ne temelji na pravima na plaćanje) 6. (ako se provedba povezane osnovne potpore dohotku temelji na pravima na plaćanje)
Scheme za klimu, okoliš i dobrobit životinja (ekosheme)	Članak 31. stavak 7. prvi podstavak točka (a)	5. (ako se provedba povezane osnovne potpore dohotku ne temelji na pravima na plaćanje) 6. (ako se provedba povezane osnovne potpore dohotku temelji na pravima na plaćanje)

Vrsta intervencije	Upućivanje u ovoj Uredbi	Stavak Priloga 2. Sporazumu WTO-a o poljoprivredi („zelena kutija”)
Scheme za klimu, okoliš i dobrobit životinja (ekosheme)	Članak 31. stavak 7. prvi podstavak točka (b)	12.
Voće i povrće, hmelj, maslinovo ulje i stolne masline te drugi sektori iz članka 42. točke (f) – ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu, istraživanja, eksperimentalne i inovativne metode proizvodnje te druga djelovanja u područjima kao što su:	Članak 47. stavak 1. točka (a)	2., 11. ili 12.
- očuvanje tla, uključujući poboljšanje razine ugljika u tlu i strukture tla te smanjenje kontaminanata	Članak 47. stavak 1. točka (a) podtočka i.	12.
- racionalnija upotreba vode i dobro gospodarenje vodom, uključujući štednju vode, očuvanje vode i odvodnju	Članak 47. stavak 1. točka (a) podtočka ii.	12.
- sprečavanje štete prouzročene nepovoljnim klimatskim prilikama i promicanje razvoja i upotrebe sorti, pasmina i upravljačkih praksi prilagođenih promjenjivim klimatskim uvjetima	Članak 47. stavak 1. točka (a) podtočka iii.	12.

Vrsta intervencije	Upućivanje u ovoj Uredbi	Stavak Priloga 2. Sporazumu WTO-a o poljoprivredi („zelena kutija”)
- povećanje uštede energije, energetske učinkovitosti i upotrebe obnovljivih izvora energije	Članak 47. stavak 1. točka (a) podtočka iv.	11. ili 12.
- ekološka ambalaža, samo u području istraživanja i eksperimentalne proizvodnje	Članak 47. stavak 1. točka (a) podtočka v.	2.
- biosigurnost, zdravlje i dobrobit životinja	Članak 47. stavak 1. točka (a) podtočka vi.	12.
- smanjenje emisija i otpada, poboljšanje upotrebe nusproizvoda, uključujući njihovu ponovnu upotrebu i vrednovanje, te gospodarenje otpadom	Članak 47. stavak 1. točka (a) podtočka vii.	11. ili 12.
- poboljšanje rezistencije na štetne organizme te smanjenje rizika i učinaka upotrebe pesticida, uključujući provedbu tehnika integrirane zaštite bilja	Članak 47. stavak 1. točka (a) podtočka viii.	2., 11. ili 12.
- poboljšanje rezistencije na bolesti životinja i smanjenje upotrebe veterinarskih lijekova, uključujući antibiotike	Članak 47. stavak 1. točka (a) podtočka ix.	2.
- stvaranje i održavanje staništa pogodnih za bioraznolikost	Članak 47. stavak 1. točka (a) podtočka x.	12.
- poboljšanje kvalitete proizvoda	Članak 47. stavak 1. točka (a) podtočka xi.	2.

Vrsta intervencije	Upućivanje u ovoj Uredbi	Stavak Priloga 2. Sporazumu WTO-a o poljoprivredi („zelena kutija”)
- poboljšanje genetskih resursa	Članak 47. stavak 1. točka (a) podtočka xii.	2.
- poboljšanje uvjeta zaposlenja i osiguravanje poštovanja obveza poslodavaca te zahtjeva povezanih sa zdravljem i sigurnošću na radu u skladu s direktivama 89/391/EEZ, 2009/104/EZ i (EU) 2019/1152	Članak 47. stavak 1. točka (a) podtočka xiii.	2.
Voće i povrće, hmelj, maslinovo ulje i stolne masline te drugi sektori iz članka 42. točke (f) – usluge savjetovanja i tehnička pomoć	Članak 47. stavak 1. točka (b)	2.
Voće i povrće, hmelj, maslinovo ulje i stolne masline te drugi sektori iz članka 42. točke (f) – osposobljavanje i razmjena najboljih praksi	Članak 47. stavak 1. točka (c)	2.
Voće i povrće, hmelj, maslinovo ulje i stolne masline te drugi sektori iz članka 42. točke (f) – ekološka ili integrirana proizvodnja	Članak 47. stavak 1. točka (d)	12.

Vrsta intervencije	Upućivanje u ovoj Uredbi	Stavak Priloga 2. Sporazumu WTO-a o poljoprivredi („zelena kutija”)
Voće i povrće, hmelj, maslinovo ulje i stolne masline te drugi sektori iz članka 42. točke (f) – djelovanja za povećanje održivosti i učinkovitosti prijevoza i skladištenja proizvoda	Članak 47. stavak 1. točka (e)	11., 12. ili 2.
Voće i povrće, hmelj, maslinovo ulje i stolne masline te drugi sektori iz članka 42. točke (f) – promidžba, komunikacija i marketing	Članak 47. stavak 1. točka (f)	2.
Voće i povrće, hmelj, maslinovo ulje i stolne masline te drugi sektori iz članka 42. točke (f) – sustavi kvalitete	Članak 47. stavak 1. točka (g)	2.
Voće i povrće, hmelj, maslinovo ulje i stolne masline te drugi sektori iz članka 42. točke (f) – sustavi sljedivosti i certificiranja	Članak 47. stavak 1. točka (h)	2.
Voće i povrće, hmelj, maslinovo ulje i stolne masline te drugi sektori iz članka 42. točke (f) – prilagodba klimatskim promjenama i ublažavanje tih promjena	Članak 47. stavak 1. točka (i)	11., 2. ili 12.
Voće i povrće, hmelj, maslinovo ulje i stolne masline te drugi sektori iz članka 42. točke (f) – uzajamni fondovi	Članak 47. stavak 2. točka (a)	7. ili 2.

Vrsta intervencije	Upućivanje u ovoj Uredbi	Stavak Priloga 2. Sporazumu WTO-a o poljoprivredi („zelena kutija”)
Voće i povrće, hmelj, maslinovo ulje i stolne masline te drugi sektori iz članka 42. točke (f) – ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu	Članak 47. stavak 2. točka (b)	11. ili 2.
Voće i povrće, hmelj, maslinovo ulje i stolne masline te drugi sektori iz članka 42. točke (f) – ponovna sadnja voćnjaka ili maslinika	Članak 47. stavak 2. točka (d)	8.
Voće i povrće, hmelj, maslinovo ulje i stolne masline te drugi sektori iz članka 42. točke (f) – obnavljanje stočnog fonda zbog zdravstvenih razloga ili gubitaka uzrokovanih prirodnim katastrofama	Članak 47. stavak 2. točka (e)	8.
Voće i povrće, hmelj, maslinovo ulje i stolne masline te drugi sektori iz članka 42. točke (f) – prenošenje znanja	Članak 47. stavak 2. točka (j)	2.
Voće i povrće, hmelj, maslinovo ulje i stolne masline te drugi sektori iz članka 42. točke (f) – provedba fitosanitarnih zahtjeva trećih zemalja i upravljanje njima	Članak 47. stavak 2. točka (k)	2.

Vrsta intervencije	Upućivanje u ovoj Uredbi	Stavak Priloga 2. Sporazumu WTO-a o poljoprivredi („zelena kutija”)
Voće i povrće, hmelj, maslinovo ulje i stolne masline te drugi sektori iz članka 42. točke (f) – komunikacijska djelovanja	Članak 47. stavak 2. točka (l)	2.
Pčelarstvo – usluge savjetovanja, tehnička pomoć, osposobljavanje, informacije i razmjena najboljih praksi	Članak 55. stavak 1. točka (a)	2.
Pčelarstvo – ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu kao i druga djelovanja, uključujući borbu protiv štetnika u košnicama i bolesti pčela	Članak 55. stavak 1. točka (b)	11. ili 12. ili 2.
Pčelarstvo – ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu kao i druga djelovanja, uključujući sprečavanje štete koju uzrokuju nepovoljni klimatski uvjeti te razvoj i primjenu upravljačkih praksi	Članak 55. stavak 1. točka (b) podtočka ii.	11. ili 12. ili 2.
Pčelarstvo – potpora laboratorija	Članak 55. stavak 1. točka (c)	2.
Pčelarstvo – programi istraživanja	Članak 55. stavak 1. točka (e)	2.
Pčelarstvo – promidžba, komunikacija i marketing	Članak 55. stavak 1. točka (f)	2.

Vrsta intervencije	Upućivanje u ovoj Uredbi	Stavak Priloga 2. Sporazumu WTO-a o poljoprivredi („zeleni kutija”)
Pčelarstvo – poboljšanje kvalitete proizvoda	Članak 55. stavak 1. točka (g)	2.
Vino – restrukturiranje i konverzija	Članak 58. stavak 1. prvi podstavak točka (a)	8., 11. ili 12.
Vino – ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu	Članak 58. stavak 1. prvi podstavak točka (b)	11.
Vino – materijalna i nematerijalna ulaganja u inovacije	Članak 58. stavak 1. prvi podstavak točka (e)	11.
Vino – usluge savjetovanja	Članak 58. stavak 1. prvi podstavak točka (f)	2.
Vino – informacijska djelovanja	Članak 58. stavak 1. prvi podstavak točka (h)	2.
Vino – promidžba vinskog turizma	Članak 58. stavak 1. prvi podstavak točka (i)	2.
Vino – poboljšanje znanja o tržištu	Članak 58. stavak 1. prvi podstavak točka (j)	2.
Vino – promidžba i komunikacija	Članak 58. stavak 1. prvi podstavak točka (k)	2.
Vino – administrativni troškovi uzajamnih fondova	Članak 58. stavak 1. prvi podstavak točka (l)	2.
Vino – ulaganja za jačanje održivosti	Članak 58. stavak 1. prvi podstavak točka (m)	11. ili 12. ili 2.

Vrsta intervencije	Upućivanje u ovoj Uredbi	Stavak Priloga 2. Sporazumu WTO-a o poljoprivredi („zelena kutija”)
Obveze u području okoliša i klime te druge obveze upravljanja	Članak 70.	12.
Prirodna ili druga ograničenja specifična za određeno područje	Članak 71.	13.
Nepovoljan položaj specifičan za određeno područje koji proizlazi iz određenih obveznih zahtjeva	Članak 72.	12.
Ulaganja	Članak 73.	11. ili 8.
Ulaganja u navodnjavanje	Članak 74.	11.
Suradnja	Članak 77.	2.
Razmjena znanja i širenje informacija	Članak 78.	2.

PRILOG III.**PRAVILA O UVJETOVANOSTI NA TEMELJU ČLANKA 12.**

SMR: propisani zahtjevi upravljanja

GAEC: standard za dobre poljoprivredne i okolišne uvjete zemljišta

Područja	Glavno pitanje	Zahtjevi i standardi		Glavni cilj standarda
Klima i okoliš	Klimatske promjene (ublažavanje i prilagodba)	GAEC 1	Održavanje trajnih travnjaka na temelju omjera trajnih travnjaka i poljoprivredne površine na nacionalnoj, regionalnoj ili podregionalnoj razini, razini skupine poljoprivrednih gospodarstava ili razini poljoprivrednoga gospodarstva u odnosu na referentnu godinu 2018. Maksimalno smanjenje od 5 % u usporedbi s referentnom godinom	Opća zaštita od prenamjene u druge poljoprivredne namjene radi očuvanja zaliha ugljika
		GAEC 2	Zaštita močvarnih područja i tresetišta ¹	Zaštita tla bogatog ugljikom
		GAEC 3	Zabrana paljenja obradivog strništa, osim iz razloga povezanih sa zdravljem bilja	Održavanje organskih tvari u tlu

¹ Države članice mogu u svojim strateškim planovima u okviru ZPP-a predvidjeti da će se ovaj GAEC standard primjenjivati tek od godine zahtjeva 2024. ili 2025. U takvim slučajevima države članice dokazuju da je kašnjenje potrebno za uspostavu sustava upravljanja u skladu s detaljnim planiranjem.
Pri utvrđivanju GAEC standarda 2 države članice osiguravaju da se na dotičnom zemljištu može održati poljoprivredna djelatnost prikladna za kvalificiranje zemljišta kao poljoprivredne površine.

Područja	Glavno pitanje	Zahtjevi i standardi		Glavni cilj standarda
	Voda	SMR 1	Direktiva 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2000. o uspostavi okvira za djelovanje Zajednice u području vodne politike (SL L 327, 22.12.2000., str. 1.): članak 11. stavak 3. točka (e) te točka (h) u pogledu obveznih zahtjeva za kontrolu raspršenih izvora onečišćenja fosfatima	
		SMR 2	Direktiva Vijeća 91/676/EEZ od 12. prosinca 1991. o zaštiti voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima iz poljoprivrednih izvora (SL L 375, 31.12.1991., str. 1.): članci 4. i 5.	
		GAEC 4	Uspostava graničnih pojaseva duž vodotokova ¹	Zaštita riječnih tokova od onečišćenja i otpadnih voda

¹ Granični pojasevi duž vodotokova u okviru ovog GAEC standarda moraju, u pravilu i u skladu s pravom Unije, poštovati minimalnu širinu od tri metra bez upotrebe pesticida i gnojiva.
U područjima s brojnim kanalima za odvodnju i navodnjavanje države članice mogu, ako je to opravdano za ta područja, prilagoditi tu minimalnu širinu u skladu sa specifičnim lokalnim okolnostima.

Područja	Glavno pitanje	Zahtjevi i standardi		Glavni cilj standarda
	Tlo (zaštita i kvaliteta)	GAEC 5	Upravljanje obradom tla, radi smanjenja rizika od propadanja i erozije tla, uključujući uzimanje u obzir gradijenta nagiba.	Minimalno upravljanje zemljištem koje odražava uvjete specifične za lokaciju u svrhu ograničavanja erozije
		GAEC 6	Minimalni zemljišni pokrov kako bi se izbjeglo golo tlo u najosjetljivijim razdobljima ¹	Zaštita tla u najosjetljivijim razdobljima
		GAEC 7	Plodored na obradivom zemljištu, osim usjeva koji rastu pod vodom ²	Očuvanje potencijala tla

¹ U opravdanim slučajevima države članice mogu prilagoditi minimalne standarde u dotičnim regijama kako bi se uzelo u obzir kratko vegetacijsko razdoblje koje proizlazi iz duljine i hladnoće zimskog razdoblja.

² Plodored se sastoji od promjene usjeva najmanje jednom godišnje na razini zemljišnih parcela (osim u slučaju višegodišnjih usjeva, trava i drugog travolikog krmnog bilja te zemljišta ostavljenog na ugaru), uključujući sekundarne usjeve kojima se primjereno gospodari.

Na temelju raznolikosti metoda uzgoja i agroklimatskih uvjeta države članice mogu u dotičnim regijama odobriti druge prakse poboljšanog plodoreda s usjevima mahunarki ili raznolikost usjeva, kojima se nastoji poboljšati i očuvati potencijal tla u skladu s ciljevima ovog GAEC standarda.

Države članice mogu izuzeti od obveze iz ovog standarda poljoprivredna gospodarstva:

- (a) na kojima se više od 75 % obradivog zemljišta koristi za proizvodnju trava ili drugog travolikog krmnog bilja, ili je zemljište ostavljeno na ugaru, ili se koristi za uzgoj usjeva mahunarki, ili služi za kombinaciju tih upotreba;
- (b) na kojima više od 75 % prihvatljive poljoprivredne površine zauzimaju trajni travnjaci ili se koristi za proizvodnju trava ili drugog travolikog krmnog bilja ili za uzgoj usjeva pod vodom tijekom znatna dijela godine ili tijekom znatna dijela ciklusa usjeva, ili služi za kombinaciju tih upotreba; ili
- (c) koja imaju obradivo zemljište veličine do 10 hektara.

Države članice mogu uvesti maksimalno ograničenje površine prekrivene jednim usjevom kako bi se spriječile velike monokulture.

Smatra se da su poljoprivrednici certificirani u skladu s Uredbom (EU) 2018/848 usklađeni s ovim GAEC standardom.

Područja	Glavno pitanje	Zahtjevi i standardi		Glavni cilj standarda
	Bioraznolikost i krajobraz (zaštita i kvaliteta)	SMR 3	Direktiva 2009/147/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 30. studenoga 2009. o očuvanju divljih ptica (SL L 20, 26.1.2010., str. 7.): članak 3. stavak 1., članak 3. stavak 2. točka (b), članak 4. stavci 1., 2. i 4.	
SMR 4		Direktiva Vijeća 92/43/EEZ od 21. svibnja 1992. o očuvanju prirodnih staništa i divlje faune i flore (SL L 206, 22.7.1992., str. 7.): članak 6. stavci 1. i 2.		

Područja	Glavno pitanje	Zahtjevi i standardi		Glavni cilj standarda
		GAEC 8	<ul style="list-style-type: none"> - Minimalni udio poljoprivredne površine namijenjen neproizvodnim područjima ili obilježjima¹ - Minimalni udio od najmanje 4 % obradivog zemljišta na razini poljoprivrednoga gospodarstva namijenjen neproizvodnim površinama i obilježjima, uključujući zemljište ostavljeno na ugaru. 	Održavanje neproduktivnih obilježja i područja za poboljšanje bioraznolikosti na poljoprivrednim gospodarstvima

¹ Države članice mogu od obveze iz ove alineje izuzeti poljoprivredna gospodarstva:

(a) na kojima se više od 75 % obradivog zemljišta koristi za proizvodnju trava ili drugog travolikog krmnog bilja, ili je zemljište ostavljeno na ugaru, ili se koristi za uzgoj usjeva mahunarki, ili služi za kombinaciju tih upotreba;

(b) na kojima više od 75 % prihvatljive poljoprivredne površine zauzimaju trajni travnjaci ili se koristi za proizvodnju trava ili drugog travolikog krmnog bilja ili za uzgoj usjeva pod vodom tijekom znatna dijela godine ili tijekom znatna dijela ciklusa usjeva, ili služi za kombinaciju tih upotreba; ili

(c) koja imaju obradivo zemljište veličine do 10 hektara.

Države članice u kojima je više od 50 % ukupne površine zemljišta prekriveno šumom mogu od obveze iz ove alineje izuzeti poljoprivredna gospodarstva koja se nalaze u područjima koja su te države članice utvrdile kao područja izložena prirodnim ograničenjima u skladu s člankom 32. stavkom 1. točkom (a) ili (b) Uredbe (EU) br. 1305/2013, pod uvjetom da je više od 50 % površine zemljišta jedinice iz druge rečenice ovog odlomka prekriveno šumom i da je omjer šumskog zemljišta i poljoprivrednog zemljišta veći od 3:1. Površina prekrivena šumom i omjer šumskog zemljišta i poljoprivrednog zemljišta procjenjuju se na razini površine jednake razini LUP2 ili na razini druge jasno određene jedinice koja obuhvaća jedinstveno i granicama jasno određeno zemljopisno područje sa sličnim poljoprivrednim uvjetima.

Područja	Glavno pitanje	Zahtjevi i standardi	Glavni cilj standarda
		<ul style="list-style-type: none"><li data-bbox="742 336 1165 728">- Ako se poljoprivrednik obveže da će najmanje 7 % svojeg obradivog zemljišta namijeniti neproizvodnim površinama ili obilježjima, uključujući zemljište ostavljeno na ugaru, u okviru poboljšane ekosheme u skladu s člankom 31. stavkom 6., udio koji se pripisuje usklađenosti s ovim GAEC standardom ograničava se na 3 %.<li data-bbox="742 750 1165 1209">- Minimalni udio od najmanje 7 % obradivog zemljišta na razini poljoprivrednoga gospodarstva ako to uključuje i postrne usjeve ili usjeve koji vežu dušik, zasijane bez upotrebe sredstava za zaštitu bilja, od čega 3 % čine zemljište ostavljeno na ugaru ili neproizvodna obilježja. Države članice trebale bi primjenjivati faktor ponderiranja od 0,3 za postrne usjeve.	

Područja	Glavno pitanje	Zahtjevi i standardi		Glavni cilj standarda
			<ul style="list-style-type: none">- Očuvanje obilježja krajobraza- Zabrana rezanja živica i stabala u sezoni razmnožavanja ptica i podizanja ptića- Kao mogućnost, mjere za izbjegavanje invazivnih biljnih vrsta	
		GAEC 9	Zabrana prenamjene ili oranja trajnih travnjaka koji su utvrđeni kao okolišno osjetljivi trajni travnjaci na područjima mreže Natura 2000.	Zaštita staništa i vrsta

Područja	Glavno pitanje	Zahtjevi i standardi		Glavni cilj standarda
Javno zdravlje i zdravlje bilja	Sigurnost hrane	SMR 5	Uredba (EZ) br. 178/2002 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. siječnja 2002. o utvrđivanju općih načela i uvjeta zakona o hrani, osnivanju Europske agencije za sigurnost hrane te utvrđivanju postupaka u područjima sigurnosti hrane (SL L 31, 1.2.2002., str. 1.): članci 14. i 15., članak 17. stavak 1. ¹ i članci 18., 19. i 20.	

1

Kako se provodi posebno:

- člankom 14. Uredbe (EZ) br. 470/2009 i Prilogom Uredbi (EZ) br. 37/2010,
- Uredbom (EZ) br. 852/2004: članak 4. stavak 1. i Prilog I. dio A (poglavlje II. stavak 4. točke (g), (h) i (j), stavak 5. točke (f) i (h), stavak 6.; poglavlje III. stavak 8. točke (a), (b), (d) i (e), stavak 9. točke (a) i (c)),
- Uredbom (EZ) br. 853/2004: članak 3. stavak 1., Prilog III. odjeljak IX. poglavlje 1. (točka I-1 podtočke (b), (c), (d) i (e); točka I-2 podtočka (a) (i., ii., iii.), podtočka (b) (i., ii.), podtočka (c); točka I-3; točka I-4; točka I-5; točka II-A 1., 2., 3., 4.; točka II-B 1. podtočke (a) i (d), 2., 4. podtočke (a) i (b)), Prilog III. odjeljak X. poglavlje 1. stavak 1.,
- Uredbom (EZ) br. 183/2005: članak 5. stavci 1., 5. i 6., Prilog I. dio A (točka I-4 podtočke (e), (g); točka II-2 podtočke (a), (b) i (e)) i Prilog III. (pod naslovom „HRANIDBA”, točka 1. naslovljena „Skladištenje”, prva i posljednja rečenica te točka 2. naslovljena „Distribucija”, treća rečenica), i
- Uredbom (EZ) br. 396/2005: članak 18.

Područja	Glavno pitanje	Zahtjevi i standardi		Glavni cilj standarda
		SMR 6	Direktiva Vijeća 96/22/EZ od 29. travnja 1996. o zabrani primjene određenih tvari hormonskog ili tireostatskog učinka i beta-agonista na farmским životinjama i o stavljanju izvan snage direktiva 81/602/EEZ, 88/146/EEZ i 88/299/EEZ (SL L 125, 23.5.1996., str. 3.): članak 3. točke (a), (b), (d) i (e) te članci 4., 5. i 7.	
	Sredstva za zaštitu bilja	SMR 7	Uredba (EZ) br. 1107/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o stavljanju na tržište sredstava za zaštitu bilja i stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 79/117/EEZ i 91/414/EEZ (SL L 309, 24.11.2009., str. 1.): članak 55. prva i druga rečenica	
		SMR 8	Direktiva 2009/128/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o uspostavi okvira za djelovanje Zajednice u postizanju održive upotrebe pesticida (SL L 309, 24.11.2009., str. 71.):	

Područja	Glavno pitanje	Zahtjevi i standardi		Glavni cilj standarda
			<p>Članak 5. stavak 2. i članak 8. stavci od 1. do 5.</p> <p>članak 12. o ograničenjima upotrebe pesticida u zaštićenim područjima definiranim na temelju Direktive 2000/60/EC i zakonodavstva o mreži Natura 2000.</p> <p>članak 13. stavci 1. i 3. o rukovanju pesticidima, njihovu skladištenju te odlaganju ostataka</p>	
Dobrobit životinja	Dobrobit životinja	SMR 9	<p>Direktiva Vijeća 2008/119/EZ od 18. prosinca 2008. o utvrđivanju minimalnih uvjeta zaštite teladi (SL L 10, 15.1.2009., str. 7.):</p> <p>članci 3. i 4.</p>	
		SMR 10	<p>Direktiva Vijeća 2008/120/EZ od 18. prosinca 2008. o utvrđivanju minimalnih uvjeta za zaštitu svinja (SL L 47, 18.2.2009., str. 5.):</p> <p>Članci 3. i 4.</p>	
		SMR 11	<p>Direktiva Vijeća 98/58/EZ od 20. srpnja 1998. o zaštiti životinja koje se drže u svrhu proizvodnje (SL L 221, 8.8.1998., str. 23.):</p> <p>članak 4.</p>	

PRILOG IV.**PRAVILA O SOCIJALNOJ UVJETOVANOSTI U SKLADU S ČLANKOM 14.**

Područja	Primjenjivo zakonodavstvo	Relevantne odredbe	Zahtjevi
Zapošljavanje	Transparentni i predvidivi radni uvjeti Direktiva 2019/1152	članak 3.	Uvjeti zapošljavanja trebaju se navesti u pisanom obliku („ugovor o radu”)
		članak 4.	Osigurati da zapošljavanje u poljoprivredi podliježe ugovoru o radu
		članak 5.	Ugovor o radu treba se dostaviti u roku od sedam dana od početka rada
		članak 6.	Promjene u radnom odnosu dostavljaju se u obliku dokumenta
		članak 8.	Razdoblje probnog rada
		članak 10.	Uvjeti u pogledu minimalne predvidivosti rada
		članak 13.	Obvezno osposobljavanje

Područja	Primjenjivo zakonodavstvo	Relevantne odredbe	Zahtjevi
Zdravlje i sigurnost	Mjere za poticanje poboljšanja sigurnosti i zdravlja radnika Direktiva 89/391/EEZ	članak 5.	Opća odredba kojom se utvrđuje obveza poslodavca da osigura sigurnost i zdravlje radnika
		članak 6.	Opća obveza poslodavaca da poduzmu mjere potrebne za zaštitu sigurnosti i zdravlja, uključujući sprečavanje rizika te pružanje informacija i osposobljavanja
		članak 7.	Zaštitne i preventivne usluge: radnik odnosno radnici koji će biti zaduženi za obavljanje aktivnosti u području zdravlja i sigurnosti ili nadležne vanjske službe koje će se angažirati
		članak 8.	Poslodavac treba poduzeti mjere za prvu pomoć, gašenje požara i evakuaciju radnika
		članak 9.	Obveze poslodavaca u pogledu procjene rizika, zaštitnih mjera i opreme, evidentiranja i izvješćivanja o nesrećama na radu
		članak 10.	Pružanje informacija radnicima o rizicima za sigurnost i zdravlje te zaštitnim i preventivnim mjerama
		članak 11.	Savjetovanje i sudjelovanje radnika u raspravama o svim pitanjima koja se odnose na sigurnost i zdravlje na radu
		članak 12.	Poslodavac treba osigurati da radnici dobiju odgovarajuće osposobljavanje u području sigurnosti i zdravlja

Područja	Primjenjivo zakonodavstvo	Relevantne odredbe	Zahtjevi
	Minimalni sigurnosni i zdravstveni zahtjevi za uporabu radne opreme od strane radnika Direktiva 2009/104/EZ	članak 3.	Opće obveze da se osigura prikladnost radne opreme za rad koji obavljaju radnici bez narušavanja sigurnosti ili zdravlja
		članak 4.	Pravila o radnoj opremi: ona mora biti u skladu s Direktivom i utvrđenim minimalnim zahtjevima te se mora održavati na odgovarajući način
		članak 5.	Pregled radne opreme – oprema se pregledava nakon ugradnje i tijekom periodičnih pregleda koje provode nadležne osobe
		članak 6.	Radna oprema koja uključuje posebne rizike treba se ograničiti na osobe zadužene za njezinu upotrebu, a sve popravke, preinake i održavanje trebaju obavljati za to određeni radnici
		članak 7.	Ergonomija i zdravlje na radu
		članak 8.	Radnici trebaju dobiti odgovarajuće informacije i, prema potrebi, pisane upute za upotrebu radne opreme
		članak 9.	Radnici moraju proći odgovarajuće osposobljavanje

PRILOG V.

SREDSTVA DODIJELJENA DRŽAVAMA ČLANICAMA ZA IZRAVNA PLAĆANJA IZ ČLANKA 87. STAVKA 1. PRVOG PODSTAVKA

(tekuće cijene, u EUR)

Kalendarska godina	2023.	2024.	2025.	2026.	2027. i naredne godine
Belgija	494 925 924	494 925 924	494 925 924	494 925 924	494 925 924
Bugarska	808 442 754	817 072 343	825 701 932	834 331 520	834 331 520
Češka	854 947 297	854 947 297	854 947 297	854 947 297	854 947 297
Danska	862 367 277	862 367 277	862 367 277	862 367 277	862 367 277
Njemačka	4 915 695 459	4 915 695 459	4 915 695 459	4 915 695 459	4 915 695 459
Estonija	196 436 567	199 297 294	202 158 021	205 018 748	205 018 748
Irska	1 186 281 996	1 186 281 996	1 186 281 996	1 186 281 996	1 186 281 996
Grčka	2 075 656 043	2 075 656 043	2 075 656 043	2 075 656 043	2 075 656 043
Španjolska	4 874 879 750	4 882 179 366	4 889 478 982	4 896 778 599	4 896 778 599
Francuska	7 285 000 537	7 285 000 537	7 285 000 537	7 285 000 537	7 285 000 537

Kalendarska godina	2023.	2024.	2025.	2026.	2027. i naredne godine
Hrvatska	374 770 237	374 770 237	374 770 237	374 770 237	374 770 237
Italija	3 628 529 155	3 628 529 155	3 628 529 155	3 628 529 155	3 628 529 155
Cipar	47 647 540	47 647 540	47 647 540	47 647 540	47 647 540
Latvija	349 226 285	354 312 105	359 397 925	364 483 744	364 483 744
Litva	587 064 372	595 613 853	604 163 335	612 712 816	612 712 816
Luksemburg	32 747 827	32 747 827	32 747 827	32 747 827	32 747 827
Mađarska	1 243 185 165	1 243 185 165	1 243 185 165	1 243 185 165	1 243 185 165
Malta	4 594 021	4 594 021	4 594 021	4 594 021	4 594 021
Nizozemska	717 382 327	717 382 327	717 382 327	717 382 327	717 382 327
Austrija	677 581 846	677 581 846	677 581 846	677 581 846	677 581 846
Poljska	3 092 416 671	3 123 600 494	3 154 784 317	3 185 968 140	3 185 968 140
Portugal	613 619 128	622 403 166	631 187 204	639 971 242	639 971 242
Rumunjska	1 946 921 018	1 974 479 078	2 002 037 137	2 029 595 196	2 029 595 196

Kalendarska godina	2023.	2024.	2025.	2026.	2027. i naredne godine
Slovenija	131 530 052	131 530 052	131 530 052	131 530 052	131 530 052
Slovačka	400 894 402	405 754 516	410 614 629	415 474 743	415 474 743
Finska	519 350 246	521 168 786	522 987 325	524 805 865	524 805 865
Švedska	686 131 966	686 360 116	686 588 267	686 816 417	686 816 417

PRILOG VI.

POPIS PROIZVODA IZ ČLANKA 42. TOČKE (f)

Oznaka KN	Opis
ex 0101	Živi konji, magarci, mule i mazge:
	– konji
0101 21 00	-- čistokrvne rasplodne životinje ¹ :
0101 29	-- ostalo:
0101 29 10	---- za klanje
0101 29 90	---- ostalo
0101 30 00	– magarci
0101 90 00	– ostalo
ex 0103	Žive svinje:
0103 10 00	-- čistokrvne rasplodne životinje ²
ex 0106	Ostale žive životinje:
0106 14 10	– domaći kunići
ex 0106 19 00	-- ostalo: sobovi i jeleni
0106 33 00	-- nojevi; emui (<i>Dromaius novaehollandiae</i>)
0106 39 10	---- golubovi
0106 39 80	---- ostale ptice

¹ Unos pod ovim podbrojem podliježe uvjetima utvrđenima u relevantnim odredbama Unije (vidjeti Uredbu (EU) 2016/1012 i Provedbenu uredbu Komisije (EU) 2015/262 od 17. veljače 2015. o utvrđivanju pravila u skladu s direktivama Vijeća 90/427/EEZ i 2009/156/EZ s obzirom na metode za identifikaciju kopitara (Uredba o putovnici za kopitare), SL L 59, 3.3.2015., str. 1.).

² Uredba (EU) 2016/1012.

Oznaka KN	Opis
ex 0205 00	Konjetina, svježa, rashlađena ili zamrznuta
ex 0208	Ostalo meso i jestivi klaonički proizvodi, svježi, rashlađeni ili zamrznuti:
ex 0208 10 10	-- meso domaćih kunića
ex 0208 90 10	-- meso domaćih golubova
ex 0208 90 30	-- meso divljači, osim od kunića ili zečeva
ex 0208 90 60	-- meso sobova
ex 0407	Ptičja jaja, u ljusci, svježa, konzervirana ili kuhana:
0407 19 90	– oplodena, osim od peradi
0407 29 90	– ostala svježa jaja, osim od peradi
0407 90 90	– ostala jaja, osim od peradi
0701.	Krumpir, svjež ili rashlađen
ex 0713	Sušene mahunarke, u zrnju, oljuštene ili neoljuštene ili lomljene:
ex 0713 10	– grašak (<i>Pisum sativum</i>):
0713 10 90	-- osim za sjetvu
ex 0713 20 00	– slanutak:
	-- osim za sjetvu
	– grah (<i>Vigna</i> spp., <i>Phaseolus</i> spp.):
ex 0713 31 00	grah vrste <i>Vigna mungo</i> (L) Hepper ili <i>Vigna radiata</i> (L) Wilczek:
	--- osim za sjetvu
ex 0713 32 00	-- grah sitni crveni (Azuki) (<i>Phaseolus</i> ili <i>Vigna angularis</i>):
	--- osim za sjetvu

Oznaka KN	Opis
ex 0713 33	-- grah obični, uključujući bijeli (<i>Phaseolus vulgaris</i>):
0713 33 90	--- osim za sjetvu
ex 0713 34 00	-- bambara grah (<i>Vigna subterranea</i> ili <i>Voandzeia subterranea</i>):
	--- osim za sjetvu
ex 0713 35 00	-- mletački grah (crnookica) (<i>Vigna unguiculata</i>):
	--- osim za sjetvu
ex 0713 39 00	-- ostalo:
	--- osim za sjetvu
ex 0713 40 00	-- leća:
	-- osim za sjetvu
ex 0713 50 00	-- bob (<i>Vicia faba</i> var. <i>major</i>) i konjski bob (<i>Vicia faba</i> var. <i>equina</i> i <i>Vicia faba</i> var. <i>minor</i>):
	-- osim za sjetvu
ex 0713 60 00	-- golublji grašak (<i>Cajanus cajan</i>):
	-- osim za sjetvu
ex 0713 90 00	-- ostalo:
	-- osim za sjetvu
1201 90 00	Soja u zrnu, uključujući i lomljenu, osim za sjeme
1202 41 00	Kikiriki, nepržen niti drugačije termički obrađen, u ljusci, osim za sjeme
1202 42 00	Kikiriki, nepržen niti drugačije termički obrađen, oljušten, uključujući i lomljen, osim za sjeme

Oznaka KN	Opis
1203 00 00	Kopra
1204 00 90	Laneno sjeme, uključujući i lomljeno, osim za sjetvu
1205 10 90	Sjeme uljane repice niskog sadržaja eruka kiseline, uključujući i lomljeno, osim za sjetvu
1205 90 00	Ostalo sjeme uljane repice, uključujući i lomljeno, osim za sjetvu
1206 00 91	Sjemenke suncokreta, oljuštene; u sivobijeloj prugastoj ljusci, uključujući i lomljene, osim za sjetvu
1206 00 99	Ostale sjemenke suncokreta, uključujući i lomljene, osim za sjetvu
1207 29 00	Sjeme pamuka, uključujući i lomljeno, osim za sjetvu
1207 40 90	Sjeme sezama, uključujući i lomljeno, osim za sjetvu
1207 50 90	Sjeme gorušice, uključujući i lomljeno, osim za sjetvu
1207 60 00	– Sjeme šafranike (<i>Carthamus tinctorius</i>)
1207 91 90	Sjeme maka, uključujući i lomljeno, osim za sjetvu
1207 99 91	Sjeme konoplje, uključujući i lomljeno, osim za sjetvu
ex 1207 99 96	Ostalo uljano sjeme i plodovi, uključujući i lomljeno, osim za sjetvu
ex1209 29 50	– – – Sjeme lupine, osim za sjetvu
ex 1211	Bilje i dijelovi bilja (uključujući sjeme i plodove) koji se u prvom redu upotrebljavaju u parfumeriji, farmaciji ili u insekticidne, fungicidne ili slične svrhe, svježi ili osušeni, rezani ili cijeli, drobljeni ili mljeveni, osim proizvoda navedenih pod oznakom KN ex 1211 90 86 u dijelu IX.;

Oznaka KN	Opis
1212 94 00	Korijen cikoriје
ex 1214	Stočna koraba, krmna cikla, krmno korijenje, sijeno, lucerna (alfalfa), djetelina, esparzeta, krmni kelj, lupine, grahorice i slični proizvodi za stočnu hranu, uključujući i one u obliku peleta:
ex 1214 10 00	– krupica i pelete od lucerne (alfalfe):
	– – – osim od lucerne umjetno sušene toplinom ili od drugačije sušene i samljevene lucerne
ex 1214 90	– ostalo:
1214 90 10	– – krmna cikla, stočna koraba i drugo krmno korijenje
ex 1214 90 90	– – ostalo, osim:
	– – – esparzete, djeteline, lupina, grahorica i sličnih proizvoda za stočnu hranu umjetno sušenih toplinom, osim sijena i krmnog kelja i proizvoda koji sadrže sijeno
	– – – esparzete, djeteline, lupina, grahorica, kokotca, sjetvene graholike i smiljkite, drugačije sušenih i samljevenih
ex 2206	Ostala fermentirana pića (na primjer, jabukovača, kruškovača, medovina); mješavine fermentiranih pića i mješavine fermentiranih i bezalkoholnih pića, koje nisu spomenute ni obuhvaćene na drugom mjestu:
ex 2206 00 31 do ex 2206 00 89	– fermentirana pića osim piquettea (vina od komine)
5201.	Pamuk, negrebenani ili nečešljani

PRILOG VII.

DODIJELJENA SREDSTVA DRŽAVA ČLANICA (PO FINANCIJSKOJ GODINI)
ZA VRSTE INTERVENCIJA U SEKTORU VINA
KAKO JE NAVEDENO U ČLANKU 88. STAVKU 1.

	U EUR (u tekućim cijenama)
Bugarska	25 721 000
Češka	4 954 000
Njemačka	37 381 000
Grčka	23 030 000
Španjolska	202 147 000
Francuska	269 628 000
Hrvatska	10 410 000
Italija	323 883 000
Cipar	4 465 000
Litva	43 000
Mađarska	27 970 000
Austrija	13 155 000
Portugal	62 670 000
Rumunjska	45 844 000
Slovenija	4 849 000
Slovačka	4 887 000

PRILOG VIII.**SREDSTVA DODIJELJENA DRŽAVAMA ČLANICAMA ZA PAMUK
IZ ČLANKA 87. STAVKA 1. DRUGOG PODSTAVKA**

(tekuće cijene, u EUR)

Kalendarska godina	2023.	2024.	2025.	2026.	2027. i naredne godine
Bugarska	2 557 820	2 557 820	2 557 820	2 557 820	2 557 820
Grčka	183 996 000	183 996 000	183 996 000	183 996 000	183 996 000
Španjolska	59 690 640	59 690 640	59 690 640	59 690 640	59 690 640
Portugal	177 589	177 589	177 589	177 589	177 589

PRILOG IX.

**SREDSTVA DODIJELJENA DRŽAVAMA ČLANICAMA ZA IZRAVNA PLAĆANJA BEZ PAMUKA, A PRIJE PRIJENOSÁ
IZ ČLANKA 87. STAVKA 1. TREĆEG PODSTAVKA**

Kalendarska godina	2023.	2024.	2025.	2026.	2027. i naredne godine
Belgija	494 925 924	494 925 924	494 925 924	494 925 924	494 925 924
Bugarska	805 884 934	814 514 523	823 144 112	831 773 700	831 773 700
Češka	854 947 297	854 947 297	854 947 297	854 947 297	854 947 297
Danska	862 367 277	862 367 277	862 367 277	862 367 277	862 367 277
Njemačka	4 915 695 459	4 915 695 459	4 915 695 459	4 915 695 459	4 915 695 459
Estonija	196 436 567	199 297 294	202 158 021	205 018 748	205 018 748
Irska	1 186 281 996	1 186 281 996	1 186 281 996	1 186 281 996	1 186 281 996

(tekuće cijene, u EUR)

Kalendarska godina	2023.	2024.	2025.	2026.	2027. i naredne godine
Grčka	1 891 660 043	1 891 660 043	1 891 660 043	1 891 660 043	1 891 660 043
Španjolska	4 815 189 110	4 822 488 726	4 829 788 342	4 837 087 959	4 837 087 959
Francuska	7 285 000 537	7 285 000 537	7 285 000 537	7 285 000 537	7 285 000 537
Hrvatska	374 770 237	374 770 237	374 770 237	374 770 237	374 770 237
Italija	3 628 529 155	3 628 529 155	3 628 529 155	3 628 529 155	3 628 529 155
Cipar	47 647 540	47 647 540	47 647 540	47 647 540	47 647 540
Latvija	349 226 285	354 312 105	359 397 925	364 483 744	364 483 744
Litva	587 064 372	595 613 853	604 163 335	612 712 816	612 712 816
Luksemburg	32 747 827	32 747 827	32 747 827	32 747 827	32 747 827
Mađarska	1 243 185 165	1 243 185 165	1 243 185 165	1 243 185 165	1 243 185 165
Malta	4 594 021	4 594 021	4 594 021	4 594 021	4 594 021
Nizozemska	717 382 327	717 382 327	717 382 327	717 382 327	717 382 327

Kalendarska godina	2023.	2024.	2025.	2026.	2027. i naredne godine
Austrija	677 581 846	677 581 846	677 581 846	677 581 846	677 581 846
Poljska	3 092 416 671	3 123 600 494	3 154 784 317	3 185 968 140	3 185 968 140
Portugal	613 441 539	622 225 577	631 009 615	639 793 653	639 793 653
Rumunjska	1 946 921 018	1 974 479 078	2 002 037 137	2 029 595 196	2 029 595 196
Slovenija	131 530 052	131 530 052	131 530 052	131 530 052	131 530 052
Slovačka	400 894 402	405 754 516	410 614 629	415 474 743	415 474 743
Finska	519 350 246	521 168 786	522 987 325	524 805 865	524 805 865
Švedska	686 131 966	686 360 116	686 588 267	686 816 417	686 816 417

PRILOG X.

SREDSTVA DODIJELJENA DRŽAVAMA ČLANICAMA (PO FINANCIJSKOJ GODINI)
ZA VRSTE INTERVENCIJA U SEKTORU PČELARSTVA
KAKO JE NAVEDENO U ČLANKU 88. STAVKU 2.

	U EUR (u tekućim cijenama)
Belgija	422 967
Bugarska	2 063 885
Češka	2 121 528
Danska	295 539
Njemačka	2 790 875
Estonija	140 473
Irska	61 640
Grčka	6 162 645
Španjolska	9 559 944
Francuska	6 419 062
Hrvatska	1 913 290
Italija	5 166 537
Cipar	169 653
Latvija	328 804
Litva	549 828
Luksemburg	30 621
Mađarska	4 271 227

	U EUR (u tekućim cijenama)
Malta	14 137
Nizozemska	295 172
Austrija	1 477 188
Poljska	5 024 968
Portugal	2 204 232
Rumunjska	6 081 630
Slovenija	649 455
Slovačka	999 973
Finska	196 182
Švedska	588 545

PRILOG XII.

MINIMALNI IZNOSI REZERVIRANI ZA SPECIFIČNI CILJ
IZ ČLANKA 6. STAVKA 1. TOČKE (g)

(tekuće cijene, u EUR)

Kalendarska godina	2023.	2024.	2025.	2026.	2027. i naredne godine
Belgija	14 847 778	14 847 778	14 847 778	14 847 778	14 847 778
Bugarska	24 176 548	24 435 436	24 694 323	24 953 211	24 953 211
Češka	25 648 419	25 648 419	25 648 419	25 648 419	25 648 419
Danska	25 871 018	25 871 018	25 871 018	25 871 018	25 871 018
Njemačka	147 470 864	147 470 864	147 470 864	147 470 864	147 470 864
Estonija	5 893 097	5 978 919	6 064 741	6 150 562	6 150 562
Irska	35 588 460	35 588 460	35 588 460	35 588 460	35 588 460
Grčka	56 749 801	56 749 801	56 749 801	56 749 801	56 749 801
Španjolska	144 455 673	144 674 662	144 893 650	145 112 639	145 112 639

Kalendarska godina	2023.	2024.	2025.	2026.	2027. i naredne godine
Francuska	218 550 016	218 550 016	218 550 016	218 550 016	218 550 016
Hrvatska	11 243 107	11 243 107	11 243 107	11 243 107	11 243 107
Italija	108 855 875	108 855 875	108 855 875	108 855 875	108 855 875
Cipar	1 429 426	1 429 426	1 429 426	1 429 426	1 429 426
Latvija	10 476 789	10 629 363	10 781 938	10 934 512	10 934 512
Litva	17 611 931	17 868 416	18 124 900	18 381 384	18 381 384
Luksemburg	982 435	982 435	982 435	982 435	982 435
Mađarska	37 295 555	37 295 555	37 295 555	37 295 555	37 295 555
Malta	137 821	137 821	137 821	137 821	137 821
Nizozemska	21 521 470	21 521 470	21 521 470	21 521 470	21 521 470
Austrija	20 327 455	20 327 455	20 327 455	20 327 455	20 327 455
Poljska	92 772 500	93 708 015	94 643 530	95 579 044	95 579 044
Portugal	18 403 246	18 666 767	18 930 288	19 193 810	19 193 810

Kalendarska godina	2023.	2024.	2025.	2026.	2027. i naredne godine
Rumunjska	58 407 631	59 234 372	60 061 114	60 887 856	60 887 856
Slovenija	3 945 902	3 945 902	3 945 902	3 945 902	3 945 902
Slovačka	12 026 832	12 172 635	12 318 439	12 464 242	12 464 242
Finska	15 580 507	15 635 064	15 689 620	15 744 176	15 744 176
Švedska	20 583 959	20 590 803	20 597 648	20 604 493	20 604 493

PRILOG XIII.

ZAKONODAVNI AKTI UNIJE U PODRUČJU OKOLIŠA I KLIME,
ČIJIM BI CILJEVIMA STRATEŠKI PLANovi DRŽAVA ČLANICA U OKVIRU ZPP-a
TREBALI DOPRINOSITI, KAO I BITI USKLAĐENI S NJIMA,
NA TEMELJU ČLANAKA 108., 109. I 115.

- Direktiva 2009/147/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 30. studenoga 2009. o očuvanju divljih ptica;
- Direktiva Vijeća 92/43/EEZ od 21. svibnja 1992. o očuvanju prirodnih staništa i divlje faune i flore;
- Direktiva 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2000. o uspostavi okvira za djelovanje Zajednice u području vodne politike;
- Direktiva Vijeća 91/676/EEZ od 12. prosinca 1991. o zaštiti voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima poljoprivrednog podrijetla;
- Direktiva 2008/50/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2008. o kvaliteti zraka i čistom zraku za Europu;
-

- Direktiva (EU) 2016/2284 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. prosinca 2016. o smanjenju nacionalnih emisija određenih atmosferskih onečišćujućih tvari, o izmjeni Direktive 2003/35/EZ i stavljanju izvan snage Direktive 2001/81/EZ;
- Uredba (EU) 2018/841 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o uključivanju emisija i uklanjanja stakleničkih plinova iz korištenja zemljišta, prenamjene zemljišta i šumarstva u okvir za klimatsku i energetska politiku do 2030. te o izmjeni Uredbe (EU) br. 525/2013 i Odluke br. 529/2013/EU;
 - Uredba (EU) 2018/842 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o obvezujućem godišnjem smanjenju emisija stakleničkih plinova u državama članicama od 2021. do 2030. kojim se doprinosi mjerama u području klime za ispunjenje obveza u okviru Pariškog sporazuma i izmjeni Uredbe (EU) br. 525/2013;
 - Direktiva (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora;
 - Direktiva 2012/27/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o energetska učinkovitosti, izmjeni direktiva 2009/125/EZ i 2010/30/EU i stavljanju izvan snage direktiva 2004/8/EZ i 2006/32/EZ;
 -

- Uredba (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o upravljanju energetsom unijom i djelovanjem u području klime, izmjeni uredaba (EZ) br. 663/2009 i (EZ) br. 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva 94/22/EZ, 98/70/EZ, 2009/31/EZ, 2009/73/EZ, 2010/31/EU, 2012/27/EU i 2013/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva Vijeća 2009/119/EZ i (EU) 2015/652 te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 525/2013 Europskog parlamenta i Vijeća;
- Direktiva 2009/128/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o uspostavi okvira za djelovanje Zajednice u postizanju održive upotrebe pesticida.
-

PRILOG XIV.

**IZVJEŠĆIVANJE NA TEMELJU KLJUČNOG SKUPA POKAZATELJA
U SKLADU S ČLANKOM 142.**

Pokazatelji za Europski fond za jamstva u poljoprivredi (EFJP)
i Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR)

Ciljevi	Ključni skup pokazatelja
Potpore održivom dohotku poljoprivrednih gospodarstava i otpornosti poljoprivrednog sektora u cijeloj Uniji kako bi se poboljšala dugoročna sigurnost opskrbe hranom i poljoprivredna raznolikost te osigurala gospodarska održivost poljoprivredne proizvodnje u Uniji	O.3. Broj korisnika potpore u okviru ZPP-a C.25 Poljoprivredni faktorski dohodak R.6 Preraspodjela na manja poljoprivredna gospodarstva: Postotak dodatnih izravnih plaćanja po hektaru za poljoprivredna gospodarstva koja ispunjavaju uvjete, a manja su od prosječne veličine poljoprivrednoga gospodarstva (u odnosu na prosjek)
Jačanje usmjerenosti na tržište i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava kratkoročno i dugoročno, uključujući veću usmjerenost na istraživanja, tehnologiju i digitalizaciju	R.9 Modernizacija poljoprivrednih gospodarstava: Udio poljoprivrednih gospodarstava koja primaju potporu za ulaganja u restrukturiranje i modernizaciju, uključujući poboljšanje učinkovitosti resursa
Poboljšanje položaja poljoprivrednika u vrijednosnom lancu	R.10 Bolja organizacija lanca opskrbe: Udio poljoprivrednih gospodarstava koja sudjeluju u skupinama proizvođača, organizacijama proizvođača, lokalnim tržištima, kratkim lancima opskrbe i sustavima kvalitete kojima je dodijeljena potpora u okviru ZPP-a

Ciljevi	Ključni skup pokazatelja
<p>Doprinos ublažavanju klimatskih promjena i prilagodbi tim promjenama, uključujući smanjenjem emisija stakleničkih plinova i poboljšanjem sekvenciranja ugljika, kao i promicanje održive energije</p>	<p>I.10 Doprinos ublažavanju klimatskih promjena: Emisije stakleničkih plinova iz poljoprivrede</p> <p>R.14 Skladištenje ugljika u tlu i biomasi: Udio korištene poljoprivredne površine (KPP) u okviru obveza za koje je dodijeljena potpora za smanjenje emisija ili održavanje ili povećanje skladištenja ugljika (uključujući trajne travnjake, trajne nasade s trajnim zelenim pokrovom, poljoprivredno zemljište u močvarnim područjima i tresetištu)</p> <p>R.17 Pošumljeno zemljište: Površina za koju je dodijeljena potpora za pošumljavanje, agrošumarstvo i obnovu, uključujući raspodjele</p>
<p>Poticanje održivog razvoja i djelotvornog upravljanja prirodnim resursima, kao što su voda, tlo i zrak, uključujući smanjenjem ovisnosti o kemikalijama</p>	<p>O.34 Broj hektara obuhvaćenih okolišnom praksom (skupni pokazatelj za fizičko područje obuhvaćeno uvjetovanošću, ekoshemama te obvezama upravljanja u području poljoprivrede te šumarstva, okoliša i klime)</p> <p>I.15 Poboljšanje kvalitete vode: Bruto bilanca hranjivih tvari na poljoprivrednom zemljištu</p> <p>I.16 Smanjenje istjecanja hranjivih tvari: Nitrati u podzemnim vodama – postotak postaja za nadzor podzemnih voda u kojima je koncentracija nitrata veća od 50 mg/l prema Direktivi 91/676/EEZ</p> <p>I.18 Održiva i smanjena upotreba pesticida: Rizici od pesticida te njihova upotreba i učinci</p> <p>R.19 Poboljšanje i zaštita tla: Udio korištene poljoprivredne površine (KPP) u okviru obveza za koje je dodijeljena potpora i koje su korisne za upravljanje tлом radi poboljšanja kvalitete tla i biote (kao što su smanjenje obrade tla, pokrov tla s usjevima, plodored uključujući usjeve mahunarki)</p> <p>R.20 Poboljšanje kvalitete zraka: Udio korištene poljoprivredne površine (KPP) u okviru obveza za smanjenje emisija amonijaka za koje je dodijeljena potpora</p>

Ciljevi	Ključni skup pokazatelja
	<p>R.21 Zaštita kvalitete vode: Udio korištene poljoprivredne površine (KPP) u okviru obveza za kvalitetu vodnih tijela za koje je dodijeljena potpora</p> <p>R.22 Održivo gospodarenje hranjivim tvarima: Udio korištene poljoprivredne površine (KPP) u okviru obveza povezanih s poboljšanjem gospodarenja hranjivim tvarima za koje je dodijeljena potpora</p> <p>R.24 Održiva i smanjena upotreba pesticida: Udio korištene poljoprivredne površine (KPP) u okviru posebnih obveza za koje je dodijeljena potpora koje dovode do održive upotrebe pesticida kako bi se smanjili rizici od pesticida i njihovi učinci, kao što je istjecanje pesticida</p>
<p>Doprinos zaustavljanju procesa gubitka bioraznolikosti i pokretanju procesa oporavka bioraznolikosti, poboljšanje usluga ekosustava te očuvanje staništa i krajobraza</p>	<p>C.33 Poljoprivredna površina pod ekološkim uzgojem</p> <p>I.21 Poboljšanje pružanja usluga ekosustava: Udio poljoprivrednog zemljišta obuhvaćen obilježjima krajobraza</p> <p>R.29 Razvoj ekološke poljoprivrede: Udio korištene poljoprivredne površine (KPP) za koju se dodjeljuje potpora u okviru ZPP-a za ekološki uzgoj, pri čemu je održavanje ekološke poljoprivrede odvojeno od prelaska na nju</p> <p>R.34 Očuvanje obilježja krajobraza: Udio korištene poljoprivredne površine (KPP) u okviru obveza za koje je dodijeljena potpora za upravljanje obilježjima krajobraza, uključujući živice i drveće</p>
<p>Privlačenje i podupiranje mladih poljoprivrednika i novih poljoprivrednika te olakšavanje održivog poslovnog razvoja u ruralnim područjima</p>	<p>R.36 Generacijska obnova: Broj mladih poljoprivrednika koji pokreću poslovanje uz potporu ZPP-a, uključujući raščlambu po spolu</p>

Ciljevi	Ključni skup pokazatelja
<p>Promicanje zapošljavanja, rasta, rodne ravnopravnosti, uključujući sudjelovanje žena u poljoprivredi, socijalne uključenosti i lokalnog razvoja u ruralnim područjima, uključujući kružno biogospodarstvo i održivo šumarstvo</p>	<p>R.37 Rast i radna mjesta u ruralnim područjima: Nova radna mjesta koja primaju potporu u okviru projekata ZPP-a:</p> <p>R.38 Pokrivenost LEADER-om: Udio ruralnog stanovništva obuhvaćenog lokalnim razvojnim strategijama</p> <p>R.41 Povezivanje ruralnih područja Europe: Udio ruralnog stanovništva koje ima koristi od poboljšanog pristupa uslugama i infrastrukturi kroz potporu u okviru ZPP-a</p>
<p>Poboljšanje odgovora poljoprivrede Unije na društvene zahtjeve u pogledu hrane i zdravlja, uključujući visokokvalitetnu, sigurnu i hranjivu hranu proizvedenu na održiv način, smanjenje rasipanja hrane kao i poboljšanje dobrobiti životinja te borba protiv antimikrobne rezistencije</p>	<p>I.28 Ograničavanje upotrebe antimikrobnih sredstava za životinje iz uzgoja: Prodaja/upotreba antimikrobnih sredstava za životinje koje se koriste za proizvodnju hrane</p> <p>R.43 Ograničavanje upotrebe antimikrobnih sredstava: Udio uvjetnih grla (UG) obuhvaćenih djelovanjima za koja se dodjeljuje potpora radi ograničenja upotrebe antimikrobnih sredstava (sprečavanje/smanjenje)</p> <p>R.44 Poboljšanje dobrobiti životinja: Udio uvjetnih grla (UG) obuhvaćenih djelovanjima za koja se dodjeljuje potpora radi poboljšanja dobrobiti životinja</p>
<p>Modernizacija poljoprivrede i ruralnih područja poticanjem i razmjenom znanja, inovacija i digitalizacije u poljoprivredi i ruralnim područjima te promicanjem njihove upotrebe među poljoprivrednicima putem poboljšanog pristupa istraživanjima, inovacijama, razmjeni znanja i osposobljavanju</p>	<p>R.1 Poboljšanje uspješnosti znanjem i inovacijama: Broj osoba koje imaju koristi od savjeta, osposobljavanja, razmjene znanja ili sudjeluju u operativnim skupinama Europskog partnerstva za inovacije (EIP) za koje se dodjeljuje potpora u okviru ZPP-a kako bi se ojačala održiva gospodarska, socijalna, okolišna i klimatska uspješnost te uspješnost u području učinkovitosti resursa</p>